

**DEWAN RKAYAT
PARLIMEN KEDUA BELAS
PENGKAL KELIMA
MESYUARAT KETIGA**

Bil. 50	Rabu	17 Oktober 2012
----------------	-------------	------------------------

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN	(Halaman	1)
RANG UNDANG-UNDANG:		
Rang Undang-undang Perbekalan 2013	(Halaman	24)
USUL-USUL:		
Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat	(Halaman	23)
Usul Anggaran Pembangunan 2013	(Halaman	24)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 17 Oktober 2012

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee)
mempengerusikan Mesyuarat]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. **Datuk Ismail Kasim [Arau]** minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan, mengadakan program belia yang lebih berfokus terutamanya di kawasan luar bandar tidak hanya secara bermusim supaya hasrat dan aspirasi kerajaan direalisasikan sepenuhnya khususnya melahirkan kekitaan belia yang lebih berkesan.

Timbalan Menteri Belia dan Sukan II [Tuan Gan Ping Sieu]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Belia dan Sukan telah merancang, merangka dan melaksanakan pelbagai program belia tidak kira sama ada di dalam bandar mahupun di luar bandar. Namun program yang dilaksanakan di luar bandar adalah yang bersesuaian dengan budaya, sosioekonomi dan demografi golongan belia bagi sesuatu kawasan.

Kementerian Belia dan Sukan tetap pegang kepada prinsip dari belia kepada belia dan untuk belia. Oleh itu, pelaksanaan program yang lebih berfokus adalah melalui pendekatan strategik rakan kongsi Kementerian Belia dan Sukan yang utama iaitu Majlis Belia sama ada Majlis Belia negeri ataupun daerah, persatuan-persatuan belia tempatan dan juga agensi-agensi kerajaan lain di sesuatu tempat.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, jumlah keseluruhan peruntukan Kementerian Belia dan Sukan bagi negeri Perlis untuk tahun ini adalah sebanyak RM1,138,000 yang melibatkan sebanyak 123 program. Di antaranya program-program pembangunan belia, pembangunan sukan massa dan juga Program Rakan Muda dengan anggaran penyertaan seramai 32,900 orang. Selain daripada itu, Majlis Belia Negeri Perlis juga telah menerima bantuan pentadbiran daripada KBS sebanyak RM100,000 pada tahun 2012 berbanding dengan RM50,000 pada tahun 2011 iaitu kenaikan 100%. Walau bagaimanapun, kementerian mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Arau di atas keprihatinan Yang Berhormat meminta agar mengadakan program-program belia yang lebih berfokus di kawasan luar bandar agar aspirasi kerajaan dapat dicapai dan melahirkan kekitaan belia yang berkesan. Sekian.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ucapkan terima kasih atas usaha yang berterusan yang dibuat oleh kerajaan dalam memajukan para belia di luar bandar. Kalau kita tengok dalam konteks sekarang ini para belia di negara kita ini, kita boleh memberi pelbagai jolokan seperti *the angry*

young man kerana kita melihat mereka begitu bersemangat untuk memperjuangkan isu-isu rakyat tetapi kalau kita lihat pertambahan 1.1% jumlah belia yang ada di negara kita ini iaitu mereka yang aktif, bertenaga, produktif, kreatif dan inovatif ini kita ada hampir 12 juta para belia di negara kita di mana peranan dan kuasa mereka tidak boleh kita perkecilkan.

Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat, saya tidak menyalahkan dasar-dasar kerajaan keseluruhannya di atas apa yang berlaku pada ketika ini. Ini kerana kita lihat pada tahun 1960-an hingga 1980-an peranan yang begitu signifikan yang dimainkan oleh para belia kerana mereka aktif menyertai persatuan mereka mahu terlibat dalam persatuan belia, mereka rela untuk bersama-sama dengan aktiviti yang dirancang. Akan tetapi apabila muncul belia maya sekarang ini hasil pendedahan kepada *internet* yang keterlaluan kita lihat wujud satu keadaan di mana mereka lebih bersikap individualistik dan materialistik. Mereka tidak lagi menyerlah, mereka tidak lagi berminat untuk menyertai mana-mana kerja berpersatuan dan kesukarelaan.

Justeru kerana itu saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, kerana kalau kita lihat apabila lebih daripada 60% di kalangan belia sendiri hasil kajian lapan tahun lalu yang dibuat oleh seorang pensyarah UKM iaitu Doktor Husin Mohamad, mengatakan 60% daripada belia ini tidak berminat untuk menyertai mana-mana aktiviti. Bukan disebabkan oleh dasar, disebabkan keadaan yang berlaku yang wujud ketika ini.

Jadi apakah usaha-usaha dan tindakan drastik dan menyeluruh yang boleh dilakukan oleh pihak kementerian dalam usaha mengorientasikan minda dan juga jiwa belia di negara ini, kerana belia di negara kita ini pelbagai kaum. Kita mahu *they share the dreams* dengan mimpi lain-lain. Mereka ini yang menentukan masa depan negara. Jadi dasar-dasar ini mesti betul-betul dapat dikesan untuk kita pastikan bahawa mereka dapat wujudkan semangat-semangat yang saya nyatakan tadi.

Jadi apakah usaha yang boleh dibuat oleh pihak kementerian dalam mengorientasikan minda dan jiwa belia di negara ini bagi menyertai minat mereka ke dalam persatuan-persatuan belia, terutama yang di bawah naungan pihak kementerian dan juga bagi mewujudkan semangat kesukarelaan dalam masyarakat untuk pastikan bahawa apa yang dirancang oleh kerajaan Belia 1Malaysia, belia yang berketerampilan, berkarisma untuk menentukan masa depan negara. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Gan Ping Sieu: Terima kasih soalan tambahan yang dibawa oleh Yang Berhormat Arau. Itulah satu pandangan yang murni Tuan Yang di-Pertua. Kita sedar bahawa budaya belia ini khasnya Generasi 'Y' bukan sahaja di negara kita di seluruh dunia memang berubah dan berbeza dengan Generasi 'X' ataupun 80-an dan 90-an.

■1010

Misalannya Kementerian Belia dan Sukan telah berusaha untuk menetapkan siling umur, golongan umur ini daripada awalnya sebelum 2007, 2008, tidak ada had untuk golongan belia ini sama ada umur 50 hingga 60 masih jadi belia. Sebab itu adanya Akta Pembangunan Belia baru yang telah membawa perubahan dalam struktur dan budaya belia di negara kita. Itu pun Kementerian Belia dan Sukan menghadapi cabaran yang begitu hebat pada seketika dahulu.

Baru-baru ini Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Belia dan Sukan juga mencadangkan menjelang tahun 2020, umur untuk golongan belia ini yang begitu dinamik dan *vibrant* ini dibawa turun sehingga 30 tahun. Itu pun menghadapi cabaran yang begitu besar di mana persatuan-persatuan belia yang sedia ada telah memberi pandangan dan sesetengahnya juga memberi bantahan.

Kami juga sedia maklum Yang Berhormat Arau bahawa golongan belia ini telah bertambah. Sejak kebelakangan dua tiga tahun ini sudah bertambah 3% dari 43% sehingga 46% sekarang umur di antara 15 hingga 40 tahun. Sekarang ini sudah mencatat 46% iaitu lebih kurang 13 juta orang. Oleh sebab itu, pada hujung tahun 2010 satu makmal transformasi belia telah diadakan di mana Kementerian Belia dan Sukan telah menjemput *stakeholders*, pemimpin-pemimpin belia, NGO-NGO, *academician* dan sebagainya untuk *brainstorming* dan telah menghasilkan satu laporan yang telah diterima baik oleh Jawatankuasa Kabinet Pembangunan Belia pada tahun 2011 dan di antaranya ada beberapa rancangan untuk jangka masa pendek, sederhana dan jangka masa panjang dan di antaranya program-program khusus yang telah dicadangkan oleh makmal belia ini adalah di antaranya ada enam inisiatif itulah termasuk Parlimen Belia yang bakal dilancarkan tidak lama lagi, *My Core*, *My Leaders*, *Army Academy* dan sebagainya.

Bagi Kementerian Belia dan Sukan, kami masih pegang kepada tiga bidang sahaja yang menjadi *core business* kepada Kementerian Belia dan Sukan iaitu untuk pembangunan dalam bidang kepimpinan belia kita, kesukarelaan kita dan juga kemahiran. Sekian.

Puan Siti Zailah Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya, saya ingin penjelasan sejauh mana usaha pihak kementerian untuk membendung budaya individualisme, budaya terlalu leka dengan hiburan yang melanda terutama sebahagian belia negara kita dan apakah penilaian dibuat terhadap semua program yang telah diatur oleh kerajaan termasuk Rakan Muda dan sebagainya? Sejauh mana penilaian pencapaian dan juga apakah strategi untuk memastikan supaya belia-belia kita ini menjadi harapan negara ini tidak terjebak terutama perkara-perkara negatif seperti dadah, kes juvana, gengsterisme dan sebagainya? Minta penjelasan.

Tuan Gan Ping Sieu: Terima kasih. Soalan tambahan daripada Yang Berhormat Rantau Panjang. Yang Berhormat Rantau Panjang menyebut sebenarnya adalah berkaitan dengan budaya belia yang sedang berubah ini termasuk apa dia program-program yang digemari ataupun diminati oleh belia-belia sama ada yang lebih *entertaining* ataupun jenis bercorak hiburan dan sebagainya. Misalannyalah kita beri satu contoh, semasa saya menonton video klip berkaitan dengan PSY, *Oppa Gangnam Style*. Saya tengok muka dia pun bukan kacak sangat, bukannya orang yang *handsome* dan rentak dia pun satu macam juga tetapi dia sudah jadi satu *trend*. Maksudnya belia-belia sekarang ini, lebih gemar kepada budaya seperti itu. Jadi, oleh sebab itu pendekatan kita seharusnya berubah juga.

Walau bagaimanapun, pendidikan dan juga dari segi penilaian sama ada program-program daripada Kementerian Belia dan Sukan, Jabatan Belia dan Sukan ataupun dengan program-program yang diadakan dengan rakan-rakan strategik dengan Kementerian Belia dan Sukan sama

ada *outcomenya* berkesan atau tidak adalah suatu penilaian yang telah dijalankan secara berterusan. Saya berterima kasih atas cadangan Yang Berhormat daripada Rantau Panjang. Sekian.

Datuk Seri Panglima Haji Abdul Ghapur Salleh [Kalabakan]: Tuan Yang di-Pertua, minta tambahan satu. Sedikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, Yang Berhormat Kalabakan.

Datuk Seri Panglima Haji Abdul Ghapur Salleh [Kalabakan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Bila kita mendengar jawapan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya fikir kita nampak keadaan indah khabar dari rupa kerana persatuan-persatuan belia di negara kita ini persatuan belia yang berdaftar. Mereka ini diperuntukkan RM3,000 setahun. *Less than one dollar a day, less than one dollar a day*, 365 kurang lebih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: *One ringgit* Yang Berhormat, *less than one ringgit per day*.

Datuk Seri Panglima Haji Abdul Ghapur Salleh [Kalabakan]: Ya, RM10. Jadi Tuan Yang di-Pertua, apa macam kita mahu belia ini bergerak secara berkesan? Mereka ini boleh minta sedekah. Persatuan-persatuan ini minta sedekah jumpa wakil rakyat, jumpa tauke kerana mereka tidak ada peruntukan. Jadi kita mahu kalau boleh untuk keberkesanan – mereka ini boleh datang jumpa saya di kawasan saya. Jersi, bola, kasut dan lain-lain boleh kita bagi. Akan tetapi masalahnya mereka ini setiap kali minta sedekah. Jadi mereka ini sepatutnya diberi peruntukan tiap-tiap bulan. Kalau RM10,000 mereka rasa bangga kerana mereka dihargai. Kalau setakat *ad-hoc* minta mungkin mereka tidak dapat secara berkesan.

Jadi kalau boleh sama ada kementerian bersedia untuk minta dalam bajetkah, di manakah, tambahankah supaya kita bagi tiap-tiap belia yang berdaftar ini RM5,000 atau RM10,00 sebulan, kementerian bersediakah membuat demikian? Terima kasih.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Soalan baik.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: Itu soalan baik.

Tuan Gan Ping Sieu: Terima kasih atas soalan tambahan yang dibawa oleh Yang Berhormat. Sebenarnya, ada dua perkara saya hendak jelaskan bahawa yang pertama dengan bantuan sumbangan sejumlah RM3,000 yang seketika dahulu yang disalurkan kepada persatuan-persatuan belia. Itu semasa tahun 2009 khasnya. Itu adalah satu insentif pada masa itu untuk menggalakkan persatuan-persatuan belia untuk mendaftarkan mereka di bawah ROY dan bukan di bawah ROS pada masa itu. Itu adalah merupakan suatu insentif *one-off* dan bukan sepanjang tahun.

Saya memang faham agaknya kalau RM3,000 kalau dibahagikan mengikut hari, itu tidak sampai. Mungkin RM8 hingga RM9 sehari. Itu bukan amaun yang besar. Akan tetapi kalau keseluruhannya, setakat ini telah melebihi 8,000 pertubuhan belia telah didaftarkan di bawah ROY dan sekiranya setiap pertubuhan ini diberi peruntukan katakanlah RM800 sebulan itu bermaksud RM10,000 setahun. Itu akan membawa hakikat bahawa Kementerian Belia dan Sukan seharusnya menyalurkan bantuan kewangan kepada badan-badan belia sahaja, itu akan melibatkan amaun

sekurang-kurangnya RM80 juta sedangkan peruntukan yang sedia ada untuk bahagian pembangunan belia, pembangunan Rakan Muda dan pembangunan sukan massa pada keseluruhannya untuk tahun ini ataupun tahun depan adalah kurang daripada RM100 juta. Itu tidak termasuk lagi bantuan kewangan kepada program-program ataupun program-program yang dianjurkan oleh Kementerian Belia dan Sukan.

Walau bagaimanapun, Yang Berhormat telah membawa satu cadangan yang begitu baik di mana bagaimana kita menilai program-program yang telah dianjurkan sama ada oleh Kementerian Belia dan Sukan ataupun oleh rakan-rakan kongsi kita ataupun badan-badan belia. Sebenarnya Kementerian Belia dan Sukan telah sampai setakat ini Yang Berhormat, bahawa tanpa sumbangan ataupun peruntukan disalurkan kepada badan belia, program tidak akan dijalankan. Itulah satu budaya yang kita telah wujudkan selama ini dan oleh sebab itu sesetengah badan belia terpaksa bergantung kepada peruntukan. Kalau tidak ada peruntukan, tidak ada program.

■1020

Saya rasa Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini pada seketika dahululah, misalannya 70-an, 80-an, orang lama ada di sini. Pada masa itu semua program dijalankan oleh kerajaan ataupun bagi peruntukan, kalau tidak ada peruntukan, mana-mana Yang Berhormat cari sumbangan, semuanya senang kata kita buatlah *fund raising*. Pungutan sumbangan daripada sama ada pihak swasta, korporat, individu, orang kaya-raya untuk bersama-sama untuk mengimplementasikan suatu program.

Sekiranya kita bergantung 100% kepada kerajaan untuk menjalankan program-program, lebih eloklah kalau macam itu kementerian boleh cuma mengguna pakai badan-badan belia ini sebagai agensi implementasi pula. So, itulah sebab sekarang ini, baru-baru ini ada dalam rancangan daripada kementerian untuk mengadakan kriteria-kriteria. Misalannya, satu program melibatkan kos katakannya RM20,000. Mungkin kita bagi *no more than 20%*. 20% sebagai *seed money*, yang lain seharusnya pemimpin-pemimpin belia ini, ambillah jalan, pendekatan untuk buat *fund raising*. Sebenarnya, *fund raising* ini pun adalah salah satu latihan untuk dari segi kepimpinan dan kesukarelaan.

2. Dato' Kamaruddin Jaffar [Tumpat] minta Menteri Pengangkutan menyatakan, apakah perancangan kementerian untuk memajukan lagi Pelabuhan Tok Bali.

Timbalan Menteri Pengangkutan I [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, saya memohon untuk menjawab pertanyaan ini bersekali dengan pertanyaan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Kota Baharu, Datuk Haji Wan Abdul Rahim bin Wan Abdullah yang dikemukakan pada 23 Oktober 2012 memandangkan ia menyentuh isu yang sama.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sila Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, pembinaan pelabuhan persendirian atau *private ports* di Tok Bali adalah merupakan inisiatif oleh

sebuah syarikat swasta. Dalam hubungan ini, segala perancangan dan pelaksanaan kerja-kerja pembinaan dan pembangunan Pelabuhan Tok Bali adalah merupakan tanggungjawab pihak swasta yang terlibat. Ini merangkumi usaha-usaha promosi dan pemasaran pelabuhan berkenaan di mana kerajaan hanya akan terlibat di mana wajar dan berkaitan.

Dalam hubungan ini, kemudahan-kemudahan yang bakal disediakan oleh syarikat pengendali iaitu East Coast Terminal Sdn. Bhd adalah tertakluk dan bergantung kepada jenis kargo dan kapal yang akan dikendalikan oleh syarikat tersebut. Sekian, terima kasih.

Dato' Kamarudin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya agak terperanjat dengan jawapan, bukan sahaja ringkas tetapi tidak dengan fakta yang tepat yang saya dengar daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi.

Pertamanya, Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan bahawa jenis-jenis barangan yang akan dieksport dan import terpulung kepada tuan punya syarikat pelabuhan ini. Sebenarnya, untuk maklumat Yang Berhormat Timbalan Menteri, pelabuhan ini sedang beroperasi, telah berjalan. Malangnya, oleh kerana tanpa apa-apa bantuan daripada pihak kerajaan, perkembangannya tidaklah sebaik yang sepatutnya.

Saya juga terperanjat Yang Berhormat Timbalan Menteri nampaknya tidak sedar bahawa Majlis ECER yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam mesyuaratnya pada bulan Julai tahun ini telah secara rasmi menganggap bahawa projek ini projek ECER, bukannya projek sebuah syarikat swasta *East Coast Terminal* lagi. Jadi, saya mengharapkan bahawa lebih banyak sumbangan daripada pihak Kementerian Pengangkutan. Ini kerana pelabuhan sahaja tanpa lebuh raya, tanpa laluan kereta api yang juga di bawah tanggungjawab kementerian ini, sepatutnya dirancang bersama dengan usaha inisiatif sebuah dan sekumpulan swasta yang telah berani mewujudkan sebuah pelabuhan di tempat ini yang masa depannya amat penting. Memandangkan industri gas dan minyak sedang berkembang dan memerlukan pelabuhan seperti yang sedang dibina atas usaha oleh pihak syarikat.

Akan tetapi sekurang-kurangnya secara rasmi telah diterima oleh ECER dalam mesyuarat mereka pada bulan Julai yang lalu sebagai mana yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Jadi, saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri mendapat maklumat yang lebih lagi supaya tanggungjawab kita bersama untuk memajukan pelabuhan ini akan lebih berjaya. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat Tumpat di atas maklumat yang telah diberikan. Untuk makluman Yang Berhormat, sememangnya 28 Jun 2006, pihak kerajaan khususnya melalui Kementerian Pengangkutan telah punewartakan had batas pelabuhan bagi kawasan Tok Bali ini untuk dijadikan kawasan pelabuhan di bawah Ordinan Perkapalan Saudagar 1952. Selain daripada itu, sebenarnya pihak Kementerian Kewangan juga telah pun meluluskan lesen untuk mengendalikan *offshore supply based* bagi pengendalian pelabuhan ini. Ianya adalah bertujuan untuk memberikan sokongan kepada industri *oil and gas*, khususnya di Teluk Siam di mana terdapat *joint venture* yang telah dilakukan oleh Kerajaan Malaysia dengan Kerajaan Thailand.

Selain daripada itu juga Kementerian Pengangkutan sememangnya memberikan input-input berkaitan dengan perundangan yang berkaitan dengan *safety navigation* dan juga *shipping*. Jadi, saya difahamkan juga memang ECER telah pun melihat projek ini. Cuma apa yang saya ingin nyatakan bahawa projek ini adalah projek yang dikendalikan oleh pihak swasta kerana ianya boleh dikatakan semua pelabuhan di negara ini sebenarnya sudah dikendalikan oleh pihak swasta. Oleh sebab itu pada dasarnya kalau sekiranya ada pihak swasta yang berminat untuk melaksanakan projek ini dengan kajian-kajian mereka tersendiri, maka kerajaan tidak ada masalah.

Dalam kes pembangunan Pelabuhan Tok Bali ini, untuk makluman Yang Berhormat, saya sendiri pernah melawat Pelabuhan Tok Bali itu. Kita telah pun memberikan sokongan supaya syarikat swasta ini dapat meneruskan projek tersebut. Oleh sebab itu kita berharap bahawa syarikat ini telah membuat kajian. Sekiranya kajian terperinci itu menunjukkan bahawa pelabuhan ini sememangnya *viable*, khususnya bagi bukan sahaja bagi pelabuhan *oil and gas* ataupun *offshore supply based* tetapi juga untuk menyokong bagi pengendalian kontena dan juga kargo di kawasan yang berhampiran. Ini adalah satu inisiatif yang kita menggalakkan.

Akan tetapi saya ingin menjelaskan di sini bahawa apabila kita membuat satu perancangan tentang kelulusan bagi sesuatu pelabuhan, kita juga mengambil kira dari segi *cost-benefit analysis*. Apa yang kita lihat di Pantai Timur, kita sudah ada dua pelabuhan yang telah pun beroperasi iaitu Pelabuhan Kuantan dan juga Pelabuhan Kemaman. Kedua-dua pelabuhan ini pun kalau kita lihat dari segi catatan pertumbuhannya adalah tidak begitu tinggi. Walaupun terdapat aktiviti tetapi masih *under capacity* keperluan untuk misalnya untuk menambah aktiviti ekonomi di situ akan mampu untuk menambah aktiviti pelabuhan-pelabuhan di situ.

Walau bagaimanapun untuk makluman Yang Berhormat, sekiranya pihak ECER, ECER merupakan satu perbadanan yang bertujuan untuk membangun kawasan Wilayah Pantai Timur mempunyai perancangan-perancangan yang untuk membantu pelabuhan ini, kita tidak ada masalah. Ini kerana ECER merupakan satu pertubuhan yang lain, yang dikendalikan di bawah Jabatan Perdana Menteri dan Perdana Menteri sendiri menjadi Pengerusinya. ECER juga telah mengendorses banyak projek untuk kepentingan kawasan Pantai Timur. Di antaranya, selain daripada Lebuhraya Pantai Timur, ianya juga melibatkan projek-projek misalnya yang telah pun dibuat kajian iaitu *Railway* Pantai Timur yang telah saya terbaca dan telah pun diendorses oleh pihak Perdana Menteri dan juga Ahli Jawatankuasa ECER untuk menyokong pertumbuhan ekonomi di kawasan Pantai Timur. Terima kasih Yang Berhormat.

■1030

3. Dato' Sri Ir. Mohd. Zin bin Mohamed [Sepang] minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan, apakah perancangan pihak kementerian dalam memastikan kemasukan pelajar asing yang ingin menyambung pengajian di negara ini benar-benar melalui tapisan yang sewajarnya yang secara tidak langsung dapat mengelakkan daripada berlakunya masalah di kemudian hari.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi I [Datuk Dr. Hou Kok Chung]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pengajian Tinggi komited untuk memastikan setiap kemasukan pelajar

antarabangsa ke IPT di negara ini benar-benar terdiri daripada pelajar yang tulen atau dengan izin, *genuine*. Mereka juga hendaklah memenuhi syarat kelayakan masuk minimum yang ditetapkan oleh IPT. Komitmen tersebut didukung bersama agensi kerajaan yang lain iaitu Kementerian Dalam Negeri dan Jabatan Imigresen Malaysia. Sehubungan itu KPT telah mengadakan satu sistem tapisan kemasukan pelajar ke negara ini iaitu sistem *e-Student*. Setiap warganegara asing yang ingin memohon untuk mengikuti kursus pengajian di IPT negara kita, hendaklah terlebih dahulu mengemukakan permohonan dari negara asal mereka melalui IPT.

Justeru itu, warganegara asing yang memasuki negara menggunakan dengan izin *visa on arrival* atau pas lawatan sosial tidak lagi akan dipertimbangkan untuk mendapat pas pelajar. Permohonan serta dokumen-dokumen seperti berikut hendaklah dikemukakan oleh pihak IPT kepada KPT melalui sistem *e-Student* iaitu:

- (i) telah menerima surat tawaran daripada IPT yang berdaftar di bawah KPT;
- (ii) memenuhi syarat kelayakan akademik seperti yang termaktub di dalam surat kelulusan kursus;
- (iii) kursus yang ditawarkan adalah kursus yang telah mendapat kelulusan KPT;
- (iv) kursus yang ditawarkan telah mendapat akreditasi daripada MQA;
- (v) pelajar diakui sihat dalam laporan kesihatan doktor; dan
- (vi) mengemukakan surat *Non-Objection Certificate* (NOC) sebagai syarat tambahan kepada pelajar daripada negara-negara Sub-Saharan.

Sistem *e-Student* bertujuan untuk membuat tapisan kesahihan dokumen-dokumen berkenaan. KPT seterusnya akan memperakukan atau tidak memperakukan kepada Jabatan Imigresen Malaysia bagi proses pengeluaran pas pelajar. Sekian.

Dato' Sri Ir. Mohd. Zin bin Mohamed [Sepang]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Pada umumnya kita sedar dan yakin betapa pentingnya Malaysia ini dijadikan sebagai hab pendidikan di rantau ini. Ini kita memerlukan kemasukan pelajar-pelajar asing tetapi masalah yang berbangkit ialah tentang yang secara umumnya dan saya bukan prejudis apa yang berlaku pada hari ini terutama di Lembah Klang. Pelajar-pelajar yang kebanyakan daripada Benua Afrika ini dan kita tahu mengikut apa yang dilaporkan dalam akhbar dan juga tentang masalah yang berbangkit berhubung dengan fiil dan perangai mereka yang sebenarnya, mereka berada di sini dengan menggunakan pas pelajar sahaja. Ini menimbulkan banyak masalah sosial dan juga keselamatan.

Apa jawapan Yang Berhormat bagi tadi saya fikir bukan soal nak tentukan biometrik pelajar ini. Apa yang kita ingin penjelasan ini dia punya penapisan. Penapisan ini kalau dengan izin, dia punya *due-diligence process* yang telah pun dibuat untuk menentukan bahawa pelajar yang hadir di sini ini betul-betul akan mendapat ilmu yang ada di sini dan mereka boleh balik ke negara asal untuk memberikan sumbangan. Itu yang kita perlukan.

Ada agensi yang telah pun diwujudkan sebagaimana Yang Berhormat sebut tadi. Kumpulan Kerja Pemantauan Pelajar Antarabangsa, nama sahaja gagah tetapi saya nak tahu

sama ada proses yang telah pun dilakukan ini memenuhi manfaat dan tentang syarat-syarat ini. Kalau Yang Berhormat contoh di Selangor pergi sahaja di daerah Sunway dan tengok di Mentari Court itu apa yang berlaku. Itu memerlukan satu tindakan dan ini memang menjadi cabaran kepada kita. Dalam satu masa yang sama, kita memerlukan kehadiran pelajar antarabangsa ini tetapi dalam waktu yang sama mereka menggunakan ini sebagai satu kesempatan untuk – tadi kalau kata sudah tak ada VOA, *visa on arrival* dan proses untuk mendapat pas pelajar ini pun dibuat secara *online*. Tak bolehkah satu proses yang dilakukan oleh KPT ini membangunkan *source* dengan izin, pelajar ini melalui *G-to-G*.

Jadi, saya harap supaya dengan adanya kita punya jabatan pelajar di peringkat luar negara, mungkin proses ini boleh menjadi *outreach* untuk mendapatkan pelajar *rather than* dengan izin, *relying on online* punya *application*. Sekian.

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, memang Kementerian Pengajian Tinggi faham masalah yang Yang Berhormat timbulkan. Sebenarnya kita sangat serius tentang tapisan yang kita lakukan. Pada tahun ini sehingga 30 September 2012, KPT telah menerima sebanyak 31,359 permohonan daripada IPT. Daripada jumlah tersebut, KPT telah menolak 3,049 permohonan atau 9.7%.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kemasukan warganegara asing ke dalam negara atas tujuan pengajian adalah menerusi beberapa saluran. Selain untuk melanjutkan pengajian tinggi di bawah bidang kawalan Kementerian Pengajian Tinggi, warganegara asing juga menuntut di institusi-institusi pendidikan swasta di bawah bidang kawalan Kementerian Pelajaran Malaysia dan pendidikan atau latihan kemahiran di bawah Kementerian Sumber Manusia. Kementerian tidak mempunyai maklumat spesifik berhubung pelajar antarabangsa yang mengaji di IPT di bawah KPT dan terlibat dalam kes-kes jenayah.

Sebaliknya maklumat yang diperoleh daripada pihak PDRM menunjukkan pada tahun 2011 seramai 224 orang pemegang pas pelajar telah ditahan kerana terlibat dalam jenayah. Bukan semua adalah pelajar di IPT, sebaliknya melibatkan juga pelajar daripada IPS. Tidak kurang yang telah menamatkan pengajian tetapi tidak pulang ke negara asal dan juga pas pelajar sudah tamat tempoh. Apa pun, jumlah keseluruhan adalah kecil iaitu kurang daripada 0.2% dan masih terkawal. Sekian.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sependapat dengan kerisauan atau pertanyaan tadi oleh Yang Berhormat Sepang. Memang dalam jawapan oleh Yang Berhormat Menteri katakan tentang syarat dan keperluan untuk tapisan pelajar dari negara asing ini dengan mungkin *basic academic qualification require* atau..., saya ingin tahu, adakah masih mengikut kerisauan dan juga laporan tadi cakap masih dapat kelemahan dan kekurangan bukan hanya daripada kementerian Yang Berhormat tetapi juga kementerian yang juga berkaitan dengan mendapatkan pelajar asing. Saya ingin tanya. Soalan tambahan saya mengikut *findings* ataupun pendapat daripada kementerian Yang Berhormat. Apakah perancang yang akan dilaksanakan untuk mengenal pasti kekurangan dan kelemahan yang wujud. Memang

kita sedia maklum bahawa masih banyak masalah dengan pas pelajar di IPTA dan IPTS, masih menyalahgunakan pas ini dan melibatkan masalah-masalah sosial yang lain.

■1040

Apakah perancangan yang akan diikuti, sungguhpun kita mengatakan yang sedia ada ini, adakah ini mencukupi atau tidak? Apakah pelaksanaan yang akan dilaksanakan untuk mengatasi masalah ini? Minta satu penjelasan yang lebih jelas.

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, selain daripada tapisan yang saya telah sebutkan tadi dengan menggunakan sistem *e-Student*, Kementerian Pengajian Tinggi juga memantau rapi semua IPT yang telah diluluskan untuk merekrut pelajar antarabangsa. Selain kesemua 20 buah IPTA, 169 buah IPTS mempunyai kelulusan untuk merekrut pelajar antarabangsa. Pengurusan pelajar antarabangsa di semua IPTA adalah baik, manakala bagi IPTS yang gagal menguruskan pelajar antarabangsanya dengan baik akan ditarik balik kelulusan berkenaan. Pada tahun ini sehingga Julai, sebanyak lima buah IPTS telah ditarik balik kelulusan merekrut pelajar antarabangsa. Sekian, terima kasih.

4. Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut [Kuala Terengganu] minta Menteri Pelajaran menyatakan nama-nama sekolah di negeri Terengganu yang berkaitan dengan perkara berikut:

- (a) telah dikeluarkan tender bagi pembinaan blok gantian baru dan bangunan blok tambahan baru pada tahun 2007 hingga kini tetapi dibatalkan pembinaannya dan jumlah kos yang terlibat; dan
- (b) telah siap dibina tetapi ada bangunan blok yang tidak boleh digunakan kerana berlaku mendapan tanah dan apakah usaha mengatasinya serta kos yang terlibat.

Timbalan Menteri Pelajaran II [Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, cadangan pembinaan blok hentian baru dan blok bangunan tambahan yang dikeluarkan tender pada tahun 2007 bagi tujuh projek sekolah di negeri Terengganu tidak dapat diteruskan disebabkan harga tawaran kontrak melebihi syiling peruntukan yang telah diluluskan iaitu berjumlah RM17.3 juta, di mana harga kontraktor ialah RM48 juta keseluruhannya.

Walau bagaimanapun, permohonan sekolah berkaitan masih terus dimajukan dalam *Third Rolling Plan*, untuk pertimbangan. Walau bagaimanapun, sebagai langkah jangka pendek Kementerian Pelajaran Malaysia telah menyediakan peruntukan naik taraf bagi sekolah-sekolah berkenaan seperti pembelian perabot, penyelenggaraan tandas dan surau, pembasmian anai-anai dan kerja-kerja naik taraf yang lain. Pada tahun 2011 sehingga 2012, peruntukan keseluruhan yang disalurkan untuk tujuh buah sekolah tersebut adalah sebanyak RM397,747.07.

Berhubung perkara (b) yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, projek yang dimaksudkan ialah projek Sekolah Menengah Kebangsaan Alor Limbat di Daerah Marang. KPM telah mengambil tindakan dengan meminta pihak JKR untuk mengadakan siasatan berhubung

punca mendapan yang berlaku. Berdasarkan laporan pihak JKR yang diterima pada bulan Jun 2011 didapati kerja-kerja pengukuhan tanah tidak dilaksanakan terlebih dahulu oleh pihak kontraktor sebelum memulakan kerja-kerja pembinaan. Memandangkan projek ini dilaksanakan secara reka dan bina, pihak kontraktor telah diminta untuk melaksanakan kerja-kerja pembaikan dan seterusnya menyiapkan projek ini berdasarkan cadangan pembaikan yang telah dikemukakan oleh pihak kontraktor pada bulan Mei 2012.

Anggaran kos kerja-kerja pembaikan adalah sekitar RM15 juta, surat arahan telah pun dikeluarkan kepada pihak kontraktor pada 6 September 2012 iaitu pada bulan lepas. Sekiranya pihak kontraktor enggan, kementerian akan mengambil tindakan yang selaras dengan peruntukan di dalam syarat-syarat kontrak. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kuala Terengganu.

Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut [Kuala Terengganu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ingin tanya berhubung dengan kes projek-projek yang dibatalkan kerana dikatakan peruntukan itu melebihi daripada harga siling. Adakah peruntukan yang ada itu dipinda ke negeri lain dan bila dijangka sekolah-sekolah yang terlibat? Saya difahamkan tujuh buah sekolah ini akan dibina blok-blok baru gantian dan juga blok-blok tambahan seperti yang dikatakan tadi.

Berhubung dengan Sekolah Menengah Kebangsaan Alor Limbat tadi Tuan Yang di-Pertua, saya cukup terkilan kerana satu demi satu berlaku di Terengganu, sudahlah stadium runtuh, tangki air Sekolah Menengah Paka pun boleh pecah dan runtuh. Tangki air sekolah pun runtuh, itu belum lagi telekomunikasi, belum lagi masjid, belum lagi bangunan UMT, ini satu benda yang saya rasakan... *[Dewan riuh]*

Seorang Ahli: [Menyampuk]

Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut [Kuala Terengganu]: Ini duit rakyat semua ini, duit rakyat semua ini. Kita bertanggungjawab dan macam mana boleh pihak kontraktor...

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Balak pun tumbang.

Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut [Kuala Terengganu]: Ditawarkan projek yang menelan belanja hampir RM19 juta, kos pengambilan balik tanah sahaja RM1.068 juta. Jadi apa yang berlaku Tuan Yang di-Pertua, adakah perkara ini diberikan tawaran kepada pihak kontraktor tanpa mengadakan *soil test*. Dia sudah tahu kawasan itu tidak sesuai, kawasan itu adalah kawasan hutan terbiar, tasik yang memang tanahnya tidak stabil. Oleh yang demikian, kos RM19 juta hendak memperbaiki semula disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi RM15 juta, macam hendak membina sekolah baru. Jadi ini yang berlaku di Terengganu, saya tidak tahulah negeri-negeri lain, jadi saya berharap kalau boleh...

Seorang Ahli: Sama sahaja.

Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut [Kuala Terengganu]: Sama sahaja ya? Perkara sama tidak berulang kerana cukup memalukan dan saya berharap kedudukan sebenarnya, apa kesudahan yang akan berlaku kepada Sekolah Menengah Alor Limbat ini. Terima kasih.

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi: Sebenarnya Yang Berhormat, di Selangor sampah pun tidak kutip... *[Ketawa]*

Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut [Kuala Terengganu]: Lain pula dia pergi.

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Kena sendiri marah.

Dato' Johari Abdul [Sungai Petani]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, profesional lah. Menteri apa ini?

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Kena sendiri marah, kena batang hidung, marah! Inilah...

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi: Tanyalah penyiasat ekonomi...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Inilah standard pembangkang, *low class* punya pembangkang.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi: Air di Kelantan pun, sekolah-sekolah tidak selesai... *[Dewan riuh]*

Beberapa Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi: Terima kasih Yang Berhormat Kuala Terengganu. Mengenai dengan kes tujuh sekolah berkenaan, sepertimana yang saya sebutkan tadi, kita telah memasukkan semula di dalam *Third Rolling Plan*, kalau diluluskan nanti maksudnya kita akan melaksanakannya pada tahun 2013. Mengenai dengan kes sekolah di Alor Limbat ini, sekolah agama di Alor Limbat ini, sebenarnya kita mengenakan LAD kepada pihak kontraktor ini iaitu sebanyak hampir RM2 juta dan oleh sebab projek ini *design and build*, maka RM15 juta itu akan ditanggung oleh pihak kontraktor. Maksudnya ia tidak melibatkan kos tambahan kepada kerajaan ataupun kementerian dan kalau sekiranya mereka tidak mampu, kita akan tamatkan dan sepertimana yang kita sebutkan tadi bahawa mereka ada bon dan sebagainya dan sudah tentulah kontraktor ini jika kita senarai hitamkan, dia tidak akan mendapat projek-projek lain. Sebenarnya, ramai kontraktor PAS yang mendapat projek dan banyak yang tidak dapat melaksanakan projek. Terima kasih.

Seorang Ahli: Itu jawapannya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Maran.

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Wakil Barisan Nasional Tuan Yang di-Pertua, yang sentiasa berterima kasih kepada kerajaan. Saya hendak mengucapkan selamat datang kepada pemimpin kita daripada Beluran dan pemimpin masyarakat daripada Maran, kawasan saya. Tuan Yang di-Pertua, orang berterima kasih kepada kerajaan, mereka tengok apa yang kerajaan buat. Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Sambil tengok wakil rakyat.

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Ya, terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, saya malas hendak sebut Yang Berhormat Kuala Terengganu, sebab itu kita mengambil balik dahulu. Barisan Nasional hendak mengambil semula Kuala Terengganu kerana pada masa mereka memerintah Tasik Kenyir ini botak habis Tuan Yang di-Pertua. Kita mahu bercerita tentang itu, kita Barisan Nasional ini, hendak menolong rakyat sahaja, rakyat kena fikirilah... [*Dewan riuh*]

Tuan Yang di-Pertua, minta maaf, soalan tambahan saya. Saya mengucapkan terima kasih kepada Kementerian Pelajaran kerana terlalu banyak kemudahan yang diberikan kepada pendidikan ini termasuklah sekolah baru, baiki sekolah, kemudahan sekolah dan sebagainya. Akan tetapi dalam masa yang sama Yang Berhormat Timbalan Menteri, terima kasih banyak, terdapat bangunan sekolah-sekolah yang berlebihan kelasnya di mana bangunan ada tetapi pelajaranya tidak cukup bahkan kalau tidak silap saya lebih kurang 2,000 *plus-minus*, dengan izin, sekolah-sekolah yang kurang murid.

■1050

Jadi saya hendak tahu, mungkin ada dalam maklumat Yang Berhormat Timbalan Menteri, berapakah jumlah bangunan-bangunan sekolah ini yang berlebihan ini? Ini kerana dalam masa yang sama ada sekolah-sekolah lain yang memerlukan bangunan yang baru. Tempat saya ada lagi, Yang Berhormat. Mungkin kemudian ini luluslah agaknya. Juga, berapakah pelajar yang sepatutnya boleh kita muatkan? Jadi, apakah langkah kementerian dalam mengatasi masalah ini supaya kita dapat imbangkan tidak ada bangunan sekolah yang terbiar dan dalam masa yang sama kita boleh menambahkan bangunan pada sekolah-sekolah yang memerlukan bangunan tambahan. Terima kasih.

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi: Terima kasih Yang Berhormat Maran. Sebenarnya, di seluruh negeri, kita ada lebih kurang 2,071 sekolah kurang murid (SKM) ini. Sebenarnya, kebanyakan sekolah-sekolah kurang murid ini tidaklah apa yang disebut atau didakwa oleh Yang Berhormat, ada kelas-kelas yang berlebihan, tidak digunakan dan sebagainya. Ini kerana kebanyakan sekolah kurang murid ini ialah sekolah-sekolah di pedalaman ataupun sekolah-sekolah di ladang.

Mengenai dengan bangunan-bangunan yang berlebihan bilik darjah ataupun sekolah yang berlebihan bilik darjah, saya tidak mempunyai statistik tersebut. Akan tetapi untuk makluman Yang Berhormat, apa yang berlaku sebenarnya ialah kita lebih banyak kekurangan sekolah-sekolah daripada segi jumlah bilik darjah dan oleh sebab itulah kita terpaksa mengadakan sekolah dua sesi. Sememangnya menjadi harapan kita, untuk mengurangkan sekolah dua sesi ini untuk menjadi sekolah satu sesi sebenarnya. Kalau ada pun sekolah yang berlebihan bilik darjah ini, biasanya kita wujudkan sekolah menumpang. Kita ada beberapa buah sekolah di Sabah sebagai contohnya, sekolah-sekolah menumpang ini dan dalam masa yang sama kita merancang untuk membina sekolah baru bagi sekolah yang menumpang.

Oleh kerana itu, pada saya bukanlah satu isu yang besar mengenai dengan sekolah-sekolah yang berlebihan bilik darjah yang tidak digunakan ini. Terima kasih.

5. **Tuan Haji Salleh Kalbi [Silam]** minta Menteri Pengangkutan menyatakan, apakah langkah yang sedang dan akan dibuat oleh kerajaan untuk membangunkan sektor maritim negara secara teratur berdasarkan konsep kelestarian dengan tujuan meletakkan Malaysia di kalangan negara-negara maritim utama di dunia

Timbalan Menteri Pengangkutan I [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, industri maritim adalah industri yang penting di negara ini memandangkan Malaysia adalah merupakan sebuah negara *maritime states* dan dianggarkan 95% daripada jumlah dagangan negara adalah diangkut melalui sektor laut dan sektor ini menyumbangkan pekerjaan kepada 2% daripada guna tenaga kerja negara. Pada tahun 2008, agensi antarabangsa Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, UNCTAD, telah menarafkan Malaysia di tempat ke-22 di dalam senarai 25 buah negara-negara dagangan utama dunia daripada segi peratusan kapasiti kapal dagangan dalam ukuran *deadweight tons* (DWT) dalam konteks pemilikan kapal.

Berkaitan dengan soalan Yang Berhormat iaitu pengurusan wilayah maritim secara lestari ataupun berasaskan pada konsep *sustainability*, Malaysia sememangnya telah menerima pakai pelbagai konvensyen antarabangsa berkaitan dengan maritim. Konvensyen antarabangsa yang diterima pakai dan dua daripadanya telah digubal menjadi undang-undang Malaysia iaitu di antaranya *International Convention for Prevention of Pollution From Ships 1973/1978* dan *International Convention on the Control of Harmful Aquatic of Ballast Water and Sediments 2004* dan *International Convention of Anti-fouling Systems on Ships 2001*. Penerimapakaian konvensyen-konvensyen berkenaan adalah perundangan yang digubal adalah untuk memastikan perkembangan sektor perkapalan negara yang pesat selari dengan konservasi alam persekitaran maritim.

Malaysia juga telah menggariskan beberapa dasar nasional bagi memelihara persekitaran perairan lautnya. Sebagai contoh, Dasar Alam Sekitar Kebangsaan menggariskan strategi komprehensif bagi mencapai penggunaan dan pengeluaran sumber-sumber alam negara secara lestari. Malaysia juga mengambil bahagian di dalam pelbagai usaha komuniti antarabangsa dalam memelihara persekitaran maritim. Contohnya, melalui pengadaptasian Agenda 21 di Persidangan Bumi di Rio de Janeiro pada tahun 1992. Seperti yang termaktub di dalam Dasar Alam Sekitar Kebangsaan, Malaysia mengambil langkah proaktif dalam isu persekitaran serantau dan global dengan cara mematuhi kehendak-kehendak Agenda 21 di peringkat kebangsaan dan menyokong inisiatif antarabangsa dalam penerapan agenda tersebut.

Malaysia juga bergiat aktif dalam inisiatif berciri maritim seperti Deklarasi Kerjasama Serantau Putrajaya untuk strategi pembangunan lestari kelautan Asia Tenggara, satu komitmen serantau bagi membangunkan sumber marin dan pesisir secara lestari. Malaysia juga bekerjasama dengan negara jiran dalam isu-isu berkaitan dengan persekitaran teras sempadan maritim dan organisasi-organisasi yang relevan dalam bidang maritim dan alam sekitar. Ini menunjukkan komitmen kerajaan untuk mengurus dan melaksanakan konservasi persekitaran maritim dalam konteks pembangunan lestari. Terima kasih.

Tuan Haji Salleh Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri di atas jawapan yang diberikan ke atas soalan saya. Tuan Yang di-Pertua, apabila kita melihat daripada segi perkembangan dan pertumbuhan industri maritim ini, ia memang suatu industri yang perlu diambil perhatian oleh kerajaan apatah lagi apabila kita melihat dalam tahun 2011 ini, perolehan daripada industri maritim ini mencecah lebih kurang RM7 bilion. Kemudian menyediakan peluang pekerjaan terutamanya dalam bidang pembinaan perkapalan dalam lingkungan 30,000 peluang pekerjaan.

Soalan tambahan saya Tuan Yang di-Pertua, apakah usaha kementerian untuk memastikan dan menjadikan industri ini di masa akan datang menjelang tahun 2020 sebagai suatu industri yang akan menyediakan peluang pekerjaan kepada generasi golongan pertengahan dan generasi muda di negara kita daripada segi peranan Institut Maritim Malaysia bagi menyediakan modal insan yang boleh diguna pakai bagi mengatasi *influx* ataupun kemasukan tenaga kerja dari negara-negara ASEAN? Sebab, menjelang tahun 2015 apabila negara ASEAN mengamalkan konsep keterbukaan dengan konsep, “*One Vision, One Identity, One Community*” yang sudah tentu akan cuba menggalakkan semua masyarakat ASEAN ini memohon kerja-kerja di mana-mana jua berada, jadi apakah inisiatif kementerian untuk membolehkan bahawa industri ini akan terus kekal menjadi pilihan utama bagi rakyat Malaysia terutamanya generasi muda? Mohon jawapan Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat Silam di atas keprihatinan Yang Berhormat terhadap pembangunan industri maritim di negara kita. Seperti mana yang saya jelaskan sebentar tadi, bahawa industri maritim adalah merupakan satu industri yang penting di negara ini memandangkan kedudukan geografi Malaysia iaitu merupakan sebuah negara *maritime states*. Oleh sebab itu, seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, bahawa kerajaan sememangnya memberikan tumpuan terhadap pembangunan industri ini bukan sahaja untuk menggalakkan syarikat-syarikat tempatan untuk terlibat dalam industri perkapalan tetapi juga dalam industri-industri yang lain seperti industri pelabuhan. Seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, bahawa pelabuhan-pelabuhan di negara ini adalah tersenarai di antara yang ke-20 tertinggi di dunia. Pelabuhan Klang di tempat ke-13 dan Pelabuhan Tanjung Pelepas di tempat ke-17. Ini membuktikan bahawa industri maritim negara kita telah pun berkembang dengan begitu pesat.

Kalau kita melihat misalnya daripada segi pendaftaran kapal-kapal Malaysia, sememangnya setiap tahun telah mencapai peningkatan yang menggalakkan iaitu misalnya pada tahun 2005, kita ada lebih kurang 3,658 kapal-kapal Malaysia dengan *tonnage* 7,189,240 atau *gross tonnage*.

■ 1100

Akan tetapi pada tahun 2011, ianya telah pun meningkat dengan begitu besar sekali iaitu bilangan kapal telah pun bertambah kepada 5,145 dan *gross tonnagenya* telah pun meningkat 11,501,759 *gross tonnage*. Demikian juga dari segi *human resources*. Kalau kita lihat misalnya memang pelaut-pelaut tempatan telah pun bertambah dari semasa ke semasa. Misalnya pada

tahun 2006, kita ada *seafarers* yang berdaftar di negara ini, tempatan (2,486) dan *total* sehingga kini lebih kurang 49,475 orang yang berdaftar sebagai profesional *seafarers* di negara ini, pelaut kerajaan 3,540, dan pelaut asing 43,222.

Oleh sebab itu, kerajaan melalui Kementerian Pengangkutan memang telah pun menggalakkan lagi *human resources* di negara ini yang dapat dilatih untuk memenuhi keperluan industri ini. Kita telah pun menubuhkan beberapa akademi-akademi yang penting misalnya Akademi Laut Malaysia yang telah diadakan di Melaka. Ini adalah merupakan satu inisiatif untuk memperbanyakkan lagi rakyat Malaysia terlibat dalam industri perkapalan menjadi profesional *seafarers*. Walaupun dalam pelaksanaan liberalisasi Asean ini sudah tentulah akan lebih banyak persaingan daripada rakan-rakan negara asing yang bersedia untuk memasuki industri ini, bukan sahaja di negara mereka tetapi juga di negara kita.

Oleh sebab itu, sememangnya kerajaan berharap bahawa industri ini akan berkembang terus dan kita akan sentiasa memberikan sokongan. Oleh sebab itu, baru-baru ini kita telah mengambil satu langkah yang paling besar dalam industri ini kerana kita telah bersedia untuk menubuhkan *Admiralty Courts* ataupun Mahkamah Perkapalan di negara iaitu tidak banyak negara-negara Asean yang menubuhkan *Admiralty Courts* ini di antaranya adalah Singapura. *Dispute cases* berkaitan dengan perkapalan ini biasanya dirujuk ke Mahkamah Singapura ataupun mahkamah di Hong Kong. Akan tetapi, kita telah mengambil satu langkah ke hadapan dengan menubuhkan *Admiralty Courts* untuk membolehkan Malaysia juga diletakkan sebagai satu tempat bagi syarikat-syarikat perkapalan asing untuk menyelesaikan pertikaian-pertikaian yang berkaitan dengan perkapalan yang mana ianya melibatkan banyak pihak asing yang terlibat dalam pertikaian ini yang boleh diselesaikan di mahkamah kita. Terima kasih.

Tuan Hiew King Cheu [Kota Kinabalu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak tanya Yang Berhormat Menteri bolehkah *cabotage policy* dihapuskan atau *dilifted*? Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya saya ingin nyatakan di sini apa Yang Berhormat maksudkan kabotaj itu sebenarnya hampir sudah tidak lagi wujud kerana pertama saya ingin nyatakan di sini bahawa seperti mana yang telah didakwa oleh pihak-pihak tertentu bahawa kita menghalang kapal-kapal asing belayar terus ke pelabuhan-pelabuhan di Sabah dan Sarawak. Itu adalah satu dakwaan yang tidak benar. Kita tidak pernah menghalang syarikat-syarikat asing untuk belayar terus ataupun membawa kontena, kargo ke pelabuhan Sabah dan Sarawak. Ini tidak benar. Ini sebenarnya tidak ada halangan langsung, tidak ada halangan. Begitu juga kalau dia membawa kargo-kargo dan kontena daripada pelabuhan Sabah dan Sarawak ia tidak ada halangan.

Kedua, kita juga pada tahun 2009, kita telah meliberalisasikan *transshipment* di mana apabila kapal *mother vessel* yang datang berkunjung ke pelabuhan-pelabuhan – Pelabuhan Klang, mereka dibenarkan untuk memunggah atau *transship* barang-barang mereka menggunakan kapal-kapal asing. Misalnya kalau MERS hendak *transship* dengan menggunakan kapal *feeder vessel* dia sendiri, itu kita tidak halang lagi. Dalam pelaksanaan yang kita ada membenarkan, memerlukan sesuatu *restriction* ataupun pemberian *domestic shipping license* (DSL) ialah apabila kapal-kapal

tersebut mengangkut barang-barang daripada Pelabuhan Klang ke Sabah ataupun *point-to-point*. Walaupun Pelabuhan Klang-Kota Kinabalu, Pelabuhan Klang-Kuching. Apabila ada syarikat-syarikat asing yang dibenarkan, ianya memerlukan DSL kerana kita mesti memberikan keutamaan kepada syarikat kapal-kapal tempatan.

Saya ingin jelaskan di sini, syarikat-syarikat kapal tempatan ini adalah merupakan industri yang memang kita sokong. Kita telah memberikan sokongan kepada mereka misalnya memberikan *tax free* bagi syarikat perkapalan tempatan ini kerana kita juga mahu menjadi pemain dalam industri perkapalan, itu yang pertama. Kedua, kita juga harus memastikan bahawa perairan negara ini adalah dikawal oleh syarikat-syarikat ataupun syarikat-syarikat kawal tempatan. Oleh sebab itu, kita memberikan insentif kepada mereka. Kita memberikan misalnya *tax free* bagi syarikat-syarikat ini kerana ia melibatkan satu pelaburan yang besar. Pembelian-pembelian kapal ini adalah satu pelaburan yang besar, oleh sebab itu kita memberikan sokongan kepada mereka. Begitu pun, saya ingin nyatakan di sini bagi pemberian DSL ataupun penggunaan *point to point* ini sebenarnya lebih daripada 50% telah pun dikendalikan juga oleh kapal-kapal asing.

Jadi, kita tidak halang kalau kapal-kapal tempatan tidak mampu, kita bagi juga kepada kapal asing. Mereka telah pun menguasai lebih daripada 50%, kita telah bagi 50% daripada khidmat ini kepada syarikat-syarikat asing. Oleh sebab itu, kalau Yang Berhormat mengatakan bahawa dasar ini adalah merupakan dasar yang telah memberikan kerugian kepada negara, itu tidak benar. Begitu pun kerajaan telah menubuhkan satu jawatankuasa kerana kita juga sensitif terhadap pandangan-pandangan masyarakat, maka kerajaan telah menubuhkan satu jawatankuasa dan PEMANDU telah pun mewujudkan *lab* untuk melihat aspek-aspek ini supaya apa juga keputusan-keputusan kerajaan itu adalah keputusan yang tepat, yang memberikan keuntungan bukan sahaja kepada negara tetapi juga rakyat.

Pertimbangan kita adalah *national interest, and as well as public interest*. Dua-duanya harus seimbang bagi memberikan keuntungan kepada masyarakat. Oleh sebab itu, kalau Yang Berhormat tanya saya sama ada mahu hapus atau tidak, itu terpulang kepada keputusan PEMANDU di masa akan datang. Kalau sekiranya kita mahu perairan negara kita dikuasai oleh perairan asing, ini tidak bererti bahawa apabila mereka diberikan kebebasan di negara ini bahawa mereka memberikan perkhidmatan perkapalan percuma, tidak. Mereka masih lagi mungkin yang menjadi bahaya nanti mereka akan mewujudkan *cartel* di kalangan mereka yang akhirnya nanti apabila mereka menguasai perairan kita, kita juga yang akan mengalami kerugian dalam jangka panjang sedangkan industri kita adalah suatu industri yang patut disokong. Terima kasih.

[Soalan No. 6 – YB. Tuan Charles Anthony. Santiago (Klang) tidak hadir]

7. Dato' Mohd Jidin Shafee [Setiu] minta Perdana Menteri menyatakan, berapakah jumlah pemandu teksi yang terdapat di seluruh negara dan berapa syarikat yang dikeluarkan permit teksi yang dipajak oleh pemandu berkenaan serta sejauh manakah status terkini keputusan penghapusan sistem pajakan permit teksi yang dimonopoli syarikat tertentu sebagaimana yang diumumkan kerajaan sebelum ini.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan]:

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Setiu. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah pemandu teksi yang berdaftar di seluruh negara adalah sebanyak 79,571 orang. Jumlah syarikat yang memiliki permit teksi adalah sebanyak 1,303 buah syarikat. Mereka memiliki sebanyak 31,978 permit ataupun 48% dan bakinya sebanyak 35,450 permit iaitu 52% adalah milik individu.

Kebanyakan syarikat menyewakan teksi mereka kepada pemandu yang bersetuju kepada sistem sewa beli iaitu selepas lima tahun teksi syarikat berkenaan menjadi milik individu yang memandu dan membayar sewa. Terdapat lima kelas lesen teksi mengikut pecahan seperti berikut:

Jenis Teksi	Bilangan Permit
Kereta sewa	17,850
Kereta sewa pandu	10,796
Kereta sewa pandu pelancongan	5,155
Teksi biasa	41,614
Teksi lapangan terbang	3,143
Teksi mewah	1,097
Jumlah	79,655

■1110

SPAD kini sedang merangka strategi untuk memperkenalkan model baru perniagaan yang akan memberi lebih kebajikan kepada pemandu teksi. Ini adalah bagi memastikan kelestarian industri teksi Malaysia sekali gus mempertingkatkan mutu perkhidmatan teksi negara. Di samping itu pada 24 Jun 2012, kerajaan telah melancarkan Program Bantuan Penukaran Tayar Teksi (TR1Ma) yang melibatkan sebanyak 62,607 teksi di seluruh negara. Sehingga kini, sebanyak 72% daripada baucar tayar bernilai RM520 berkenaan telah dilunaskan bagi manfaat pemandu teksi.

Skim insurans berkelompok pada semua pemandu teksi yang berdaftar menerusi program TR1Ma juga ditanggung sepenuhnya oleh kerajaan. Manfaat skim insurans berkelompok ialah bayaran pampasan sebanyak RM10,000 untuk kematian akibat kemalangan, RM1,000 untuk kematian semula jadi dan RM500 untuk pembiayaan perubatan akibat kemalangan. Manfaat ini akan diterima oleh kira-kira 100 ribu orang pemandu teksi seluruh negara kerana ia juga melibatkan kepada pemandu kedua dan ketiga jika ada pada setiap teksi.

Dalam Bajet 2012 yang lepas, kerajaan telah mengumumkan Skim Pembiayaan Teksi Baru melalui Bank Simpanan Nasional yang menawarkan pembiayaan dengan kadar faedah rendah hanya 2%. Setakat ini seramai 1,071 pemandu teksi individu telah memohon untuk mendapatkan kemudahan ini. Daripada Bajet 2012 juga kerajaan telah melaksanakan pemberian rebat sebanyak RM3,000 kepada pemilik individu untuk tujuan gantian kenderaan yang berumur 7 tahun ke 10 tahun dan RM1,000 bagi gantian kenderaan yang melebihi 10 tahun.

Setakat ini seramai 220 pemilik individu telah membuat permohonan bagi mendapatkan rebat berkaitan. Terkini untuk memperbaiki sistem penyewaan syarikat yang ada, kerajaan juga bercadang untuk memberikan sejumlah permit kepada individu yang layak serta memenuhi segala

kriteria yang akan ditetapkan. SPAD sedang menyiapkan garis panduan untuk pengeluaran permit individu ini yang akan diumumkan kemudian. Terima kasih.

Dato' Mohd. Jidin Shafee [Setiu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua di atas jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi. Cumanya ada beberapa perkara yang saya hendak bangkit dalam soalan tambahan hasil maklumat daripada pemandu-pemandu teksi di kawasan pekan terutama di Terengganu umpamanya.

Pertama, mereka minta kalau hendak beri tayar empat biji RM520 tetapi kena bayar kepada tempat buat baiki tayar itu RM60 lagi. Jadi dia kata kereta ini ada lima tayar, yang satu itu *spare*. Kenapa tidak boleh beri – kalau boleh minta kerajaan beri lima biji dan campur dengan upah pasang tayar sekali. Jadi kita hendak harap Buku Jingga tidak ada.

Keduanya kata mereka bayaran permit, kalau waktu dahulu permit dibayar setiap lima tahun hanya RM50. Akan tetapi sekarang di bawah SPAD ini, setahun RM30. Mereka minta dikurangkan ataupun RM10 sahaja dalam masa 10 tahunkah untuk bantu.

Perkara yang ketiganya, masalah pendapatan teksi-teksi di kawasan pekan ini rata-ratanya katanya RM20 sehari, bersih. Boleh atau tidak kalau kerajaan membantu seperti mana diberi bantuan kepada nelayan RM200 sebulan bagi menampung kehidupan mereka. Ini sebab pemandu teksi ini menanggung risiko yang lebih tinggi kalau hendak dibandingkan dengan nelayan. Mengikut mereka yang naik teksi pula, ada juga takut naik teksi ini kerana teksi ini terlalu lama. Bolehkah kerajaan mengehadkan teksi umur tidak melebihi 8 tahun atau 10 tahun, perlu ditukar. Kemudian katanya lagi, boleh atau tidak kerajaan atau syarikat membekalkan semua pemandu teksi ini dengan uniform.

Seterusnya soalan tambahan, bolehkah kerajaan membayar *road tax free* kepada semua teksi? Soalan terakhir ialah insurans. Insurans. nelayan kalau mati dibayar RM100,000. Kalau *accident* di atas darat diberi RM50,000, takkanlah teksi RM10,000 sahaja. Cari satu insurans yang boleh membayar, bayaran kepada insurans murah tetapi pendapatan apabila berlaku kemalangan lumayan. Terima kasih.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Setiu telah memberikan tujuh cadangan dan kita mencatat semua sekali cadangan Yang Berhormat Setiu ini seperti bayaran permit, pendapatan hendak bagi macam nelayan, teksi lama ada had umur, uniform *free*, *road tax free* dan insurans yang ditambah. Kalau semua *free* itu payahlah Yang Berhormat. Apa yang pentingnya RM520 baucar tayar itu sebenarnya ia adalah merupakan satu bentuk subsidi. Kalau kita beri subsidi ini maksudnya bukan kita bagi keseluruhan. Macam kita bagi subsidi gas memasak, setiap satu tong gas 14kg sepatutnya harganya RM48 tetapi oleh kerana Kerajaan Barisan Nasional ini baik, dia bagi RM21 subsidi setiap satu tong gas... [Tepuk]

Jadi rakyat cuma hanya membayar RM26.60 daripada RM48 sepatutnya dan subsidi RM21. Jadi dari segi tayar ini pun begitulah konsepnya kerana kita memberikan subsidi RM520 untuk empat tayar dan selebihnya itu, itu adalah inisiatif pemandu teksi yang berkaitan dan pemilik teksi yang berkaitan. Sebanyak 72% daripada baucar berkenaan telah ditunaikan sebagaimana yang saya sebut tadi. Dari segi bayaran permit itu, kita ambil perhatian cadangan itu. Dari segi

hendak beri macam nelayan ini – sebab kita sebenarnya kriteria teksi ini ada pelbagai. Jadi oleh kerana kriteria teksi ini ada kereta sewa, kereta sewa pandu, kereta sewa pandu pelancongan, teksi biasa, teksi lapangan terbang, teksi mewah. Kereta sewa itu semacam mana yang ada di Terengganu. Keseluruhan teksi di Malaysia ini ada 17,850 buah.

Jadi untuk mendapat subsidi semacam nelayan itu, itu kali pertamalah kita mendengar cadangan itu. Mengenai penukaran teksi lama kepada teksi baru juga kita telah memberikan rebat RM3,000 dan RM1,000. Mudah-mudahan lebih ramai lagi pemandu teksi untuk mengambil rebat berkaitan. Uniform percuma, *road tax* percuma ini sabar dulu Yang Berhormat. Insurans RM10,000 kita laksanakan dululah. Kita akan kaji dari semasa ke semasa iaitu RM10,000 kematian akibat kemalangan dan RM1,000 kematian semula jadi dan RM500 untuk pembiayaan perubatan yang sebelum ini tidak pernah ada. Kita mulakan dulu yang ini dan selepas itu kita kaji semula dari segi insurans.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ini soalan anak bekas pemandu teksi. Soalan saya, adakah kerajaan akan kurangkan pemilik atau hapuskan pemilik syarikat atau kurangkan permit yang diberikan kepada syarikat? Boleh saya tahu berapa peratus pemilik individu di Kuala Lumpur? Walaupun tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri kata 51% adalah pemilik individu, tetapi berapa di bandar-bandar utama terutamanya Kuala Lumpur? Adakah kerajaan bersedia untuk kurangkan kategori? Kita boleh nampak ada kereta teksi mewah, teksi biasa seperti di lapangan terbang Subang ada dua kategori. Sebenarnya satu kategori cukup. Kalau ada tambah dengan kategori baru, dia akan menjejaskan rezeki teksi biasa. Terima kasih.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Di Kuala Lumpur kita ada - teksi biasa untuk di Kuala Lumpur 20,530 permit, Wilayah Persekutuan Putrajaya 188 permit. Ini kalau kita ingin melihat yang mengalami skim sewa beli ini.

■1120

Untuk mengurangkan kategori, kita tidak boleh hendak kurangkan kategori sebab kerja mereka itu berlainan. Kereta sewa pandu pelancongan lain, kereta sewa pandu lain, teksi lapangan terbang lain. Di dalam Lapangan Terbang KLIA Sepang misalnya ada satu kategori, satu bajet satu premium. Satu lagi ialah kategori di Lapangan Terbang LCCT.

Walaupun begitu, *Airport Limo* ini telah menerima ini sebagai maklumat tambahan. *Skytrack Four Star* sejak tahun 2000 hingga tahun sudah, bererti perkhidmatan di *Airport Limo* di lapangan terbang KLIA itu adalah antara yang terbaik di dalam dunia. Walaupun baru-baru ini *Londoncabs.co.uk* meletakkan Malaysia di antara sepuluh pemandu teksi yang paling tidak baik di dalam dunia bersama dengan Rome, Bangkok, Paris, New York, Mumbai, Zurich, Cairo, Shanghai dan Moscow. Akan tetapi di dalam *cab* Kuala Lumpur hanya melibatkan penggunaan meter sahaja.

Jadi saya kira untuk kita mengurangkan jumlah pemandu teksi yang menggunakan syarikat itu, kita tidak boleh hendak tarik balik. Telah diberi. Sesuatu perkara yang diberi permit secara sah kepada syarikat-syarikat kita tidak boleh hendak tarik balik. Apa yang kita patut lakukan sekarang ini ialah kita mengadakan model baru, meminta mereka untuk mengurangkan sewa

harian misalnya. Meminta mereka untuk memberikan rawatan hospital misalnya dan menambah lagi insurans-insurans yang lain. Terima kasih.

8. Dato' Johari bin Abdul [Sungai Petani] minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan:

- (a) apakah usaha-usaha kerajaan bagi membanteras gejala menjual ijazah palsu di negara ini; dan
- (b) adakah kerajaan berhasrat menyiasat kesahihan ijazah yang dimiliki oleh penjawat awam, termasuk Ahli Parlimen. Jika mereka didapati bersalah, apakah tindakan yang dicadang akan diambil.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi I [Datuk Dr. Hou Kok Chung]: Tuan Yang di-Pertua saya mohon izin untuk menjawab soalan ini bersekali dengan dua soalan yang lain masing-masing daripada Yang Berhormat Telok Kemang bertarikh 5 November 2012 dan daripada Yang Berhormat Sipitang bertarikh 26 November 2012 kerana ia adalah mengenai perkara yang hampir sama.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sila Yang Berhormat.

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat Kementerian Pengajian Tinggi belum menerima sebarang aduan berhubung penjualan ijazah palsu yang melibatkan institusi pengajian tinggi tempatan sama ada IPTA mahupun IPTS yang berdaftar secara sah dengan KPT.

Walau bagaimanapun, bagi kes penjualan ijazah palsu yang disiarkan dalam akhbar baru-baru ini, kementerian telah menjalankan siasatan dan mendapati ia dilakukan oleh sebuah syarikat swasta dan individu tertentu yang menjual ijazah daripada universiti luar negara dan IPTA. Syarikat terlibat bukan merupakan sebuah Institusi Pengajian tinggi (IPT) yang berdaftar dengan KPT.

KPT sebenarnya sentiasa membuat pemantauan ke atas IPTA dan IPTS bagi memastikan tiada IPT tempatan terlibat dalam kes penjualan ijazah palsu. Tindakan tegas ke atas institusi berkenaan akan diambil sekiranya didapati terlibat dalam kesalahan ini. Pemantauan ke atas pengiklanan IPT juga sentiasa dilaksanakan oleh KPT secara berterusan bagi memastikan kes penjualan ijazah palsu oleh IPT tidak berlaku.

Semua Ahli Lembaga, Senat, Naib Canselor, Timbalan Naib Canselor, kakitangan, pegawai dan pekerja IPTA adalah merupakan pekhidmat awam berdasarkan seksyen 24D, Akta Universiti dan Kolej Universiti. Oleh itu mereka adalah tertakluk kepada peraturan-peraturan tata tertib IPTA masing-masing dan undang-undang sedia ada negara ini. Berdasarkan peruntukan di dalam Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 2012, seseorang pegawai awam boleh ditamatkan perkhidmatan sekiranya meminda atau memalsukan apa-apa dokumen yang berhubungan dengan pelantikannya.

Bagi mana-mana majikan, orang awam atau Ahli-Ahli Parlimen yang ingin mengesahkan mana-mana ijazah yang dikeluarkan oleh mana-mana IPT tempatan, mereka boleh mengajukannya terus kepada IPT berkenaan. Saya yakin di sektor swasta juga mempunyai

mekanisme yang sama dengan sektor awam berhubung pekerja atau bakal pekerja yang membuat pengisytiharan palsu termasuk kelulusan akademiknya bagi mendapat pekerjaan.

Dato' Johari bin Abdul [Sungai Petani] Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita mengucapkan syabas dan terima kasih kepada IPTA dan IPTS kita yang tidak terlibat dalam sindiket pagi ini. Namun pun begitu Tuan Yang di-Pertua, ada kegiatan-kegiatan yang diambil oleh syarikat-syarikat tertentu menjual ijazah secara terbuka. Malah diiklankan seperti yang Timbalan Menteri katakan tadi dalam surat-surat khabar. Ini memberikan persepsi yang tidak baik kerana di luar di sana orang tidak dapat membezakan sama ada ini ialah IPTS ataupun syarikat swasta yang tidak ada kena mengena dengan IPTA ataupun IPTS.

Jadi soalan saya adalah, bolehkah Kementerian mengambil tindakan yang lebih proaktif. Maknanya kalau dapat disiarkan, lihat sahaja, disiarkan dalam akhbar bahawa ada pihak yang menawarkan ijazah ataupun menawarkan kursus-kursus yang ditawarkan kepada anak-anak tempatan. Jadi Kementerian boleh buat *follow-up* dan siasat kalau sekiranya ini tidak benar boleh mengambil tindakan untuk melaporkan kepada pihak-pihak tertentu khususnya kepada polis untuk mengambil tindakan supaya ia tidak berlarutan dan orang-orang lain tidak teraniaya disebabkan oleh tindakan mereka. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPT memang ada pasukan penguatkuasaan kita tersendiri. Kalau kita terima apa-apa aduan, kita akan pergi dan menyiasat. Itu cara kita. Sekarang, kalau ada apa makluman lanjutan, ada apa-apa institut yang melakukan kesilapan ini walaupun tidak dibawa ke Kementerian Pengajian Tinggi kita akan pergi menyiasat dan untuk memastikan sama ada institusi tersebut adalah di bawah kita ataupun di bawah Kementerian yang lain. Sekian, terima kasih.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ini Yang Berhormat Seputeh ini perjanjian dia, perjanjian palsu ini... *[Ketawa]*

Yang Berhormat mengikut kajian tahun lalu sahaja di mana di Amerika Syarikat mengeluarkan ijazah palsu lebih kurang RM1 bilion ataupun RM3 bilion. Amerika Syarikat juga mengeluarkan sijil palsu PhD., 50,000 di seluruh negara termasuk di Malaysia.

Jadi apakah usaha-usaha kerajaan untuk memberi hukuman yang lebih tegas. Oleh sebab kita tidak mahu ada di kalangan ahli politik, ahli-ahli korporat, orang-orang tertentu memalsukan akademik mereka, kelulusan mereka sehingga kerajaan tertipu konon-kononnya mereka pakar dalam bidang ekonomi. Rakyat tertipu, negara tertipu dan harga dia juga berbeza-beza. Jadi mereka yang sebetulnya di Amerika Syarikat sendiri universiti yang diiktiraf di seluruh negara juga didapati mengeluarkan ijazah palsu ataupun PhD. palsu kepada rakyat Malaysia dengan derma yang begitu banyak. Oleh sebab kes ini sebetulnya berlaku.

Rakan saya dua orang pegawai kerajaan terpaksa meninggalkan rumah, dua tahun untuk mendapat ijazah. Tiba-tiba seorang yang *from no way* dari Malaysia tiba-tiba yang tidak nampak pun dalam kompaun sekolah dianugerahkan, bukan anugerah, PhD. Mereka terperanjat, "*Oh, my god.*"... *[Ketawa]* Kita tinggal anak bini dua tahun. Ini tiba-tiba orang tidak tahu dari mana senang-senang dapat. Jadi di negara kita, kita harus juga memperketat soal ini daripada terutama sekali

Amerika Syarikat dan United Kingdom. Mereka adalah negara yang mengeluarkan PhD.-PhD. ataupun sijil-sijil palsu di seluruh negara. Minta Yang Berhormat mengambil tindakan segera. Terima kasih.

■1130

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pengajian Tinggi, kita tidak boleh mengambil tindakan terhadap universiti-universiti di luar negara. Akan tetapi yang paling penting bukan semua universiti di luar negara diiktiraf oleh Kementerian Pengajian Tinggi ataupun JPA. Akan tetapi yang paling penting dan juga ini yang amat malang sekali, tekanan persekitaran sosial dewasa ini yang mementingkan status *by academic* ataupun gelaran-gelaran telah mendorong sebahagian masyarakat mendapatkan status berkenaan secara tidak sah.

Untuk menangani gejala ini dengan berkesan, sebahagian lagi masyarakat pula termasuk majikan perlu berusaha untuk membuat penyasatan ataupun penyemakan jika berasa sangsi atau was-was berhubung sesuatu penganugerahan akademik atau lain-lain anugerah yang diterima seseorang. Dengan cara ini sahaja, mereka yang bercadang untuk mendapatkan ijazah ataupun gelaran secara haram akan berfikir panjang sebelum melakukannya. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ahli-ahli Yang Berhormat, setakat itulah sesi pertanyaan-pertanyaan jawapan lisan untuk pagi ini. Usul Peraturan Mesyuarat 12(1) saya jemput Yang Berhormat Menteri.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan tamat]

USUL

**WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN
DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT**

11.31 pg.

Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Dato' Sri Mustapa bin Mohamed]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga pukul 10.30 malam dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan sehingga jam 10 pagi, hari Khamis, 18 Oktober 2012.”

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan I [Dato' Tan Lian Hoe]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujui.

[Usul dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujui]

RANG UNDANG-UNDANG**RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 2013****Bacaan Kali Yang Kedua****DAN****USUL****ANGGARAN PEMBANGUNAN 2013**

Aturan Urusan Mesyuarat dibaca bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah “Bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang”, dan “Bahawa Usul yang berikut ini dirujuk kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis.”

“Bahawa Dewan ini, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [Akta 406], membuat ketetapan iaitu suatu jumlah wang sebanyak tidak lebih dari empat puluh sembilan bilion tujuh ratus empat puluh sembilan juta sembilan ratus sembilan puluh sembilan ribu ringgit (RM49,749,999,000) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2013, dan bagi tujuan dan butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau (“P”) dalam senarai Anggaran Perbelanjaan Persekutuan 2013, yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 9 Tahun 2012, adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersestentangan dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai tersebut.” *[16 Oktober 2012]*

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput Yang Berhormat Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani untuk menyambung.

11.32 pg.

Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani [Datuk Seri Noh bin Haji Omar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sambung penggulangan semalam di bawah tajuk sistem pengairan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Dungun telah membangkitkan tentang sistem pengairan di Terengganu...

Tuan Ahmad Kasim [Kuala Kedah]: Yang Berhormat Menteri, sedikit pasal Terusan Wan Mat Saman semalam. Semalam sudah pukul 9.30 malam.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Okeylah.

Tuan Ahmad Kasim [Kuala Kedah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin minta penjelasan Yang Berhormat Menteri berkaitan dengan Terusan Wan Mat Saman ini sebab Terusan Wan Mat Saman ini merupakan terusan yang pertama yang dibina untuk sistem pengairan di Kedah tahun 1885, zaman Menteri Besar Kedah ataupun Perdana Menteri Kedah pada ketika itu nama “Dato' Wan Muhammad Saman”...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, ringkaskan Yang Berhormat.

Tuan Ahmad Kasim [Kuala Kedah]: Okey, jadi isunya sekarang ini ialah terusan ini semakin cetek. Sebab dahulunya ia merupakan sistem pengairan yang terbaik pada zaman itu selepas *upgrading*, dengan izin MADA, maka sistem pengairan dalam kawasan MADA telah bertambah baik. Akan tetapi isunya ialah Terusan Wan Mat Saman ini dia punya kedalamannya semakin kurang, bermakna makin cetek. Penyelenggaraannya pun saya ingat dalam dua tahun yang kebelakangan ini makin kurang kerana peruntukan dan sebagainya. Jadi berlaku banjir dan sebagainya yang akhirnya akan merosakkan tanaman padi.

Cuma saya minta penjelasan Yang Berhormat tentang soal penyelenggaraan dan tentang bajet untuk memperdalamkan terusan ini, adakah ada dalam peruntukan pada tahun ini? Terima kasih.

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Sepertimana yang saya nyatakan semalam, bahawa pembersihan Terusan Wan Mat Saman ini dibuat 12 kali setahun, maknanya tiap-tiap bulanlah. Peruntukannya RM108,000. Ini berbeza dengan pembersihan yang dibuat untuk tali air. Tali air ini mereka bersihkan tiga kali setahun. Kalau tarif empat kali setahun. Jadi, peruntukan ini memang ada dan seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, bahawa tanggungjawab hendak menjaga terusan ini sepatutnya bersama-sama juga dengan Majlis Perbandaran Alor Setar dan juga majlis daerah. Ini kerana saya difahamkan ada jualan-jualan pasar malam. Kemudian, pihak majlis perbandaran, majlis daerah lambat bersihkan sampah-sampah masuk dalam terusan dan KADA yang bersihkan. Jadi, sewa pasar malam ini majlis daerah kutip. Akan tetapi bila bersih kolam, MADA kena bersihkan. Jadi kalau ada kerjasama dengan pihak majlis perbandaran, majlis daerah yang sepatutnya bagi sumbangan RM1 juta setahun kita boleh mencantikkan lagi terusan ini dengan syarat kita kena bagi kerjasamalah...

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: *[Bangun]*

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Akan tetapi ini memang dalam perhatian kita dan tanggungjawab kitalah juga untuk menjaga terusan ini. Terima kasih.

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: Tuan Yang di-Pertua, ingin mencelah.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Bagan Serai.

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: Ingin mencelah mengenai dengan – boleh? Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua dan juga Yang Berhormat Menteri.

Berhubung dengan masalah sistem pengairan dan juga saluran di kawasan saya terutama sekali kalau kita perhatikan di Tebuk Pancur yang terlibat dengan secara terusnya iaitu dengan ternakan arowana. Kita dapati bahawa semalam, semasa Yang Berhormat Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar mengatakan kemungkinan benda ini di bawah penyeliaan iaitu Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani.

Jadi saya hendak tahu, siapakah yang sebenarnya yang bertanggungjawab untuk mengenai masalah tersebut? Sebab apa, baru-baru ini sudah tiga kali banjir di kawasan tersebut. Jadi minta kasihanlah kepada petani-petani dan juga di situ mereka itu walaupun sebahagian besar daripada kawasan itu sudah pun diambil alih oleh perusahaan arowana, tetapi mereka yang tinggal di situ lagi. Kita dapati bahawa perusahaan ini mengancam para petani penduduk di situ lebih kurang 30 buah rumah. Sekian, terima kasih.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ini Yang Berhormat Menteri. Berkenaan dengan saliran. Padang Serai. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya ingat terkelirulah tadi Yang Berhormat Bagan Serai, sekarang Padang Serai. Okey, terima kasih Yang Berhormat Menteri, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Berkenaan dengan saliran ini, di kawasan tanah-tanah tinggi perkebunan yang dilakukan oleh petani-petani di kawasan-kawasan tanah tinggi ini, kebiasaannya pada musim kemarau mereka menghadapi masalah kekurangan air. Akan tetapi di kawasan tanah-tanah tinggi ini memang terdapat banyak beberapa sungai yang selalu tidak akan kekeringan airnya.

Jadi, saya cadangkan khususnya untuk petani-petani di Cameron Highlands kerana kawan saya sebagai Timbalan Menteri saya percaya tidak boleh bangkitkan hal ini, Ahli Parlimen Cameron Highlands. Jadi, saya cadangkan kerajaan membina satu empangan di tanah tinggi ini di mana akan sentiasa ada air kerana masalah air adalah masalah *catalyst*, masalah yang paling besar untuk petani-petani di Cameron Highlands dan juga di Tanah Tinggi Lojing Highlands yang baru dalam 10 tahun ini menjadi satu kawasan pertanian yang banyak mengeluarkan sayur-sayuran. Ini cadangan saya kerana kerajaanlah satu badan di mana hari ini kita melihat semua rakyat tidak kira status apa mereka dibantu. Jadi saya harap petani-petani ini yang sedang bersiap-sedia setiap tahun untuk menghadapi masalah ini akan diringankan beban mereka ini. Terima kasih.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat Bagan Serai dan Yang Berhormat Padang Serai. Yang Berhormat Bagan Serai mengenai masalah air di kawasan Arowana ini memang kita tahu dan saya sendiri pun sudah dua, tiga kali pergi melawat. Oleh sebab itu, pihak kementerian sedang melantik satu konsultan untuk kita mengatasi masalah air ini dengan cara kita kena mendalamkan Tasik Merah itu. Ini kosnya agak tinggi tetapi memang di dalam perhatian kita dan konsultan sedang *design* macam mana cara untuk mendalamkan Tasik Merah ini.

Mengenai cadangan daripada Yang Berhormat Padang Serai, saya rasa cadangan ini mungkin tiada kaitan dengan Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani sebab sistem pertalian ini ada dua. Apa yang berkaitan dengan Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani ialah saliran yang di dalam sawah padi. Itu sebab kita panggil BPSP. Yang luar daripada kawasan sawah padi ini, itu di bawah Jabatan Pengairan dan Saliran, di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Dungun telah pun membangkitkan bahawa kawasan berhampiran bandar Kerteh dan Paka di mana petani lebih berminat untuk menjalankan kerja-kerja berasaskan petrokimia kerana dikatakan mendapat pendapatan yang lebih baik. Selain itu, banyak kawasan skim pengairan telah ditanam dengan tanaman komoditi seperti kelapa sawit. Pihak kementerian sentiasa menjalankan kerja-kerja operasi dan penyelenggaraan di semua kawasan pengairan supaya sistem pengairan dalam keadaan baik. Pihak Jabatan Pertanian Negeri Terengganu telah pun menjalankan kajian secara terperinci bagi mengenal pasti kawasan-kawasan yang aktif dan berpotensi untuk dinaik taraf dan diaktifkan semula dengan tanaman padi. Kawasan-kawasan ini dicadangkan untuk dibangunkan semula dengan menaik taraf kemudahan infrastruktur dan menggunakan teknologi terkini bagi meningkatkan produktiviti.

Selain itu, cadangan telah pun dibuat oleh kerajaan negeri untuk menggazetkan semua skim pengairan supaya tanaman lain selain padi tidak dibenarkan ditanam. Untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya negeri Terengganu telah pun mendapat peruntukan yang besar. Kalau tidak silap saya lebih RM313 juta iaitu untuk pembangunan infrastruktur bagi tanaman padi. Projek iaitu Projek Pembinaan Empangan Paya Peda dan juga Projek Besut Barat di Besut, lencongan banjir di Setiu, menaikkan sistem pengairan di skim pengairan Nuris di Kuala Terengganu dan juga pembinaan dua buah ibu bekalan pengairan di Jabi, Besut adalah antara projek infrastruktur utama yang dilaksanakan oleh Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani bagi meningkatkan pengeluaran padi di Terengganu bermula dari tahun 2008 di bawah Program DGBM sehinggalah kepada RMKe-10.

Yang Berhormat Padang Terap telah pun membangkitkan isu berhubung dengan skim pengairan Kampung Bukit Sena. Untuk maklumat Yang Berhormat, projek ini adalah salah satu projek pengairan dilaksanakan oleh Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani (MOA) di bawah Program DGMB pada tahun 2008. Oleh kerana projek ini perlu disegerakan, kaedah reka dan bina telah pun dipilih. Projek ini dilaksanakan melalui tender terhad kepada kontraktor kelas 'A', tawaran daripada kontraktor telah diterima oleh kerajaan berasaskan konsep reka bentuk yang sesuai dengan keadaan fizikal sawah padi di kawasan ini yang tidak rata, berbukit dan terpisah dengan bukit.

Reka bentuk projek ini menggunakan sistem pam dan paip bertekanan tinggi. Ia merupakan sistem yang menggunakan pendekatan baru dan berbeza dengan sistem yang biasa digunakan di kawasan tanaman padi yang lain di Malaysia. Projek ini telah pun disiapkan pada 31 Disember 2010 mengikut skop kerja yang ditetapkan dalam kontrak kerja. Sijil siap kerja telah pun dikeluarkan kepada kontraktor pada 8 Februari 2011. Namun demikian, tempoh membaiki kecacatan untuk projek reka dan bina adalah dua tahun selepas projek siap dan ia bermula dari 8 Februari 2011 hingga 8 Februari 2013. Segala kerosakan, kecacatan dan ketidaksempurnaan dalam reka bentuk dan pembinaan akan dikenal pasti dalam tempoh dua tahun ini. Pihak kontraktor bertanggungjawab untuk memperbaiki, membetulkan kerosakan dan kecacatan tersebut sebagaimana yang ditetapkan dalam syarat-syarat kontrak.

Pada musim 2011, bulan April 2011, air untuk keperluan sawah mula dibekalkan bagi sebahagian besar kawasan sawah Kampung Bukit Sena. Pada musim ini, tanaman padi telah pun memperlihatkan kejayaan awal dengan meningkatkan hasil daripada purata 3 tan per hektar kepada 4.41 tan per hektar iaitu peningkatan sebanyak hampir 50%. Salah satu penyumbang utama peningkatan hasil ini adalah hasil daripada bantuan air dan sistem pengairan yang baru disediakan dan dapat dimanfaatkan oleh petani di situ.

Pada musim 2011, tanaman padi telah pun dilaksanakan sebagaimana musim sebelumnya. Namun, disebabkan kerosakan daripada dua buah pam dan pemasangan peralatan keselamatan pam serta masa perbekalan air dari empangan tidak bersesuaian dengan keperluan bekalan air di Bukit Sena, bekalan air pada musim tersebut tidak dapat disalurkan dengan baik. Bagi mengatasi masalah ini, kerajaan telah pun mengambil tindakan mengikut syarat-syarat kontrak bagi memastikan semua kerosakan dan kecacatan dibaiki dan mengambil langkah pembetulan pada reka bentuk dengan segera di mana semua perbelanjaan adalah ditanggung sepenuhnya oleh kontraktor. Manakala dakwaan pam yang dibekalkan oleh kontraktor adalah pam terpakai adalah tidak benar sama sekali. Pam telah pun melalui proses ujian pemeriksaan di kilang sebelum diterima pakai untuk projek ini dan pam yang dibekalkan ini adalah mengikut tatacara pembekalan yang ditetapkan oleh MITI bagi pam yang diimport dari luar negara.

Pemantauan berterusan projek ini adalah dijalankan secara berkala melalui mesyuarat penyelarasan antara agensi dan juga lawatan pemantauan oleh pegawai BPSP dan juga MADA bagi memastikan skim ini dapat memberikan manfaat kepada petani dan meningkatkan pengeluaran padi sejajar dengan objektif asal projek ini.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Pohon mencelah sedikit. Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Projek ini amat bermanfaat kepada rakyat Padang Terap. Terima kasih kepada kementerian. Saya akui. Cuma saya bangkitkan dalam perbahasan bajet baru-baru ini. Menteri sudah turun untuk merasmikan projek ini tetapi di sana ada tempat-tempat pelepasan air belum pun disambung paipnya. Jadi, bagaimana air boleh keluar di sawah-sawah padi ini. Jadi, sebab itu saya bangkitkan. Bila Menteri datang ke Padang Terap, orang Padang Terap gelak. Kenapa Menteri boleh datang tetapi projek belum siap? Belum disambung. Orang kampung boleh nampak, pemantau-pemantau ataupun yang dilantik wakil-wakil daripada pesawah-pesawah padi yang dilantik ini boleh nampak paip yang belum disambung ke tempat sepatutnya keluar air. Akan tetapi Menteri sudah pergi rasmi. Ini bagi saya memalukan sahabat saya daripada Tanjong Karang.

Yang kedua, berkaitan dengan Menteri menyebut bahawa tanggungan kontraktor dalam tempoh dua tahun dan berakhir 8 Februari, sepenuhnya akan ditanggung kerosakannya oleh kontraktor. Saya difahamkan baru-baru ini sudah keluar RM500,000 untuk tender pembaikan hendak bagi tinggi sedikit. Jadi, adakah ini digunakan daripada duit kementerian lagi dan saya mendapat maklumat bahawa pihak yang terbabit memohon RM6 juta lagi untuk selesaikan projek ini. Sampai bila kita hendak melihat pesawah-pesawah padi ini menunggu air yang belum sampai-sampai ke sawah mereka. Harap air hujan daripada dulu lagi. Rasmi sudah.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Saya hendak betulkan fakta. Hari itu saya turun ke Padang Terap. Ada satu majlis penyampaian sumbangan kepada petani. Seperti biasa bila saya turun, saya tidak tengok sesuatu projek. Itu bukan rasmi. Saya pergi pun sudah dekat pukul 6.30 petang. Saya pergi melawat sebab saya dimaklumkan ada satu projek baru untuk air. Sebab itu saya pergi tengok. Saya tengok dan saya tahu memang benda itu belum siap. Akan tetapi saya hendak tengok keadaan. Dia bagi *briefing* kepada saya dan tempat yang saya lawat itu ialah empangan yang besar. Sebab itu saya pergi sekejap saja. Saya ingat dalam setengah jam ataupun 45 minit, hendak tengok betul-betul benda itu berlaku. Kadang-kadang mereka hendak beritahu saya mengenai sistem itu.

Jadi, sebab itu saya nyatakan tadi projek yang kita buat ini, itu yang saya nyatakan sudah nampak hasilnya. Tinggal lagi ada kesan pam. Kita tahu dan perkara ini memang di dalam perhatian kita dan pihak MADA, saya sudah arahkan untuk memastikan bahawa bekalan air cukup. Akan tetapi seperti biasa, kemungkinan saya kenal pasti tetapi saya percaya bahawa pihak Kerajaan Barisan Nasional, kita pentingkan rakyat. Jadi, kalau tanggungjawab itu tanggungjawab kontraktor, kalau kita keluarkan dahulu, saya sudah pasti bahawa kita akan *claim* balik dengan kontraktor. Kalau kita suruh kontraktor, kontraktor pula lambat buat, nanti kesannya kepada rakyat. Jadi, ini perkara yang kita buat ini Yang Berhormat, ialah untuk kebaikan kepada petani-petani.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Yang Berhormat Menteri, sikit sahaja.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Saya ingat banyak lagi...

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Kita tinggal lagi empat bulan sebelum projek ini diserahkan kepada kerajaan, kepada kementerian. Jadi, dalam masa empat bulan ini, bagaimana kerajaan boleh pastikan kontraktor boleh menyiapkan sedangkan pada masa yang sama, maklumat daripada kontraktor bahawa mereka sudah tidak mampu hendak selesaikan masalah ini dalam masa empat bulan Akhirnya duit rakyat terpaksa digunakan untuk membaiki projek. Tinggal empat bulan lagi.

■1150

Dato' Seri Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Saya ingat sudah tentu bila kita membekalkan kontrak ini ada syarat-syarat perjanjian. Kalau kontraktor ini tidak siap dalam tempoh tertentu, dia ada *extension of time*. Kalau tidak boleh siap lagi, kita kena bagi LAD yang kena denda. Kalau tidak boleh siap lagi dan kita kena tamatkan. Akan tetapi *insya-Allah* walaupun kita tahu bahawa bukan sahaja di Padang Terap, sistem peningkatan menaikkan pengairan ini kita buat di banyak tempat. Di Pasir Salak pun ada, dekat Jeli pun ada, merata-rata.

Jadi, sudah tentu tujuan kita itu untuk memberi kemudahan kepada rakyat. Akan tetapi kalau kita dapati ada kontraktor yang membuat kerja yang tidak sepatutnya, sudah tentu kita akan ambil tindakan. Seperti yang saya katakan tadi untuk kita pastikan aktiviti pertanian ini berjalan terus, kita tidak boleh bergantung sepenuhnya kepada kontraktor. Kalau perlu kita keluarkan duit dahulu, kita keluarkan tetapi kita akan *claim* lah daripada kontraktor. Semua syarat dalam perjanjian ini Yang Berhormat kita akan patuhi. Terima kasih di atas perhatian Yang Berhormat.

Yang Berhormat Ketereh telah pun membangkitkan isu berkenaan keruntuhan benteng di dalam kawasan KADA. Untuk maklumat Yang Berhormat, projek pemasangan cerucuk keluli berkenaan merupakan salah satu langkah yang telah diambil KADA bagi mengatasi masalah paras air yang rendah. Tidak dinafikan berlaku kelewatan dan pertambahan kos dalam pelaksanaan projek disebabkan oleh hakisan pada dasar sungai yang menyebabkan kedalaman dasar sungai bertambah.

Ini mengakibatkan struktur cerucuk tidak lagi kukuh dan perlu dipasang cerucuk yang lebih panjang iaitu daripada 12 meter atau 18 meter kepada 30 meter. Walau bagaimanapun, pertambahan kos yang terlibat hanya RM1.9 juta dan bukannya RM4 juta seperti mana yang disebut.

Yang Berhormat Pendang telah pun membangkitkan isu mengenai masalah tanah jerlus yang berlaku di kawasan Pendang. Untuk makluman Yang Berhormat, berhubung isu tanah jerlus, MADA sentiasa memberikan keutamaan. Antara faktor yang menyumbangkan kepada tanah jerlus di antaranya ialah faktor kejadian banjir, tanah dalam, kekurangan infrastruktur, penggunaan jentera. Untuk mengatasi masalah ini bahawa MADA telah pun mengambil beberapa pendekatan.

Pertama, kementerian telah pun meminta MARDI membuat kajian. Ada satu syarikat yang mendakwa bukan sahaja boleh memberikan baja yang baik kepada petani tetapi dalam masa yang sama baja ini juga boleh memapankan tanah. Ini kita sedang buat percubaan. Dalam masa yang sama, kajian kita terus laksanakan bagaimana cara untuk kita memastikan tanah jerlus ini dapat kita atasi kerana kita sedia maklum bahawa tanah jerlus ini kerana tanah itu terlalu lembik. Dia pun macam orang juga. Kalau sudah berpuluh tahun, tanah itu dia sudah kurang mampan. Jadi, kemungkinan kalau kita dapati bahawa petani-petani terpaksa direhatkan atau pun tanah ini terpaksa direhatkan di mana petani-petani mungkin kita tidak bagi mengerjakan tanah untuk merehatkan tanah untuk beberapa musim. Yang ini mungkin kita akan buat tetapi kita akan pastikan.

Kalau tanah ini terpaksa direhatkan, dan petani-petani ini kita akan berikan pampasan mengikut apa yang sepatutnya mereka dapat melalui input-input pertanian. Jadi, perkara ini bukan pertama kali kita buat. Kita juga pernah buat di beberapa tempat, di mana ada kawasan-kawasan tertentu yang petani tidak boleh mengerjakan sawah dia kerana kerja-kerja prasarana pengairan sedang dibuat. Maka, kementerian memberikan sedikit sagu hati mengikut kadar yang sepatutnya. Input purata dalam RM3,000. Jadi ini memang di dalam perhatian kementerian.

Tuan Yang di-Pertua, isu yang seterusnya yang dibangkitkan ialah isu benih padi sah. Yang Berhormat Pokok Sena, Yang Berhormat Jerai, Yang Berhormat Kuala Kedah telah pun membangkitkan isu-isu pelaksanaan benih padi sah seperti pembekalan kontrak dan juga kualiti benih padi sah. Saya hendak jelaskan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa program insentif benih padi sah ini telah pun diperkenalkan kepada petani mulai tahun 2007. Tujuannya ialah untuk menggalakkan pesawah menggunakan benih padi yang bermutu tinggi dan disahkan dan juga untuk kita meningkatkan hasil pengeluaran padi dan juga untuk membantu pesawah mendapatkan bekalan benih yang lebih murah dan juga berkualiti.

Sewaktu skim ini kita perkenalkan mulai tahun 2007, 2008, 2009 hanya tiga tahun ini dia bagi secara runding terus. Hanya lima syarikat yang dapat dan apabila kita melihat bahawa syarikat-syarikat yang diberikan tawaran ini, mereka menggunakan macam sistem payung dan kita dapati ada syarikat-syarikat ini mereka tidak ada kilang loji yang sendiri. Ini kerana sebagai contoh kalau misal kata satu syarikat itu dapat, dia akan sub kepada beberapa syarikat yang lain. Jadi, apabila perkara ini berlaku dan kita mendapat rungutan pada ketika itu bahawa banyak padi angin masih lagi berlaku. Kerana itu bila masuk tahun 2010, kita masih lagi ada rundingan terus tetapi kita letak syarat bahawa syarikat yang hendak mengambil bahagian dalam pengeluaran benih padi ini mesti mempunyai loji sendiri. Kita sudah tidak bagi lagi dah hendak sub-sub. Jadi, itu daripada lima syarikat kita bagi kepada 13 syarikat.

Apabila kita wajibkan bahawa syarikat ini mesti ada loji sendiri, kita dapati masih lagi tidak mencukupi kerana kita dapati bila saya turun sendiri tengok loji-loji ini dan kita tengok macam mana Jabatan Pertanian..., dahulu kita bagi Jabatan Pertanian juga mengeluarkan biji benih sah tetapi kita berhenti kerana Jabatan Pertanian dia sebagai *regulator*. Oleh itu tugas Jabatan Pertanian adalah memastikan bahawa setiap benih padi yang dikeluarkan ini mesti mengikut standard yang telah pun ditetapkan.

Bila saya turun, saya tengok macam mana standard, cara Jabatan Pertanian untuk mengasingkan antara benih padi dengan padi angin. Mereka menggunakan secara manual di mana pada asasnya pada satu kilogram padi ini ada 36,000 biji padi dan dia kena pastikan mesti tidak kurang daripada 10 biji padi angin. Walaupun mereka diberi kursus, tetapi saya sendiri tahu bahawa cara manual ini tidak berapa tepat. Kerana itu saya tanya dengan Jabatan Pertanian tak kan tidak ada cara yang baru untuk menggunakan teknologi moden untuk mengasingkan benih padi yang sah dengan padi angin. Saya dimaklumkan bahawa ada satu mesin, ada satu alat dipanggil *indented cylinder* yang boleh mengasingkan padi angin dengan benih padi yang sah ini.

Jadi, sebab itu pada tahun yang baru ini, kita buka tender terbuka Yang Berhormat dan kita letakkan syarat yang baru selain daripada loji sendiri dan mesti juga mesti ada *indented cylinder* ini. Jadi, bila pertama kali kita buka *open tender* dan dalam *open tender* ini juga kita lihat bahawa syarikat ini ramai yang terlibat dan syarikat-syarikat ini dia kemampuan. Ada yang boleh keluar 3,000, ada yang berkemampuan 5,000. Sebab itu kita memastikan supaya apabila tender ini dibuka supaya banyak syarikat boleh ambil bahagian. Kalau kita katakan membekalkan benih padi, saya percaya hanya dua, tiga syarikat sahaja yang akan monopoli. Sebab itu kita bagi mengikut kategori-kategori yakni membolehkan lebih banyak syarikat boleh mengambil bahagian.

■1200

Jadi sewaktu kita menutup tender ini, pihak jawatankuasa telah pun membuat penilaian dan ini tender pertama kali Yang Berhormat, kita open tender. Jadi untuk menilai tender ini saya difahamkan ada dua jawatankuasa. Satu, Jawatankuasa Teknikal yang turun sendiri melihat kilang-kilang memproses benih padi dan kapasitinya dan juga satu lagi jawatankuasa ialah Jawatankuasa Kewangan untuk menilai kemampuan syarikat itu, kalau diberikan, mampu atau tidak dia dengan kewangan yang ada. Apabila dua-dua jawatankuasa ini memperakukan barulah

syarikat ini akan dimasukkan senarai pendek dan di bawa ke Jawatankuasa Tender untuk kelulusan yang diperakukan kepada Kementerian Kewangan. Saya difahamkan sewaktu tender ini tutup, hanya ada lima syarikat sahaja yang layak.

- (i) Kilang Beras Jelapang Selatan dari Muar;
- (ii) Pertubuhan Peladang Kawasan Lahar Bubu;
- (iii) Haji Md. Nor bin Haji Rahman;
- (iv) Kilang Beras Seri Merbok; dan
- (v) OBL Maju Sdn. Bhd.

Lima sahaja. Saya difahamkan daripada lima ini, sedangkan banyak yang dimohon masuk, ada lebih 18 yang masuk dan syarikat-syarikat ini membuat rayuan. Dia kata sebab hendak status bumiputera, ada yang kata belum dapat status bumiputera dan dia minta tangguh dan juga ada lagi tidak sempat hendak hantarkan perakaunan kewangan. Oleh sebab itu jawatankuasa memberi kelonggaran supaya kita hendak memberi peluang yang lebih banyak lagi syarikat-syarikat supaya dapat mengambil bahagian di dalam tender ini. Ini kerana tujuan kita adalah untuk memberi peluang kepada syarikat-syarikat yang berkecayaan, yang selama ini ada di antara ini yang membuat sub kontraktor sahaja. Jadi itulah apa Yang Berhormat bangkitkan, dapat surat daripada Kementerian Kewangan, saya tengok yang dijadikan isu dalam media, dalam blog yang mengatakan bahawa agihan benih padi ini mengikut kroni dan sebagainya.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya Yang Berhormat Menteri yang bagi penjelasan terhadap perbincangan yang saya bangkitkan. Isu yang kita bangkitkan ialah walaupun yang dikatakan bahawa pada waktu tutup tender itu hanya lima syarikat sahaja yang memenuhi. Akan tetapi persoalannya ialah kenapa kita mengambil tindakan yang begitu, saya katakan bahawa drastik ataupun terburu-buru untuk terus meluluskan walaupun kepada mereka-mereka yang tidak memenuhi syarat-syarat tender seperti mana yang disebut dalam kertas yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan. Surat yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan yang memperakui bahawa perkara-perkara yang saya percaya bahawa Yang Berhormat sedia maklum, tidak perlu saya hendak baca.

Akan tetapi yang menunjukkan bahawa ada yang tidak memenuhi syarat-syarat tersebut. Jadi sepatutnya kena tunggu selepas itu. Masa masih ada bagi saya, benih masih mencukupi walaupun tender yang sedang berjalan ini akan berakhir bulan Disember. Akan tetapi benih itu masih mencukupi. Maknanya kita telah pun menggalakkan "*untuk tidak apalah, tidak penuhi syarat pun tidak apa.*" Maknanya tidak ada semakan yang jelas. Saya hendak sebut kepada Yang Berhormat, ada kes-kes yang saya tidak bawa lagi ini berkaitan dengan kementerian lain yang menunjukkan bahawa ada kementerian yang cukup lemah, yang tidak semak betul-betul penyata kewangan. Sebab penyata kewangan bank itu ada syarikat-syarikat yang masuk untuk tender-tender tertentu ini dia tipu, dia boleh pergi *scan* kemudian dia boleh tipu untuk hendak tunjukkan bahawa akaun itu, dia memang ada duit banyak. Pada hal apabila kita semak, tidak ada duit pun. Akan tetapi oleh kerana apabila sampai ke kementerian, dia tidak semak. Tengok itu seolah-olah perakuan bank. Akan tetapi dia boleh *scan*.

Jadi saya hendak sebut bahawa ini satu pelanggaran. Isunya ialah isu pelanggaran dan diakui sendiri maknanya oleh Kementerian Kewangan tetapi persoalannya Kementerian Kewangan pula boleh bagi. Bagi saya tidak wajarlah. Jadi saya hendak minta juga penjelasan daripada Yang Berhormat.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat, saya terangkan.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Tidak, tidak. MADA ini tidak masuk dalam bumiputera kah?

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Ya?

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: MADA, kata lima tadi syarat bumiputera, MADA tidak masuk dalam bumiputera?

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: MADA? MADA ini dia tidak ada, yang dia punya anak syarikat MADA yang buat. Ketika itu anak syarikat MADA belum ada lagi *indented cylinder*, beri saya terangkan dahulu Yang Berhormat.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Ya.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Yang Berhormat mungkin silap faham. Yang kita kata tidak cukup syarat apabila tender itu ditutup. Apabila tender itu ditutup hanya lima syarikat sahaja yang memenuhi syarat. Termasuklah syarikat Yang Berhormat kata kroni saya, Syarikat Seri Merbok dan Haji Md. Nor ini. Kalau kata itu kata kroni saya, kalau hendak ikut cukuplah lima. Kalau bagi lima syarikat ini lebih ramai orang boleh dapat. Akan tetapi kita kata hendak bagi ramai orang terlibat. Yang dikatakan kita bagi peluang mereka mengemukakan laporan kewangan dan juga kita mengemukakan supaya dia menyediakan *indented cylinder* seperti KADA Puteri Saadong, dia belum ada *indented cylinder* tetapi dia memberi perakuan. Dia membuat satu resolusi, mesyuarat PPK, dia kata dia akan menyediakan *indented cylinder*. Jadi ertinya kita bagi tahu kepada syarikat-syarikat ini kita boleh pertimbangkan dengan syarat bahawa syarat yang tidak cukup macam *indented cylinder*, macam laporan kewangan bertaraf bumiputera, kita kata okay.

Boleh bagi tetapi dengan syarat mesti dibagi sebelum Mesyuarat Jawatankuasa Penilaian dibuat. Jadi ertinya sewaktu penilaian itu dibuat syarikat-syarikat ini sudah cukup syarat Yang Berhormat. Yang saya kata tidak cukup syarat itu, yang Kementerian Kewangan tegur ialah kalau mengikut peraturan kewangan, hanya syarikat yang cukup syarat sewaktu *turn* itu ditutup sahaja. Itu sahaja yang patut kita proses. Kalau itu caranya lima syarikat yang akan dapat. Akan tetapi kita tahu ramai *player* lagi yang patut kita beri peluang. Oleh sebab itu kita beri kelonggaran. Daripada lima kita tengok, ada pertambahan lagi lima, yang saya kata bagi kewangan, *indented cylinder* dan taraf bumiputera.

Jadi saya hendak beritahu Yang Berhormat, Yang Berhormat jangan salah faham. Sewaktu tender ditutup, lima syarikat sahaja yang layak. Yang lain dia tidak cukup, dokumen-dokumen dia tidak lengkap. Jadi mereka merayu dan kementerian menerangkan ada lima syarikat, kita bagi kelonggaran tetapi kita beritahu dengan mereka mesti hantar dengan segera sebelum Jawatankuasa Penilaian ini membuat mesyuarat.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Yang Berhormat.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Jadi sewaktu penilaian ini dibuat, bahawa syarikat-syarikat yang diberi ini cukup syarat-syaratnya Yang Berhormat.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Yang Berhormat, boleh saya mencelah sedikit? Ini cadangan baru Yang Berhormat. Berkaitan dengan dasar urusan baja, benih padi. Ini cadangan, pandangan saya. Kenapa tidak diadakan kaedah *prequalification*? Mana-mana syarikat yang dalam biang ini dan sesudah mereka *pre-qualified* dan nama-nama mereka ini dipamerkan di Pertubuhan Peladang atau dalam *website*. Sama ada hendak panggil mereka ini berdasarkan *selected* tender ataupun kalau jumlah tender itu banyak, besar, boleh diagihkan sama rata. Waktu dipamerkan nama-nama syarikat ini dalam *website* dan seumpamanya kalau didapati tidak ada syarikat-syarikat kononnya di *pre-qualified*. Akan tetapi saya tahu ada maklumat. Saya boleh hantar bantahan. Syarikat A atau B, syarikat ini memang tidak ada kekuatan kewangan.

Syarikat ini bukan bumiputera kalau ianya untuk bumiputera di belakang. Ini kita tidak tahu. Jadi saya rasa cara ini lebih telus, lebih adil sehingga boleh buat melalui *direct negotiation* kalau senarai syarikat itu ada, tender besar, diagih-agihkan supaya adil. Saya rasa ini lebih telus kerana tender terbuka atau *direct negotiation*, akhirnya yang mengendalikan manusia. Manusia ini boleh buat macam-macam. Orang kata tender terbuka ini telus tetapi *desk officer* yang mengendalikan penilaian ini dia boleh *eliminate* kalau dia mahu *eliminate* mana-mana syarikat. Kalau ianya sudah ada pakatan dan seumpamanya. Jadi cara ini lebih terbuka dan lebih telus. Saya hendak buat cadangan sahaja, terima kasih.

Tuan Ahmad Kasim [Kuala Kedah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya hendak kembali kepada isu kontrak yang diperoleh oleh lima syarikat untuk penyediaan benih padi sah dalam industri pertanian.

■1210

Dengan pelbagai pendekatan yang telah dibuat oleh pihak kementerian, GAP, *Good Agriculture Practice for Land*, Skim Amalan Ladang Baik dan projek 10 tan, tetapi isunya Yang Berhormat Menteri, dengan sistem ketelusan yang kurang cekap kepada syarikat-syarikat ini menyebabkan mutu benih padi jatuh hampir 50%, mendekati 50% menyebabkan petani-petani terpaksa meningkatkan kos dengan membeli benih tambahan kerana syarikat-syarikat yang telah diberi kebenaran tidak mengeluarkan benih padi sah yang berkualiti. Itu isunya walaupun Yang Berhormat Pokok Sena sebut soal syarikat tetapi saya lebih kepada *on the ground*, maksudnya peringkat di bawah, hasil manfaat yang berikutnya.

Jadi kalaulah tidak memenuhi piawaian yang telah ditetapkan pihak Kementerian Kewangan, Kementerian Pertanian, macam mana hendak menyediakan benih padi yang sah yang berkualiti? Mohon penjelasan.

Datuk Seri Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Mengenai cadangan Yang Berhormat Pasir Mas, untuk pengetahuan Yang Berhormat, seperti yang saya kata, mulai tahun 2007 sampailah tahun 2012 ini memang kita buat cara seperti Yang Berhormat cakap. Kita

panggil dan kita *direct nego* atau *selected tender* dan kita agih-agihkan. Akan tetapi itu juga akan mendapat teguran kerana ini akan diagih-agih kepada kroni.

Oleh sebab tu dasar sekarang ini mesti *open tender*. Jadi open tender, masuk dan kita ada dua komiti yang komiti ini komiti yang berbeza-beza, yang menilai kewangan lain, yang menilai teknikal lain. Kalau dua-dua komiti ini sokong, barulah boleh masuk sebagai *short listed*. Kalau kewangan tidak sokong, satu lagi sokong, tidak boleh masuk *short listed*, Yang Berhormat. Jadi, ya lah...

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Sedikit. Yang Berhormat, saya satu perkaralah dari segi persepsi. Saya tengok pihak kerajaan apabila ada tuduhan kronikah, nepotismekah, kita menggelabah, kita defensif. Kalau benda tidak betul, tuduh, tuduhlah, apa peduli. Buat perkara yang baik, asalkan mana ianya tidak kroni. Orang hendak tuduh boleh tuduh kita buat apa pun tetapi yang pentingnya jangan defensif, yang pentingnya jangan kroni. Hendak tuduh, tuduhlah. Supaya ada ketelusan. Saya rasa ini lebih baik dari segi melaksanakan dasar. Kalau kita takut hendak ambil tindakan sebab orang tuduh ini kroni, hendak buat itu tidak boleh, buat ni tidak boleh, tidak payah buat apalah. Terima kasih.

Datuk Seri Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Ya lah, sebab...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri, boleh duduk sekejap. Ahli-ahli Yang Berhormat, kelmarin saya ada menegur semasa perbahasan KDN menjawab. Oleh kerana terlampau panjang masa yang kita gunakan dan saya tahu bahawa ramai Ahli-ahli Yang Berhormat yang kurang senang hati mengenai dengan tindakan saya, jadi saya buat kira-kira bahawa kita ada 12 kementerian, 12 jam 30 minit yang ada. Jadi saya mencelah di sini oleh kerana mengenai dengan peraturan mesyuarat.

Peraturan Mesyuarat 35(3) dan 35(4) mengenai dengan soal mencelah ini, ini satu *classic example*. Peraturan Mesyuarat 35(3) menyatakan bahawa "*Seseorang ahli tidak boleh bercakap lebih daripada sekali dalam semua masalah kecuali...*" Bermakna masalah sekarang ini ialah perbahasan dasar peringkat kementerian di mana menteri menjawab, tidak boleh bercakap lebih daripada sekali dalam satu masalah. Akan tetapi, telah menjadi tabiat kita bahawa, seperti contoh daripada Yang Berhormat Pasir Mas tadi, kita bangun, kita mencelah. 'Kecuali' tadi itu kita baca Peraturan Mesyuarat 35(4) yang mengatakan bahawa "*Seseorang Ahli yang telah bercakap dalam satu-satu masalah itu boleh bercakap menerangkan apa-apa perkara besar dalam ucapannya yang telah menerbitkan kesamaran faham tetapi tidak boleh dikeluarkan perkara-perkara baharu*".

Bermakna, dalam soal kita sedang berbahas sekarang ini, seharusnya apa yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat Pasir Mas itu melanggar Peraturan Mesyuarat 35(3) dan 35(4) di mana beliau tidak boleh mencelah oleh kerana tidak ada ucapan sebesar ucapan beliau sebelum ini yang menimbulkan kesamaran yang dijawab oleh Menteri yang berkenaan. Beliau berdiri mencelah di bawah P.M.35 pada biasanya tafsiran kita (4) tetapi beliau membangkitkan perkara baru, cadangan. Ini yang sering kali menimbulkan masalah di mana kita tidak dapat berbahas dengan baik.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya celah sedikit?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Saya mencelah tadi sebab saya tengok sebelah sini selalu mencelah, jadi saya mencelahlah. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya bagi contoh *is a classic example*. Saya juga mengatakan daripada awal dahulu bahawa saya kata pada mulanya saya dan rakan-rakan saya di atas ini cuba mentransformasikan Parlimen tetapi kami gagal oleh kerana kami diheret oleh budaya seperti begini. Kalau umpamanya kita mahu transformasi sama-sama, tolonglah beri perhatian kepada peraturan mesyuarat supaya tidak ada di antara kita yang menanggung perasaan stres terutama sekali saya.

Jadi, itu sebab kadang-kadang saya gunakan kuasa saya di bawah peraturan mesyuarat yang sama iaitu kadang-kadang saya mengehadkan masa. Seharusnya sekarang ini saya hadkan masa bahawa kementerian ini paling lama pun satu jam dan tidak harus mengambil masa begitu lama kalau kita prihatin dengan peraturan mesyuarat. Sila Menteri teruskan.

Datuk Seri Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, hendak cerita fasal kontrak ini memanglah Kerajaan PAS pun buat kontrak apa pun tidak berapa betulkan. Saya baca Laporan Audit Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan PAS pun bagi kontrak kepada syarikat yang tidak berdaftar dengan PKK. Ada juga dalam Auditlah saya baca. Okey, saya ingat perkara ini saya dah jawab. Isu yang penting ialah isu....

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: [Bangun]

Datuk Seri Haji Noh bin Haji Omar: Saya tidak bagilah. Isu yang penting ialah isu kualiti benih. Kualiti benih, memang betul sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum bahawa untuk mendapatkan benih padi ini kita kena lantik penanam padi. Penanam padi ini mesti paling lama mesti enam bulan dia kena tanam padi. Dia tidak semua orang boleh tanam yang benih padi besar. Oleh sebab itu kita bagi tender ini lebih awal kerana sebelum ini apabila kita bagi setahun, kita dapati ada penanam-penanam yang dipilih begitu dengan cara tergesa-gesa.

Jadi kita Yang Berhormat, juga faham bahawa dalam nilai kualiti padi ini, Jabatan Pertanian ambil empat penilaian. Pertama dia buat penilaian penyediaan tanah. Hendak sedia tanah, Jabatan Pertanian pergi tengok tanah ini betul atau tidak betul. Kemudian yang kedua dia tengok pula waktu hendak menanam padi, dia pergi tengok lagi sekali tanam padi itu betul atau tidak caranya. Kemudian yang ketiga waktu berbunga. Waktu berbunga ini dia pergi tengok lagi sama ada padi angin banyak atau tidak. Keempat, seminggu sebelum itu dia pergi tengok lagi. Kelima, sudah sampai dekat kilang dia tengok wap pula lagi.

Oleh sebab itu kalau syarikat ini, kalau dia hendak keluarkan katalah dua tan, dia kena beli empat tan sebab 15% akan keluar. Walau macam mana pun Jabatan Pertanian buat tetapi kalau mereka menggunakan cara manual, sebab itu masih timbul isu-isu padi angin sebagaimana saya kata tadi. mereka kena tengok dengan tangan. Oleh kerana itulah kali ini tender ini kita tambah syarat yang baru iaitu *indented cylinder* dan *indented cylinder* ini bukannya murah. Ianya mesti daripada Denmark baru ada yang standard.

Jadi Yang Berhormat kena ingat kadang-kadang dalam padi ini walaupun kadang-kadang benih padi dia cukup baik tetapi sekarang ini berbagai-bagai penyakit menyerang. Macam dekat kawasan saya. Benih padi okey, tiba-tiba datang pula penyakit bukan sahaja benih perang, kita ada benih perang, kita ada bintik perang, kita ada lecur daun, kita ada ulat batang, kita ada reput tangkai dan sekarang ini ada dipanggil reput tangkai. Jadi dia bukannya hanya semata-mata kerana benih padi.

Yang Berhormat sedia maklum bahawa kalau Yang Berhormat pergi tengok sawah padi betul-betul, tengok sawah padi, tengok-tengok kadang-kadang sawah padi sebelah sini elok, hijau menguning, yang sebelah kanan merah, tidak jadi. Padahal sama-sama dapat bantuan. Oleh itu Yang Berhormat, kita juga kena menekankan pengurusan sawah. Petani-petani kena meningkatkan pengurusan sawah. Kalau tidak, apa juga bantuan yang kerajaan bagi tidak akan dapat memberikan faedah yang sewajarnya. Jadi Yang Berhormat, cukuplah fasal itu. Saya hendak pergi fasal...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Fasal kualiti benih, saya hendak minta penjelasan.

Datuk Seri Haji Noh bin Haji Omar: Okey, sekali saja. Pendek, *direct* terus *to the point*. Boleh Tuan Yang di-Pertua?

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Sekali sahaja. Allah, benda tunggu sampai – semalam pun saya tunggu sampai pukul 9.15 malam, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebelum saya pergi kepada benih dia punya *variety* ini, saya hendak minta penjelasan sedikit kenapa dua syarikat ini dia dapat sampai 20,000 tan? Kalau Yang Berhormat berhujah bahawa mereka ini mempunyai loji yang memenuhi kapasiti yang diberikan, ada syarikat yang juga menyewa loji pertanian, ada syarikat macam Haji Mat Nor ini dia menyewa loji pertanian.

■ 1220

Jadi kenapa MADA kita beri RM8000, patutnya MADA boleh dapat lebih, dia boleh sewa loji pertanian. Jadi itu yang saya katakan sebab kalau berlaku sesuatu kerana dalam keadaan mereka dapat jumlah yang besar maka kita akan kehilangan benih. Okey, akhir sekali yang kedua, saya nak minta Yang Berhormat, mungkin Yang Berhormat tak boleh bagi hari ini tetapi boleh bagi jawapan bertulis kepada saya iaitu setiap syarikat ini *variety* apa yang mereka kena keluar benih? Maknanya macam FELCRA, Kilang Beras Seri Merbok, apa *variety* yang mereka diberikan. Okey, terima kasih.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Okey. Yang Berhormat, kita dah kata bahawa kita bagi pada kemampuan syarikat kilang ini. Yang kata macam kata MADA, bukan sahaja MADA, ada Padi-Tech. Padi-Tech pun sewa loji pertanian sebab dulu Jabatan Pertanian keluarkan benih padi ini kemudian dia tak boleh sebab dia kena jadi *regulator*. Itu sebab benih padi dia tertinggal dan MADA ambil alih dan disewa dan waktu kita buat penilaian macam kata Haji Mohd. Noor, dia dah tandatangan sewa dengan MADA dalam tempoh lima tahun + lima tahun.

Padi-Tech pun sama, ia anak syarikat MADA itu pun sama. Kemampuan dia hanya boleh keluarkan lebih kurang 3,000 tan dan baru-baru ini dia orang terpaksa minta kebenaran, terpaksa

outsource pula kepada Syarikat OBL. Jadi untuk makluman Yang Berhormat, syarikat-syarikat yang terpilih ini dia bukannya *new player*, dia ini adalah memang terbukti dan sebelum ini kita dah tengok bagaimana pengeluaran-pengeluaran mereka. Jadi kerana itu kita memberikan penilaian mengikut kemampuan syarikat dan juga kilang yang ada dan Yang Berhormat kata sudah tentulah mereka ini mengeluarkan benih padi 219 untuk diberikan kepada petani-petani. Akan tetapi saya yakin dan laporan yang saya dapat tahu apabila syarikat ini menggunakan *inductor* silinder, maka kualiti benih padi ini telah pun bertambah.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: *[Bertanya tanpa pembesar suara]*.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Ya, 219.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Semua?

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Ya, dia bagi benih padi sah yang dikeluarkan oleh, dia benih padi sah ini Yang Berhormat dia ada tiga peringkat. Dia mula-mula padi asas, lepas itu padi daftar lepas itu padi benih. Padi asas itu ialah yang dikeluarkan oleh MARDI, M219. Padi itu, padi asas itu.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Baik. Yang Berhormat, yang saya nak musykil di sini ialah kerana Syarikat Seri Merbok dia bukan 219, dia bawa keluar CL1, CL2 yang dahulunya dibangunkan oleh MARDI bersama dengan FELCRA kalau tak silap ingatan sayalah.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: BSF.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Ya, dia dengan BSF. BSF dan juga FELCRA.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Okey, okey. Yang Berhormat, tak apa.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Jadi isu ini kena Seri Merbok satu-satunya syarikat yang diberikan untuk benih CL1, CL2.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Okey, Yang Berhormat duduklah.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Sedangkan sepatunya FELCRA pun ada.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Faham, faham.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Mengenai apa FELCRA?

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Ya, saya faham. Yang Berhormat duduklah.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Mengenai Yang Berhormat kata tadi semua itu 219.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Yang Berhormat ini tak faham masalahnya. Yang kita cakap ini benih padi sah yang mendapat subsidi daripada kerajaan. Yang Berhormat kata *clearance field* itu ataupun padi kebal ini, senang cakap padi keballah Yang Berhormat. Padi kebal ini satu kajian baru yang dibuat dengan MARDI, FELCRA pun ada juga terlibat, anak syarikat MADA pun terlibat. Ada lima syarikat sahaja. Yang ini bukannya padi angin ini, padi kebal ini tidak termasuk dalam senarai subsidi benih padi sah. Itu baru dibuat percubaan. Oleh sebab itu semalam saya pergi Perlis, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri beri RM4 juta khusus untuk projek padi kebal mengatasi masalah padi angin.

Sebab itu semalam saya telah pun minta, saya buat *statement* supaya Kementerian Pertanian buat kajian kalau betul-betul benih padi kebal ini lebih menguntungkan kepada petani,

maka kita kena ubah cara tetapi benih padi kebal ini hanya boleh tanam dua musim sahaja. Dia tak boleh lebih tanam daripada dua musim dan benih padi kebal ini dia mesti beli pakej. Dia mesti beli dengan benih campur dengan racun. Harga dia RM840. Benih padi sah yang kita bagi ini baru nilainya hanya 20 kilo, RM28. Jadi Yang Berhormat tak usah keliru di antara benih padi sah yang diberi oleh kerajaan dan juga CL *clearance* ini. Ini tak ada kena mengena dengan bantuan benih padi sah melainkan di Perlis hari itu PM bagi peruntukan khas RM4 juta. Saya ingat cukuplah Yang Berhormat, Yang Berhormat keliru.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Tak, saya nak tanya padi kebal itu siapa, kita beri kepada siapa?

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Yang ini tak ada kena mengena. Yang Berhormat nak beli pun tak apa, ini *private*. Di Tanjung Karang kalau katalah petani dia dapat benih padi sah, dia nak cuba pakai padi kebal, belilah. Itu sesiapa pun boleh beli. Tak ada kena mengena dengan subsidi kerajaan. Yang Berhormat kena faham. Padi kebal, CL *clearance* ini tak ada kena mengena dengan padi bantuan subsidi kerajaan. Petani nak beli, belilah tapi harga dia mahal RM840 satu hektar. Kalau Yang Berhormat banyak duit, pergilah beli. Tak ada masalah. Tak usah keliru di antara benih padi subsidi kerajaan dengan yang *clearance field* ini yang sesiapa pun boleh beli. Itu tak ada kena mengena dengan kerajaan, itu usaha mereka mengenalkan satu *variety* yang baru.

Jadi Yang Berhormat kena faham, ini Yang Berhormat keliru ini. Yang Berhormat keliru mengenai padi. Saya dilahirkan dan dibesarkan dalam sawah padi Yang Berhormat. Okey, saya ubah topik lain Yang Berhormat. Saya nak pergi mengenai subsidi dan insentif Yang Berhormat. Saya ingat itu sahajalah yang saya bagi jalan, yang lain saya ingat perkara biasa Tuan Yang di-Pertua sebab ini isu dimainkan. Masuk blog, masuk macam-macam. Jadi saya kena bagi penerangan. Tuan Yang di-Pertua, ...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Yang masuk blog pun orang dalam juga.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Mengenai subsidi atau insentif-insentif, Yang Berhormat Pasir Salak, Yang Berhormat Bagan Serai, Yang Berhormat Lembah Pantai dan juga Yang Berhormat Kuala Kedah telah pun membangkitkan mengenai pemberian subsidi dan juga insentif. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan sentiasa mengambil langkah ke arah penambahbaikan khususnya dalam pemberian subsidi dan juga insentif padi.

Sehubungan itu, satu kajian perlu dilaksanakan secara terperinci sebelum pemberian subsidi dan juga insentif dikaji semula kerana ia akan melibatkan implikasi daripada segi dasar, kewangan, teknikal dan juga sosial. Skim subsidi padi telah pun mula diperkenalkan sejak tahun 1980 yang bertujuan untuk membantu mengurangkan bebanan kos usaha sawah padi serta meningkatkan pendapatan pesawah. Dengan objektif tersebut, pesawah merupakan golongan yang mendapat manfaat terbesar daripada subsidi ini. Manakala insentif peningkatan hasil padi pula diperkenalkan pada tahun 2007 dengan hasrat untuk menggalakkan pesawah meningkatkan hasil dan pendapatan bagi setiap hektar sekali gus meningkatkan hasil pengeluaran beras negara.

Berhubung dengan itu, berlaku unsur ketidakjujuran dalam membuat tuntutan yang gagal dikesan, kementerian sentiasa membuat semakan secara berterusan. Pada kebiasaannya proses

pembiayaan **HHSP** dan juga IPH akan dibuat berdasarkan semakan data jualan padi dan luas kawasan tanah yang diusahakan oleh petani. Kementerian mengambil maklum perkara berhubung dengan isu kelewatan dalam pembayaran dan juga tunggakan bagi IPH yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Pasir Salak. Dalam mengatasi masalah ini, kementerian telah pun menyemak semula pelaksanaan program dan menyediakan peruntukan yang mencukupi untuk membayar insentif kepada semua pesawah yang layak. Walau bagaimanapun, adalah sukar untuk kita menentukan sebarang kenaikan hasil padi dan juga menyediakan peruntukan yang tepat.

Justeru itu, kementerian sentiasa berusaha menjelaskan pembaziran IPH melalui Bernas untuk disampaikan kepada pesawah-pesawah yang terlibat di seluruh negara. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan telah pun membuat pembayaran kepada 211,380 pesawah dengan bayaran **'RM33,400,000'** daripada tahun 2007 hingga tahun 2011. Yang Berhormat Lembah Pantai telah pun membangkitkan isu berhubung mekanisme pemberian subsidi harga beras. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, program subsidi harga beras dilaksanakan bagi membolehkan beras super tempatan ST15 ataupun beras nasional dikeluarkan dan dijual dengan harga murah yang dikawal iaitu RM1.80 sen per kilo maksimum bagi membantu golongan yang berpendapatan rendah mendapatkan bekalan beras bagi keperluan harian. Di bawah program subsidi harga beras, mekanisme pengagihan atau pembayaran subsidi dibuat kepada pengeluar ataupun pengilang yang mengeluarkan beras subsidi ST15.

Jumlah pengeluar beras subsidi ST15 di Semenanjung Malaysia adalah sebanyak 71 buah kilang manakala di negeri Sabah dan Sarawak pula, sumber bekalan adalah menggunakan beras import yang diuruskan oleh anak syarikat Bernas di kedua-dua negeri tersebut. Jumlah beras yang dikeluarkan oleh pengeluar dan pengilang yang terlibat akan diambil dan digunakan sepenuhnya oleh Bernas untuk dijadikan beras subsidi dan seterusnya diagihkan kepada pemborong yang mendapat kuota beras subsidi. Yang Berhormat Kuala Kedah telah pun membangkitkan isu berkenaan peranan yang dimainkan oleh kedua-dua ...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. Beras ST15.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Yang Berhormat tak cakap benda ini. Yang Berhormat ada soalan ...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Tak, tak apalah saya nak tanya.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Okey, sekali sahajalah saya bagi.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Amboi, bagi sekali sahaja. Apa yang kedekut....

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Tak, bukan. Saya sampai malam pun boleh, masalah masa.

■1230

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: [Ketawa] Okey. Ini ada Laporan Audit. Laporan Audit yang menunjukkan ada permasalahan pada pengurusan program subsidi beras kepada BERNAS dan pengilang-pengilang. Jadi inilah yang pernah saya bangkit walaupun saya

tidak bangkit dalam perbahasan baru-baru ini tetapi sudah berkali-kali saya bangkit, nampaknya sehingga sekarang masalah isu Beras Super 15 ini masih tidak dapat diselesaikan. Akhirnya kalau kita lihat beberapa cadangan yang dibuat oleh audit macam sama dengan pandangan yang pernah saya sebut iaitu mengkaji semula program subsidi beras ini. Bukan kerana kita tidak mahu bagi kepada orang miskin. Akan tetapi apabila kita bagi, akhirnya syarikat-syarikat yang dapat ini, pemborong-pemborong ini bukan orang miskin.

Beras di pasaran macam disebut oleh Laporan Audit pun memang tidak dapat hendak dikenal pasti di mana ada beras-beras di pasaran. Jadi sebab itu saya hendak minta penjelasan apa tindakan-tindakan yang diambil ke atas mereka-mereka yang dapat beli kuota subsidi beras ini, tetapi akhirnya mereka jual kepada orang lain dan orang lain agihkan buat dalam bentuk macam pernah saya katakan di ayak kemudian tidak dibuat beras subsidi 15 tetapi dibuat yang 5%, 10% yang memberi keuntungan yang lebih.

Jadi saya katakan pernah saya sebut dan Yang Berhormat kata kalau itu kita akan kaji semula untuk tidak beri, jadi saya kena bertanggungjawab. Saya kata bukan isu itu tetapi kenapa kita tidak berikan subsidi beras kita tidak jadikan 15 tetapi kita jadikan 5% subsidi. Beras 5% subsidi semua orang boleh dapat, semua pakat beli. Jadi tidak ada lagi alasan untuk syarikat ini untuk mengambil keuntungan atas angin.

Datuk Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Oleh sebab itu kalau Yang Berhormat ingat saya, kita pernah mencadangkan sebelum SUBUR yang Yang Berhormat Kuala Krai ada bangkit dalam ucapan dia, saya jawab sekali dengan Yang Berhormat Kuala Krai. Dia kata SUBUR ini janji tidak ditepati, dilancar di Sungai Besar dia kata tidak ada laksana.

Sebenarnya SUBUR ini ialah satu sistem, satu kaedah baru yang kita fikir lebih memberikan manfaat kerana Yang Berhormat kena faham kita bincang panjang lebar ketirisan, kita tahu ketirisan ini berlaku. Kita memang tahu sebab itu kita cari kaedah SUBUR yang itu dan SUBUR ini walaupun kita tidak laksana, tetapi peruntukan subsidi beras ini kita berjalan. Macam tahun ini dia bagi peruntukan RM528 juta, tiap-tiap tahun dapat peruntukan ini. Soalnya hari ialah peruntukan subsidi beras ini Yang Berhormat, tidak sama dengan subsidi gula, subsidi minyak kerana beras ini hanya di subsidi untuk 40,000 metrik tan di Semenanjung, 20,000 metrik tan di Sabah dan Sarawak jumlahnya 60,000 metrik tan sahaja sebulan. Sedangkan penggunaan beras ini seluruh negara ialah 180,000 metrik tan sebulan. Ertinya beras subsidi ini lebih kurang 30% sahaja.

Jadi kalau 30% ini kita lambakkan dalam pasaran, tentu dia akan hilang. Dia tidak macam gula, tidak macam minyak. Di mana-mana pun itulah harga minyak dan gula kerana diberi 100% subsidi, hari ini. Oleh kerana itu saya Yang Berhormat, saya bersetuju dengan Yang Berhormat kita kena kaji. Saya pun pernah cakap, kalau betul-betul susah kita batalkan sahaja cadangan ini tetapi kita mencari kaedah yang baru saya bagi contoh, saya sendiri sudah tiga, empat kali mesyuarat.

Pertama, kita kata kalau mesti menggunakan cara barang kawalan. Saya ingat barang subsidikah kita kena jadikan barang kawalan kerana ia hanya 30%. Jadi hanya kedai-kedai tertentu

sahaja yang boleh jual beras subsidi dan kita kena sistem. Maknanya kita kena wartakan sebagai barang kawalan kerana dia hanya 30% sahaja pasaran dan tidak semua rakyat dapat beli. Oleh sebab itu Yang Berhormat kata memang macam tidak nampak benda ini di dalam pasaran.

Jadi kita juga sedar bahawa cara pengagihan yang dibuat kerana BERNAS dia bagi dalam guni. Jadi macam Yang Berhormat kata, bila pemborong ini dapat dia campurlah. Dia tukar baju dan kita mencari jalan supaya kita hanya seorang sahaja boleh kempit dan dia ini edar. Ini pun ada bantahan juga daripada pemborong-pemborong yang kata hendak bagi monopoli dan sebagainya. Ini Yang Berhormat memang kita sedang buat kajian. Saya ingat mungkin kita kena jadikan barang kawalan. Itu pun kita akan tengok sama ada kita boleh laksana ataupun tidak.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Yang Berhormat, boleh tidak saya hendak minta senarai mereka yang dapat kuota yang terkini yang dapat kuota ST15 ini, yang ini saya minta sungguh.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Boleh. Nanti Yang Berhormat punya persoalan kita sudah bagi 370 lebih syarikat.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Betul-betul dengan jumlah metrik tan.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Akan tetapi Yang Berhormat pernah dapat. Saya tahu Yang Berhormat pernah dapat.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Terkini, saya hendak yang terkini.

[Dewan riuh]

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Tidak apalah. Yang Berhormat pernah dapat senarai itu. Saya tahu.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Siap jumlah metrik tan.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Akan tetapi Yang Berhormat kena faham yang itu...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Saya minta boleh bagi tidak? Boleh bagi senarai itu?

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Tidak apalah kita akan bagilah. *[Dewan riuh]*. Yang Berhormat pernah dapat benda itu, apa yang Yang Berhormat minta lagi? *[Dewan riuh]*

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Saya dapat yang lama, saya hendak tengok yang baru. Saya hendak *compare* tengok adakah kerajaan sudah bertindak terhadap apa-apa yang telah pun saya bangkitkan sebelum itu yang saya katakan menunjukkan bahawa ada orang-orang yang tidak layak dapat dan berikan hanya semata-mata kerana beri-beri begitu sahaja, dapat.

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Patutlah rajin tanya bab beras ini. Patutlah rajin tanya bab beras.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Tidak apalah. Saya boleh beritahu Yang Berhormat tetapi Yang Berhormat kena janji dengan saya. Bila Yang Berhormat dapat senarai itu, Yang Berhormat kena beritahu saya mana syarikat-syarikat yang tidak layak.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Okey, tidak apa. Okey saya bagi.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Saya tidak ada masalah. Saya bagi.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Okey dengan syarat bagi dekat saya.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Dengan syarat beritahu saya. Tidak ada masalah.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Saya akan *list* kepada Yang Berhormat.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Saya tahu ini duit rakyat. Saya tidak ada masalah. Saya lagi suka. Jadi kalau mana syarikat yang biasa dapat tidak dapat, kita katakan Yang Berhormat Pokok Sena tidak bagi. Jadi saya pun senang. *[Dewan riuh]*

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Saya tidak dapat Yang Berhormat Datuk Seri.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Tidak apa Yang Berhormat, saya bagi.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Saya bagi, saya bagi. Saya bagi dan saya minta Yang Berhormat tolong, tolong kita. Tolong kita senarai tengok mana syarikat yang layak.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Bagi dengan secepat mungkin.

Datuk Seri Noh bin Haji Omar: Tidak jadi masalah. Kita bagi dan saya harap pada Yang Berhormat bagi balik *feedback* kepada saya mana syarikat yang tidak layak. Yang Berhormat yang lebih tahu 300 lebih syarikat. Kita tidak tahu semua. Okey. Yang Berhormat Kuala Kedah telah membangkitkan isu berkenaan peranan yang dimainkan oleh kedua-dua MOA dan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Koperasi dan Kepenggunaan dalam memantau harga beras. Dalam aspek kawal selia harga dan mutu beras pula, harga yang dikawal oleh kerajaan hanyalah beras tempatan sahaja manakala harga beras import tidak dikawal oleh kerajaan. Walau bagaimanapun, harga beras import di pasaran tempatan tidak boleh dijual lebih rendah atau sama dengan harga beras tempatan.

Isu monopoli beras yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kuala Kedah. Untuk makluman Yang Berhormat, perjanjian konsesi penswastaaan di antara kerajaan Malaysia dan juga Padi Beras Negara (BERNAS) telah pun menyarankan supaya BERNAS bertanggungjawab dalam melaksanakan beberapa tugas sosial yang termaktub di dalam perjanjian tersebut di antaranya:

- i) memastikan kestabilan harga beras;
- ii) menguruskan pembayaran subsidi harga padi kepada petani;
- iii) menyediakan dan menyenggarakan stok padi;
- iv) membantu pengilang-pengilang bumiputera; dan
- v) bertindak sebagai pembeli terakhir daripada pesanan pada harga minimum yang dijamin.

Di atas dasar tersebut, BERNAS adalah dipertanggungjawabkan untuk menjaga kepentingan pengguna dan juga petani serta diiktiraf sebagai *single great keeper* dan memastikan kestabilan dan kewajaran harga beras di pasaran di samping memastikan kecukupan bekalan dan mengikut kualiti dan spesifikasi yang ditetapkan. Peranan ini juga penting untuk memastikan pasaran beras tempatan sentiasa mendapat keutamaan berbanding dengan beras import.

Saya beri satu contoh bagaimana beras BERNAS terpaksa menanggung kerugian kalau kita ingat pada tahun 2007 – 2008. Pada masa itu harga beras dunia naik sampai 200%. Oleh

kerana itu kalau kita jual mengikut harga pasaran dunia bermakna harga beras Malaysia naik sampai 200% tetapi kita arahkan BERNAS dia tidak boleh naikkan harga 200%. Dia hanya boleh naikkan harga 50% sahaja. Jadi di situ BERNAS terpaksa mengikut arahan dan dia akan menanggung kerugian.

Tuan Yang di-Pertua mengenai isu baja. Yang Berhormat Marang, Yang Berhormat Pasir Salak dan juga Yang Berhormat Jerai telah membangkitkan berhubung dengan pembekalan baja. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peningkatan harga input-input pertanian tidak dinafikan akan memberi kesan terhadap para petani kerana perlu menanggung kos pengeluaran yang tinggi.

Jadi hakikat tersebut kerajaan telah pun menyediakan subsidi insentif dalam betuk pembekalan input-input pertanian khususnya baja bagi membantu meringankan beban petani dan juga mengurangkan kos pengeluaran tersebut. Di antara subsidi atau pun insentif yang diberikan ialah di bawah subsidi baja padi kerajaan iaitu bagi pemberian baja asas dan juga insentif pengeluaran padi bagi pembayaran baja tambahan.

Di bawah SBPKP, baja asas yang diberikan adalah baja sebatian sebanyak 12 beg per hektar dan juga baja urea sebanyak 4 beg per hektar. Manakala bagi IPP, baja tambahan yang diberikan adalah baja LPK tambahan sebanyak 6 beg per hektar. Baja organik sebanyak 5 beg per hektar ataupun baja folia sebanyak 6 botol per hektar.

■ 1240

Pemberian ini bermakna kerajaan telah pun menebus sepenuhnya kos pembelian baja tersebut. Program SUBUR tadi Yang Berhormat Kuala Krai saya telah pun jawab. Untuk isu yang seterusnya Tuan Yang di-Pertua iaitu mengenai Skim Perlindungan Takaful Padi iaitu satu skim yang baru diumumkan. Saya ingin maklumkan bahawa sektor skim insurans ini akan meliputi bencana alam, serangan penyakit serangga dan sebagainya. Seperti mana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tuaran bahawa skim perlindungan ini sedang diperincikan oleh pihak Bank Negara. Pihak kementerian apabila mendapat secara terperinci kita akan maklumkan kepada petani.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai jaminan bekalan makanan. Yang Berhormat Klang telah pun membangkitkan isu berkenaan pergantungan kepada import makanan dan juga langkah-langkah untuk meninggikan produktiviti makanan. Di bawah Dasar Agro Makanan Negara 2011/2012 jaminan bekalan makanan dalam negara yang mencukupi adalah selamat dimakan merupakan objektif utama Dasar Agro Makanan. Melalui Dasar Agro Makanan Negara sektor agro makanan lebih bersedia menghadapi cabaran dan juga menangani krisis sekiranya berlaku kerana strategi yang digariskan telah pun mengambil kira faktor-faktor di peringkat global dan dalam negara seperti peningkatan harga makanan dan juga input pertanian, perubahan iklim, pertambahan penduduk dan juga persaingan dengan industri-industri yang lain.

Yang Berhormat Kota Melaka telah pun membangkitkan isu mengenai peruntukan khas untuk sektor ternakan, tanaman, sayur-sayuran, buah-buahan serta usaha kementerian untuk mengurangkan beban import makanan. Untuk makluman Yang Berhormat di bawah Bajet 2013 MOA telah pun memperuntukkan sebanyak RM117.12 juta bagi pembangunan industri ternakan

dalam negara. Di antara program utama untuk industri ini adalah program NKEA pertanian iaitu integrasi ternakan lembu dalam ladang kelapa sawit dan juga kluster tenusu, pengeluaran baka dan juga perolehan baka lembu, pengeluaran ternakan secara berkelompok, naik taraf pusat pengumpulan susu, program ladang satelit dan juga program *pig farming area* di Sabah, Sarawak dan juga Negeri Sembilan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai isu TEKUN. Yang Berhormat Ipoh Barat telah pun membangkitkan isu berkenaan pinjaman TEKUN. Untuk makluman Yang Berhormat sehingga 30 September 2012 TEKUN Nasional telah pun menyalurkan sebanyak 4,238 peminjam dengan jumlah RM34.5 juta di seluruh negara. Pada awalnya Skim Pembangunan Usahawan Muda India ini merupakan projek perintis Yayasan Sosial Strategik (YSS) di bawah khas pembasmi kemiskinan RMKe-9 Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. Skim ini adalah satu skim pinjaman mikro bertujuan memberikan kemudahan pinjaman untuk menjalankan perniagaan di kalangan belia India. Objektif kabinet adalah untuk menggalakkan belia India menceburkan diri dalam bidang perniagaan secara inovatif dan di samping merangsangkan bidang keusahawanan di kalangan belia-belia India.

Tuan Yang di-Pertua, Projek Lenggong Agro Valley. Yang Berhormat Lenggong telah pun membangkitkan isu mengenai Projek Lenggong Agro Valley. Untuk makluman Yang Berhormat Projek Tanaman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) tanaman Bukit Sapi telah pun dimasukkan di bawah Program NKEA Pertanian. Di mana kos pengeluarannya akan menggunakan peruntukan di bawah EPP.7. Pada tahun 2012 kerja-kerja penyediaan Laporan Environment Impact Assessment (*EIA*), *environmental management plant* dan juga pengukuran sempadan sedang dilaksanakan dan dijangkakan selesai hujung tahun ini. Kerja-kerja pembangunan kawasan secara berfasa dijangka akan bermula pada tahun 2013. Pelaksanaan pembangunan TKPM Bukit Sapi adalah untuk tiga tahun sehingga tahun 2015.

Zon Industri Akuakultur (ZIA) merupakan salah satu komponen dalam Projek Lenggong Agro Valley dengan potensi kawasan tasik dan juga badan air yang luas seperti Tasik Kenering dan Tasik Cenderoh serta penternak akuakultur sedia ada yang telah melaksanakan projek ternakan ikan. Kawasan ini mampu dibangunkan dan dipertingkatkan menjadi kawasan ternakan ikan terkemuka pada spesies ikan air tawar seperti tilapia merah, tilapia hitam dan juga ikan lampam. *Matching grant*. Yang Berhormat Setiu telah membangkitkan isu berhubung dengan *matching grant* yang disediakan oleh LPP. Untuk makluman Yang Berhormat Skim *Matching Grant* bermula pada tahun 2008 di bawah Program Dasar Jaminan Bekalan Makanan dengan peruntukan keseluruhan berjumlah RM29.9 juta dengan memberi manfaat kepada 13,971 petani. Pada tahun 2011 dan 2012 LPP hanya memperuntukkan sebanyak RM200,000 dan RM400,000 untuk program ini dengan permintaan sambutan yang menggalakkan daripada petani.

Isu tanaman Yang Berhormat Bukit Mertajam dan Yang Berhormat Simpang Renggam telah membangkitkan isu mengenai bantuan kepada pekebun-pekebun sayur dan juga buah-buahan serta isu pekerja asing. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat kementerian telah pun memperuntukkan sebanyak RM700,000 bagi pakej amalan teknologi tanaman sayur-sayuran dan

RM500,000 bagi pakej amalan teknologi tanaman buah-buahan. Setiap amalan teknologi yang diberikan merupakan kelengkapan dan kemudahan bagi sistem pengairan, saliran dan juga perparitan, pembajaan, kawalan perosak tanaman, klon dan sebagainya.

Yang Berhormat Bukit Mertajam juga telah membangkitkan isu kekurangan tanah bagi pekebun sayur. Untuk makluman Yang Berhormat MOA melalui Jabatan Pertanian Sentiasa berusaha untuk membantu para petani yang berminat untuk menjalankan aktiviti pertanian melalui Program TKPM dan juga program tanah terbiar. Yang Berhormat Sabak Bernam telah mencadangkan agar kerajaan memperuntukkan kepada petani atau pesawah untuk mempelbagaikan aktiviti pertanian mereka. Untuk makluman Yang Berhormat Jabatan Perikanan menyediakan program latihan asas dan kemahiran kepada petani dan pesawah yang menceburi bidang akuakultur di pusat-pusat perkembangan akuakultur yang terdapat di seluruh negara.

Yang Berhormat Tenom telah pun membangkitkan isu mengenai petani yang mengusahakan tanaman kopi. Untuk makluman Yang Berhormat Jabatan Pertanian Semenanjung Malaysia bekerjasama dengan Jabatan Pertanian Sabah untuk mengiktiraf ladang kopi tersebut dengan Skim Amalan Ladang Baik Malaysia setelah ia memenuhi syarat bagi pensijilan tersebut. Walau bagaimanapun tanaman kopi tidak diberikan penekanan dalam Dasar Agro Makanan kerana ia bukan tanaman utama dan komoditi ini tidak dapat bersaing dengan negara pengeluar kopi yang lain.

Yang Berhormat Tuaran telah pun membangkitkan isu berkaitan racun perosak. Untuk makluman Yang Berhormat Jabatan Pertanian sentiasa menjalankan kursus-kursus dan kempen-kempen penggunaan racun secara berhemah kepada pengusaha sayur-sayuran. Walau bagaimanapun kawalan terhadap sayur-sayuran di pasaran adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Kesihatan.

Tuan Yang di-Pertua, isu perikanan. Yang Berhormat Pasir Salak, Yang Berhormat Sabak Bernam dan juga Yang Berhormat Parit serta Yang Berhormat Libaran telah membangkitkan isu mengenai nelayan sungai. Untuk makluman Yang Berhormat bahawa kerajaan mendaftarkan semua pemilik *vesse/* dan juga pekerja di atas *vesse/* menangkap ikan di laut, di mana mereka akan diberikan kad nelayan dan mereka layak menerima bantuan kerajaan seperti bantuan elaun sara hidup, insurans nelayan dan sebagainya. Menyedari terdapat nelayan yang tidak berlesen pada tahun 2008 Jabatan Perikanan telah pun meluluskan lebih 15,000 lesen sampan seluruh negara. Memandangkan terdapat nelayan tulen yang tidak berlesen. Pemberian lesen nelayan kecil ini kita teruskan tetapi kali ini syarat yang kita kenakan ialah pemohon-pemohon daripada nelayan ini mereka hendaklah menghadiri temu duga, supaya hendak memastikan bahawa mereka ini benar-benar nelayan yang tulen kerana nelayan-nelayan yang mendapat lesen mereka ini nanti akan layak untuk mendapat bantuan dan juga subsidi yang diberikan oleh pihak kerajaan.

Yang Berhormat Kuala Krai telah pun mencadangkan pengukuhan program perikanan laut dalam, juga mengharapkan tiada skandal dalam pemberian permit penangkapan ikan. Antara langkah yang telah diambil oleh Jabatan Perikanan Malaysia bagi mengukur dan memperkemarkan aktiviti tangkapan ikan laut dalam dan dengan menubuhkan panel audit

Malaysia Laut Dalam pada tahun 2011. Dengan adanya panel audit ini kementerian telah dapat memastikan hanya pengusaha-pengusaha yang benar-benar layak sahaja diberikan lesen ini. Manakala daripada audit yang telah pun dilaksanakan sebanyak lebih 360 lesen laut dalam telah pun kita batalkan.

Isu ternakan. Yang Berhormat Marang dan juga Yang Berhormat Dungun telah membangkitkan isu kenaikan harga barang makanan untuk ternakan. Harga makanan ternakan di pasaran adalah ditentukan oleh kuasa pasaran. Kerajaan tidak mengawal harga makanan ternakan.

■1250

Makanan ternakan yang diperlukan bergantung kepada jenis ternakan sama ada ternakan ruminan seperti lembu, kerbau, kambing dan juga biri-biri ataupun bukan ruminan seperti ayam, itik dan lain-lain. Untuk itu, kementerian telah pun mencadangkan supaya NAFAS diberikan peranan untuk memastikan bahawa dapat membantu petani-petani dalam mengatasi masalah kenaikan harga makanan haiwan ini. NAFAS esok mereka akan tandatangani perjanjian dengan satu syarikat dari India dan kita harap ini permulaan untuk NAFAS dapat memainkan peranan supaya dapat memberikan bantuan kepada petani-petani ataupun penternak yang memerlukan makanan haiwan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Selayang dan Yang Berhormat Beruas membangkitkan isu mengenai industri sarang burung walit. Sebelum ini semua pihak boleh mengeksport sarang burung walit tanpa menitikberatkan kualiti sarang burung walit yang dihasilkan. Akibat daripada tidak menitikberatkan tahap kualiti ini, negara Republik Rakyat China (RRC) telah pun mendapati sarang burung walit di Malaysia mengandungi nitrat yang tinggi dan boleh menjejaskan keselamatan makanan manusia. Susulan itu, Republik Rakyat China telah pun memberhentikan pengeluaran kebenaran import sarang burung walit dari Malaysia.

Malaysia perlu mendapatkan semula kepercayaan RRC terhadap keupayaan industri sarang burung walit Malaysia untuk memenuhi keperluan standard yang dikehendaki oleh negara tersebut. Rundingan telah pun dimulakan sejak Ogos tahun 2011 untuk memberikan penerangan mengenai kaedah dan juga sistem pengeluaran sarang burung walit serta sistem kepastian kualiti sarang burung walit yang dilaksanakan di negara ini. Rundingan ini telah pun mencapai persetujuan terhadap tahap kandungan nitrat dan bahan-bahan dalam sarang burung walit sebelum ianya boleh dieksport ke Republik Rakyat China serta aspek-aspek lain serta daya jejak prosedur protokol dan juga kaedah pemantauan. Berdasarkan rundingan, RRC bersetuju menerima sarang burung walit mentah siap bersih dengan kandungan nitrat kurang daripada 30 ppm dan sistem daya jejak ataupun *traceability* yang akan dibangunkan oleh Malaysia.

Protokol import sarang burung walit Malaysia ke RRC telah pun ditandatangani oleh saya sendiri dengan Menteri AQSIQ, pada 19 September 2012 di Naning. Dalam protokol tersebut telah pun dipertimbangkan kelonggaran bagi aspek daya jejak sarang burung walit mentah siap bersih yang tidak dihasilkan hanya kepada penggunaan RFID sahaja tetapi boleh diperluaskan kepada lain-lain kaedah *traceability* mengikut kesesuaian sarang burung walit.

Seperti yang pernah saya jawab semasa pertanyaan soal lisan pada 11 Oktober yang lalu, mana-mana pihak yang memenuhi syarat eksport dan juga keperluan, negara boleh mengeksport sarang burung walit ke negara yang dituju. Saya ingin nyatakan bahawa kalau ada tuduhan mengatakan bahawa pengeksport ini dimonopoli oleh mana-mana pihak, itu tidak benar kerana kita tidak ada sekatan, tidak ada monopoli tetapi mana-mana pihak, mana-mana orang ataupun syarikat yang boleh memenuhi syarat-syarat yang ditentukan oleh Republik Rakyat China dalam protokol, maka semua orang berhak dan boleh mengeksport sarang burung walit ini ke negara China. Saya ingin tegaskan lagi sekali mengenai *raw-unclean*. Ini juga boleh dieksport ke mana-mana juga di seluruh dunia melainkan negara China yang menetapkan hanya *raw-clean* sahaja yang kita sain pada bulan lepas.

Tuan Yang di-Pertua, saya sekali lagi ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan dan mengemukakan pandangan serta saranan untuk perhatian MOA. Segala pandangan Yang Berhormat yang mungkin tidak dapat saya ulas satu persatu akan diambil tindakan dalam pemerhatian kementerian. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Sila, Kementerian Pertahanan.

12.54 tgh.

Timbalan Menteri Pertahanan [Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad]: Tuan Yang di-Pertua, kami di Kementerian Pertahanan mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kerana ada 12 Ahli-ahli Yang Berhormat telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 2013 khususnya mereka begitu berminat untuk menyentuh hal-hal isu berkaitan dengan perkhidmatan serta kebajikan khususnya veteran ATM.

Saya terus kepada perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tangga Batu sama ada bantuan *one-off* RM1,000 yang dipanjangkan kepada bekas tentera yang tidak berpencen melibatkan mereka yang bertugas semasa zaman *British* dan juga veteran yang tidak berpencen tanpa mengira status kedudukan mereka sekarang. Elok dimaklumkan bahawa kerajaan tidak pernah lupa atas jasa-jasa setiap pahlawan. Maka pada bajet kali ini memang dikhususkan sumbangan *one-off* RM1,000 yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kepada semua veteran termasuk veteran daripada *British Army* yang berkhidmat di Malaya sewaktu kita belum merdeka lagi. Akan tetapi Tuan Yang di-Pertua, tidak berapa ramai. Jadi kalau kita bagi RM1,000 pun tidak menjadi masalah.

Selain daripada itu, semua bekas tentera ATM yang telah tamat perkhidmatan tanpa berpencen dan berkhidmat kurang daripada 21 tahun juga layak menerima sumbangan. Pihak Panglima Angkatan Tentera telah pun menubuhkan satu sekretariat bagi membuat pendaftaran mulai jangka masa yang terdekat dan kalau tidak ada apa aral kita boleh agihkan mulai Januari 2013.

Yang Berhormat Maran juga mencadangkan supaya peruntukan secara bulanan diberikan kepada mereka yang tidak berpencen bagi meringankan beban sara hidup termasuk Yang

Berhormat Sungai Petani yang memberi idea supaya kupon makan diberi. Ini Yang Berhormat Sungai Petani sudah maklumkan dalam soalan lisan kepada Yang Berhormat Menteri dan Yang Berhormat Menteri pun telah menjawab secara terperinci di mana kita di MINDEF tidak berhajat untuk memberi bulanan atau kupon kerana program-program yang sedia ada yang sudah dibuat memang sentiasa mengambil kira kebajikan kepada mereka yang memerlukan. Jadi, sebenarnya bantuan-bantuan yang kita beri ini lebih daripada apa yang mereka minta. Walau bagaimanapun Yang Berhormat Sungai Petani dan Yang Berhormat Maran, kita ambil juga pandangan mereka.

Yang Berhormat Pendang ingin menjelaskan pembayaran elaun veteran ATM yang bertugas di Kongo. Ini sudah lama iaitu tahun 1960-an. Sebenarnya kita tidak berhajat untuk mengkaji semula kerana kerajaan telah pun memberi imbuhan kepada mereka sebaik sahaja mereka tamat perkhidmatan mereka. Kita bagi pingat iaitu pingat Negara Bangsa Bersatu dan juga sagu hati sebanyak RM500.

Dato' Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad: Yang Berhormat Kuala Lipis...

Dato' Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Sebenarnya memang telah diberi. Akan tetapi apa yang diberi mengikut dakwaan daripada veteran Kongo ini mereka diberi hanya 10% daripada yang sepatutnya mereka terima. Ini kerana mereka berbincang dengan askar-askar daripada Pakistan dan negara-negara lain. Askar-askar itu diberi oleh PBB sebanyak RM36 atau USD12 pada masa itulah berbanding dengan kita hanya USD1.2 sahaja. Maknanya sepuluh kali ganda kurang berbanding dengan askar-askar di negara lain.

Jadi apabila mereka pulang, mereka kata diberi hanya tidak sampai seperti mana yang dijanjikan oleh Persatuan Bangsa-bangsa Bersatu. Apabila ditanya, mereka katakan rangsum, uniform, pengangkutan, semua termasuk dalam bayaran tersebut. Jadi mereka kata tidak adillah kalau macam itu. Jadi saya menyampaikan keluhan daripada veteran Kongo tersebut. Itu sahaja Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad: Terima kasih Yang Berhormat Pendang. Seorang doktor yang amat prihatin. Kita maklum tetapi ini adalah bidang kuasa PBB. Jadi kita boleh panjangkan tetapi apa yang kerajaan kita mampu bagi adalah perkara-perkara yang ini dan saya pasti yang veteran Kongo ini pun mendapat RM1,000.

Itu daripada kerajaan kita, bukan daripada PBB. Tidak banyak lagi Tuan Yang di-Pertua. Mengenai Yang Berhormat Kuala Lipis ini dia mengatakan bahawa kita sudah menukar syarat kemasukan kepada SPM dan diploma untuk lain-lain pangkat. Ini kita buat sejajar dengan polisi pertahanan negara yang sudah bertukar. Jadi, permintaan supaya untuk lain-lain pangkat ini kita terima kelulusan minimum Darjah 6 ataupun PMR sudah tidak relevan lagi. Kita tidak mahu *professional army* kita terdiri daripada macam *dumping ground*. Jadi kita hendak naikkan taraf sejajar dengan polisi pertahanan negara. Oleh sebab itu kita tingkatkan kemasukan iaitu SPM dan juga diploma untuk lain-lain pangkat. Untuk menjadi pegawai mesti sarjana muda kepujian.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri, panjang lagi jawapan?

Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad: Sedikit lagi. Kalau boleh Tuan Yang di-Pertua..

Tuan Yang di-Pertua: Kalau sedikit lagi saya boleh benarkan seminit dua lagi.

Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad: Kalau boleh Tuan Yang di-Pertua, perkara-perkara yang dibangkitkan oleh dua orang Ahli Yang Berhormat lagi itu boleh saya jawab secara bertulis? Ini kerana ia panjang lebar dan memudahkan sahabat saya dari Jabatan Kerja Raya (JKR) untuk menjawab pukul 2.30 petang ini Tuan Yang di-Pertua.

Kebetulan mereka tidak ada di dalam Dewan. Saya mohon izin Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat kita ditangguhkan dan kita bermesyuarat kembali pada pukul 2.30 petang dan pada ketika itu Menteri Kerja Raya akan menjawab segala persoalan yang ditimbulkan. Sekian, terima kasih.

[Mesyuarat ditangguhkan pada pukul 1.01 petang]

[Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang]

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar) mempengerusikan Mesyuarat]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, Yang Berhormat Kementerian Kerja Raya.

2.32 ptg.

Menteri Kerja Raya [Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, salam sejahtera.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 2013 yang melibatkan kementerian Kerja Raya. Segala cadangan, pandangan dan teguran oleh Ahli-ahli Yang Berhormat ini adalah amat dihargai dan akan diberi perhatian sewajarnya.

Pembentangan Bajet 2013 oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri turut menekankan fokus terhadap komitmen kerajaan untuk memberikan kesejahteraan rakyat. Ini melibatkan pelbagai projek dan program sektor pembinaan infrastruktur awam seperti jalan raya, lebuh raya dan lain-lain kemudahan awam di bawah bidang kuasa Kementerian Kerja Raya.

Untuk pengetahuan Ahli-ahli Yang Berhormat, sektor pembinaan di negara telah memberikan sumbangan yang besar dan amat signifikan dalam memacu ekonomi negara kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK). Ini kerana industri pembinaan mempunyai faktor kesan berganda dan rangkaian luas untuk menjadi pemangkin kepada pertumbuhan sektor-sektor ekonomi yang lain. Sebagai contoh, sektor pembinaan pada tahun 2012 ini dianggarkan mencatatkan pertumbuhan KDNK sebanyak 15.5% berbanding 4.6% sahaja pada tahun 2011.

Manakala pada tahun 2013 sektor pembinaan turut diunjurkan mencatatkan pertumbuhan dua digit iaitu 11.2%. Prestasi memberangsangkan ini didorong oleh kerancakan pelaksanaan pelbagai projek kerajaan khususnya projek-projek di bawah RMK-10 dan Program Transformasi Ekonomi (ETP) seperti Projek MyRapid Transit (MRT), Landasan Berkembar Elektrik Gemas – Johor Bahru, KLIA2, Jambatan Pulau Pinang Kedua, Projek Terminal Minyak dan Gas di Sabah dan Pengerang, Johor dan pelaksanaan projek-projek lebuhraya yang baru.

Tuan Yang di-Pertua, isu-isu Jalan Persekutuan dan Jalan Pan Borneo. Tuan Yang di-Pertua, isu cadangan projek jalan raya yang spesifik. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada beberapa Ahli Yang Berhormat yang amat prihatin dengan membangkitkan isu-isu projek jalan raya yang spesifik. Secara umumnya saya boleh ringkaskan projek-projek spesifik tersebut kepada tiga kategori seperti berikut:

- (i) projek jalan baru;
- (ii) projek naik taraf jalan sedia ada; dan
- (iii) projek jalan yang bermasalah atau lewat jadual.

Antara Ahli-ahli Yang Berhormat yang membangkitkan cadangan atau permohonan projek-projek jalan raya yang baru ialah seperti berikut:

- (i) Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas mengenai cadangan projek jalan pintas Pasir Mas fasa kedua dan cadangan projek membina jambatan baru menghubungkan Kampung Laut ke Tambatan Diraja;
- (ii) Ahli Yang Berhormat dari Tanjung Piai berhubung cadangan pembinaan jalan baru dari Pontian ke Johor Bahru; dan
- (iii) Ahli Yang Berhormat Kanowit tentang cadangan pembinaan jambatan Kanowit.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan, cadangan projek-projek yang dibangkitkan ini sememangnya telah dicatat dan diambil perhatian oleh pegawai-pegawai kementerian untuk tindakan selanjutnya. Permohonan cadangan projek-projek baru ini akan dipertimbangkan oleh jawatankuasa di peringkat Kementerian Kerja Raya terlebih dahulu. Cadangan projek-projek ini kemudian akan diteliti khususnya dari segi perancangan dan aspek-aspek teknikal dan seterusnya diberi nilai kewajaran sebelum ia dikemukakan kepada agensi-agensi pusat untuk pertimbangan dan kelulusan.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa orang Ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan cadangan menaik taraf jalan raya sama ada jalan Persekutuan, jalan negeri di kawasan mereka. Antaranya saya sebutkan di sini seperti berikut:

- (i) Ahli Yang Berhormat dari Hulu Selangor mencadangkan projek naik taraf Jalan Persekutuan 1 dari Rawang ke Tanjong Malim;
- (ii) Ahli Yang Berhormat dari Gopeng mengenai keperluan untuk menaik taraf jalan dari Simpang Pulai ke Pangkalan Pagoh;
- (iii) Ahli Yang Berhormat Paya Besar mengenai status cadangan projek Jalan raya dari Jerantut-Sungai Lembing;

- (iv) Ahli Yang Berhormat dari Ranau mengenai isu projek-projek menaik taraf Jalan Persekutuan di Ranau;
- (v) Ahli Yang Berhormat dari Tawau mengenai cadangan projek menaik taraf jalan dan pembaikan cerun di Jalan Apas Tawau;
- (vi) Ahli Yang Berhormat dari Sarikei mengenai cadangan melebarkan jalan sedia ada dari Hospital Sarikei ke Bandar Sarikei;
- (vii) Ahli Yang Berhormat dari Limbang mengenai keperluan menaik taraf Jalan Persekutuan yang menghubungkan Limbang ke negara Brunei Darussalam;
- (viii) Ahli Yang Berhormat Padang Terap mengenai beberapa cadangan projek menaik taraf jalan utama di kawasan Kedah Utara;
- (ix) Ahli Yang Berhormat Hulu Langat mengenai beberapa projek menaik taraf jalan di Hulu Langat;
- (x) Ahli Yang Berhormat Kapar mengenai keperluan menaik taraf laluan dari Pekan Meru ke Kapar; dan
- (xi) Ahli Yang Berhormat Arau mengenai cadangan projek menaik taraf Jalan North Port-Pelabuhan Klang.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, terdapat beberapa faktor yang diberikan pertimbangan oleh kerajaan untuk menaik taraf jalan-jalan sedia ada. Ini termasuklah laluan tersebut telah mencapai tahap perkhidmatan sesak atau *level of service* telah meningkat kepada tahap penilaian 'E' atau 'F' berikutan daripada pertambahan bilangan trafik. Sebagai contoh, untuk menaik taraf dua lorong - dua hala atau *single carriageway* kepada empat lorong dua hala atau *dual carriageway* memerlukan bilangan sekurang-kurangnya melebihi daripada 22,500 buah kenderaan sehari.

Di samping itu, keutamaan kerajaan adalah melibatkan jalan-jalan Persekutuan iaitu jalan-jalan yang telah diwartakan sebagai Jalan Persekutuan. Manakala jalan negeri pula terletak di bawah bidang kuasa kerajaan negeri. Namun demikian, atas dasar budi bicara atau *good will*, Kerajaan Pusat juga kadangkala membantu dalam melaksanakan projek naik taraf jalan-jalan negeri. Ini merupakan antara *touch point* kerajaan untuk meringankan beban yang ditanggung oleh rakyat. Sebagai contoh, projek menaik taraf Persimpangan Jalan Serdang Raya di Selangor merupakan jalan negeri tetapi atas keprihatinan Kerajaan Pusat ia telah dibina menggunakan peruntukan Kementerian Kerja Raya. Projek ini telah pun disiapkan akhir tahun lalu dengan kos keseluruhan sebanyak RM17 juta.

Mengenai cadangan menaik taraf Jalan North Port-Pelabuhan Klang yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Arau, ingin saya maklumkan bahawa projek menaik taraf persimpangan di Bandar Sultan Sulaiman dan Pintu 2, North Port-Pelabuhan Klang sedang dilaksanakan oleh pihak kontraktor yang dilantik Jabatan Kerja Raya. Projek dengan harga kontrak sebanyak RM93 juta ini telah dimulakan pada bulan Mac 2011 dan dijangka siap bulan September 2013. Pada masa kini kemajuan kerja ditapak adalah 40%.

Di samping itu, kementerian ini juga turut mempertimbangkan aspek penyelenggaraan di laluan Jalan North Port yang tidak terlibat dengan pelaksanaan projek naik taraf itu. Ini kerana jalan tersebut merupakan laluan utama kenderaan-kenderaan berat atau kontena dari atau ke Pelabuhan Klang. Oleh itu, pada tahun ini sebanyak RM4.7 juta telah diperuntukkan untuk tujuan penyelenggaraan jalan berkenaan khususnya untuk meningkatkan ciri-ciri keselamatan jalan.

■1440

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga masalah kesesakan kenderaan berat di Jalan North Port dijangka akan berkurangan apabila jajaran Lebuhraya Lembah Klang Selatan (SKVE) melibatkan fasa dari Teluk Panglima Garang ke Pulau Indah disiapkan sepenuhnya pada bulan Julai tahun hadapan iaitu tahun 2013.

Ahli Yang Berhormat dari Rantau Panjang pula telah membangkitkan mengenai isu jalan raya yang rosak akibat banjir di negeri Kelantan khususnya di jajahan Rantau Panjang. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerja Raya menerusi Jabatan Kerja Raya dan syarikat konsesi penyelenggaraan jalan yang dilantik sentiasa memantau dan mengambil tindakan terhadap isu-isu berkaitan penyelenggaraan jalan persekutuan termasuk jalan yang terlibat dengan bencana banjir.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, hanya terdapat satu jalan persekutuan sahaja di Jajahan Rantau Panjang iaitu Jalan Persekutuan 3 (FT03) yang terletak di bawah bidang kuasa kementerian ini. Walau bagaimanapun, saya difahamkan terdapat juga jalan-jalan yang terlibat dengan banjir Jajahan Rantau Panjang itu terletak di bawah tanggungjawab agensi-agensi lain. Ini seperti jalan keselamatan sempadan (KESBAN) di bawah Majlis Keselamatan Negara (MKN), jalan luar bandar di bawah Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah (KKLW) dan jalan-jalan negeri sendiri. Namun demikian, kementerian ini akan berbincang dan memaklumkan agensi-agensi yang berkaitan untuk mengambil tindakan yang selanjutnya khususnya melibatkan jalan-jalan yang terjejas akibat bencana banjir.

Ahli Yang Berhormat dari Mas Gading pula telah membangkitkan mengenai kelewatan pelaksanaan projek menaik taraf Jalan Biawak - Lundu. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek ini dilaksanakan oleh JKR Sarawak di bawah peruntukan Unit Penyelarasan pelaksanaan Jabatan Perdana Menteri (ICU Jabatan Perdana Menteri).

Isu-isu Jalan Pan Borneo. Tuan Yang di-Pertua, isu mengenai pelaksanaan menaik taraf Jalan Persekutuan Pan Borneo di Sabah dan Sarawak telah menarik perhatian ramai di kalangan Ahli-ahli Yang Berhormat semasa sesi perbahasan tempoh hari. Antaranya Ahli Yang Berhormat Ketua Pembangkang dari Permatang Pauh, Ahli Yang Berhormat Rembau, Ahli Yang Berhormat Ipoh Timur, Ahli Yang Berhormat Beaufort, Ahli Yang Berhormat Sarikei, Ahli Yang Berhormat Sibuti, Ahli Yang Berhormat Bandar Kuching, Ahli Yang Berhormat Lanang, Ahli Yang Berhormat Sri Aman dan Ahli Yang Berhormat dari Lawas.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Kerajaan Pusat sememangnya komited dan memberikan tumpuan khusus untuk meningkatkan kualiti rangkaian sistem jalan raya di Sabah dan Sarawak khususnya di sepanjang Jalan Persekutuan Pan Borneo. Seperti yang sering

dimaklumkan di Dewan ini perancangan pembinaan dan menaik taraf jalan persekutuan di seluruh negara kita dibuat berdasarkan kepada Laporan Pelan Induk Kajian Pembangunan Rangkaian Lebuhraya atau *Highway Network Development Plan* (HNDP). Objektif kajian HNDP ini ialah untuk menyediakan pelan pembangunan rangkaian jalan raya yang efisien dan selamat di Malaysia. Kajian HNDP juga bertujuan untuk mengenal pasti keutamaan projek jalan baru dan menaik taraf jalan sedia ada berdasarkan aspek teknikal dan ekonomi supaya jaringan sistem rangkaian jalan raya kebangsaan selari dengan visi pembangunan kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kerja Raya pada tahun 2010 telah menerbitkan Laporan Kajian Pelan Pembangunan Rangkaian Jalan Raya (HNDP) untuk negeri Sabah, Sarawak dan Labuan. Kajian tersebut telah dimulakan pada tahun 2008 dan siap sepenuhnya pada tahun 2010 dengan kos sebanyak RM3.5 juta. Laporan tersebut yang juga dikenali juga dengan singkatan HNDP Fasa Dua ialah bertujuan menyediakan pelan pembangunan rangkaian jalan raya yang menyeluruh bagi negeri Sabah, Sarawak dan Labuan sehingga tahun 2025.

Kajian HNDP Fasa Dua ini juga turut memberikan cadangan kepada pembinaan jalan-jalan lain yang menghubungkan antara Jalan Pan Borneo ke kawasan pedalaman yang berpotensi tinggi seperti zon industri Sabah, kawasan-kawasan pelabuhan, kawasan-kawasan yang masih dalam perancangan ketika itu seperti bandar industri dan halal hub Tanjung Manis. Oleh itu, sememangnya menjadi hasrat dan visi kerajaan untuk menjadikan Jalan Pan Borneo ini sebagai tulang belakang kepada pembangunan ekonomi di Sabah dan juga Sarawak.

Menerusi kajian HNDP Fasa Dua ini Jalan Pan Borneo telah diberikan lebih penekanan lagi di mana jalan ini akan dinaikkan taraf kepada *dual carriageway* secara berperingkat-peringkat bermula dari tahun 2011 hingga 2025. Pembinaan secara berperingkat-peringkat ini juga akan mengambil kira kadar peratusan pertumbuhan bilangan isi padu trafik dan pertumbuhan ekonomi Sabah dan juga Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kerja Raya memang telah mengenal pasti jajaran Jalan Pan Borneo yang perlu di naik taraf mengikut senarai keutamaan. Ini kerana pelaksanaan projek berkenaan perlu dilaksanakan secara berfasa kerana ia melibatkan peruntukan yang tinggi. Untuk negeri Sarawak senarai Jalan Pan Borneo yang dikenal pasti untuk di naik taraf dan dibina sehingga 2025 ialah seperti berikut:-

- (i) jalan sedia ada Miri – Limbang – Lawas sempadan Sabah iaitu dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh;
- (ii) jalan sedia ada Serian – Sri Aman dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh dan juga dalam Rancangan Malaysia Kesebelas;
- (iii) jalan sedia ada Sri Aman – Sibu dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh dan juga Rancangan Malaysia Kesebelas;
- (iv) jalan sedia ada Sibu – Bintulu dalam Rancangan Malaysia Kesebelas, Rancangan Malaysia Kedua Belas;
- (v) jalan sedia ada Bintulu – Miri dalam Rancangan Malaysia Kesebelas dan Rancangan Malaysia Kedua Belas; dan

- (vi) jalan sedia ada Sematan - Batu Kawa iaitu dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas.

Manakala untuk negeri Sabah pula senarai Jalan Pan Borneo yang telah dikenal pasti untuk dinaiktarafkan dan dibina sehingga tahun 2025 ialah seperti berikut:-

- (i) menaik taraf jalan lintasan Kota Kinabalu termasuk empat persimpangan bertingkat;
- (ii) menaik taraf jalan Donggongan - Papar - Beaufort - Kota Kinabalu;
- (iii) menaik taraf jalan Tamparuli – Ranau;
- (iv) menaik taraf jalan Ranau – Telupit;
- (v) menaik taraf jalan Telupit – Batu 32 Sandakan;
- (vi) menaik taraf jalan Batu 32 Sandakan – Bukit Garam;
- (vii) menaik taraf jalan Bukit Garam – Lahad Datu;
- (viii) menaik taraf jalan Kunak – Tawau;
- (ix) menaik taraf jalan Lahad Datu – Kunak; dan
- (x) menaik taraf jalan Beaufort – Sidumin.

Cadangan menaik taraf keseluruhan Jalan Pan Borneo kepada laluan *dual carriageway* ini akan melibatkan kos keseluruhan projek sebanyak RM16.5 bilion bagi keseluruhan negeri Sarawak dan juga Sabah. Anggaran kos ini mengambil kira indeks harga bahan binaan pada tahun 2010. Manakala untuk panjang jalan yang terlibat adalah sepanjang 1,681 kilometer.

Tuan Yang di-Pertua, setakat ini kerajaan telah siap menaik taraf laluan Jalan Pan Borneo kepada empat lorong dua hala melibatkan jajaran Kuching – Serian sepanjang 33 kilometer dan dari Sibu ke Simpang Julau di Sarawak sepanjang 30 kilometer. Manakala laluan Kota Kinabalu - Kepyayan - Petagas - Putatan - Lok Kawi di Sabah sepanjang 14 kilometer akan di naik taraf kepada laluan enam lorong dua hala. Di samping itu, kerajaan juga telah meluluskan pelaksanaan...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Minta penjelasan.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: *Hold on.* Di samping itu, kerajaan juga telah meluluskan pelaksanaan projek-projek jalan raya berskala besar seperti projek menaik taraf Jalan Sepalok - Kalabakan Sabah yang melibatkan kos melebihi RM910 juta. Jalan ini merupakan sebahagian dari Jalan Pan Borneo negeri Sabah sebagaimana perakuan cadangan HNPD Fasa Dua. Ini tidak termasuk peruntukan khas sebanyak RM423 juta yang telah diluluskan oleh kerajaan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh untuk melaksanakan projek-projek kecil berimpak besar di sepanjang Jalan Pan Borneo iaitu dari tahun 2012 hingga 2015.

Sehubungan itu sebanyak 108 projek kecil bernilai antara RM200,000 hingga RM3 juta telah dikenal pasti untuk dilaksanakan sepanjang Jalan Pan Borneo di kedua-dua negeri tersebut. Antara skop-skop projek kecil terlibat ialah pembaikan turapan jalan, pembinaan lorong memotong, membaiki pulih kawasan mudah banjir, menaik taraf jalan lokasi sering berlaku kemalangan atau *black spot*. Bagi tahun ini sebanyak RM50 juta diluluskan di Sabah dan RM50 juta bagi negeri

Sarawak. Sebahagian besar daripada projek-projek yang dirancang pada tahun ini telah berjalan dan bakinya dalam proses tender.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Terima kasih. Saya ingin menarik perhatian Yang Berhormat Menteri mengenai apa yang telah disebutkan tadi oleh Yang Berhormat Menteri. Kuching - Serian sekarang ada jalan raya *dual carriageway*. Saya ingin sebut di sini untuk rekod Dewan ini dari pusat Kuching ke Batu 11 *dual carriageway*. Batu 11 ke Batu 15, *single carriageway*. Batu 15 ke Serian, *dual carriageway*. Soalan saya adalah kenapa ini boleh terjadi? Kalau kerajaan benar-benar berhasrat untuk membangunkan jalan raya di Kuching, Sarawak kenapa ada setengah jalan itu *single carriageway* tidak dibesarkan dan hanya dari Batu 15 hingga ke Serian, *dual carriageway* tetapi ada lima batu Jalan Kuching ke Serian itu masih *single carriageway*. Apa yang terjadi? Ini soalan pertama.

■1450

Soalan kedua, saya beranggapan bahawa tadi Yang Berhormat kata hendak tunggu orang Sarawak tunggu hingga 2025 baru kita dapat satu *Pan Borneo Highway* yang ada *dual carriageway*. Saya fikir ini memang menunjukkan bahawa kerajaan tidak mengambil berat pembangunan di Sabah dan Sarawak. Malaysia sudah dibentuk 50 tahun sudah. Kita terpaksa tunggu lagi. Yang Berhormat Sri Gading bukan orang Sarawak dan Sabah tidak faham apa perasaan orang di Sarawak. Tengok rakan-rakan kamu dari Sarawak diam-diam kerana mereka benar-benar berasa kita dianaktirikan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat kalau sudah tanya cukup tanya sahaja Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Saya hendak *pass comment* atas apa dia, 'aa, aa, aa' sanalah. Saya berasa dia...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kalau Yang Berhormat hendak ber 'aa, aa, aa' tu di luarlah bukan di sini.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Bukan, dia ada sebut di sana.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, sila jawab Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Bolehkah itu pelan itu dipercepatkan. Janganlah paksa kita tunggu sampai 2025. Kalau tidak boleh biarlah kita Pakatan ambil alih. [Ketawa]

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya ingin menyentuh dari segi mengapa dalam perancangan itu ada kita buat *dual carriageway* ada yang *single carriageway*. Bila kita hendak melaksanakan *dual carriageway* ataupun *single carriageway* ataupun yang ada enam lorong, kita akan berbincang dengan kerajaan negeri. Kita akan kaji keperluan trafik berapa jumlah kenderaan yang lalu jalan itu. Melalui kajian itu kita tengok yang mana lebih sesuai dahulu kita lakukan sama ada *dual carriageway* ataupun yang hendak buat enam lorong dan sebagainya, daripada situ. Bukannya kita tangkap muat sahaja. Maknanya kita

bincang dahulu dari segi keperluan. Kerana untuk melaksanakan semua projek Pan Borneo ini seperti mana yang saya katakan tadi nilainya pada ketika itu hampir RM17 bilion dan satu angka yang besar.

Satu projek yang bernilai begitu besar, saya hendak bagi contoh mudahlah Tuan Yang di-Pertua, kalau kita hendak buat rumahlah, satu rumah yang harga RM3 juta pun kita tidak akan siap dalam masa enam bulan walaupun kita ada duit. Kalau kita ada duit pun kita tidak akan siap. Inikan projek yang nilainya lebih kurang RM17 bilion. Sudah tentu ia ambil masa dan perancangan yang teratur untuk kita lakukan.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Yang Berhormat Menteri sudah 50 tahun kita tunggu. Yang Berhormat Menteri panggil kita tunggu 15 tahun lagi.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: *You* hendak jawab kah hendak suruh saya jawab?

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ya, tahu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Akan tetapi saya mesti meluahkan perasaan orang Sarawak.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, kalau dia tidak ikut peraturan saya tidak bagi laluan langsunglah macam ini. Tidak payahlah.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Okeylah, okeylah.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, pada tahun ini kerajaan juga telah pun meluluskan peruntukan untuk membina dan menaik taraf empat lagi laluan utama yang lain di Sabah. Jalan-jalan tersebut ialah seperti berikut.

Projek menaik taraf Jalan Donggongan - Papar Spur. Anggaran kos keseluruhan projek ini ialah sebanyak RM640 juta. Walau bagaimanapun projek ini dilaksanakan secara berfasa di mana pakej 1 sepanjang 13.7 kilometer dengan anggaran kos sebanyak RM198 juta telah diluluskan oleh agensi pusat.

Projek menaik taraf Jalan Kepayan-Putatan, Sabah dengan anggaran kos RM137 juta untuk fasal 1A iaitu Jambatan Petagas ke Lok Kawi sepanjang enam kilometer. Peruntukan sebanyak RM69.8 juta telah diluluskan kerajaan pada tahun ini. Projek naik taraf jalan dari Semporna ke Tawau sepanjang 81.5 kilometer dengan anggaran kos projek keseluruhan sebanyak RM428 juta. Projek ini akan dibahagikan kepada dua fasa pelaksanaan. Peruntukan pada tahun ini sebanyak RM14.5 juta ialah untuk tujuan reka bentuk dan pengambilalihan tanah dan projek membina Jalan Sipitang, Sindumin ke *Sipitang Oil and Gas Industrial Park* (SOGIP) sepanjang 4.7 kilometer dengan anggaran kos RM21.8 juta.

Tuan N. Gopalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri. Padang Serai, Padang Serai sebelah sini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, bertanya Yang Berhormat. Saya tidak hendak Yang Berhormat berbahas. Tanya Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Okey. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya terlepas tadi, saya ingatkan Sarawak sudah habis tetapi sudah dikacau oleh Kuching tadi. Akan tetapi saya cuma mahu tahu perkembangan jalan raya daripada Kapit ke Sibu. Dengar khabar sampai Song ke apa. Jadi, cuma saya mahu itu sebab masyarakat di situ selalu menelefon dan menanyakan tentang itu. Saya cuma mahu bila akan siap, jangka masa bila supaya kita ada pengetahuan.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, untuk terperinci jalan-jalan spesifik, sebagaimana saya katakan saya minta jawab masa peringkat Jawatankuasa. Saya lebih menumpukan dasar bagi pihak kementerian dan saya akan berikan jawapan itu secara bertulis.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya.

Datuk Chua Soon Bui [Tawau]: Yang Berhormat.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Ini yg ada soalan. Saya teruskan Pan Borneo nanti saya bagi laluan.

Datuk Chua Soon Bui [Tawau]: Pan Borneo okey.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Kesemua projek di Sabah ini akan dimulakan selewat-lewatnya pada awal tahun depan 2013 kecuali projek menaik taraf jalan dari Semporna ke Tawau fasa 1 yang dilaksanakan pada pertengahan tahun 2013. Manakala untuk negeri Sarawak pula antara projek-projek baru yang diluluskan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh ini di bawah Kementerian Kerja Raya ialah membina jalan dari Balingan ke Jalan Persekutuan, Sibu, Bintulu RM 113 juta, menaik taraf Jalan Pujut Tujuh-Tudan-Kuala Baram-Miri RM120 juta. Membina Jalan Nanga Buai-Merinjau Ulu Sepak, Betong RM69 juta dan terkini membina Jambatan Batang Sadong, Kota Samarahan RM211 juta.

Kesimpulannya, ingin saya jelaskan bahawa kerajaan hari ini amat komited dan serius untuk menaik taraf Jalan Pan Borneo. Ini dibuktikan di mana bagi tempoh dua tahun terakhir ini sahaja bermula tahun 2010 iaitu sejak kajian HNPD fasal 2 diterbitkan hingga kini 2012 kerajaan telah pun meluluskan projek pembangunan bernilai lebih kurang RM1.66 bilion untuk menaik taraf Jalan Pan Borneo di Sabah dan Sarawak. Jumlah tersebut merupakan hampir 10% daripada keperluan keseluruhan sebenar sebanyak RM16.5 bilion yang diperlukan untuk menaik taraf Jalan Pan Borneo hingga tahun 2025.

Datuk Chua Soon Bui [Tawau]: Terima kasih Yang Berhormat. Saya cuma ingin tahu sahaja. Minta sahaja penjelasan. Selepas *Pan Highway* dinaiktarafkan dan dengan *Ring Road* di Sabah adalah kualiti jalan-jalan begitu berbeza dengan *Federal Highway* di sini kerana pada masa sekarang lori yang bawa barang tidak boleh melebihi *certain* keberatan berbanding dengan lori di sini. Sekian, terima kasih.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Pertamanya saya ingin maklumkan sebenarnya dari segi jalan dia tidak ada perbezaan. Kalau spesifikasi itu R5, R5 lah sama ada Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Kadang-kadang yang menyebabkan sesuatu jalan itu kita tidak benarkan kenderaan besar lalu kerana jambatan. Ada jambatan-jambatan yang agak kecil ataupun agak lama yang belum dinaiktarafkan. Oleh sebab itu ada kawasan-kawasan kita tidak benarkan

kenderaan-kenderaan berat lalu. Itu sahaja jawapan yang saya berikan. Tuan Yang di-Pertua isu Jalan Persekutuan Kota Bharu...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Yang Berhormat Menteri, itu Pan *Borneo Highway* R3 atau R5 tarafnya. Boleh?

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: *You* hendak minta *upgrade*. *You* duduklah. Saya tidak bagi...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Apakah taraf *Pan Borneo Highway*? Saya telah diberitahu bahawa *Pan Borneo Highway R3* sahaja. Di Semenanjung ini ada R5.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, semua orang lain saya bagi kecuali Yang Berhormat Kuching.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Akan tetapi dia tidak jawab. Dia jawab soalan daripada Yang Berhormat Tawau.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kena ikut peraturan Yang Berhormat.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tidak ada peraturan, duduk...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tuan Yang di-Pertua, kita ada satu soalan yang amat senang R3, R5.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kena ikut peraturan Yang Berhormat. Duduk dahulu Yang Berhormat. Minta kebenaran.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Pan Borneo Highway R3 atau R5? Di sini *North South Highway R5*. *Pan Borneo Highway* sekarang R3 atau R5? Tahu tidak?

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Saya tidak tahu, *you* sila duduk.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tidak boleh macam ini. Tidak tahu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, ini Dewan apa Yang Berhormat?

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Saya tak nak jawab.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Bukan, dia hendak, *he try to waver his way out*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat *you* tidak tahukah peraturan Dewan Yang Berhormat?

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Buat apa hendak jawab, saya tak nak jawab. Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat Tumpat telah membangkitkan mengenai status pelaksanaan projek menaik taraf Jalan Persekutuan dari Kota Bharu ke Kuala Krai Kelantan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek membina Jalan Persekutuan di Kota Bharu ke Kuala Krai, Kelantan ialah merupakan sebahagian dari jajaran Jalan Persekutuan Central Spine dari Simpang Pelangai Pahang hingga ke Kota Bharu Kelantan sepanjang 463.5 kilometer.

Berdasarkan Pelan Induk Pembangunan Rangkaian Jalan Raya di Semenanjung Malaysia atau *Highway Development Plan* (HNDP) fasa 1 Jalan Persekutuan Central Spine ini

sememangnya telah dikenal pasti dan termasuk dalam perancangan kerajaan untuk dinaikkan taraf sejak tahun 2008 atau Rancangan Malaysia Kesembilan lagi. Skop projek keseluruhan Jalan Central Spine ini melibatkan cadangan membina jalan baru dan menaik taraf jalan sedia ada dari Simpang Pelangai daerah Bentong, Pahang ke Kota Bharu, Kelantan kepada laluan empat lorong, dua hala, *dual carriageway* dengan reka bentuk piawaian JKR, R5 berdasarkan hingga harga semasa.

■1500

Kos keseluruhan projek berkenaan dianggarkan RM7.5 bilion hingga RM8 bilion. Oleh itu, berikutan kemampuan kewangan yang terhad, kerajaan telah memutuskan supaya pelaksanaan projek jalan *Central Spine* ini dibuat secara berperingkat-peringkat dalam setiap perancangan pembangunan lima tahun kerajaan bermula dari Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, kerajaan telah meluluskan secara prinsip cadangan menaik taraf jalan Kota Bharu-Kuala Krai pada tahun 2008 iaitu dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan. Namun demikian, pelaksanaan projek ini telah ditangguhkan untuk membolehkan kerajaan meneliti semula skop, spesifikasi dan kos projek tersebut. Ini kerana kerajaan berpandangan cadangan harga kontrak yang dikemukakan oleh pihak kontraktor yang ditawarkan melaksanakan projek pelaksanaan secara *design and build* pada masa itu amatlah tinggi iaitu RM1.6 bilion untuk jajaran sepanjang 77 kilometer.

Walaupun begitu, kerajaan sebenarnya tidak pernah mengabaikan pembangunan jalan raya di laluan *Central Spine* yang melibatkan negeri-negeri Pantai Timur seperti Pahang dan Kelantan. Ini kerana dalam masa yang sama kerajaan juga bersetuju meluluskan projek membina dan menaik taraf jalan *Central Spine* melibatkan jajaran dari Simpang Pelangai, Pahang ke Kuala Krai di Kelantan sepanjang 390 kilometer. Projek jalan ini adalah antara projek berimpak tinggi yang diluluskan kerajaan di bawah Pelan Induk Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECER). Projek tersebut sudah bermula dan kini diselia oleh Jabatan Kerja Raya (JKR). Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesepuluh ini, keutamaan kerajaan ialah untuk melaksanakan sebahagian daripada pakej tiga iaitu dari Gua musang ke Kampung Relong di Kuala Lipis dan sebahagian daripada pakej lima dari Raub-Bentong, Pahang. Manakala pakej-pakej lain akan dimulakan dalam Rancangan Malaysia Kesebelas.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Yang Berhormat Menteri, sedikit tentang lebuhraya ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya bangkitkan masalah lebuhraya Pantai Timur ini, Kelantan terutamanya. Saya rasa kesianlah tengok Kerajaan Negeri Kelantan terpaksa nak buat lebuhraya rakyat bila – tangguh begitu lama. Saya pun kahwin dengan orang Kelantan juga. Nak balik pun cukup susah. Takkanlah tak bagi ruang sampai terpaksa Kerajaan Kelantan – Kerajaan Kelantan pun sebahagian daripada Malaysia juga. Tak bolehkah kalau percepatkan sepertimana yang dijanjikan? Lama sangat ini sudah, Yang Berhormat Menteri. Terima kasih.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Saya ada soalan yang sama ini. Yang Berhormat sebut tadi oleh kerana Kerajaan Negeri Kelantan sudah umum nak buat lebuhraya rakyat dan sudah kutip derma, saya tak tahu berapa banyakkah, jadi apakah kerajaan akan teruskan lagi projek ini,

yang Yang Berhormat sebut tadi? Yang Berhormat dari Padang Terap, nak balik Kelantan naik Firefly lah. Terima kasih.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang saya maklumkan tadi, bahawa Kerajaan Pusat tidak pernah mengetepikan projek ini. Cuma, ia menanggungkan kerana pada ketika itu kosnya dianggap agak tinggi bagi jajaran sepanjang 77 kilometer malah ia merupakan salah satu segmen yang termahal bagi *Central Spine*. Ingin saya maklumkan bahawa bagi seluruh *Central Spine* ini, yang kita buat pun hanya sebahagian dari Pahang – Pahang pun tak selesai lagi. Dari Pahang kita akan bawa terus ke Kuala Krai dan barulah ke Kota Bharu. Itu perancangan secara berfasa-fasa. Yang Berhormat Tumpat.

Dato' Kamaruddin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya pun sama dengan rakan-rakan, Yang Berhormat Padang Terap dan Yang Berhormat Pasir Mas. Saya ingin lebih positif sedikit iaitu oleh kerana diketahui umum bahawa Kerajaan Negeri Kelantan, malah saya difahamkan hari ini Mesyuarat Exconya pun membincangkan isu pelaksanaan projek lebuh raya Kota Bharu-Kuala Krai itu, adakah kementerian sekarang telah mengetahui perkembangan seperti itu dan berhasrat untuk berbincang tentang bagaimana perancangan kerajaan negeri boleh diselaraskan dengan perancangan kementerian supaya tidak ada berlaku pertindihan ataupun kerugian masa dan perancangan yang akhirnya merugikan negara kita?

Pengalaman Kelantan juga, sudah tentu Yang Berhormat maklum, Jambatan Sultan Yahya Petra 2, begitu juga. Rancangan kerajaan negeri oleh kerana memerlukan jambatan ialah untuk membina jambatan atas projek yang dikendalikan oleh negeri. Akan tetapi persekutuan mengetahui itu, kemudian dalam tahun 2008 dengan segera mengadakan projek tersebut yang hingga ke hari ini belum selesai pembinaan Jambatan Sultan Yahya Petra 2. Jadi perebutan begini pada saya tidak memberi kesan yang baik pada keseluruhannya untuk negeri dan negara kita.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Terima kasih kepada Yang Berhormat Tumpat. Saya ingin maklumkan, secara rasmi sebenarnya kementerian tidak menerima dari segi permohonan ataupun pemberitahuan bahawa Kerajaan Negeri Kelantan ingin membina lebuh raya tidak bertol ini di antara Kuala Krai ke Kota Bharu. Cuma, saya mendapat satu panggilan telefon daripada Exco Kerajaan Negeri Kelantan, kalau tidak silap saya beberapa hari sebelum pelancaran pecah tanah itu, kata dia hendak pecah tanah buat projek lebuh raya tidak bertol ini antara Kota Bharu ke Kuala Krai.

Pertamanya saya setuju kalau kata hendak berbincang. Kalau hendak minta bantuan teknikal, saya setuju. Cuma saya agak hairan sedikit sebab pertamanya, kalau hendak buat lebuh raya tidak bertol ini bagi Kota Baharu-Kuala Krai, belanjanya kalau tidak silap saya RM1.7 bilion atau RM1.8 bilion, satu harga yang begitu besar. Sedangkan defisit negeri Kelantan itu agak besar. Kalau tidak silap saya, bagi tahun 2012, defisit Kerajaan Negeri Kelantan bernilai lebih kurang RM80 juta hingga RM90 juta.

Sebagai seorang Islam, kalau saya silap, betulkan, lebih penting kalau kita bagi penekanan dari segi air. Air kalau dalam Islam itu adalah keutamaan. Itu hak yang kita kena

sediakan. Sedangkan jalan yang ada pada hari ini jalan yang sudah ada, cuma hendak diperbaiki, hendak diperkemaskan lagi. Sebab itu saya kata Kerajaan Pusat akan laksanakan. Cuma, berperingkat-peringkat. Lebih baik kalau kita hendak bekerjasama, kita boleh bekerjasama. Hendak bantuan teknikal pun kita boleh bantu. Saya tidak yakin sangat RM1.8 bilion ini boleh dapat secara kutipan derma dan sebagainya. Itu saya hendak bagi tahu ya.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Yang Berhormat, untuk makluman, ini gimik politik saja.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Itu saya tidak tahu. Saya cakap dari segi kementerian.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: [Bangun]

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan sebenarnya tidak pernah membatalkan projek menaik taraf jalan persekutuan...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Menteri...

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Duduk, duduk.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Tidak, ini berhubung dengan...

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tidak ada, tidak ada. Duduk, duduk. Duduk dulu.

Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan sebenarnya tidak pernah membatalkan projek menaik taraf jalan persekutuan dari Kota Bharu ke Kuala Krai, Kelantan. Sebaliknya, sebagaimana yang telah saya maklumkan tadi, projek tersebut hanyalah ditangguhkan sementara iaitu bagi membolehkan kerajaan menilai semula dan mencari alternatif yang lebih baik berbanding cadangan skop asal terdahulu. Oleh itu, berdasarkan kepada perancangan semula, cadangan projek menaik taraf jalan Kota Baharu-Kuala Krai akan diberi keutamaan dan pertimbangan oleh kementerian ini untuk dilaksanakan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesebelas. Ini mengambil kira bahawa hasil kajian semula reka bentuk dan skop projek berkenaan telah dimuktamadkan dan sebahagian dari pakej-pakej projek jalan *Central Spine* yang dilaksanakan di bawah ECER akan siap pada masa itu.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Marang pula telah membangkitkan mengenai status projek menaik taraf jalan Simpang Pulai-Lojing-Gua Musang-Kuala Berang yang didakwa masih gagal disiapkan keseluruhan hingga hari ini. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dari sepuluh pakej jalan Simpang Pulai-Lojing-Gua Musang-Kuala Berang ini, sebanyak lima pakej sepanjang 155 kilometer telah pun berjaya disiapkan iaitu dari Simpang Pulai ke Kuala Betis, Gua Musang. Manakala Pakej 6A iaitu dari Aring ke sempadan negeri Terengganu sedang dalam peringkat pembinaan dan dijangka siap pada tahun 2013.

Manakala untuk tiga pakej lagi iaitu Pakej 7C (Kuala Jeneris ke Tasik Kenyir), Pakej 8 (Kampung Teris ke Kuala Telemong fasa 2 dan 3) dan Pakej 9 (naik taraf Kuala Betis ke Gua Musang), reka bentuk terperinci telah disiapkan kecuali bagi pakej 9 yang dijangka siap pada awal tahun hadapan. Kesemua pakej ini akan dipohon sebagai antara projek berkeutamaan tinggi untuk dilaksanakan dalam *Third Rolling Plan*, atau keempat, Rancangan Malaysia Kesepuluh. Oleh itu, secara amnya, hampir 70% daripada keseluruhan jajaran projek Simpang Pulai-Lojing-Gua

Musang-Kuala Berang telah pun disiapkan manakala baki jajaran yang belum dinaik taraf sedang dalam tindakan pihak kementerian untuk dilaksanakan.

Isu-isu berkaitan dengan lebuhraya. Ahli Yang Berhormat dari Bagan, Puchong, Tanah Merah telah membangkitkan mengenai isu cadangan pengambilalihan lebuhraya bertol yang sedang beroperasi oleh kerajaan. Isu ini telah dijawab oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri (JPM) semasa sesi penggulungan peringkat JPM pada 15 Oktober yang lalu. Oleh itu, saya tidak berhasrat untuk mengulangi semula penjelasan kerajaan berhubung perkara tersebut.

Walaupun begitu, sebagai sebuah kerajaan yang bertanggungjawab, Kerajaan Barisan Nasional sentiasa berlapang dada dan mendengar pandangan semua pihak khususnya pengguna lebuhraya yang terbeban dengan kadar tol.

■ 1510

Justeru itu kerajaan dari semasa ke semasa sentiasa mengkaji dan melaksanakan langkah-langkah penyelesaian praktikal dan pragmatik bagi memastikan pengguna menikmati kadar tol yang lebih rendah. Ini dilaksanakan menerusi rundingan yang berterusan dengan syarikat-syarikat konsesi yang terlibat. Dengan perkataan lain kerajaan sebenarnya tidak pernah berhenti daripada memikirkan langkah-langkah untuk membantu meringankan beban rakyat termasuk pengguna lebuhraya.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat daripada Kota Melaka, Batu Gajah, Sri Gading dan Parit Sulong telah membangkitkan isu penentuan kadar had laju di lebuhraya dan mengaitkan dengan pelaksanaan sistem penguatkuasaan automatik AES iaitu saman perangkap had laju. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, penentuan kadar had laju sama ada di jalan raya ataupun lebuhraya ditentukan oleh faktor-faktor seperti reka bentuk kejuruteraan jalan, kepadatan aliran trafik dan tahap risiko kemalangan. Justeru itu sememangnya terdapat lokasi-lokasi tertentu di mana kadar had laju ini terpaksa dikurangkan berbanding kadar laju kebangsaan iaitu 110 kilometer sejam di lebuhraya, dan 90 kilometer di Jalan Persekutuan.

Antara lokasi-lokasi terlibat ialah seperti kawasan berkepadatan tinggi, kawasan awam seperti sekolah dan bandar, laluan menghampiri plaza tol, susur keluar masuk, laluan mendaki, kawasan angin lintang dan sebagainya. Oleh itu, had laju di lokasi-lokasi berkenaan perlu dikurangkan bertujuan untuk mengurangkan risiko kemalangan. Sebagai contoh kadar had laju yang diwartakan di Jambatan Pulau Pinang ialah 70 kilometer per jam dan 80 kilometer per jam. Ini kerana jambatan tersebut mencatatkan bilangan trafik yang tinggi iaitu melebihi 100,000 bilangan kenderaan sehari. Dengan penjelasan itu, kerajaan berpandangan perbezaan kadar had laju yang telah diwartakan di jalan raya dan lebuhraya negara ini perlulah dikekalkan demi memastikan tahap keselamatan pengguna secara keseluruhannya. Manakala isu saman perangkap laju di bawah AES pula, perkara ini telah terletak di bidang kuasa Kementerian Pengangkutan.

Ahli Yang Berhormat daripada Kota Melaka juga telah membangkitkan mengenai isu papan tanda tunjuk arah yang didakwa mengelirukan pengguna Lebuhraya PLUS khususnya di laluan negeri Melaka. Untuk makluman Yang Berhormat, teguran dan cadangan Yang Berhormat

akan diambil perhatian dan pertimbangan oleh Lembaga Lebu Raya dan akan dimaklumkan kepada pihak PLUS.

Isu-isu lain yang dibangkitkan adalah projek ubah suai dan naik taraf bangunan Parlimen. Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat daripada Sungai Petani dan Kota Raja...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Boleh saya...

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Boleh.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri, sahabat baik saya. Kadar kelajuan had laju ini bagi setengah-setengah negara barat *highway* ini dia berbeza dengan jalan persekutuan, jalan negeri, jalan perbandaran, jalan kampung. Di setengah-setengah barat *highway* ini tidak ada had laju, tidak ada limit malahan kalau kita *slow di highway* kena saman pula dan dikatakan kadar kelajuan itu menambahkan bilangan kemalangan, setuju. Akan tetapi ada juga perkara yang boleh kita mempertikaikan dari segi kemalangan, kemalangan yang paling kurang adalah di lebuh raya jika dibandingkan dengan – saya tidak tahu perangkaan itu. Ini sama ada Yang Berhormat Menteri patut jawab ataupun agaknya tunggu kementerian pengangkutan, saya tidak tahu. Cuma oleh sebab Yang Berhormat Menteri sentuh AES ini, jadi saya terpanggil kerana mewakili rakyat. Di lebuh raya sebenarnya kurang, kemudian kadar kelajuan ini kadang-kadang seperti tidak munasabah, seolah-olah sistem AES ini swasta di sebaliknya ini hendak mencari keuntungan, selepas 110 tiba-tiba bertukar menjadi 90, di selekoh dan turun bukit pada 90, memang kena saman. Dia tadi tengah lari 110, turun bukit jadi 90 pula, di situ ada kamera. Jadi seolah-olah memang hendak memerangkap pemandu ini.

Jadi saya harap, itu sebab ada permohonan lebu raya 130 hendak mengelakkan, sebab setahu saya lebih-lebih lagi Yang Amat Berhormat Dato' Sri Mohd. Najib dia tidak hendak mendera rakyat, tidak mahu menyusahkan rakyat, sebab itu bajet yang kita sedang bahaskan ini, dia memberikan pertolongan kepada rakyat. Jadi begitu keprihatinan Dato' Sri Mohd. Najib menolong rakyat, menyenangkan rakyat, memudahkan rakyat tiba-tiba ada kementerian pula hendak cuba, tidak tahulah ya. Saya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, ringkasakan Yang Berhormat. Yang Berhormat, masa kita Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Susahlah macam ini, kalau cerita rakyat ini sebab AES ini sedang diperkatakan oleh seluruh rakyat. Jadi disebabkan itu saya membangkitkan ini, mewakili rakyat, kita pun nama wakil rakyat. Jadi jika ada sedikit masa lebih agaknya, tetapi kalau boleh biarlah agaknya berpada, pertama.

Signboard ini tanda lebu raya, saya ditanya oleh rakan-rakan yang berasa kecil hati, Yang Berhormat Menteri saya rasa benda ini tidak tahu, ini sama Lembaga Lebu Raya yang membuat siapa yang buat pun tidak tahu. Gambar lembu selepas itu di bawahnya, "*Berhati-hati memandu*". Kawasan ini tidak ada orang yang membela lembu. Jadi seolah-olah berhati-hatilah wahai lembu memandu, jadi kita pemandu dianggap macam lembu... [Ketawa]

Saya faham ada *signboard* kawasan sekolah dan memang sekolah, kawasan lembu kalau agaknya di perkampungan itu ada lembu, ada kambing...

Tuan Abdullah Sani bin Abdul Hamid [Kuala Langat]: *Highway.*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Akan tetapi ini *highway*... [Ketawa] Gambar lembu, "*Berhati-hati memandu*". Bukan kawasan pembelaan lembu. Jadi seolah-olah siapa yang letak ini, saya tidak tahu tetapi dia menuduh pemandu ini lembulah, *caw!* Berhati-hati! Gambar lembu, "*Berhati-hati memandu*", lembu tidak tahu – Kecil hatilah kita. Bertamadunlah sedikit kita, kalau hendak suruh kata perlahan, sebut sahajalah perlahanlah memandu, tidak perlu gambar lembu. Saya tidak tahulah pengalaman orang lain dan ada dua, tiga orang rakan-rakan saya yang mempertikaikan *signboard* ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, ini ucapan Yang Berhormat, minta tolonglah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya bertanya Tuan Yang di-Pertua, saya bukan berucap, bertanya. Minta maaflah Tuan Yang di-Pertua, kalau saya melanggar peraturan mesyuarat, saya minta maaf banyak-banyak.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya hendak menyatakan tentang *speed limit*. Sebenarnya memang benar ada negara-negara yang salah jika memandu terlalu perlahan tetapi kebanyakan lebuh raya yang ada di dalam di negara kita seperti Lebuhraya Utara-Selatan, lazimnya kita ada dua lorong dan lorong yang perlahan itu selalunya di sebelah kiri dan lorong yang paling laju pun di sebelah kanan dan selalunya 110 dan kadang-kadang kalau kita terlebih sedikit pun selalunya penguat kuasa lepaskan kalau 120, kadang-kadang lebih kurang dalam itu penguat kuasa selalunya lepaskan. Cuma dari segi, sebenarnya tujuan mengadakan AES itu adalah untuk tujuannya kerana sayangkan, itu yang pertamanya.

Akan tetapi mungkin ada perkara-perkara Yang Berhormat sebutkan tadi boleh diperbaiki, mungkin kawasan-kawasan yang orang tidak tahu, kawasan yang tiba-tiba 30 kilometer, turun bukit – Ini perkara-perkara yang saya rasa, saya tidak keberatan memaklumkan kepada Jemaah Menteri, rungutan-rungutan daripada rakyat di bawah dan ini perkara-perkara yang boleh...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: ...Supaya diperbaiki di masa-masa akan datang, kerana tujuannya baik, mungkin ada pelaksanaan-pelaksanaan yang boleh diperbaiki pada masa-masa akan datang. Berhubung dengan papan tanda, sepanjang yang saya ingat kalau tidak silap di lebuh raya-lebuh raya tidak ada gambar lembu ini, tetapi kalau jalan raya ada...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Ada, ada Yang Berhormat Menteri memang ada.

Seorang Ahli: Lebuh raya ada.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Menteri, memang ada.

Seorang Ahli: Banyak.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Gambar lembu...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: [Menyampuk]

Seorang Ahli: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Sebab kalau Lebuhraya Utara-Selatan selalunya berpagar, tetapi tidak apa, walau bagaimanapun...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Bukan saya setuju..

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: ...Saya akan mengambil perhatian perkara ini...

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: *[Bangun]*

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Menteri...

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: ..Di Alor Pongsu Lebuhraya Utara-Selatan, tidak ada lembu...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: ...Berhati-hati memandu.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Nanti saya tengok,...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Perkataan itu betul.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Gambar lembu memandu?

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Ya betul.

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: Saya akan tengok perkara ini, terima kasih. Pengarah Lembaga Lebuhraya pun ada di belakang ini, dia kena mengambil tengok. Kalau kawasan kampung memang selalu ada, saya selalu jumpa tetapi lebuhraya jarang tengok, terima kasih.

■ 1520

Tuan Yang di-Pertua, projek ubah suai dan naik taraf bangunan Parlimen. Ahli Yang Berhormat Sungai Petani dan Yang Berhormat Kota Raja telah membangkitkan mengenai isu projek ubahsuai dan menaik taraf bangunan Parlimen. Saya percaya isu ini juga menarik perhatian, minat Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain dan pentadbiran Parlimen sendiri iaitu *stakeholders* kepada projek ini sebenarnya.

Untuk makluman, pelaksanaan projek pembaik pulih dan naik taraf bangunan Parlimen ini dibahagikan kepada tiga fasa iaitu seperti berikut:

- (i) Fasa 1 - menaik taraf dan mengubahsuai Dewan Serbaguna kepada dewan persidangan projek yang mana kita gunakan pada hari ini dengan kos RM28 juta yang telah siap pada bulan September 2011 yang lalu;
- (ii) Fasa 2 - adalah membaik pulih dan menaik taraf Blok Utama dan Blok Menara; dan,
- (iii) Fasa 3 - pembinaan blok baru Ahli Parlimen dan pentadbiran Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua, tempoh pelaksanaan keseluruhan projek ini telah dipinda atau dengan perkataan lain berlaku kelewatan berbanding dengan jadual perancangan asal. Ia berikutan kementerian ini perlu mengadakan beberapa siri pembentangan dan konsultasi membabitkan pihak-pihak berkepentingan seperti pentadbir Parlimen, Jabatan Warisan Negara, agensi-agensi pusat dan jawatankuasa di peringkat Ahli Parlimen yang diwakili sendiri oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerja Raya sehingga kini telah mengadakan sebanyak lapan kali sesi pembentangan projek kepada Ahli Jawatankuasa Dewan di mana kali terakhir sesi pembentangan kepada Ahli Jawatankuasa Dewan ini diadakan adalah pada bulan Ogos 2012 yang lalu. Ini tidak termasuk mesyuarat berkala yang diadakan secara bersiri dengan Jabatan Parlimen dan lain-lain agensi kerajaan yang terlibat. Hal ini bertujuan memastikan supaya skop terperinci dan cadangan reka bentuk projek telah mengambil kira dan menepati keperluan sebenar *stakeholders* khususnya daripada segi susun atur dalaman Blok Utama dan fasiliti atau kemudahan yang bakal disediakan oleh blok bangunan baru itu. Oleh itu setelah mengambil kira skop dan jadual pelaksanaan yang dipersetujui bersama, skop projek ini akhirnya telah dimuktamadkan. Walaupun begitu, harga keseluruhan projek ini masih kekal iaitu tidak melebihi daripada RM520 juta sebagaimana yang telah diluluskan oleh Jemaah Menteri pada tahun yang lalu.

Tuan Yang di-Pertua, isu cerun di Bukit Antarabangsa dan jajaran KLORR. Ahli yang dari Ampang telah mencadangkan supaya disediakan garis panduan pembangunan di kawasan penempatan berbukit dan bercerun yang berisiko tinggi berlaku kejadian tanah runtuh seperti di Bukit Antarabangsa. Beliau juga mencadangkan supaya dikaji semula jajaran projek lebuh raya *Kuala Lumpur Outer Ring Road* (KLORR) yang melalui tanah rizab hutan di kawasan Ampang. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, aspek pengurusan dan penyelenggaraan cerun di kawasan-kawasan perumahan terletak di bawah bidang kuasa kerajaan negeri iaitu menerusi Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

Walaupun bagaimanapun, kementerian ini menerusi Bahagian Kejuruteraan Cerun JKR dan Lembaga Jurutera Malaysia sentiasa membantu pihak berkuasa tempatan menerusi khidmat nasihat dan kepakaran teknikal. Sebagai contoh, JKR telah menerbitkan garis panduan penyelenggaraan cerun di Malaysia yang diguna pakai oleh semua pihak berkuasa tempatan sebagai sumber rujukan utama. Di samping itu, kerajaan juga menerusi Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dengan kerjasama agensi-agensi lain termasuk JKR, Jabatan Mineral dan Geosains (JMG) dan Jabatan Alam Sekitar (JAS) juga ada mengeluarkan garis panduan perancangan pembangunan di kawasan bukit dan tanah tinggi pada tahun 2009. Dokumen rujukan ini memberikan penekanan kepada aspek keselamatan dan sensitiviti alam sekitar yang diguna pakai oleh semua pihak berkuasa tempatan. Ia juga mengambil kira zon penampakan (*buffer zone*) dan kepadatan pembangunan di sesuatu kawasan terlibat. Garis panduan ini diluluskan oleh Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan (MNKT) yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan turut dianggotai oleh wakil-wakil kerajaan negeri.

Mengenai jajaran projek lebuh raya KLORR pula yang didakwa melalui sebahagian kawasan rizab hutan Ampang. Suka saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa penentuan lebuh raya ini sebenarnya telah dikenal pasti pada tahun 1996 menerusi kajian kemungkinan yang dilaksanakan oleh juru perunding JICA (*Japan International Cooperation Agency*). Jajaran ini telah dibincangkan di peringkat Jawatankuasa Teknikal LLM yang mana

pandangan-pandangan pihak yang terlibat termasuk daripada Kerajaan Negeri Selangor telah pun diambil kira sebelum ia dimuktamadkan pada tahun 2011 yang lalu.

Puan Hajah Zuraida Kamaruddin [Ampang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya cuma hendak membangkitkan isu mengenai tanah runtuh yang berlaku di Bukit Antarabangsa pada tahun 2009. Ketika itu ada cadangan untuk menaiktarafkan cawangan cerun di bahagian Jabatan Kerja Raya di mana kita harus *upgrade* cawangan itu kepada *full fletch* bahagian, agar dapat mengkaji lebih menyeluruh dan memberikan kelulusan ke atas projek-projek di *slope development project*. Jadi, apakah kedudukan kementerian dalam cadangan untuk membentuk satu jabatan *full fletch* yang melihat ataupun meneliti tentang pembangunan di kawasan-kawasan *slope* ini? Terima kasih.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Terima kasih. Ini Yang Berhormat lari daripada soalan asal yang bertanya daripada segi KLORR dan juga pembangunan kawasan cerun. Cuma memandangkan masih lagi bertanyakan berkenaan cerun, saya beritahu, pada masa ini kita mempunyai pasukan cawangan cerun yang memang kita ada cadangan suatu bila masa yang sesuai, ada kemampuan daripada segi tenaga dan sebagainya, kita bercadang untuk menaik taraf daripada cawangan ke jabatan. Ini mungkin memerlukan perancangan yang lebih teliti dan teratur, perlu dilihat daripada semua aspek termasuk daripada segi kewangan dan sebagainya. Ini kita akan tengok. Ia merupakan satu cawangan yang penting kerana kita sedia maklum bahawa negara kita yang mana menerima hujan yang banyak, sering berlaku tanah runtuh dan sebagainya. Oleh sebab itu jabatan ini telah menyediakan banyak garis panduan termasuk amaran-amaran pada musim hujan, bagaimana jaga cerun, melihat tanda-tanda cerun runtuh dan sebagainya sering dikeluarkan oleh jabatan ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, saya mengulangi semula bahawa kerajaan bersikap terbuka dan sentiasa mengadakan *engagement* dengan pihak-pihak yang terlibat. Ini termasuklah melibatkan kerajaan negeri, pihak berkuasa tempatan dan persatuan penduduk di mana ia bertujuan supaya kerajaan mendapat maklum balas dan cadangan pemilihan jajaran lebuh raya yang terbaik.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: [Bangun]

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Cuma kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua, semua pihak hanya menuding jari kepada Lembaga Lebuh Raya. Sebenarnya bukan. Untuk lalu mana-mana jalan kawasan negeri, ia perlu minta kebenaran. Sebagai contoh pada hari ini, kementerian saya dalam pembinaan projek *Rawang By-Pass* fasa II. Projek itu mengalami – terpaksa ditangguhkan sedikit pembinaannya kerana ia melalui satu kawasan yang digazet sebagai kawasan warisan hutan dan sebagainya negeri Selangor dan Kerajaan Selangor minta dilakukan peralihan, kita dengar. Maknanya tidak ada satu keputusan itu bila jajaran kita buat tanpa berbincang. Cuma apabila berpolitik, tuduh satu pihak sahaja. Itu yang tidak berapa seronok. Sebenarnya keputusan bersama. Ini yang ingin saya maklumkan.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Yang Berhormat Menteri, sebelum...

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja penjelasan-penjelasan yang dapat saya berikan.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Yang Berhormat Menteri, sebelum akhir sekali saya ada soalan.

Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor: Mengenai isu-isu yang telah dibangkitkan sepanjang tempoh perbahasan. Sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan pertanyaan dan membangkitkan isu-isu yang berkaitan dengan Kementerian Kerja Raya. Kementerian akan mengambil perhatian dan tindakan ke atas perkara-perkara yang telah dibangkitkan. Mana-mana pertanyaan yang tidak sempat dijawab akan diambil perhatian untuk tindakan susulan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya masih memperingatkan peraturanlah Yang Berhormat. Apabila Menteri menjawab, maknanya apa yang dia katakan *the floor* kepunyaan Menteri. Apabila Menteri duduk memberikan laluan kepada yang bertanya, *floor* itu kembali kepada *Speaker*. Itulah mengapa peraturan mengatakan sehingga *Speaker* panggil dia bercakap, baru dia boleh bercakap. Jadi kalau tidak ikut peraturan ini, makna apa sahaja yang kita sebut Yang Berhormat tidak mengikut peraturan. Silakan Yang Berhormat Menteri.

3.29 ptg.

Menteri Kesihatan [Dato' Seri Liow Tiong Lai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pertama sekali saya ingin merakamkan ucapan terima kasih ke atas Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam sesi perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 2013 yang menyentuh tentang usaha-usaha Kementerian Kesihatan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali izinkan saya menyentuh tentang cadangan Yang Berhormat Sarikei dan Yang Berhormat Limbang untuk menambah kemudahan penting di Hospital Sarikei dan Limbang iaitu *CT scan* dan MRI bagi memudahkan pesakit mendapatkan rawatan rapi serta cadangan untuk mengekalkan Hospital Besar Sarikei sebagai sebuah hospital pakar *minor* di zon tengah Sarawak.

■1530

Kementerian Kesihatan sentiasa prihatin terhadap keperluan rakyat termasuk di dalam mendapatkan rawatan kepakaran. Justeru itu, perkhidmatan-perkhidmatan kepakaran yang dahulunya disediakan di hospital-hospital negeri telah diperkembangkan ke lain-lain hospital untuk memberi akses yang lebih mudah kepada rakyat. Dalam hubungan ini, Kementerian Kesihatan telah pun meluluskan peruntukan untuk membeli sebuah *CT scan* untuk Hospital Sarikei dan Hospital Limbang. Ini akan disusuli dalam masa secepat mungkin.

Berkenaan dengan cadangan Yang Berhormat Limbang untuk mewujudkan wad ICU *new natal* di Hospital Limbang, Kementerian Kesihatan Malaysia memang merancang untuk menaik taraf dan menyediakan kemudahan bagi perkhidmatan pakar yang asas di Hospital Limbang. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, ia akan dilaksanakan secara berperingkat dan mulai tahun

ini kita akan membekalkan peralatan-peralatan *new natal* untuk perkhidmatan *new natal* di Hospital Limbang.

Tuan Yang di-Pertua, beralih kepada isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Bintulu berkaitan dengan keberkesanan pengurusan peruntukan serta pelaksanaan pembangunan fizikal kesihatan di kawasan Bintulu. Kementerian Kesihatan Malaysia memberikan perhatian dan menyediakan peruntukan kewangan secukupnya bagi menaik taraf bangunan dan peralatan di klinik-klinik dan hospital di samping meneruskan pembinaan *facility* kesihatan yang baru. Bagi kawasan Parlimen Bintulu umpamanya, Kementerian Kesihatan Malaysia telah menyediakan peruntukan sebanyak RM824,000 untuk kerja menaik taraf Hospital Bintulu termasuk penggantian empat unit sistem lif dan peruntukan bernilai RM2.19 juta disediakan untuk penggantian dan alat-alat perubatan yang baru di hospital yang sama.

Di bawah Program Transformasi Luar Bandar, Klinik Kesihatan Sebauh dan Klinik Kesihatan Tubau telah di baik pulih dengan kos keseluruhan RM300,000. Selain daripada itu, Kementerian Kesihatan Malaysia juga melaksanakan projek baru di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh iaitu Klinik Kesihatan Jenis 3 Bintulu, Klinik Kesihatan Jenis 5, Jepak yang telah siap dan Klinik Kesihatan Jenis 6, Labang serta Unit Kebakaran (*Burn Unit*) Hospital Bintulu yang sedang dalam peringkat perancangan.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan permintaan Yang Berhormat Kinabatangan, Yang Berhormat Sibuti serta Yang Berhormat Lawas untuk mendapatkan mesin hemodialisis, Kementerian Kesihatan akan berusaha untuk memastikan mesin hemodialisis di kawasan tersebut mencukupi untuk menampung keperluan pesakit yang mengalami kegagalan buah ginjal. Kementerian Kesihatan mengucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri selaku Menteri Kewangan telah meluluskan 150 buah mesin hemodialisis dalam bajet kali ini dan kita akan memastikan bahawa hospital-hospital yang berkenaan mendapat peruntukan yang secukupnya.

Pada masa ini, terdapat empat buah mesin hemodialisis di Hospital Kinabatangan dengan tujuh pesakit yang menerima rawatan. Dengan kapasiti empat buah mesin, ia boleh menampung seramai 20 orang pesakit di dalam tiga *shift* rawatan.

Untuk kawasan Sibuti pula, pada masa ini terdapat 17 mesin hemodialisis di Hospital Miri, di mana 14 buah mesin digunakan untuk merawat 51 orang pesakit yang memerlukan rawatan. Unit Hemolisis berkenaan beroperasi dalam tiga *shift* sehari. Kementerian Kesihatan akan mengkaji keperluan unit hemolisis di Hospital Miri yang akan menampung keperluan pesakit kegagalan buah ginjal setempat yang memerlukan rawatan hemodialisis.

Berkenaan mesin hemodialisis untuk kawasan Lawas, pada masa ini terdapat enam buah mesin hemodialisis untuk merawat 24 orang pesakit di Hospital Lawas di dalam dua *shift* rawatan. Pihak hospital akan memulakan rawatan dalam tiga *shift* mulai November 2012 dan akan menambah lagi satu unit mesin hemodialisis.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Kota Melaka memohon kementerian memberi perhatian terhadap ketidakwujudan pusat kardiologi dan neurologi di Hospital Besar Melaka. Bagi

memastikan perkhidmatan yang berkesan dan sumber-sumber dapat dioptimalkan bagi perkhidmatan kardiologi dan neurologi dilaksanakan secara berpusat mengikut wilayah. Buat masa ini kerana kita masih lagi menghadapi kekurangan pakar dalam bidang kardiologi dan juga neurologi, sebab itu kita mewujudkan pusat-pusat pakar ini mengikut zon. Bagi zon selatan, ia berada di Hospital Johor Bahru, zon utara Pulau Pinang, zon di Sabah dan Sarawak – Sabah satu, Sarawak dan juga zon tengah di Hospital Serdang selain daripada IJN.

Di samping itu, kita juga tambah dari masa ke semasa kita meningkatkan bilangan pusat kardiotorasik dan pusat kardiologi dalam hospital kita iaitu kita telah memperkembangkan pusat ini ke Hospital Tengku Ampuan Afzan dan juga Kota Bharu di Kelantan. Bagi pusat-pusat kardiologi, kita telah memberikan perkhidmatan ini di Alor Setar dan juga di Ipoh di samping itu juga di Kuala Terengganu. Oleh itu, Hospital Melaka memang ada dalam perancangan kita dan kita akan berikan perkhidmatan ini sebaik sahaja kita ada pakar yang dapat dilatih dalam masa yang singkat ini.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Menteri, saya ada bangkit perkara ini kerana telah dilapor ada pesakit yang tunggu 45 hari sehingga dalam *state of coma* masih tidak dapat giliran untuk masuk rawatan. Oleh sebab itu, saya setuju bahawa pertambahan pesakit ini – sakit jantung dan *neuron* ini. Sebab itu mintalah kerana bukan semua orang mampu pergi ke hospital swasta, yang banyak masih terpaksa pergi ke hospital kerajaan. Oleh itu, saya ingat kita beri peruntukan lebih untuk Kementerian Kesihatan jika kita menitik beratkan kejadian ini.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, terima kasih Yang Berhormat Kota Melaka kerana menyokong bajet Kementerian Kesihatan perlu dipertingkatkan. Kita memang perlu penambahan peruntukan untuk memberi *service* yang lebih termasuk di Melaka, kita sekarang boleh beri *buy service*. Kita membeli *service* daripada hospital swasta bagi kes-kes kecemasan bagi kardiologi buat juga neurologi yang boleh kita *outsource* ataupun kita beli *service* di hospital swasta. Ya, Yang Berhormat Indera Mahkota.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, soalan ringkas. Semalam semasa menjawab sesi pertanyaan pagi sebab perkara ini dibangkit oleh beberapa rakan yang lain berkenaan dengan dana bantuan penyakit kronik. Saya hendak tanya Yang Berhormat Menteri, siapakah yang sebenarnya menentukan seorang pesakit itu perlu diberi rawatan menggunakan dana ini dalam kes sakit kronik.

Saya dengar dan mendapat maklumat ada setengah pesakit yang dinilai kroniknya sakit itu yang tidak boleh diubati maka tidak perlu dan dibiarkan masa menentukan jangka hayat dia. Adakah di kementerian Yang Berhormat ada satu panel yang meneliti sama ada pesakit ini layak diberi untuk kadar *survival*nya ataupun keputusan itu hanya terhad kepada seorang doktor dan sebagainya. Terima kasih.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Indera Mahkota. Memang kita ada wujudkan Unit Pegawai Sosial di setiap hospital untuk menilai kes-kes yang diutarakan kepada kita. Memang bagi kes-kes kronik, kita juga memberi bantuan daripada Tabung Bantuan Perubatan yang sedia ada. Adalah tidak benar bahawa kita tidak melayan bagi kes-kes kronik yang terminal.

Walaupun dia terminal, tetapi kalau kita mampu lagi merawat mereka, kita akan memberi rawatan yang sebaik mungkin terutamanya kanser, banyak penyakit-penyakit barah *sometimes stage 4* tetapi kita masih lagi memberi usaha sedaya upaya kita yang penuh untuk pastikan rawatan diberi dengan sebaik mungkin.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Kota Melaka juga melahirkan harapan agar wujudkan pusat-pusat komuniti HIV sekali gus dapat mengurangkan kebergantungan kepada badan NGO dan swasta. Saya ucap terima kasih kepada Yang Berhormat Kota Melaka kerana memang penglibatan komuniti dalam kita membasmi HIV atau mengurangkan kadar HIV adalah amat penting.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, kerajaan telah berjaya mengurangkan kadar jangkitan dari paras tertinggi iaitu 28.4/100,000 pada tahun 2002, kadar HIV dalam negara kita dapat diturunkan kepada 12.2/100,000 penduduk pada tahun 2011.

■1540

Seterusnya kerajaan menyasarkan untuk mengurangkan lagi kes baru kepada 11 per 100,000 penduduk menjelang tahun 2015. Bagi memastikan hasrat ini dapat dicapai, penglibatan dan perkongsian pintar pelbagai sektor kerajaan dan bukan kerajaan adalah sangat penting dan perlu diteruskan. Kementerian Kesihatan telah menyediakan berbagai-bagai aktiviti meliputi pengesanan awal kes, pencegahan rawatan kepada mereka yang belum dijangkiti atau pun yang telah dijangkiti di semua *facility* kesihatan kerajaan. Ya, silakan Yang Berhormat Kota Melaka.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Yang Berhormat Menteri, dikatakan usaha oleh semua pihak memang saya setuju dan menyokong. Saya ingin tanya mengapa peruntukan kepada NGO yang ada pusat mencegah HIV ini tahun ini telah dikurangkan? Dikatakan lapuk kerana kekurangan peruntukan, sebab itu beberapa pusat diberhentikan operasinya.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Saya hendak jelaskan di sini Yang Berhormat Kota Melaka bahawa kita tidak kurangkan tabung ini atau pun peruntukan ini, tetapi mana-mana NGO yang tidak mendapat bantuan itu kena *check* balik kalau dia pada tahun yang lalu tidak hantar laporan ataupun ada masalah NGO masing-masing. Ini tidak ada masalah dari segi Kementerian Kesihatan kerana kita akan berdasarkan kepada keperluan di setiap kawasan yang memohon.

Yang Berhormat Kota Melaka juga tanya berhubung dengan profesion pergigian iaitu untuk mengecualikan doktor gigi yang telah lama berkhidmat tidak perlu mendapatkan markah *30 credit continuous professional development points*. Untuk makluman Yang Berhormat, cadangan untuk adakan CPD ini, cadangan daripada doktor gigi juga, daripada profesion pergigian. Ini kerana memang dalam masa sekarang semua profesion seperti doktor, *dentist*, dan *pharmacist* semuanya memerlukan CPD untuk memastikan mereka dapat maklumat-maklumat yang terkini dalam bidang profesion masing-masing. Ya, sila.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Menteri, Tuan Yang di-Pertua, perkara ini ada saya bangkit. Memang saya dapat aduan-aduan daripada doktor gigi yang telah praktis melebihi 20 tahun. Seperti dalam perbahasan saya, mereka hanya menjalankan normal

praktis macam *feelinglah, it is a simple normal the* - perkhidmatan yang diberi oleh mereka dan bukan yang moden dan perlukan mereka *attend session* seperti untuk dikatakan teknologi tinggi yang baru *diintroduce* dalam bidang pergigian ini.

Oleh sebab itu, dan bukan hanya ini saya hendak tanya juga tentang *frequency and location of the briefing* yang diadakan. Ramai daripada mereka mengadu bahawa mereka pun tidak ada maklumat tentang ini. Ada di Johor Baharu dan di Melaka.. Bagaimana hendak pergi *attend* Johor Bahru di mana kena tutup yang mana seorang praktis dalam satu klinik sahaja? Oleh sebab itu mereka menghadapi banyak kesulitan dan mereka mengatakan, jika begini, *a lot of them* tidak akan mencapai 30 markah dan terpaksa tahun depan lesen mereka tidak dapat diperbaharui". Oleh sebab itu, saya minta tolong bolehkah ada kaedah yang berlainan, *that should be* ada kelonggaran untuk syarat ini.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, terima kasih Yang Berhormat Kota Melaka. Memang kita belum tetapkan lagi berapa markahnya kerana akta ini pun belum siap lagi, belum kita bentang di Parlimen lagi. Sebenarnya dia bukan hanya hadir seminar sahaja untuk mengumpul mata, contohnya dia menghadiri satu seminar dua hari seminar antarabangsa. Dia mudah saja untuk mengumpul 20 *point, one seminar is 20 point. For the whole year, you only need to attend one seminar*, bukan satu perkara yang susah sangat.

Walau bagaimanapun, terdapat 13 kategori aktiviti CPD yang boleh diikuti tidak hanya tertumpu pada menghadiri kursus sahaja, tidak perlu hadir kursus pun boleh.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, biarlah Yang Berhormat Menteri cakap dahulu Yang Berhormat.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: / beri contoh ya, contohnya menjadi ahli dalam mana-mana persatuan, menjadi penyunting ahli lembaga pengarah bagi apa-apa artikel, dia boleh tulis artikel dalam majalah, *hands-on cost* bagi meningkatkan kemahiran aspek klinikal dan juga menjadi penceramah. Pada masa kini, pengumpulan 30 *point* CPD belum dimuktamadkan dan kemungkinan besar dikurangkan selaras dengan CPD bagi doktor perubatan kerana kita hendak selaraskan MMA, MDA dan MDC.

Sekiranya pengamal tidak dapat mencapai tahap markah minimum yang ditetapkan, pengamal masih boleh membuat rayuan kepada Yang Di-Pertua Majlis Pergigian Malaysia dan permohonan ini akan dipertimbangkan mengikut setiap kes itu. Okey Yang Berhormat, saya harap sudah jelas ya.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Ya, sedikit.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Tidak jelas lagi?

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Menteri katakan masih belum bentang di Parlimen tetapi doktor ini semua terima surat dari Kementerian Kesihatan juga Majlis Pergigian Malaysia tentang syarat ini dan semasa mereka membuat permohonan untuk membaharui lesen mereka.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Kita sekarang membuat *consultation, engagement* dengan semua *dentist* dan akta kita dalam peringkat gubalan sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Parit menyuarakan bilakah perancangan membina baru Hospital Sri Iskandar di dalam kawasan Parlimen Parit, Perak? Kementerian Kesihatan Malaysia sedar bahawa Hospital Cangkat Melintang pada masa kini merupakan satu-satunya hospital di Daerah Perak Tengah tidak dapat lagi menampung keperluan perkhidmatan kesihatan tempatan berikutan proses urbanisasi yang pesat walaupun telah dinaiktarafkan beberapa kali semenjak tahun 2005. Oleh itu, kementerian Kesihatan Malaysia telah membawa cadangan pembinaan Hospital Sri Iskandar ini pada *Fourth Rolling Plan*, dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Pendang juga bertanya mengenai perancangan terhadap tanah KKM untuk tapak projek Hospital Pendang yang telah dicadangkan untuk dibina dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan tetapi ditangguhkan pelaksanaan menjelang Kajian Separuh Penggal Pertama Rancangan Malaysia Kesembilan oleh kerana kekangan peruntukan. Tapak cadangan Hospital Pendang ini adalah seluas 42 ekar di Mukim Air Putih, Daerah Pendang dan cadangan pembinaan hospital Pendang ini akan mengandungi 108 katil dengan skop-skop perkhidmatan yang terlibat merangkup *out patient care services, in patient care services, medical support service, non medical support service, staff facilities, staff quarters, training and education facilities* dan *general amenities*..

Hospital Pendang telah mendapat kelulusan secara prinsip daripada Jemaah Menteri pada 30 Mei 2012 untuk melaksanakan secara *Private Financial Initiative* (PFI) projek. Ya, sila Yang Berhormat Pendang.

Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya ringkas sahaja Yang Berhormat Menteri. Saya hendak tanya tapak itu sekarang hendak buat apa? Ini sebab sudah jadi hutan belantara sudah dan bermacam-macam haiwan ganas dan tidak ganas ada dalam itu. Kita sudah minta dua tahun lepas hendak sewa tetapi kementerian tidak bagi. Saya takut yang ganas itu sudah mengganas kepada manusia pula.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Pendang yang prihatin dengan penggunaan tanah itu. Akan tetapi untuk makluman, kita hendak percepatkan Hospital Pendang. Diharapkan tahun depan kita boleh buatlah hospital ini.

Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Tanah itu belakang rumah saya sahaja...
[Ketawa]

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Oh! Patutlah... [Ketawa]. Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua Yang Berhormat Pendang juga turut meminta penjelasan apakah langkah kementerian dalam menangani isu pengangguran 8,000 graduan jururawat. Dari aspek pemberian lesen kepada kolej-kolej swasta yang menawarkan kursus kejururawatan. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, aspek pemberian lesen kepada kolej-kolej swasta yang menawarkan kursus kejururawatan telah pun kita hentikan. Kita sudah ada moratorium sejak tahun dahulu lagi, tidak ada lagi kolej kejururawatan yang baru yang kita berikan lesen.

Di peringkat Kementerian Kesihatan, kita juga menghadapi sedikit lagi kekurangan jururawat. Latihan-latihan yang dikeluarkan oleh Kolej Jururawat Kementerian Kesihatan, hanya dapat melahirkan lebih kurang 2,000 hingga 3,000 jururawat satu tahun. Memandangkan kita masih lagi kekurangan jururawat, oleh itu Jemaah Menteri telah bersetuju kita mengambil jururawat daripada kolej swasta. Oleh itu mulai tahun ini, kita akan mengambil pelajar-pelajar lepasan jurusan jururawat daripada kolej swasta seramai 1,681 orang tahun ini dan berturut-turut bagi tiap-tiap tahun sehingga tahun 2013, 2014, dan 2015 untuk sekurang-kurangnya 6,700 pelajar kolej dari swasta akan diserap masuk ke dalam perkhidmatan kerajaan. Ya, Yang Berhormat Pendang.

■1550

Dato' Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Itu dari segi perancangan untuk yang sudah *graduate*. Akan tetapi bagaimana yang mereka yang sedang berada dalam kursus? Satu. Kemudian bagaimana pula kerjasama dengan ke luar negara?

Oleh kerana sebelum ini kita ada ramai jururawat kita yang berkhidmat di negara-negara di Timur Tengah. Mungkin setahun, dua tahun. Ini boleh mengurangkan jumlah pengangguran yang ada di dalam negara kita ini. Bagaimana perancangan untuk keluar negara dari segi profesion kejururawatan dari negara kita ini? Terima kasih Menteri.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, terima kasih Yang Berhormat Pendang. Kementerian Kesihatan melalui Lembaga Jururawat Malaysia telah mengadakan kerjasama dengan agensi pengambilan tenaga kerja jururawat dalam dan luar negara. Melalui *Mutual Recognition Agreement*, kita ada *mutual recognition* dengan *Singapore*, Brunei, *Saudi Arabia*, *Middle East*. Memang negara kita telah mendapat pengiktirafan yang tinggi di dalam negara-negara mereka.

Ia telah dapat memberi peluang jururawat mendapat kerja di luar negara. Contohnya, di Singapura sekarang, *their intake is about* 541 orang di *Singapore* dan Brunei sebanyak 157 orang. Di Timur Tengah juga ramai. Saya belum dapat maklumat yang terperinci tetapi ini telah pun dapat juga memberi peluang pekerjaan yang luas kepada jururawat kita ke luar negara. Yang Berhormat Kepong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Adakah dasar negara mengenai jururawat ini untuk melatih jururawat supaya negara-negara lain seperti Singapura dan negara-negara Arab dapat menikmati perkhidmatannya?

Kemudian dengan nasihat daripada agensi yang tertentu, mengapa kita tidak boleh buat unjuran supaya bilangan jururawat yang dilatih sama ada dengan agensi awam ataupun swasta dapat diseimbangkan supaya kita tidak melatih jururawat untuk perkhidmatan negara yang lain. Begitu juga dengan doktor.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Saya bersetuju dengan Yang Berhormat Kepong.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Menteri. Saya menyambung Yang Berhormat Kepong ini. Saya gembira mendengar

bahawa jururawat kita memang diiktiraf oleh negara-negara luar kerana kelulusannya, kelayakannya, skilnya itu tinggi. Seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Kepong tadi, boleh tidak, kerana saya dimaklumkan oleh saudara-mara saya bahawa Saudi atau Arab suka jururawat daripada Malaysia ini.

Minta maaf, bukan kerana alasan lain. Oleh kerana dia Muslim, dia Islam. Kalau hendak melariskan, saya mencadangkan begini. Kelulusan jururawat itu satu. Boleh tidak tambah lagi bahasa Arab untuk kita bersaing dengan negara lain, kita akan diberikan keutamaan. Kalau tidak menjadi keberatan. Sekurang-kurangnya *basic* baca bahasa Arab, jadi negara Arab minat ini. Kita di Timur ini, cara rawatan kita halus, budi bahasa halus, lembut. Itu menarik negara-negara. Kalau boleh. Itu cadangan saya.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya pun hendak kaitkan juga dengan ucapan Yang Berhormat Kepong. Kemungkinan dan sejauh mana ia benar bahawa unjuran dari sudut keperluan jururawat, doktor dan sebagainya, sedikit sebanyak terganggu dengan terbengkalainya ataupun tertangguhannya projek-projek hospital. Maaf, sebagai contoh Hospital Pendang ditangguh. Mungkin hospital-hospital yang tempat-tempat lain, semua sudah dapat kelulusan tetapi tidak dapat buat. Hospital Shah Alam.

Tadi saya hendak tanya Menteri Kerja Raya tetapi dia agak alergi dengan saya. Saya bangun sahaja dia suruh duduk. Ia kerana hospital Shah Alam ini yang 300 katil, sudah pasti ramai jururawat yang boleh berkhidmat di situ. Mungkin saya tidak tahu. Adakah benar mungkin unjuran itu dibuat tetapi kerana memang seperti apa yang disebut Yang Berhormat Kepong, kita latih rakyat kita atas perbelanjaan negara dan sebagainya bukan dengan tujuan supaya diberikan keutamaan untuk bekerja di luar negara. Semestinya adalah untuk memberikan perkhidmatan yang terutamanya di dalam negara bukan.

Akan tetapi bila projek-projek ini semua terbengkalai, tergendala, yang projek Hospital Shah Alam itu daripada tahun 2008, tahun pertama saya masuk dalam Parlimen ia disebut sampai hari ini tidak selesai-selesai. Saya pun hendak tanya kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan, sejauh mana kementerian Yang Berhormat memantau dari segi pelaksanaan walaupun saya tahu ianya kerja Menteri Kerja Raya. Akan tetapi sekiranya dia tidak *deliver*. Ini sepatutnya sudah siap. Sampai sekarang tidak siap. Sudah beri tender kontraktor yang baru pun yang saya dapat maklumat daripada JKR sudah hampir tiga bulan tergendala. *Behind schedule*.

Sejauh mana peranan kementerian Kesihatan memantau pelaksanaan pembinaan hospital-hospital yang telah pun diluluskan dan impaknya kepada segala perancangan yang dilakukan oleh kementerian Yang Berhormat? Terima kasih.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Ya, yang tergendala Hospital Shah Alam ini memang menjejaskan perkhidmatan kita. Itu saya hendak jelaskan di sini bahawa kerana tergendalanya Hospital Shah Alam, kita sehingga sekarang hospital di Klang ini sudah sesak sangat sudah. Saya telah pun meningkatkan, naikan taraf hospital Klang berkali-kali. Tidak cukup juga katil dan juga kelengkapan untuk memenuhi permintaan daripada pesakit-pesakit di hospital tersebut.

Memang saya sebagai Menteri Kesihatan juga amat mengambil berat tentang perancangan yang dibuat. Sepatutnya perlu dilaksanakan dalam tempoh yang telah kita ditetapkan kerana semua perkhidmatan kesihatan yang dirancang ini amat penting untuk memberi perkhidmatan yang baik. Oleh itu apa yang dikatakan tadi oleh Kementerian Kesihatan akan sentiasa kita kerjasama dengan JKR (Jabatan Kerja Raya) untuk memastikan projek-projek kita diberi *priority* kerana ia satu projek orang awam untuk memberi perkhidmatan yang terbaik kepada rakyat.

Dari segi perancangan *human resource*, sumber manusia juga, kita memang tujuan latihan kita adalah untuk orang tempatan, perkhidmatan di tempatan. Bagi bilangan doktor dan bilangan jururawat, memang berada tidak orang kata seperti yang dikatakan, terlalu *out of the* dia punya, bilangan terlalu tinggi sangat. Masih lagi di dalam permintaan negara kita sekarang.

Walaupun bagi *nurses* ada berlebihan sedikit dari segi kerana kursus-kursus daripada kolej-kolej swasta yang mengambil bilangan yang begitu tinggi tetapi kerana kita sudah sekat dengan *moratorium* dan dengan adanya syarat-syarat pengambilan lebih ketat, kita dapat kurangkan pengambilannya kepada 2,000 ke 3,000 orang *a year now. We are reducing the numbers.*

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk menjelaskan kepada Yang Berhormat Kapar dan Yang Berhormat Pendang.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Yang Berhormat Menteri, Menteri.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Oh ya.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Menteri, minta maaf. Tuan Yang di-Pertua. Jadi, saya hendak tanya Menteri, apakah langkah yang diambil kepada graduan kejururawatan yang dikatakan berlebihan sekarang ini? Langkah-langkah yang diambil untuk mengatasi masalah graduan yang masih belum bekerja dalam sektor kejururawatan. Saya difahamkan angkanya hampir mencecah 8,000. Apakah langkah yang diambil? Khususnya daripada kolej swasta.

Kedua, berkaitan dengan peluang berkhidmat di luar negara. Saya berkesempatan berjumpa dengan Dekan Fakulti Perubatan Universiti Sharjah di *Emirates*. Beliau orang Malaysia, Dato' Dr. Mohd Rani. Dia menyatakan bahawa sebenarnya *Emirates* memerlukan lebih daripada 2,000 jururawat terlatih. Seperti Yang Berhormat Menteri nyatakan tadi, memang jururawat Malaysia sangat-sangat dialu-alukan.

■1600

Jadi apa usaha yang dibuat untuk menghantar graduan-graduan kita yang tidak dapat pekerjaan di sini ke sana. Adakah usaha dibuat? Sebab saya dalam perbincangan dengan beliau, beliau menyatakan langsung tidak ada usaha daripada Malaysia sedangkan daripada India dan Indonesia ada usaha dibuat untuk menghantar graduan mereka tetapi kita tidak ada. Terima kasih.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu. Memang kita telah pun mengambil berbagai-bagai langkah untuk membantu graduan-graduan jururawat daripada kolej swasta ini yang dikatakan lebih kurang 8,000. Salah satu langkahnya saya sebutkan

tadi bahawa kerajaan telah menambahkan bilangan jawatan untuk menyerap mereka masuk ke dalam perkhidmatan kerajaan.

Keduanya, kita dalam kajian sekarang sama ada hendak memberikan penempatan singkat jururawat di hospital-hospital swasta dan juga kerajaan. Ketiganya, kita juga buat kajian bagaimana hendak menggunakan Skim Latihan 1Malaysia untuk mendedahkan mereka latihan seterusnya untuk membolehkan mereka dilatih dan juga mereka dapat pekerjaan.

Sebenarnya sektor swasta, hospital-hospital swasta masih lagi amat memerlukan jururawat-jururawat dalam negara kita. Saya juga setuju dengan pandangan Yang Berhormat tadi katakan kita perlu adakan usaha untuk menghantar jururawat kita ke luar negara seperti permintaan yang tinggi di Arab Saudi. Yang Berhormat Sri Gading telah katakan bahawa permintaannya tinggi dan bilangan yang saya dapat sekarang ialah lebih kurang 851 orang jururawat Malaysia berada di Timur Tengah, di Arab Saudi. Memang bahasa Arab diberikan pengajaran kepada mereka dan jururawat Malaysia mudah memahami bahasa Arab kerana mereka juga diberikan latihan bahasa Arab sebelum mereka berkhidmat di hospital di Timur Tengah di Arab Saudi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, panjang lagi Yang Berhormat?

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, saya singkatkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, kerana...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Sikit sahaja, sikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kita sudah *develop into dialog* Yang Berhormat.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Ya, ya, ya, kita bincang kemudian.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Penjelasan pasal moratorium tadi.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Ya, moratorium.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Menteri ada sebut pasal moratorium itu. Akan tetapi dalam jawapan tentang soal cara hendak menangani ini tidak sebut pula moratorium ini terhadap pendidikan ataupun yang dilakukan oleh kolej-kolej swastakah ataupun macam mana?

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Moratorium dari segi pemberian lesen, wujudkan fakulti jururawat yang baru. Tidak ada lagi kolej jururawat yang baru. Kita tidak bagi, kita sudah hentikan semua lesen dah.

Yang Berhormat Kapar memohon naik taraf Klinik Kesihatan Kapar. KKM memang ada perancangan untuk membina klinik kesihatan jenis 3 Kapar yang baru dan telah diperakukan di peringkat kementerian. Permohonan cadangan projek ini telah dikemukakan untuk pertimbangan Unit Perancang Ekonomi dalam *Third Rolling Plan*.

Yang Berhormat Sabak Bernam juga memohon kementerian melihat semula Pejabat Kesihatan Daerah Sabak Bernam yang sehingga kini masih lagi menumpang di bangunan Pejabat

Daerah Sungai Besar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat bahawa kita dalam proses pengambilan balik tanah untuk membina pejabat kesihatan di Sabak Bernam.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Gopeng membangkitkan perbahasan berkenaan lebih keluaran pegawai perubatan serta isu kualiti latihan pegawai perubatan siswazah (*houseman*). Kementerian Kesihatan Malaysia prihatin mengenai kualiti latihan siswazah dan bilangan doktor di negara ini. Buat masa ini negara masih tidak menghasilkan terlalu ramai doktor seperti yang didakwa kerana bilangan doktor masih belum memenuhi keperluan negara dengan nisbah doktor kepada penduduk ialah satu doktor, 791 orang penduduk pada tahun 2011 iaitu masih belum mencapai sasaran satu doktor kepada 600 penduduk pada masa ini. Selain daripada itu, kerajaan juga menyasarkan nisbah doktor kepada penduduk ialah satu doktor, 400 penduduk menjelang tahun 2020.

Buat masa ini, semua graduan perubatan diserap dalam sistem latihan siswazah dengan berkhidmat dalam perkhidmatan kerajaan di 42 buah hospital latihan siswazah. Semua *houseman* mereka latih di 42 spesialis hospital dalam negara kita dan kementerian kesihatan juga bercadang untuk menambahkan lagi spesialis hospital enam buah lagi pada tahun-tahun yang akan datang untuk memberikan ruang yang lebih kepada *houseman* kita berlatih.

Kualiti latihan siswazah sentiasa dipantau di mana semua pegawai perubatan siswazah dilatih dan diselia oleh pakar perubatan dan pegawai perubatan senior. Pada amnya, seorang pakar menyelia lima orang *houseman*, manakala *houseman* yang berjaya melengkapkan latihan amali mereka dengan memuaskan maka latihan mereka akan diperakukan. Jika didapati *houseman* tidak menunjukkan prestasi yang memuaskan, maka tempoh latihan akan dilanjutkan supaya mereka dapat memperbaiki prestasi mereka. Proses ini dilaksanakan untuk memastikan hanya pegawai perubatan yang layak dan berkualiti sahaja dan selamat menjalankan tugas sahaja yang dibenarkan untuk mengamal. Latihan siswazah dipantau oleh jawatankuasa latihan di peringkat jabatan, peringkat hospital, peringkat jabatan kesihatan negeri dan juga di peringkat kementerian.

Mulai September 2011 kerajaan melaksanakan sistem fleksi di mana melalui sistem tersebut setiap pegawai perubatan siswazah diwajibkan menjalani latihan purata minimum 60 jam seminggu. Sistem fleksi menitikberatkan latihan dengan lebih interaksi bersama pakar di mana kini di dalam setiap sesi tidak lagi terdapat terlalu ramai *houseman*. Ini memberikan lebih banyak interaksi dan peluang latihan serta melakukan prosedur klinikal. Oleh itu dakwaan Yang Berhormat Gopeng katakan bahawa *houseman* tidak ada peluang bertemu dengan pakar adalah tidak benar dan kita akan pastikan *houseman* mempunyai peluang pelajaran yang terbaik.

Yang Berhormat Bintulu memohon Menteri Kesihatan menjalankan isu graduan jurusan perubatan dari luar negara seperti negara China yang tidak dapat memulakan khidmat sebagai doktor apabila ijazah perubatan dan pembedahan yang dimiliki tidak diiktiraf oleh MMC. Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, graduan perubatan tersebut tidak memiliki ijazah kelayakan perubatan yang diiktiraf menurut Jadual Kedua, Akta Perubatan 1971 bagi melayakkan mereka diterima mendaftar. Justeru itu, mereka tidak dapat memulakan perkhidmatan sebagai doktor.

Sebagaimana ditetapkan di bawah Akta Perubatan 1971, mereka perlu menduduki dan lulus ujian kelayakan perubatan tersebut terlebih dahulu bagi melayakkan mereka diterima mendaftar. Ini adalah bagi memastikan kelayakan mereka demi menjamin keselamatan pesakit.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Jawatankuasa Teknikal Pengiktirafan Pengajian Perubatan yang dianggotai oleh Kementerian Kesihatan, Kementerian Pengajian Tinggi, Jabatan Perkhidmatan Awam, Agensi Kelayakan Malaysia (MQA) serta Majlis Perubatan Malaysia (MMC) sedang berusaha mendapatkan maklumat berkaitan kursus perubatan yang ditawarkan oleh 11 buah institusi perubatan di Republik Rakyat China. Kita dalam usaha untuk membuat lawatan bagi tujuan pengiktirafan dan ini dapat kita mempercepatkan untuk memastikan bahawa 11 buah universiti di China dapat diberi pengiktirafan dalam masa yang terdekat ini.

Kita telah pun menghantar surat untuk mendapatkan maklumat-maklumat terperinci jawatankuasa tersebut, MMC. Satu surat bertarikh 29 Jun 2012 telah dihantar ke kedutaan Republik Rakyat China di Malaysia bagi memohon bantuan mendapatkan maklumat berkaitan pengajian perubatan yang ditawarkan oleh 11 buah institusi di Republik Rakyat China serta disalinkan kepada semua 11 buah institusi berkenaan. Apabila tiada maklum balas daripada universiti tersebut, satu surat susulan bertarikh 10 Ogos 2012 telah dihantar ke Kedutaan Republik Rakyat China di Malaysia serta disalinkan kepada semua 11 institusi berkenaan. Selain daripada itu satu surat bertarikh 10 Ogos 2012 mengenai perkara yang sama turut dihantar kepada Kedutaan Malaysia di Republik Rakyat China bagi memohon jasa baik mereka membuat susulan.

Oleh itu saya hendak maklumkan kepada Yang Berhormat Bintulu bahawa saya sendiri akan mengambil usaha untuk mempercepatkan pengiktirafan kursus-kursus yang ditawarkan oleh 11 buah universiti ini. Kita dalam buat susulan sekarang kerana respons daripada negara China agak lambat. Oleh itu kita sendiri akan mengambil inisiatif untuk mempercepatkan pengiktirafan ini agar pelajar-pelajar kita yang balik daripada negara ini dapat memberi perkhidmatan yang terbaik kepada negara kita dalam masa yang tersingkat ini.

■1610

Tuan Yang di-Pertua, berkaitan isu yang juga dibangkitkan oleh Yang Berhormat Gopeng berkenaan penempatan pegawai perubatan di Klinik 1Malaysia. Kementerian Kesihatan Malaysia mengakui bahawa Klinik 1Malaysia diwujudkan bertujuan untuk menyediakan perkhidmatan kesihatan yang *basic* dan dapat disediakan oleh penolong pegawai perubatan dan jururawat. Walau bagaimanapun, Kementerian Kesihatan Malaysia sentiasa mengambil berat akan keperluan masyarakat dan perkhidmatan Klinik 1Malaysia dengan beban kerja yang tinggi telah ditambah baik dengan penempatan pegawai perubatan. Sehingga kini sebanyak 12 buah Klinik 1Malaysia telah ditempatkan dengan pegawai perubatan.

Suka saya maklumkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat, kementerian kita juga bekerjasama dengan Persatuan Perubatan Malaysia (MMA), berkenaan dengan tawaran daripada Persatuan Perubatan Malaysia dan doktor-doktor swasta untuk berkhidmat di Klinik 1Malaysia. Sememangnya Klinik 1Malaysia mengalu-alukan penglibatan mereka dan telah pun menyediakan mekanisme untuk mereka berkhidmat secara *seasonal* atau *locum* di mana sahaja kemudahan

kesihatan Kementerian Kesihatan Malaysia yang mempunyai keperluan dengan bayaran RM80 sejam.

So, sehingga kini terdapat 30 orang doktor swasta yang berkhidmat di klinik kesihatan kerajaan di seluruh negara. Kementerian Kesihatan Malaysia sekarang juga akan melaksanakan penempatan doktor swasta secara *locum seasonal* di Klinik 1Malaysia dan kita yang terpilih iaitu di Klinik 1Malaysia Kerinchi dan di UTC Melaka secara projek perintis.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Gopeng juga meminta kementerian untuk mengkaji berkenaan dengan subsidi prostesis ataupun pengecualian bayaran prostesis untuk pesakit-pesakit. Kerajaan amat prihatin dengan keperluan masyarakat terutamanya golongan pesakit-pesakit di hospital Kementerian Kesihatan Malaysia. Justeru itu peralatan implan atau prostesis ortopedik telah diberikan secara percuma kepada pesakit-pesakit yang memerlukannya. Perkara tersebut telah dijelaskan melalui surat pekeliling Ketua Pengarah Kesihatan di dalam garis panduan pemberian alat-alat implan atau prostesis secara percuma untuk pesakit-pesakit ortopedik kelas tiga di hospital-hospital berkuat kuasa mulai 13 Ogos 2012.

Semua peralatan implan dan pirosis ortopedik yang tersenarai dalam *approved product purchase list* (APPL) akan diberikan secara percuma kepada pesakit kelas tiga di hospital Kementerian Kesihatan Malaysia tertakluk kepada peruntukan kewangan di hospital berkenaan.

Bagi sesetengah implan yang *major* seperti *kidney replacement*, *hip replacement* dan sebagainya, sekiranya tidak diberikan secara percuma dalam hospital kerajaan, boleh membuat permohonan kepada Tabung Bantuan Perubatan. Pesakit-pesakit *ophthalmology* dan pesakit-pesakit katarak juga memerlukan peralatan *intraocular lens* bagi membolehkan pembedahan tersebut dilakukan. Kebanyakan pesakit-pesakit katarak di hospital Kementerian Kesihatan Malaysia juga dibedah dan akan ditempatkan di *Day Care Center*. Kos peralatan *intraocular lens* ini dianggarkan bernilai antara RM500 hingga RM800 bergantung kepada kesesuaian kes pesakit. Berdasarkan analisa data *Cataract Surgery Registry* tahun 2009, sebanyak 24,000 pembedahan katarak ke atas pesakit dilakukan dengan bilangan pusat pembedahan yang menyediakan perkhidmatan tersebut sebanyak 36 buah. Memang ini boleh memohon melalui Tabung Bantuan Perubatan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tebrau bertanya berkenaan perkhidmatan psikiatri di sektor kesihatan awam. Untuk makluman, terdapat sebanyak 41 buah hospital dan 4 buah institusi mental Kementerian Kesihatan Malaysia yang menyediakan perkhidmatan psikiatri dan kesihatan mental. Di negeri Johor, terdapat satu institusi mental iaitu Hospital Permai dan enam buah hospital iaitu Hospital Muar, Hospital Batu Pahat, Hospital Segamat, Hospital Kluang, Hospital Sultanah Aminah dan Hospital Sultan Ismail di Johor Bahru. Sehingga hujung tahun 2011 terdapat sejumlah 124 pakar psikiatri yang berkhidmat di Kementerian Kesihatan dan tiga pakar berkhidmat di Kementerian Pertahanan. Dalam tempoh masa dari Disember 2011 hingga Disember 2010, seramai 21 orang pakar psikiatri telah dilatih dan bilangan ahli psikologi klinikal adalah seramai 98 orang dan kita akan terus meningkatkan pakar-pakar dan juga klinikal psikologi dalam bidang ini, memberi perkhidmatan yang lebih baik dari segi bidang *mental health*.

Bagi tujuan rawatan berasaskan keluarga dan komuniti perkhidmatan pemulihan psikologi (PSR) juga disediakan di klinik kesihatan. Sehingga tahun 2012, terdapat 26 PSR yang aktif dan tiga daripada jumlah itu berada di negeri Johor iaitu di Klinik Kesihatan Kulai, Klinik Kesihatan Pekan Nanas dan Klinik Kesihatan Masai. Kesemua PSR ini akan dinaik taraf menjadi pusat kesihatan mental masyarakat mengikut keperluan. Bagi tujuan menjaga kebajikan pesakit mental dan kita juga dari segi bahasa, saya juga telah arahkan jabatan untuk pastikan bahawa kita dapat menggunakan berbagai-bagai bahasa untuk membantu menjaga pesakit-pesakit psikiatri ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Beaufort meminta Kementerian Kesihatan menangani isu kekurangan doktor pakar perubatan dan *facility* kesihatan di Sabah. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Kementerian...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan juga Yang Berhormat Menteri. Bolehkah Yang Berhormat Menteri memberikan maklumat mengenai *community health, Mental Health Center* di Pulau Pinang kerana saya rasa kita ada NGO-NGO yang ingin bekerjasama dengan pihak kementerian tetapi tidak tahu *channel* nya. Bolehkah memberikan maklumat? Terima kasih.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, terima kasih Yang Berhormat Bukit Mertajam. Kita amat memerlukan komuniti *support group* dari segi penjagaan pesakit psikiatri ini kerana pada satu ketika, pesakit mental ini dijadikan sebagai stigma. Orang ramai tidak berani dekat dengan dia dan keluarga dia. Oleh itu kerana kita sekarang adanya perkhidmatan pemulihan psikososial di peringkat komuniti dan kita sekarang telah pun mulakan perkhidmatan di klinik-klinik untuk pesakit-pesakit mental. Dulu pesakit mental hanya pergi ke hospital. Sekarang kita benarkan mereka membuat rawatan di klinik kerana dia dekat dengan komuniti. Kita juga hendak adakan *halfway home* ataupun sebelum pesakit mental ini balik ke komuniti, kita adakan pusat untuk *the support group to come and help*. Bagi membolehkan *support group* datang ke pusat ini dan menjaga mereka, bersama dengan mereka dan selepas mereka sembuh, boleh balik ke pangkuan keluarga dan rumah mereka.

Oleh itu saya hendak sarankan kepada Yang Berhormat boleh minta NGO-NGO yang sanggup menyertai perkhidmatan mental ini, boleh terus mendapatkan maklumat daripada pegawai kesihatan negeri. *Normally the* Pengarah Negeri *will be able to direct* NGO tersebut kepada pusat-pusat yang berkenaan. Yang Berhormat Beaufort yang menyatakan tentang kekurangan katil di Sabah. Saya ingin jelaskan di sini, *population* iaitu penduduk di Kota Kinabalu pada tahun 2010 dianggarkan lebih kurang 462,000 dan tahun 2011 telah meningkat kepada 418. Berdasarkan kepada *norm* yang digunakan oleh Kementerian Kesihatan bagi perancangan, adalah dua katil untuk 1,000 *population*. *One* katil untuk 1,000 *population*.

Apa yang diperlukan di Kota Kinabalu sahaja, dalam tahun tersebut 2011, memerlukan lebih kurang 957 katil. Bilangan ini tidak diambil kira masuk pendatang-pendatang asing. *We are talking about local* atau penduduk-penduduk tempatan. Mengikut bilangan katil yang telah kita rancang di Kementerian Kesihatan, kita dapati bahawa perancangan kita adalah dapat meningkatkan lagi *ratio* katil kepada *population* dengan negeri Sabah. Bagi Hospital Queen

Elizabeth kita akan tambahkan lagi 661 katil menjelang tahun 2013. Hospital Queen Elizabeth II tambahkan katil sebanyak 375 katil dan Hospital Likas akan ditambah sebanyak 200 katil menjelang akhir tahun ini.

■1620

Oleh itu, jumlah katil yang akan ditambah di Kota Kinabalu sahaja meningkat kepada 1,236 katil. Ini bermakna bahawa bilangan katil kepada *population ratio* telah pun dapat ditingkatkan, dapat diperbaiki dan nisbah katil kepada populasi pada tahun 2011 adalah 1.5 katil kepada 1,000 populasi.

Tadi yang saya katakan di Kota Kinabalu. Di negeri Sabah secara keseluruhannya jumlah katil Hospital KKM pada tahun 2011 adalah 4,562 buah katil dan jumlah katil hospital swasta adalah 268 buah. Ini telah menunjukkan pertambahan katil sebanyak 326 buah katil berbanding dengan jumlah katil pada tahun 2009. Kadar geografi negeri Sabah yang luas dan berbukit-bukau mewujudkan banyak kekangan dalam proses perancangan untuk membangunkan kemudahan kesihatan yang optimum.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Yang Berhormat Lawas ada membangkitkan berkenaan penempatan pegawai perubatan di Sarawak khususnya Hospital Lawas serta Klinik Kesihatan Sunda dan Merapu. Pihak kementerian mengambil maklum mengenai kurangnya pengisian jawatan pegawai perubatan di negeri Sarawak. Kita akan tambahkan bilangan pegawai di Hospital Lawas dan memang hospital ini dalam peringkat naik taraf dan Yang Berhormat Lawas juga meminta agar bilangan ambulans di Hospital Lawas ditambah. Pada masa ini Hospital Lawas mempunyai enam buah ambulans dan hanya tiga buah ambulans sahaja yang berfungsi. Kita telah luluskan dua buah ambulans yang baru kepada Hospital Lawas. Itu sahaja Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Ada lagi Yang Berhormat Pendang?

Dato' Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Ada satu lagi. Soalan yang saya timbulkan dalam ucapan saya adalah berhubung dengan perlindungan-perindungan yang diberikan oleh pihak kementerian kepada JPAM yang selalu menjadi ambulans. Sebab di tempat saya JPAM ini lebih aktif daripada ambulans daripada pusat kesihatan untuk membawa pesakit atau pun pergi kepada tempat *accident*. Jadi perlindungan-perindungan ini kemungkinan kementerian boleh berikan kepada mereka selain daripada perlindungan insurans takaful atau pun apa-apa jugalah yang dapat kementerian fikirkan. Ini kerana mereka ini bekerja lebih daripada ambulans daripada kementerian kesihatan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, terima kasih cadangan Yang Berhormat Pendang. Memang semua pegawai yang menyertai perkhidmatan sukarela ini diberi *coverage*. Baru-baru ini bomba juga diberi *insurance coverage* termasuk bomba sukarelawan. Saya akan ambil ingatan cadangan daripada Yang Berhormat Pendang. Akhir kata Yang Berhormat, saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada ...

Tuan Masir Kujat [Sri Aman]: Yang Berhormat Menteri, Sri Aman.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Ya, Yang Berhormat Sri Aman.

Tuan Masir Kujat [Sri Aman]: Terima kasih Tuan Yang Berhormat Menteri. Saya ada membangkitkan isu mengenai pembinaan hospital baru di Sri Aman. Apakah status itu setakat ini, pelaksanaan hospital tersebut.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Untuk makluman Yang Berhormat Sri Aman, hospital ini berjalan dengan baik, perancangannya telah pun kita siapkan dari segi spesifikasi dan kerja-kerja tanah telah pun dimulakan dan kita anggarkan tender untuk pembinaan Hospital Sri Aman itu akan dilaksanakan dalam masa yang singkat, dalam tahun ini juga untuk kita laksanakan. Kerja tanah telah dimulakan dan kita harap boleh kita siapkan hospital ini dengan secepat mungkin. Tuan Yang di-Pertua, ...

Datuk Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: *[Bangun]*

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Yang Berhormat Menteri.

Tuan Teng Boon Soon: Yang Berhormat Menteri, minta ...

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Oh Yang Berhormat Tebrau ada lagi.

Tuan Teng Boon Soon: Saya ingin tanya tentang klinik di Ulu Tiram yang dekat jalan itu yang dahulu ada masalah banjir. Jadi ada rancangan untuk memindahkan Klinik Ulu Tiram itu. Apakah perkembangan terkini? Kalau boleh beri penjelasan.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Mungkin bersekali Yang Berhormat Menteri. Saya tertarik dengan berita gembira kepada Sri Aman ini. Eh, senyum kau ya. Jadi, Tuan Yang di-Pertua saya hendak bertanya dengan Yang Berhormat Menteri tentang masalah yang saya bangkitkan dalam perbahasan saya tentang mungkin cadangan untuk peringkat awal ini tentang sebuah hospital baru di Kota Tinggi kerana yang ada itu pun menteri telah maklum kerana menteri pun sudah turun. So, tanah kita sedang berurusan untuk dapatkan tapak tanah baru Yang Berhormat Menteri. Kalau Yang Berhormat Menteri boleh bantu kita, *maybe* dengan daerah *oil and gas* Kota Tinggi mungkin boleh dapat hospital baru. Lain-lain kemudahan Yang Berhormat sudah bagi kepada Parlimen Tenggara saya ucapkan terima kasih banyak-banyak Yang Berhormat Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, saya ingat beri peluang dengan Yang Berhormat Hulu Rajang.

Datuk Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Ya, ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Jadi lepas itu, Yang Berhormat Menteri sudah cakap habis tadi sebab Yang Berhormat kita banyak persoalan yang sepatutnya Yang Berhormat Menteri menjawab persoalan yang dibangkitkan dalam perbahasan, bukan soalan-soalan yang dibuat baru.

Datuk Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Terima kasih ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

Datuk Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tanya *I don't know whether I miss it or not* tentang permohonan saya dalam saya punya ucapan itu hari tentang dua klinik di Hulu Rajang di kawasan Penan yang selalu saya pohon di sini.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Saya jawab sekali gus ya. Yang Berhormat Tebrau, Tenggara, Hulu Rajang dan Sri Aman. Bagi Yang Berhormat Hulu Rajang, KK 6 Long Busan telah pun diperuntukkan sebanyak RM3 juta yang dipohon di bawah *Rolling Plan* Ketiga dan sekarang menunggu keputusan Unit Perancangan Ekonomi (EPU) Jabatan Perdana Menteri untuk mendapatkan kelulusan. Klinik Long Urun masih lagi di peringkat Kementerian Kesihatan dan kita akan memohon dalam *Rolling Plan* yang keempat untuk mendapatkan pembinaan klinik yang baru ini.

Bagi pertanyaan Yang Berhormat Tebrau, Klinik Ulu Tiram ini merupakan satu klinik yang *top priority* Kementerian Kesihatan untuk kita pindahkan kerana masalah banjir yang kerap berlaku di kawasan ini. Kita telah masukkan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh ini *Third Rolling Plan* iaitu tahun depan untuk mendapatkan kelulusan EPU dan kita yakin akan mendapat kelulusan ini untuk membina klinik tersebut pada tahun hadapan.

Yang Berhormat Tenggara, memang perancangan untuk menaik taraf Hospital Kota Tinggi adalah penting kerana saya tahu bilangan doktor tidak cukup. Kita sudah hantar doktor sekarang tetapi kita tahu sekarang kita menghadapi kemudahannya yang ada kekangan. Saya akan masukkan dalam perancangan Kementerian Kesihatan untuk memperbesarkan lagi Hospital Kota Tinggi. Kalau hendak tunggu tanah, lambat. Kita buat pembinaan yang sedia ada, kita besarkan hospital yang sedia ada pada masa sekarang.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Tuan Yang di-Pertua, hospital itu sudah *congested* Yang Berhormat Menteri, 13 ekar. Tanah kita sudah dapat kesan.

Menteri Kesihatan [Dato' Seri Liow Tiong Lai]: Ada?

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Ya, tanah kita sudah ada, dalam kawasan saya juga. Ini perkara yang saya bangkitkan dalam perbahasan.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Okey, kita akan ambil tindakan susulan selepas ini.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Dato' Seri Liow Tiong Lai: Terima kasih kepada semua yang telah mengambil bahagian dalam sesi perbahasan yang menyentuh tentang bidang kuasa Kementerian Kesihatan dan saya berharap mana-mana soalan yang tidak terjawab akan kita jawab melalui jawapan bertulis dan kita ucapkan terima kasih kepada semua cadangan untuk sama-sama kita tingkatkan perkhidmatan kesihatan dalam negara kita. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan.

Menteri Belia dan Sukan [Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua ahli Yang Berhormat yang sudi mengambil bahagian dan mempersembahkan segala pandangan, pertanyaan dan cadangan yang dikemukakan kepada Kementerian Belia dan Sukan semasa membahaskan Belanjawan 2013 di peringkat dasar baru-baru ini.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya memberi ulasan dan pandangan terhadap perkara-perkara yang dibangkitkan. Antaranya ialah yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Jerai mengenai apakah hasil daripada perbincangan melalui Jawatankuasa Kabinet Pembangunan Belia yang merangkumi 12 kementerian.

■ 1630

Antaranya lainnya yang boleh saya masukkan di sini ialah Jawatankuasa Kabinet ini telah memutuskan supaya diadakan satu makmal transformasi pembangunan belia khususnya dalam melihat perkembangan belia terkini terutama sekali di kalangan generasi 'Y' di mana beberapa aspek yang difokuskan mengenai peluang ekonomi (*economic opportunity*), kesejahteraan hidup serta kepimpinan dan kewarganegaraan. Oleh yang demikian, ada beberapa perkara yang dijadikan keputusan berdasarkan kepada inisiatif yang diminta Kementerian Belia dan Sukan melaksanakannya segera.

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Ini termasuklah penubuhan Parlimen Belia Malaysia, pembentukan laman *Virtual Youth Resource Center*, *youth icon* ataupun ikon belia ataupun akademi latihan bagi sukarelawan dan program pembangunan kepimpinan. Ini antara perkara yang telah dikemukakan dan semuanya dalam perjalanan dan mengikut jadual yang telah kita putuskan dan *insya-Allah* kita akan melihat Parlimen Belia misalnya akan dapat dihasilkan pada awal tahun depan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya menceleh di sini Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua? Minta maaf Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Ini Parlimen Belia Malaysia kita alu-alukan, cuma tempat bersidangnya di mana? Ada pendapat mengatakan, dia tidak boleh dibenarkan bersidang di Parlimen ini kerana dia akan mencacat-celakan Parlimen Malaysia. Dia bukan wakil rakyat sama ada di sana atau di sini yang sedang dibaik pulih depan sana ataupun di sini. Parlimen ini hanya untuk Ahli Parlimen dan Ahli Dewan Negara. Itu pengiktirafan kepada bangunan ini jadi kalau dia nak bersidang, carilah tempat lain.

Ini pendapat ramai orang bijak pandai yang memberikan makna ketinggian martabat Parlimen itu supaya jawatankuasa ini jangan esok sebarang-sebarang, jadi ini saya kemukakan dulu. Ini bukan pendapat saya, pendapat didatangkan oleh bijak pandai, ahli sejarawan. Jadi dia kata jangan di sini kerana dia bukan Ahli Parlimen sebenarnya. Dia adalah satu badan macam NGO sahaja, lebih kurang begitu. Ini pendapat orang ramai yang saya harap Yang Berhormat

Menteri tolong ambil kira ini. Bolehlah buat perbincangan di peringkat jawatankuasa tadi. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih atas soalan Yang Berhormat Sri Gading. Sebenarnya sama ada di sini atau tempat lain belum lagi diputuskan kerana sekiranya Parlimen Belia ini berjalan mengikut jadualnya, *insya-Allah* pada awal tahun depan sudah tentu tidak akan diadakan di sini kerana kita pun tidak ada tempat dan tempat ini tidak sesuai untuk digunakan bagi tujuan yang dimaksudkan tadi dan kita akan pilih yang lain. Dahulunya ada cadangan sekiranya bangunan Parlimen yang baru disiapkan dan banyak orang tanya apa yang akan terjadi dengan Dewan ini. Apakah pelaburan sebanyak kira-kira RM20 juta akan begitu sahaja. Jadi ada cadangan supaya dikatakan kalau ianya diizinkan kemudian dengan perbincangan bersama, apa salahnya Dewan yang sudah tak digunakan bagi tujuan mesyuarat kita sekarang ini digunakan untuk Parlimen Belia.

Itu pun kalau dipersetujui kerana ada beberapa negara yang mengambil modul bahawa Parlimen Belia itu bukannya di kalangan mereka yang dilantik-lantik tetapi mereka yang dipilih mengikut kawasan masing-masing. Ada anggota Parlimen Belia dari Sri Gading, dari Bukit Mertajam, dari Kepong dan sebagainya dan ini adalah merupakan proses pembelajaran mereka untuk melihat dan merasakan suasana dan apakah etika dan cara berhujah, berbincang dalam konteks Parlimen yang sebenar. Itu pun dilihat selepas sekiranya bangunan baru disiapkan dan ianya tidak mahu dilihat bangunan ini dibazirkan tetapi saya rasa itu bukanlah satu keputusan muktamad. Itu hanya pandangan dan saya rasa tidak perlu kita nak berhujah di sini Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Bukan nak berhujah. Bijak pandai yang mencadangkan itu mengambil kira kerana ketinggian darjat ini. Oleh sebab itu Parlimen di England dia tak ubah kerusi dia. Engkau datang lambat, engkau berdirilah. Dia tak tambah pun, itulah bilangannya. Jadi kalau Ahli Parlimen itu datang lambat, berdirilah engkau walhal dia mampu nak buat lebih besar, lebih canggih, mampu tapi kerana dia memandang kemartabatan. Apa betul bahasa saya itu?

Tan Sri Rafidah binti Aziz [Kuala Kangsar]: Martabat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Martabat, ya. Yang Berhormat Kuala Kangsar ini dia faham sangat bahasa yang baik-baik ini. Martabat Parlimen itu, ketinggian martabat Parlimen itu. Nak sebut nanti salah tak salah memang tak salahlah tapi orang yang menilai daripada sudut yang lain. Ini macam-macam orang menilai Tuan Yang di-Pertua, macam Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading, saya tidak berniat untuk campur hal dalam perbahasan seperti begini tetapi saya bersetuju dengan Yang Berhormat Sri Gading. Di suatu ketika dahulu sewaktu saya menuntut di United Kingdom, pernah saya dan rakan-rakan melawat *House of Common*. Jangan bilang duduk di atas kerusi yang disediakan oleh Ahli Parlimen, pegang pun dia tidak *allow*.

Itu sebab kenapa warna kerusi kalau di *House of Common* sama *House of Lords* berbeza iaitu biru dan merah. Merah untuk *House of Lords* dan biru untuk *House of Commons*. Itu adat Parlimen. Ini terpulang kepada Parlimen Malaysia sama ada membenarkan atau tidak. Biar pada waktu ketikanya datang masa itu untuk kita buat perkiraanlah. Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading, sila Menteri.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya setuju. Bila sampai waktu dan ketikanya kita buat keputusan dan tidak timbul dalam masa saya kira dalam setahun dua ini sebelum siap bangunan baru.

Saya ingin menjawab soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Libaran yang mencadangkan supaya pusat seranta belia ditubuhkan di setiap kawasan Parlimen. Saya kira perkara ini tidak timbul lagi pada peringkat sekarang. Kita boleh mempertimbangkannya tetapi sehingga sekarang apa yang disebutkan tempat untuk orang ramai mendapat maklumat dan sebagainya telah pun dimodelkan dengan pertumbuhan Pusat-pusat Transformasi Luar Bandar (RTC) dan Pusat Transformasi Bandar yang akan berkembang ke seluruh negara di mana di situ terdapat segala-galanya dan antaranya di situlah juga tempat pusat kegiatan belia mendapat informasi pejabat belia dan sebagainya. Walau bagaimanapun, di setiap daerah kita sudah pun ada pegawai belia kita dan ada pejabat masing-masing yang saya kira tidak ada sebab untuk kita tidak dapat menjadikan itu untuk mendapat maklumat dan sebagainya berkenaan dengan belia setempat.

Saya ingin menjawab juga beberapa soalan yang ditimbulkan lagi pada kali ini berkaitan dengan atlet-atlet Paralimpik negara. Daripada Yang Berhormat Hulu Selangor dan juga Yang Berhormat Pandan ini yang meminta supaya diberikan insentif kepada atlet Paralimpik ataupun kalau boleh disamakan dengan atlet-atlet normal. Kami menerima semua pandangan dan saya pun baru menerima pandangan daripada Majlis Paralimpik Malaysia meminta supaya diberikan pencen dan sebagainya sama dengan apa yang diperoleh oleh atlet normal dan saya akan membawa perkara ini ke mesyuarat Jawatankuasa ataupun Lembaga Pengarah Majlis Sukan Negara. Berdasarkan pandangan-pandangan yang saya kira mestilah berpandangan yang profesional daripada segi sukan bukannya berpandangan daripada segi sentimen. Ini kerana sekali lagi saya katakan, kalau hujahnya hanya berdasarkan kebajikan, saya kira kalau kebajikan memandangkan banyak atlet Paralimpik tak ada kerja, terdiri daripada keluarga miskin dan sebagainya.

■1640

Itu kita perlu beri bukan kerana dia mendapat pingat ataupun mendapat sesuatu pencapaian. Kita patut beri pada semua. Bukan kerana mendapat pingat dan mencapai kejayaan dan sebagainya kerana kita juga melihat dari segi amalan ataupun *benchmark* yang dibuat oleh negara-negara lain di seluruh dunia di mana kalau dilihat dari segi anugerah kemenangan pada atlet Paralimpik, di dapati bahawa Malaysia sudah pun antara yang tertinggi sekali. Bahkan kepada atlet normal.

Kalau saya tanya United Kingdom yang terkenal sebagai sebuah negara yang mempunyai budaya sukan yang tinggi, sanjungan yang tinggi pada rakyatnya, siapa yang mendapat pingat emas misalnya dalam Sukan Olimpik baru-baru ini yang diraikan begitu rupa tidak mendapat sebarang hadiah ataupun anugerah berbentuk wang ringgit. Mereka hanya meletakkan gambar pemenang itu pada setem kenangan dan dia meminta rakyat membeli setem itu dan royaltinya akan diberi kepada atlet yang berkenaan. Mahukan penglibatan rakyat dalam memberikan sumbangan, bukannya meletakkan beban hanya kerajaan untuk memberikan sumbangan.

Pada sekarang ini, alasan-alasan yang diguna pakai kenapa terdapat perbezaan, satunya dikatakan ini amalan semua negara dalam dunia tidak menyamakan kerana mereka melihat bahawa Sukan Paralimpik adalah satu sukan yang baru, masih banyak *try and error* dan tahap kompetitifnya adalah berbeza dengan sukan normal. Misalnya kalau orang tanya siapakah pelari yang pantas dalam Sukan Olimpik, kita tahu hanya satu kategori lelaki dan satu kategori perempuan. Usain Bolt misalnya kita tahu dia adalah pelari terpantas tetapi bagi Sukan Paralimpik, kalau ditanya dia pemenang 100 meter orang akan tanya kategori mana kerana terdapat 21 kategori. Bagi yang buta sahaja pun dia ada 3 kategori, B1, B2, B3 - *Blind 1, Blind 2*, yang *total blind*, yang *partial blind*, yang kurang lagi apa sebagainya dan dia bertanding di kalangan mereka yang tidak melalui proses saringan yang sama. Kalau kita hendak lahirkan atlet dalam Sukan Olimpik yang kena melalui kelayakan, melalui saringan, pergi *quarter final*, *final* dan seterusnya yang lain.

Oleh sebab itu waktu kita menganjurkan Sukan Pasifik dahulu iaitu Sukan Paralimpik bertaraf Sukan Asia, pada waktu itu kita menganggap pandangan kita mesti sama dengan apakah janji kita kepada atlet normal untuk Sukan Asia. Kalau Sukan Asia diberikan RM80,000 pada yang mendapat yang pingat emas, maka sepatutnya yang dapat pingat emas dalam Sukan Pasifik iaitu Sukan Paralimpik bertaraf Asia mestilah RM80,000 dan ketika itu kita menganjurkannya kerana banyak negara lain sebelum itu Sukan Asianya diadakan Doha. Doha tidak sanggup menganjurkannya kita ambil dan ketika itu kita mendapat 44 pingat emas. Baru kita tahu bahawa sesetengah kategori itu hanya tiga orang bertanding, hanya yang terus masuk *final* dan sebagainya dianggap berbeza dari segi tahap *competitiveness* bagi Sukan Paralimpik berbanding Sukan Olimpik. Jadi ini antara perkara yang dikatakan.

Oleh sebab itu kalau kita lihat negara-negara yang mempunyai rekod yang tinggi sanjungan kepada golongan kurang upaya seperti Amerika, Britain, Perancis misalnya antara yang pertama yang memperkenalkan dalam Sukan Tennis Open salah satu daripada kategori *grand slam* yang mempunyai hadiah yang besar dan sebagainya. Mereka antara yang pertama memasukkan salah satu daripada kategori *man single, women single, man double, mix double, junior* dan sebagainya. Salah satu daripada kategorinya ialah *wheel chair* tenis. Orang kagum bahawa pemain-pemain tenis *wheel chair* ini mempunyai keupayaan yang luar biasa, pantas kalau berlawan dengan orang biasa, bila-bila masa mereka boleh menang.

Akan tetapi mereka tidak memberikan hadiah yang sama. Kalau *man single* bagi tenis di *France Open* ataupun Terbuka Perancis, Roland Garros diberikan hadiahnya EURO1 juta bagi

man single. Dahulu yang *women* pun berbeza. Maka sehinggalah bahagian perempuan ini dilihat sama popular maka sekarang sama. Akan tetapi bagi juara kategori *wheel chair*, mereka hanya bagi EURO15,000, yang man dia bagi EURO1 juta, yang *single wheel chair* dia bagi EURO15,000. Satu perbezaan yang besar.

Jadi, apakah kita katakan negara ini negara yang memandang rendah golongan kurang upaya dan sebagainya. Mereka mempunyai argumen ataupun hujah-hujah profesional kenapa terdapat perbezaan. Jadi kalau kita rasakan bahawa sama kerana kita rasa simpati dan sebagainya, kita mesti lihat daripada perspektif berbeza. Benar, dahulu Sukan Paralimpik duduk di bawah Kementerian Kebajikan, melihatnya daripada perspektif kebajikan tetapi dalam Kementerian Sukan, ia tidak dilihat dari perspektif kebajikan tetapi dilihat dari perspektif *professionalism* sukan itu sendiri. Jadi setakat ini, kita menerima pandangan-pandangan dan kita akan bawa hujah-hujah ini ke dalam Mesyuarat Lembaga Pengarah MSN untuk semua pihak mempertimbangkan tentang cadangan-cadangan yang dimaksudkan ini.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Pohon penjelasan. Saya telah mendengar penjelasan Yang Berhormat Menteri, tetapi boleh lihatlah dari aspek yang lain? Memberi mereka layanan yang sama kepada atlet atau pemenang pingat untuk, layanan yang saksama, pengiktirafan yang saksama kepada pemenang pingat Paralimpik ini dari aspek yang itu kita ada Akta OKU, *you know* untuk menghapuskan segala tidak mahu diskriminasi terhadap mereka.

Ini yang mereka minta adalah diberi pengiktirafan yang saksama kepada mereka *and* dengan izin, mereka memerlukan *double effort* untuk memenangi pingat tersebut. Itu saya rasa wajar dan tidak akan membebankan kerajaan. Mereka memerlukan pengiktirafan, penghormatan yang sama. Jadi mungkin dari layanan yang sama. Saya mungkin dari aspek itu boleh dilihat. Yang Berhormat boleh menjelaskan struktur sukan tersebut tetapi sebagai manusia, kita mahu diberi layanan yang sama. Itu saya mungkin aspek itu boleh Yang Berhormat dan kementerian melihat semula.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: [Bangun]

Dr. Hajah Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: Tambahan.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Tajuk yang sama?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tajuk yang sama, terima kasih. Saya rasa hairan sedikit Tuan Yang di-Pertua, hari ini agak boleh celah lama sedikit. Terima kasih. Semalam tidak sempat.

Tuan Yang di-Pertua: Boleh, bukan tidak boleh celah Yang Berhormat, boleh. Akan tetapi kadang-kadang apabila masa tidak mengizinkan terpaksa saya sekat, masa. Boleh mencelah, tidak ada larangan untuk mencelah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Hari ini, terima kasih. Saya

Tuan Yang di-Pertua: Saya rasa apabila saya tengok rekod, Ahli Yang Berhormatlah yang banyak mencelah. Boleh nanti satu hari saya bawa kerana semua pun dicatat dalam sini.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Akan tetapi rasa semua positif bukan. Terima kasih. Saya dengar seolah-olah macam kementerian rasa tertekan untuk beri penerangan seolah-olah

macam golongan OKU dalam sukan ini dilihat benar-benar tidak diberi pengiktirafan yang sepatutnya, terpaksa beri penerangan yang begitu panjang lebar. Saya rasa banyak juga kementerian ambil masa untuk memberi penerangan tentang soal ini. Cuma saya hendak tanya satu dari perspektif yang lain.

Kementerian Kesihatan beri perakuan bahawa golongan ini makin bertambah dari segi jumlahnya. Itu dibuktikan dari segi komposisi yang dijangka membesar, makin dewasa tetapi duduk dalam ruang lingkup yang dikatakan sebagai OKU. Ini diakui oleh pihak Kementerian Kesihatan. Jadi apa yang dibangkitkan oleh ramai Yang Berhormat berkenaan dengan pengiktirafan, layanan, saya fikir ini adalah untuk jangkaan masa di hadapan. Bermakna golongan ini melihat adanya pengiktirafan awal bermula kita beri kepada mereka supaya mereka ini dianggap sebagai satu kelompok generasi yang penting, yang mustahak kepada negara. Pada masa itu kita bolehlah alihkan mereka kepada dimensi yang lain, bukan bergantung semata-mata dalam perolehan dalam aktiviti sukan. Barangkali memberi semangat dan memberi *encouragement* kepada bidang-bidang yang lain.

■1650

Sebab itu saya anggap kalau tidak salah atau Yang Berhormat Menteri boleh beri penerangan, kementerian Yang Berhormat tidak ada cadangan yang barangkali konkrit untuk diselesaikan berkenaan golongan ini atau kelompok ini. Saya harap Yang Berhormat boleh bagi penerangan, terima kasih.

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: Yang Berhormat Menteri *please*. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya di dalam ucapan saya hanya fokus kepada orang kurang upaya. Sebenarnya memang tersentuh hati mereka apabila kerajaan menganggap bahawa Paralimpik ini tidak sehebat Olimpik. Saya faham apa Yang Berhormat Menteri cuba terangkan.

Cuma oleh kerana sekarang kita perlu mengubah fokus daripada pembangunan ataupun bantuan kebajikan kepada pembangunan yang lebih menyeluruh, mereka juga ingin hidup seperti orang lain. Jadi sukan adalah antara perkara yang menjadi sebahagian daripada kehidupan orang normal dan OKU juga ingin begini. Cuma saya kira oleh kerana dari segi *database* kita, kita dijangka akan ada lebih kurang 4.2 juta Orang Kurang Upaya, 15% dari populasi kita.

Jadi dengan angka itu saya ingat Yang Berhormat boleh jangka ke hadapan semakin ramai orang kurang upaya yang bersukan. Cuma saya minta sebagai permulaan tidak bolehkah kementerian melihat kepada memilih beberapa jenis sukan yang mempunyai peserta yang ramai dan juga yang paling kompetitif sebagai permulaan untuk menunjukkan penghargaan kepada mereka. Saya tahu mungkin Yang Berhormat memikirkan tentang *constrain* hendak menyiapkan hadiah pada semua kategori-kategori ini.

Jadi mungkin Yang Berhormat Menteri boleh *engage* dengan orang kurang upaya dan mendapatkan maklum balas daripada mereka kategori mana yang boleh kita rasa paling profesional, paling kompetitif dan paling sukar dan mereka ini dimulakan dengan kategori-kategori ini. Itu cadangan saya, terima kasih.

Tuan John Fernandez [Seremban]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Semasa ucapan saya dalam bajet, saya ada bangkitkan satu isu berkaitan dengan *Paralympic Council Malaysia* iaitu berkenaan dengan RM3 juta yang dihapuskan. Di atas isu ini saya dapat tahu bahawa MACC ada buat siasatan. Saya suka tahu daripada Yang Berhormat Menteri *what is the status of the case*. Terima kasih.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Terima kasih di atas keprihatinan semua pihak. Saya pun tidak sangka Yang Berhormat pembangkang prihatin pasal sukan sebab saya lihat Bajet Pakatan Rakyat langsung tidak sebut pasal sukan pun tidak ada bajet langsung untuk sukan. Saya baca banyak kali, kalau ada tolong bagi tahulah berapa peruntukan langsung tidak ada, setahu saya. Jadi sekarang baru hendak timbul Paralimpik, sukan itu pun tidak ada.

Jadi kalau tengok sini apabila ditimbulkan beberapa isu kalau seolah-olahnya memberi gambaran bahawa kerajaan tidak mengiktiraf, tidak benar. Pengiktirafan pada golongan kurang upaya untuk bersukan dan sebagainya kalau dibandingkan di negara-negara rantau ini, kita katakan Malaysia adalah yang terbaik. Sebab itulah dua kejohanan Sukan Para Susulan pada sukan besar yang lain misalnya tahun 2006 di DOHA Sukan Asia. Tetapi DOHA tidak mampu untuk melaksanakan Sukan Para Gamesnya. Tetapi Malaysia ambil dan tidak murah kosnya, kita ambil dan kita memberi pengiktirafan yang besar.

Di Laos apabila mereka mengadakan Sukan SEA dalam tahun 2009 yang lepas. Apabila sampai tanggungjawab ini juga untuk menganjurkan sukan Para ASEAN, di sini kata tidak mampu, kata tidak mahu buat, Malaysia juga ambil. Sebab ini pengiktirafan yang besar dibuat oleh Malaysia terhadap sukan OKU. Tidak boleh dinafikan dan kita belanja lagi dan kita memberikan sokongan yang besar sehinggakan kalau orang tidak tahu bahawa setiap atlet yang berlatih, ini bukan kerana dapat hadiah.

Kalau Datuk Lee Chong Wei sebulan bagi RM2,500 yang untuk peringkat Paralimpik pun kita bagi RM2,500. Kalau peringkat Sukan ASEAN bagi berapa ribu, kita bagi sama dengan mereka. Jadi tidak timbul soal tunggu dapat kejayaan dahulu baru hendak bagi, itu tidak timbul. Bahkan kalau ada kesempatan pergilah dekat Kampung Pandan sana sudah 80% - 90% siap, Pusat Kecemerlangan Paralimpik Nasional Negara yang bernilai lebih pada RM40 juta.

Kita akan terkejut akan melihat kemudahan di situ jauh lebih baik daripada kemudahan di Majlis Sukan Negara untuk atlet normal itu sendiri. Dia punya bilik, dia punya *ramp*, dia punya kemudahan bantuan keselamatan kalau berlaku kebakaran macam mana mereka hendak turun, *gymnasium* khusus untuk memanah khusus dan sebagainya. Jangan siapa yang pertikai, Malaysia adalah negara yang paling banyak memberikan pengiktirafan kepada atlet-atlet OKU. Tidak boleh kita mempertikaikan. Saya boleh cabar, tunjukkan Indonesia ada tidak macam ini? Singapura ada tidak macam ini?

Sebab itu saya katakan jangan kerana isu anugerah yang tinggi tadi sahaja dikatakan bahawa kita tidak mengikut. Kita mengikut standard piawai internasional sebab kalau kita naikkan sama, nanti yang ini kata - sama. Tetapi saya percaya satu masa nanti akan misalnya kalau kejohanan tenis. Satu ketika dahulu *prize money* dengan izin *prize money* untuk *man*

misalnya untuk lelaki dengan perempuan berbeza. Perempuan lebih rendah. Kerana satu ketika dahulu orang semua tertumpu *sponsor* dan sebagainya datang untuk melihat *young man* kerana dilihat daya tahap kompetitifnya sangat jauh berbeza.

Tetapi sekarang sudah berbeza. Segala-galanya telah berkembang dengan baik dan orang semua hendak tengok juga apabila wanita bertarung dan *sponsor* juga datang dan hadiahnya juga sama. Tetapi kalau sekarang ini kalau kita menganjurkan *ASEAN Para Game* baru-baru ini, orang yang bercakap berjuang tidak datang pun, kosong. Dihebahkan dirayu dan sebagainya, kosong. Akhbar kita tidak menyiarkan dengan adil sepenuhnya. Jadi ini juga antara perkara. *Sponsor* tidak datang dan sebagainya kerana buat masa sekarang orang tidak melihat ini sebagai satu keghairahan untuk mereka menonton.

Tetapi inilah saya rasakan peranan yang boleh dimainkan selain daripada kita memainkan peranan untuk melatih atlet ini, tetapi sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat Seremban tadi ialah Majlis Paralimpik Malaysia sepatutnya memainkan peranan untuk mempromosikan sukan ini dan menarik minat ramai. Bagaimana di London baru-baru ini bagaimana sukan Paralimpik dianjurkan kehadiran rakyat di sana sama ramai dengan kehadiran orang untuk menonton Sukan Olimpik itu sendiri.

Itu adalah satu kehebatan yang patut dibuat. Sebab itu apabila isu yang ditimbulkan yang berkaitan dengan wang amanah ataupun yang disebutkan oleh Majlis Paralimpik, dilaburkan di syarikat yang dikatakan ada kepentingannya dengan mereka yang menerajui. Perkara ini adalah *concern* kami. Walaupun ini adalah satu badan yang bukannya di bawah jabatan kami, tetapi bawah pengawasan kerana ianya didaftarkan di bawah Pesuruhjaya Sukan.

Pesuruhjaya Sukan telah menulis berkali-kali dan surat yang terakhir pada 8 Oktober baru-baru ini dan memberi tempoh 14 hari untuk mereka menjawab. Belum dapat jawapan lagi tetapi kita sudah faham bahawa SPRM sudah pergi bertanya tentang perkara ini dan sehingga sekarang kita tidak mahu campur tangan untuk mereka membuat kerja untuk menyiasat perkara ini. Saya serahkan kepada sistem untuk menentukan sama ada berlaku soal-soal yang berkaitan dengan rasuah atau tidak dan sebagainya.

Bagi kami, kami tidak ragu-ragu sekiranya ada perkara yang betul dan sebagainya kita akan ambil tindakan pada Majlis yang berkenaan sekiranya ia tidak menjalankan tugas dan amanah mengikut peraturan yang ditentukan.

Walau bagaimanapun, kami akan terus bekerjasama dengan mereka untuk memajukan Sukan Paralimpik ini kerana bagi kita bahawa golongan OKU perlu diberi pengiktirafan, golongan OKU mesti diberikan segala kemudahan untuk mereka melibatkan dirinya dalam sukan kerana konsep sukan untuk semua. Bukan dikira dari segi Melayu, Cina, orang kampung, orang bandar tetapi orang yang sempurna sifatnya dan juga orang yang mungkin kurang bernasib baik seperti golongan OKU.

■1700

Yang Berhormat Seremban juga turut membangkitkan mengenai perbelanjaan untuk Program *Road to London*. Terima kasih Yang Berhormat. Ingin saya maklumkan bahawa terdapat

beberapa tahap. Pada asalnya peruntukan adalah kira-kira RM16.6 juta kerana pada waktu itu kita hanya mengenal pasti hanya empat sukan yang perlu diberikan tumpuan pada waktu itu iaitu akuatik terjun, badminton, basikal dan memanah.

Secara *detail*nya terjun, bukan murahlah sebenarnya sukan ini. Persiapan untuk akuatik terjun perlukan RM3.2 juta, badminton RM4.7 juta, basikal RM5.4 juta dan memanah RM3 juta lebih kurang. Akan tetapi kemudiannya kita lihat ada perkembangan baru iaitu menembak, lawan pedang, olahraga, pelayaran dan ada kos yang sendiri. Menembak memerlukan perbelanjaan RM2.3 juta, lawan pedang RM147,000.00 seorang sahaja yang pergi. Olahraga ada dua yang pergi, RM394,000. Ini saya genapkan angkanya, bulatkan. Pelayaran sebanyak RM1 juta lebih kurang dan akuatik renang kita dapat masuk juga dengan perbelanjaan RM316,000.

Sebenarnya disebutkan RM25 juta itu kita bersiap kerana kita mengharapkan pasukan bola sepak kita kerana pada waktu itu melalui proses kelayakan, ujian kelayakan. Persiapannya untuk sampai ke tahap kedua ke pusingan yang kedua pun berbelanja sebanyak RM1.4 juta. Hoki lelaki, mereka sudah sampai ke berapa tahap yang kemudiannya. Cuma yang terakhir mereka kalah di Ireland, perbelanjaan sebanyak RM3.16 juta. Jadi, kalau dikirakan bahawa ini tidak dimasukkan, kita berbelanja lebih kurang RM20 juta sahaja bagi sukan ini.

Namun, kita kena faham banyak orang tanya RM20 juta apa dapat dan sebagainya. Saya ingin maklumkan kepada Yang Berhormat, sebenarnya negara-negara lain memberikan perbelanjaan yang besar sekali. Kalau Australia misalnya, persiapan Olimpik mereka belanja sebanyak - kalau diterjemahkan kepada wang ringgit kita ialah RM1.029 *billion* untuk Olimpik mereka. Kalau United Kingdom dia belanja lebih kurang RM618 juta kita, setahun. Kalau RM4 juta ataupun RM20 juta itu dia hanya untuk *team* terjun mereka sahaja, itu pun mereka dapat satu gangsa. Kita pun belanja terjun kita baru kita sebutkan tadi RM3 juta, dia RM20 juta. Dia dapat satu gangsa kita belanja RM3 juta pun dapat satu gangsa.

Jadi kita rasakan bahawa kita patut mengucapkan tahniah dan syabas ke atas kejayaan Pandalela dan *team* terjun kita. Banyak - contoh ya, New Zealand belanja NZD180 juta, RM457 juta. Dia sebab itu negeri yang kecil kalau kita perhatikan antara perkara-perkara yang perlu diperhatikan, negara-negara yang berkemungkinan mendapat pingat yang besar, satu dari segi negara itu kaya tidak kaya, dari segi GDP mereka. Kedua, negara yang mempunyai penduduk yang ramai. Negara China hendak cari seorang Yau Meng, hendak cari seorang seperti Lin Dan tetapi dia seorang Lin Dan sahaja daripada satu *point* berapa bilion penduduk dia yang boleh lawan. Chong Wei misalnya. Satu *province* mereka pun sepatutnya boleh lahirkan ramai. Jadi ini antara perkara negara yang ramai penduduk yang mempunyai *tendency* untuk mendapat keputusan yang baik.

Negara bekas negara sosialis, saya cerita dahulu macam mana sosialis kalau hendak masuk sukan terjun, anak diambil 10 tahun sudah tidak boleh *dinner* sudah. Hanya boleh makan sebiji *apple* dengan satu cawan *yogurt* sahaja. Itu sahaja, dia boleh disiplinkan supaya berat badan tidak berubah dan sebagainya. Hanya negara Komunis boleh buat macam itu. Sebab itu negara

Komunis melahirkan banyak atlet-atlet kerana mereka boleh mendisiplinkan rakyat mereka ataupun negara bekas negara Komunis dan sebagainya.

Saya bercakap ini secara umum. Ada yang bersifat boleh dikecualikan misalnya Grenada negara yang RM100,000 sahaja dapat juga satu emas. Ada faktor-faktor lain yang boleh dijelaskan di sini. Jadi saya jelaskan di sini bahawa janganlah kita terlalu terkejut dengan bunyi RM20 juta, tiba-tiba dapat satu perak, dan satu gangsa. Hanya 30 orang. Akan tetapi saya sebutkan ada negara pengasas kepada Olimpik itu sendiri Greece yang dahulu bercakap dia mengasas Olimpik. Kalau berbaris itu dia duduk depan sekali sebagai pengasas Olimpik. Dahulu penganjur Sukan Olimpik di Athens. Dia baru ini dia dapat dua gangsa sahaja, lebih teruk daripada kita lagi.

Jadi kita rasakan bahawa Malaysia boleh tahan tetapi sudah tentu kita rasakan kita tidak berpuas hati, kita memerlukan yang lebih baik lagi. Sebab itulah apabila soalan yang dikemukakan tentang bajet kali ini, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengumumkan sebanyak RM50 juta. Sebenarnya kalau dikira kalau hendak lebih banyak ada programnya tetapi kita kira ini adalah satu bajet yang melegakan kami dan kita menganggapnya adalah amanah dan tanggungjawab untuk kita melahirkan keputusan yang lebih baik. Sebab itulah bagi kita program bukanlah lagi *Road to Rio* sahaja tetapi perancangan mestilah bukan empat tahun tetapi mesti lapan tahun termasuk Olimpik tahun 2020.

Bukan sahaja kita fokus orang dapat emas, orang dapat medal, *qualify* ataupun layak itu penting. Ini kerana dia layak tahun ini mungkin tidak mencapai yang terbaik, Azizulhasni di Beijing dia hanya sampai separuh akhir, kali ini dapat akhir. *Insyallah* di Brazil nanti saya rasakan mungkin dia dapat emas ataupun pingat yang lain kerana yang menang emas baru-baru ini usianya sudah 36 tahun, dia baru 24 tahun sekarang. Pandalela melalui proses yang banyak, melalui liku-liku untuk mendapat tahap yang ada sekarang ini dan dia telah melalui proses yang lama dan kita rasakan ini juga adalah program yang kita buat. Akan tetapi kita ingat bahawa jangan kita fikirkan ini 30 orang, tetapi untuk mendapat 30 orang kita perlu mengenal pasti dan melatih beribu lagi orang yang perlu dibina kekuatan fizikalnya, mentalnya, disiplinnya dan sebagainya. Itulah program ini bunyinya mahal.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Jerai ada menimbulkan tentang soal kenapa bina velodrom kos sampai RM80 juta? Ini dianggap sebagai projek-projek besar, baiklah bina prasarana di kampung yang kecil-kecil. Ini pilihan kita. Kalau kita hendak jadi negara yang dihormati dalam bidang sukan *we have to spent* dan kita rasakan dalam bidang basikal pada kali ini adalah antara yang kita rasakan bangga. Kalau di kalangan negara-negara Asia, yang saya katakan yang kuat ialah Korea, Jepun, China dan selepas itu Malaysia, tidak ada lagi. Sebab itu kalau di Sukan SEA boleh katakan hampir semua. Kalau di peringkat Asian ini kita bolot semua.

Akan tetapi untuk acara sukan trek bukannya lebuhraya, untuk trek ini kita ada 11-12 orang yang kita berikan tumpuan semua duduk Melbourne. Belanjanya besar RM2 juta setahun. Akan tetapi kenapa akhirnya kita tidak membawa mereka berlatih di sini? Akan tetapi berlatih di sini kita memerlukan satu tempat prasarana yang terbaik. Ada kata, "*Ah! Kita baiki sahaja yang di Ipoh*". Banyak yang tidak faham bahawa velodrom ini dia ada proses yang tertentu, dia ada tahap

yang tertentu. Apa yang kita lihat di Cheras itu, yang terbuka. Terbuka itu orang sudah tidak pakai. Itu zaman lama. Sekarang ini orang melihat velodrom yang baik mestilah tertutup, boleh ditentukan geometri pusingannya betul dari segi iklimnya, dari segi haba, suhunya, dan sebagainya boleh dikawal dengan baik.

Kita mahu satu velodrom yang bukan sahaja tempat atlet kita berlatih tetapi boleh menganjurkan kejohanan-kejohanan dunia. Ini penting kerana *circuit* sekarang orang pergi ke Germany, pergi ke Manchester, pergi ke Melbourne, pergi ke Colombia misalnya ada semua ini. Akan tetapi saya rasa sudah sampai tahap kita boleh menjadi penganjur kepada kejohanan dunia untuk memberi dorongan dan *exposure* kepada anak-anak kita sendiri yang ada sekarang ini. Sebab itu bila Britain sendiri dianggap sebagai gergasi basikal, baru sahaja bermula iaitu selepas mereka membina velodrom mereka di Sukan Komanwel di Manchester dahulu. Siap velodrom itu, terus berlambak orang masuk dan menceburi dalam bidang ini dan mereka menggondoli. Kita rasa kita tidak ada lagi Azizulhasni sudah diiktiraf nombor enam dunia acara *keirin*. Acara *keirin* ini acara kemuncak dalam setiap kejohanan basikal. Ia diperkenalkan oleh orang Jepun, Jepun mereka berlumba ini dia pakai macam lumba kuda, ada orang *betting*. Semua orang tengok. Di sana ada 3,800 orang profesional *keirin riders*, di Jepun.

■1710

Akan tetapi kita hantar Azizul, Azizul telah mengalahkan kesemua 3,800 orang *keirin riders*. Ini kehebatan yang kita ada dan Fatihah lagi ada, Rizal Shin yang kalau peringkat Sukan Asia, Sukan Komanwel, orang sudah *respect* Malaysia. Dahulu dia kata, mula-mula tidak ada orang hendak duduk pun. Kalau tempat orang Malaysia pergi makan dia rasa malu. Kejayaan Azizul, semua orang Amerika, orang apa, hendak duduk makan dengan anak-anak kita ini. Ini soal kebanggaan kita sebagai rakyat negara. Sebab itu kita rasakan bahawa *choice* kita. Ah! Pedulikan yang RM80 juta kita bawa yang ini. Akan tetapi saya rasa dalam soal ini kalau kita hendak lihat keputusan yang baik saya rasa Ahli-Ahli Parlimen semua seharusnya menyokong apabila dicadangkan untuk kita membina velodrom ini. Tempatnya kita sudah beritahu tetapi ada beberapa perkara yang perlu diperhalusi yang kita hendak pastikan bahawa itu adalah tempat yang terbaik, keputusan yang terbaik. Kalau boleh kita hendak siap sebelum dua tahun yang akan datang supaya ada masa dua tahun untuk persiapan bagi Sukan Olimpik di Rio akan datang pula.

Tuan Yang di-Pertua, ada beberapa soalan yang berbentuk permohonan daripada Yang Berhormat Silam, Yang Berhormat Mas Gading, Yang Berhormat Sri Aman. Ini hendakkan dewan serba guna, litar *motorcross* dan sebagainya. Yang Berhormat Mas Gading pula dia kata oleh kerana dia sudah ada Pandelega Rinong, hendak pula pusat akuatik di sana. Jadi, saya rasa tidaklah semestinya bila Datuk Lee Chong Wei menang daripada Penang, kena buat satu di Penang. Tidak lama, ada seorang, kena buat di sana tetapi kita akan timbangkan. Ini kerana sekarang ini baru kita siapkan Pusat Kecemerlangan Akuatik yang terbaik dan terancang di Kuching. Jadi, kalau hendak buat satu lagi pula di Mas Gading saya rasa- kita tengok dahulu dan kos untuk menyenggara bukan mudah. Kalau Yang Berhormat Mas Gading sanggup menyenggara dan sebagainya, saya rasa susah saya hendak beritahu tentang perkara ini. Akan tetapi kita akan

timbangkan semua perkara ini untuk dimasukkan dalam cadangan kita bagi Rancangan Malaysia yang akan datang ataupun dalam *rolling plan* yang akan datang.

Kita maklumkan bahawa program untuk MASA, sehingga sekarang kita telah membina kira-kira 2,000 buah gelanggang futsal serba guna. Di kawasan Parlimen Mas Gading sudah ada tujuh, Silam pun sudah ada dan Sri Aman dan sebagainya sudah ada. *Insyallah* kalau ada beberapa perkara yang macam dewan serba guna itu saya rasa belum lagi menjadi antara *core* program KBS untuk bina dewan serba guna. Kolam renang misalnya, isu yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat Bakri. Itu bukanlah kolam renang Kementerian Belia dan Sukan. Banyak orang tanya, setiap padang, Kementerian Belia dan Sukan, setiap stadium, Kementerian Belia dan Sukan. Akan tetapi ini adalah peranan yang dimainkan oleh kerajaan negeri ataupun Majlis Perbandaran kerajaan tempatan masing-masing. Untuk melengkapkan kemudahan sukan masing-masing. Ini bukannya tanggungjawab pihak Kementerian Belia dan Sukan...

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Menteri, boleh minta penjelasan?

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Sila.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Sebab kolam renang Muar ini yang dahulu ditanggung oleh Kementerian Belia dan Sukan. Sebab jika terbiar memang satu kerugian kepada pemuda pemudi. Ini kerana saya harapkan sebagai Timbalan Menteri Belia dan Sukan dari Muar dan sebagai anak Muar, apakah tiada usaha untuk membaik pulih demi pembangunan sukan *swimming* di Muar? Sebab saya hendak harapkan Timbalan Menteri Belia dan Sukan boleh ambil berat dengan isu ini.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Kementerian Belia dan Sukan dahulu dapat satu kolam renang di Kemaman ya tetapi tidak bolehlah hendak buat macam itu. Ini kerana Menteri, dia kena ada kolam renang di tempat dia sendiri dan sebagainya. Kalau buat satu, kita kena buat banyak. Ada negeri-negeri yang dibantu pembinaan kolam-kolam renang di peringkat negeri sekiranya negeri itu menganjurkan, misalnya Sukan Malaysia. Maka, ini antara perkara yang perlu diperbaiki, diwujudkan atau *diupgrade*. Ada negeri yang beri, misalnya Kedah. Mereka ada kolam renang buat Sukan Sukma yang lepas tetapi dia sendiri biarkan macam itu, tidak boleh hendak tanggung. Saya harap tidak jadikan tempat bela ikan sudah.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Menteri sedikit.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Ya.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Tentang kolam renang Kedah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Bila dibangkitkan oleh Menteri ini, saya Ahli Lembaga Pengarah Perbadanan Stadium-stadium Negeri Kedah. Jadi, kolam renang ini dibuat zaman sebelum Pakatan Rakyat memerintah dan kolam renang tidak siap pun, tidak siap. Malah ada lagi syarikat-syarikat yang tidak menyerahkan projek yang sempurna. Saya dalam mesyuarat Lembaga Pengarah, saya dapat maklumat memang bela ikan seperti Menteri sebut tadi. Bila ada orang berenang dalam itu, gatal habis badan, seluruh badan gatal. Saya tanya sebab apa berenang tidak berenang? Dia kata, gatal badan. Ini projek yang bagi saya projek sakit dibuat secara tergesa-gesa untuk Sukma di Kedah ketika sebelum Pakatan Rakyat memerintah. Jadi, saya minta Menteri untuk lihat dan bagilah bantuan balikkah, bagi selesai, malu dekat orang. Terima kasih.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Kalau benda itu tidak siap, ia tidak akan digunakan waktu Sukan Malaysia diadakan dahulu. Tidak munasabah, bila benda itu tidak baik, ini dibina oleh kerajaan dahulu. Masjid itu dibina oleh kerajaan sekarangkah? Masjid Zahir yang ada sekarang ini. Banyak lagi, apa yang kerajaan sekarang buat.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Bab stadium, stadiumlah abang.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Stadium, banyak lagi perkara lain yang saya kira...

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Kita tajuk stadium, lain...

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Tidak boleh biar. Ini kalau ada sakit sedikit, ini dibina oleh dahulu.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Dia kes...

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Cuba beritahu apa yang dibina...

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Dia kes stadium akuatik dahulu.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Dibina oleh kerajaan sekarang. Kalau hendak cakap macam itu. Berapa banyak stadium barukah, kemudahan untuk anak muda dan sebagainya.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Saya pun tidak sebut stadium runtuh dekat Terengganu itu.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Ya?

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Saya pun tidak sebut stadium runtuh dekat Terengganu. Saya cuma sebut stadium yang pusat akuatik dekat Kedah yang saya pernah jadi Ahli Lembaga Pengarah dia...

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Yalah, jadi janganlah sebut. Kalau rasa hendak...

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Yalah abang, melawak sahaja bang.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: ...Minta pertolongan, bagi tahu. Jangan kata, *"Ini kamu bina, maka kamu buat."* Banyak lagi yang dibina dahulu yang saya rasa. Jadi Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tanah Merah juga membangkitkan tentang IKBN Tanah Merah yang dikatakan ter bengkalai sejak lima tahun lalu. Kita tahu ini antara projek 'sakit', dan *insya-Allah*, pihak JKR akan memulihkannya dan proses tender sedang dilaksanakan oleh pihak JKR selepas ini.

Yang Berhormat Lembah Pantai bertanya tentang kaedah perolehan yang digunakan oleh kementerian bagi menaikkan taraf bangunan dan peralatan IKBN di seluruh negara dengan peruntukan RM366 juta yang disebutkan oleh Yang Berhormat Lembah Pantai. Sebenarnya, RM366 juta yang disebutkan itu ialah peruntukan untuk menaik taraf serta pembelian peralatan bukan sahaja IKBN tetapi termasuk Institut Latihan Perindustrian di bawah Kementerian Sumber Manusia. Untuk IKBN hanya RM114 juta sahaja dan kebanyakannya sudah pun siap, yang tinggal hanya dua sahaja iaitu IKBN Melaka dan IKBN Pekan yang berjumlah RM46.5 juta. Kedua-dua projek ini akan diperuntukkan, akan diberikan kepada kontraktor melalui proses perolehan secara tender terbuka.

Beliau menimbulkan tentang ada anak Menteri yang dapat buat projek menyediakan projek bagi IKBN. Perlu saya maklumkan, yang dimasukkan itu ialah IKBN di Bandar Penawar. IKBN Bandar Penawar disiapkan dalam tahun 2006 dan 2006 itu, orang yang disebutkan Menteri

itu anak..., Menteri itu belum jadi Menteri. Dia hanyalah seorang ahli perniagaan biasa, dia bukan Menteri. Jadi, tidak boleh kita hendak katakan bahawa sebab dia jadi Menteri ini, maka projek yang dia dapat dahulu mesti kita batalkan ataupun dianggap salah dalam soal ini. Tentang soal tender terbuka, waktu itu tender dipanggil *direct nego* ataupun runding terus. Ini kerana kebetulan pada waktu itu juga banyak projek-projek dibuat secara *direct nego*. Saya ingat paling banyak buat *direct nego* sewaktu Yang Berhormat Permatang Pauh jadi Menteri Kewangan. Termasuklah di IKBN Bukit Mertajam, di Permatang Pauh itu sendiri pun dibuat secara *direct nego*. Jadi, tidaklah menjadi suatu perkara yang pelik dan ajaib. Sekiranya IKBN dibuat secara runding terus dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, saya terima pandangan Yang Berhormat Sibu yang meminta supaya IKBN Bandar Penawar yang mengendalikan kursus minyak *oil and gas*, minyak dan gas, diberikan kuota kepada Sabah dan Sarawak. Itu kita timbang tetapi saya bimbang nanti Sabah Sarawak ada kuota, Terengganu pun ada minyak, dia hendakkan kuota, Kelantan pun hendak kuota dan sebagainya. Jadi perkara ini... [Disampung] Semua ini kita rasakan bahawa kita melihat dari segi perspektif keperluan dan juga memberikan kesempatan kepada semua belia-belia untuk menceburi bidang ini.

■1720

Yang Berhormat Tenom, terima kasih kerana menyebut tentang industri sukan dan mencadangkan lebih banyak produk-produk tempatan untuk diketengahkan. Saya setuju bahawa dari segi produk tempatan yang dilahirkan oleh Malaysia sendiri masih berkurangan, terutama sekali dalam pembuatan peralatan sukan dan olahraga. Sekarang ini cuma 0.5% daripada industri sukan yang ada dalam negara kita dan perlu dipertingkatkan. Oleh kerana itu pihak kementerian sendiri sudah pun menjadikan soal mentransformasikan sukan bukan sahaja sebagai aktiviti sosial, ekonomi dan juga untuk mendapatkan medal. Akan tetapi ianya menjadi penjana kepada pertumbuhan ekonomi dengan membuat beberapa pendekatan, misalnya melihat sukan sebagai penjana ekonomi sebagai salah satu dari lima teras pelan strategik KBS.

Sekarang sudah ada Bahagian Industri Sukan untuk memantau semua perkara yang berkaitan ini. Kita pinda Akta Perbadanan Stadium Malaysia, Institut Sukan Negara bagi membolehkan agensi di bawah kementerian menjalankan aktiviti komersial. Misalnya kita ada banyak *therapist* dan sebagainya yang dahulunya tidak boleh dikomersialkan tetapi sekarang kita boleh komersialkan dan banyak *research* yang boleh dibuat untuk dikomersialkan. Ini antara perkara yang perlu saya sebutkan.

Pihak Kementerian Pengajian Tinggi telah mewujudkan pusat kecemerlangan kejuruteraan sukan di Universiti Malaysia Pahang untuk membuat kerja-kerja penyelidikan R&D bagi menghasilkan produk-produk sukan tempatan. Saya perlu sebutkan bahawa sudah ada nama-nama jenama Malaysia seperti *Figos* seperti pakaian dalam sukan futsal, *Extract* dalam peralatan gimnasium dan minuman isotonik jenama *Endurance* daripada *My Agro Hypermarket* dan ada lagi beberapa program yang dibuat oleh syarikat-syarikat daripada Malaysia itu sendiri.

Sekali lagi saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Sebelum itu Yang Berhormat. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Boleh Yang Berhormat beritahu saya apakah pendirian Yang Berhormat Menteri berkenaan pemberian insentif yang sama kepada pemenang pingat Paralimpik dan Olimpik? Saya hendak tahu pendirian Yang Berhormat Menteri. Saya pohon layanan kepada mereka kerana mereka juga warga kita. Layan mereka dengan saksama. Saya pohon.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin betulkan tadi saya kata mereka juga manusia. Saya ingin betulkan mereka juga warga kita. Saya hendak tahu pendirian Yang Berhormat Menteri sebab Yang Berhormat Menteri kata akan bincang semula. Saya harap mereka dilayan dengan saksama.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa saya sudah jawab. Dari segi layanan boleh dikatakan Malaysia sudah memberikan layanan yang terbaik.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Saya hendak tahu pendirian Yang Berhormat Menteri.

Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek: Sebenarnya Olimpik dan Paralimpik adalah dua sukan yang berbeza. Tidak boleh bandingkan *apple* dengan *orange*. Dua sukan. Disebutkan tahapnya. Misalnya di peringkat Asian Games dia ada Asian Games. Malaysia paling tinggi dapat yang terbaik baru-baru ini sembilan emas tetapi sukan Asian Games untuk Paralimpik untuk para baru-baru ini dianjurkan bukan barulah tetapi dalam tahun 2006 misalnya, kita dapat 44. Ini sebab saya sebutkan tadi kategori-kategorinya. Kadang-kadang berapa orang sahaja yang masuk. Nanti kalau kita bagi sama nanti Datuk Lee Chong Wei kata; "*It's unfair*". *Unfair* pada dia pula. Dia tidak kata tetapi satu masa nanti.

Saya *explain* tadi. Saya terangkan di sini tadi. Kenapa misalnya French Open Tennis *men's singles* mendapat satu juta Euro tetapi bagi kategori *wheelchair tennis* mendapat 15,000 Euro sahaja. Apakah kita katakan negara Perancis, negara Amerika, negara Britain yang buat begini tidak meletakkan penghormatan kepada mereka? Banyak perkara kita mesti lihat *benchmark*. Saya sebenarnya kalau tanya saya untuk jadi popular, saya dalam mesyuarat dan sebagainya saya kata bagi sama. Saya popular. Akan tetapi di kalangan pemikir-pemikir sukan melihat daripada perspektif profesional mereka, dia memberikan hujah yang berbeza. Tidak boleh disamakan tetapi membantu mereka. Misalnya untuk latihan. Datuk Lee Chong Wei mendapat RM2,500 sebulan untuk persiapan Olimpik dan yang Paralimpik mendapat RM2,500 sebulan juga. Kalau yang lain dapat misalnya RM3,000, dia pun dapat RM3,000 juga. Kalau kita tengok pusat kecemerlangan Paralimpik yang sudah hendak siap, saya ingat akhir tahun ini atau bulan satu, bulan dua tahun depan *insya-Allah* boleh siap. Kemudahannya jauh lebih canggih dan baik daripada apa yang kita lihat di Bukit Jalil untuk ahli-ahli sukan normal.

Namun begitu kalau saya hendak popular saya boleh cakap sekarang. Seperti Yang Berhormat cakap popular melihat sukan Paralimpik tetapi dalam bajet Pakatan Rakyat sukan tidak sebut langsung! Tidak ada peruntukan langsung untuk sukan. Cuba tunjukkan saya. Tunjuk buku mana ada sebut berapa juta, berapa peruntukan untuk sukan. Langsung tidak ada. Oleh sebab itu bila timbul hendak jadi popular oh kita akan bagi banyak. Kita akan samakan untuk ini. Sukan tidak ada! Bagi dia sukan itu *none existence*. Tidak penting untuk maruah negara dan sebagainya. Jadi

tunjukkan saya buku. Buku Jinggakah, buku belanjawan barukah. Sukan dan belia langsung *diignore* dan diketepikan.

Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebagai Menteri Kewangan memperuntukkan RM738 juta untuk belia dan sukan dan RM500 juta untuk program-program termasuk soal pengurusan yang saya kirakan paling banyak dalam sejarah kementerian ini... [*Tepuk*]

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sila Menteri Sumber Manusia.

5.27 ptg.

Menteri Sumber Manusia [Datuk Seri Dr. S. Subramaniam]: Saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat. Lebih kurang 26 Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan berkenaan dengan beberapa isu dasar tentang Kementerian Sumber Manusia. Saya akan juga menjawab beberapa daripada isu-isu yang telah dibangkitkan diasaskan kepada tajuknya.

Satu isu utama yang telah dibangkitkan oleh beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat ialah tentang gaji minimum kerana gaji minimum adalah satu institusi baru yang telah bermula dan akan dilaksanakan di dalam negara kita daripada tahun akan datang. Ini ialah satu keputusan oleh satu kerajaan yang mengambil kira dan prihatin tentang kesusahan yang dihadapi oleh segolongan besar daripada pekerja-pekerja kita yang mendapat gaji yang rendah, supaya selaras dengan pembangunan ekonomi kita. Perubahan di dalam kos kehidupan yang ada pada masa sekarang, kerajaan telah membuat keputusan dari segi dasarnya supaya kita melaksanakan gaji minimum. Selepas keputusan ini dibuat, kita telah melalui satu proses yang diasaskan kepada faktor, diasaskan kepada kebetulan dan diasaskan kepada satu kebolehan supaya pelaksanaan ini boleh diteruskan pada masa akan datang. Kita telah membuat satu keputusan bahawa kadar gaji ini akan ditentukan melalui kajian-kajian yang diasaskan kepada butiran-butiran ekonomi dan bukan diasaskan dari emosi, keperluan politik atau untuk menjadi popular.

■1730

Oleh itu kerajaan telah mengambil langkah untuk melantik perunding daripada Bank Dunia yang telah menjalankan satu kajian yang menyeluruh daripada beberapa segi. Mereka telah membuat perbincangan dengan semua *stakeholders* yang berkaitan di seluruh negara daripada Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Telah lihat kepada tiap-tiap industri yang ada di dalam negara kita, telah lihat kepada liputan gaji di dalam sektor-sektor yang ada dan lepas itu telah membuat cadangan macam manakah pelaksanaan ini boleh dibuat supaya:

- (i) pekerja-pekerja akan mendapat manfaat; dan
- (ii) tidak mendatangkan kesan yang negatif atau buruk kepada ekonomi negara kita dan kepada majikan yang ada di negara kita.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: [*Bangun*]

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya. Yang Berhormat Bukit Mertajam.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Yang Berhormat Bukit Bendera. Dia sudah cakap tadi banyak.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Saya tanya Yang Berhormat Menteri adakah Menteri bersedia mengumumkan ataupun bentang laporan Bank Dunia itu di Parlimen? Saya ingat itu penting kerana Ahli-ahli Parlimen haruslah diberi peluang untuk baca laporan *confidential* itu. Kedua, saya dimaklumkan Bank Dunia cadang bahawa gaji minimum diletakkan pada tahap RM1,000. Akan tetapi saya tidak pasti, bolehkah Yang Berhormat Menteri jelaskan adakah ini betul atau tidak? Terima kasih.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ahli Yang Berhormat, pada awalnya semasa kita dalam proses membuat kajian, kementerian telah mengadakan satu sesi dialog dengan semua orang dan untuk sesi dialog ini kita sudah menjemput Ahli-ahli Parlimen daripada pihak kerajaan dan pihak pembangkang untuk datang. Di situ Bank Dunia telah mengemukakan beberapa daripada apa yang mereka sudah buat secara awalnya iaitu tentang skop, tentang apakah keputusan daripada kajian yang sedang dibuat dan apakah cadangan-cadangan yang dibuat. Oleh itu tiada sudah rahsia di dalam perkara ini.

Akan tetapi ini bukan suatu keperluan supaya kita membentang kajian ini di Parlimen. Akan tetapi kalau Ahli-ahli Parlimen mahu kita boleh mengadakan satu sesi taklimat di mana apa yang telah dibuat kajiannya boleh diberitahu kepada Ahli-ahli Yang Berhormat kerana keputusan kita, kerajaan untuk menetapkan apakah kadarnya ialah diasaskan kepada butiran yang telah diperolehi melalui kajian ini. Implikasi kepada ekonomi negara daripada segi yang pertama ialah daripada kadar pengangguran, daripada kadar untuk menarik lagi pelaburan secara FDI dan daripada meningkatkan inflasi sedikit.

Perkara-perkara ini telah diberi tumpuan. Contohnya kadar pengangguran kalau gaji minimum diletak di RM1,100 kadar pengangguran 3.0% yang ada pada masa sekarang akan meningkat lebih daripada 4% kalau mengikut kajian yang telah dibuat. Begitu juga kalau lebih daripada RM1,100 ini akan mempunyai kesan yang negatif di dalam kuasa kita untuk menarik pelaburan daripada negara-negara yang luar. Ini ialah sebab-sebab yang telah menjadi asas kepada kerajaan untuk membuat keputusan. Walaupun semua kerajaan membuat satu keputusan yang popular, kalau lebih gaji diberi lebih popular kerajaan di kalangan pekerja.

Akan tetapi sebagai satu kerajaan yang bertanggungjawab kita kena lihat daripada semua segi iaitu dua perkara yang menjadi asas kepada formula yang menetapkan gaji minimum satu ialah *poverty line index* iaitu garis kemiskinan yang ada pada masa sekarang. Kedua ialah *medium wages* satu pengiraan tentang kemampuan majikan untuk membayar gaji. Apa yang dibuat ialah satu pengimbangan kepada kedua-dua perkara ini. Iaitu *medium wages* digunakan sebagai satu perkara yang memberi kita panduan untuk lihat apakah kemampuan majikan dan *poverty line index* digunakan sebagai panduan untuk menyatakan apakah keperluan seseorang pekerja...

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: [Bangun]

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: [Bangun]

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: So, di antara kedua-dua *line* macam produktiviti dan pengangguran telah digunakan untuk adakan satu formula. Ya, Yang Berhormat Ipoh Barat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya setuju bahawa *report* Bank Dunia tidak perlu dibentangkan tetapi saya terima baik, Yang Berhormat setuju untuk memanjangkan *report* tersebut kepada semua Ahli Parlimen. Bolehkah ia dimulakan dengan diberikan kepada ahli-ahli *caucus* dan sesiapa juga yang ingin. Selain itu dipamerkan di *website* supaya semua ada *access* pada perkara ini. Saya hendak khusus kepada gaji minimum ini. Yang Berhormat Menteri saya difahamkan ada tekanan tertentu dari beberapa organisasi yang telah memberi memorandum dan sebagainya.

Saya difahamkan memandangkan ada tekanan tersebut kemungkinan besar kerajaan akan menunda tarikh mengimplementasikan gaji minimum ini dari 1 Januari. Adakah ini benar dan adakah kerajaan tidak akan benarkan sedemikian? Akhir sekali adakah pandangan Pakatan Rakyat sekurang-kurangnya gaji minimum RM1,100 adalah berpatutan dari semua *wage index* dan sebagainya?

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Yang Berhormat Menteri bersekali.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Dengan tekun saya mendengar penjelasan Yang Berhormat Menteri tadi berkenaan dengan implementasi penguatkuasaan gaji minimum. Merujuk kepada soalan saya pada 15 Oktober 2012, jawapan diberikan ialah dua kategori. Satu kategori ialah pada 1 Januari 2013 dan satu kategori lagi ialah pada 1 Julai 2013. Persoalan perkara kedua juga telah pun diberi jawapan iaitu penundaan jika tidak dapat melaksanakan gaji minimum dan diserahkan kepada Majlis Perundangan Gaji Negara (MPGN). Kerisauan saya ialah apabila kita mengumumkan gaji minimum itu dilaksanakan dan beberapa syarikat yang tidak berkemampuan untuk mengadakan gaji minimum, peranan kerajaan di mana sekarang?

Adakah kerajaan hanya menunggu dan melihat dan membiarkan begitu sahaja ataupun ianya sebagai satu akta yang melepasi batuk di tangga ataupun dibantu syarikat ini dalam pembentukan dana yang berbeza? Sepertimana yang telah diumumkan bahawa tidak ada kemampuan itu boleh disegerakan menyelamatkan atau memberikan inisiatif ataupun membantu syarikat-syarikat yang tidak berupaya. Keduanya, apabila syarikat tidak berkemampuan siapa yang akan berperanan untuk memastikan bahawa syarikat mana yang telah dimampukan? Setakat ini bila kita telah pun meluluskan rang undang-undang ini pada 2011, yang jelas ialah tidak ada satu syarikat yang tampil ke depan telah pun diberitahu oleh badan induk kesatuan sekerja yang mengatakan mereka melaksanakan gaji minimum diletakkan dalam perjanjian bersama yang telah diwartakan.

Jelasnya ialah tidak ada kesungguhan yang berbentuk *enforcement* atau penguatkuasaan yang dilakukan oleh kementerian supaya gaji minimum ini terlaksana sepertimana di Korea. Di Korea tidak mampu tutup kedai, tidak ikut tutup kedai. Ikut undang-undang yang telah diwartakan.

Jadi saranan saya kepada Yang Berhormat Menteri ialah suntingan yang boleh menyelamatkan syarikat-syarikat yang tidak berkemampuan ini, peranan apa yang boleh dimainkan? Terima kasih.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Yang Berhormat Menteri boleh minta tambah sedikit.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya sebenarnya sudah baca laporan *World Bank* itu sebab itu saya minta Yang Berhormat Menteri umumkan kepada semua. Tadi Yang Berhormat Menteri jelas dua *point* yang saya tidak bersetuju. Satu ialah pelabur asing. Menurut laporan Bank Dunia itu sebenarnya tidak ada kesan yang ketara kepada pelabur asing kalau diletak – kalau lebih daripada RM1,200 mungkin ada masalah tetapi menurut Bank Dunia di bawah RM1,200 tidak ada masalah dan tidak ada kesan ketara kepada keputusan pelabur asing.

Point kedua, sebenarnya pengangguran tidak akan bertambah kalau mengikut laporan *World Bank*. Sebenarnya apa yang perlu dilakukan ialah untuk Malaysia mengurangkan pekerja asing. Itu yang disarankan. Saya harap kita boleh berasas dengan laporan itu. Terima kasih.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Terima kasih...

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: *Last* Yang Berhormat Menteri, sedikit sahaja.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya, ya.

■1740

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya sedikit sahaja sebab saya telah mendengar tadi. Bagi saya kita tidak boleh begitu tegas dengan majikan. Kalau mereka tak mampu, tutup kedai. Ini kerana kita tak mahu keadaan di mana kehilangan kerja. Jadi, ia menyebabkan pengangguran kerana majikan tidak mampu nak ikut atau akur kepada undang-undang untuk membayar gaji minima. Saya nak penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri. Apa unjuran atau apa ada sudah dikaji kalaulah kita mengimplementasikan ini, berapa banyakkah kehilangan kerja akibatnya nanti? Pernah atau tidak dibuat satu kajian?

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Sedikit Menteri kalau Menteri tolong jawab sekali. Simulasi yang telah dibuat ke atas impak ekonominya adalah minimum pada kuantum yang telah disebutkan oleh Pakatan kecuali di atas *World Bank study*, kecuali atas *very low manufacturing sectors, the lowers end*. Menteri sedia maklum betapa dalam *minimum wage* ini ia akan dapat merungkaikan *that bottle neck* yang akan mengizinkan kita keluar dan beralih daripada *very low skill industry* kepada satu yang paling tidaknya *semi-skill*. Ini semua adalah perkara yang perlu diambil kira dalam keseluruhan. Saya yakin Menteri faham. Jelaskan.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Terima kasih. Ahli Yang Berhormat, di kadar RM1,100 yang telah diumumkan oleh pihak pembangkang, saya masih tegas dalam pendirian bahawa ini adalah satu perkara yang telah diumumkan tanpa mengambil kira asas ekonomi dan kesan kepadanya kerana seperti yang saya beritahu tentang pengangguran ini daripada kajian kita, dia mesti ada implikasi.

Pada masa sekarang, Ahli-ahli Yang Berhormat perlu tahu lebih daripada 33% daripada pekerja kita, gaji mereka ialah RM700 ke bawah. Kalau kita lihat kepada RM1,100, itu bermaksud keputusan yang dibuat mungkin akan meliputi satu peratusan besar. Mungkin 50%, 60% daripada pekerja kita yang ada akan diliputi di dalam gaji minima. Melalui *basic principles of wages*, mana-mana situasi di mana – nasihat yang paling baik yang boleh diberi oleh pakar-pakar ekonomi ialah kalau boleh mana-mana sistem gaji di mana gaji minima meliputi lebih daripada 10% seperti apa yang telah mereka dapat di dalam Hong Kong semasa Hong Kong mengumumkan gaji minima. Ini adalah satu isu yang terjadi dan keputusan dibuat supaya gaji minima kalau boleh tidak lebih daripada 10% daripada gaji pekerja-pekerja.

Kalau kita mengadakan satu sistem di mana gaji ini akan meliputi 50% atau lebih daripada pekerja, memang ini akan mempunyai kesan yang negatif kepada ekonomi. Kita boleh sampai ke RM1,100 tetapi mesti ambil masa. Dan apa yang kita telah mencadangkan ialah proses kenaikan gaji ini ialah satu proses yang mesti dibuat daripada semasa ke semasa. Itu sebab kajian akan dibuat pada tiap-tiap dua tahun dan ini akan membenarkan majikan untuk membuat perubahan-perubahan yang akan berlaku supaya dia boleh naik.

Contohnya, salah satu daripada isu yang dibangkit mengapa Sabah dan Sarawak RM800 dan di Semenanjung RM900. Asasnya ialah *medium wages* di Sabah dan Sarawak. *Medium wages* ialah kemampuan majikan-majikan. Kalau dilihat Sabah contohnya, gaji di Sabah kalau dibandingkan dengan Semenanjung dan di Sarawak ini, gaji puratanya *medium wages* pada kadar yang paling rendah. Kalau gaji di Sabah itu dinaikkan daripada gaji purata yang ada pada masa sekarang iaitu *medium wages* yang ada pada masa sekarang kepada RM900 satu kali gus, itu bermaksud kebanyakan majikan di Sabah gaji akan naik lebih kurang 200%, 300% yang boleh jadi luar daripada kemampuannya.

Oleh itu, di dalam melaksanakan gaji, kita kena mengambil kira semua perkara, dan ini adalah kali pertama Malaysia telah membuat keputusan supaya mengadakan gaji minima. Oleh itu, langkah dan cara perjalanan kita mestilah satu jalan yang akan memberi manfaat kepada pekerja dan pada masa yang sama tidak menjejaskan majikan yang ada pada masa sekarang. Itulah sebab kita telah memilih satu kadar yang bukan rendah sangat. Kalau yang paling *safe* ialah RM700. So, kita tidak mahu pilih kadar yang paling selamat dan pada masa yang sama kita pergi ke kadar yang boleh membawa kepada zon di mana boleh ada menjejaskan ekonomi. Itulah sebab keputusan telah dibuat.

Untuk jawab Yang Berhormat Ipoh Barat tadi, kerajaan sudah membuat keputusan iaitu pelaksanaan akan mula daripada Januari tahun ini. Seperti yang telah diterangkan oleh Yang Berhormat Kuala Langat, untuk SME iaitu kurang dari lima orang pekerja akan dilaksanakan pada tahun depan pada bulan Julai. Di dalam akta memang ada ruang untuk majikan untuk buat permohonan untuk lihat kalau boleh satu-satu majikan kerana keadaan mereka ini boleh diberi jangka masa yang lebih panjang. Menggunakan ini, ada majikan yang mohon dan kuasa itu ada di tangan majlis untuk kaji ini dan membuat keputusan adakah untuk satu-satu majikan, majlis akan membenarkan dan memberi masa yang lebih panjang.

Untuk masa sekarang, tanggungjawab Kementerian Sumber Manusia dan Majlis Perundingan Gaji Kebangsaan ialah untuk menetapkan kadar gaji minimum dan untuk melaksanakannya dan selepas itu Jabatan Tenaga Kerja akan memantau pelaksanaannya. Daripada segi perubahan yang akan berlaku kepada ekonomi kita dan transformasi yang akan berlaku kepada majikan kita, ini adalah satu isu ekonomi yang dikendalikan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dan oleh SME Corp. yang mereka mesti mengadakan program-program tertentu untuk bantu majikan kita di dalam pelan transformasi supaya mereka boleh menghadapi cabaran-cabaran yang baru.

Saya tahu dengan kenaikan kos pekerja dan dengan kos gajinya, banyak perubahan yang akan berlaku. Contohnya majikan yang sekarang ada lima orang pekerja, mungkin akan membuat keputusan untuk tiga orang pekerja. Mungkin majikan yang menggunakan tenaga kerja yang lebih banyak akan menjadi majikan yang menggunakan automasi dan teknologi yang lebih tinggi dan mengurangkan tenaga kerja. Perubahan-perubahan ini akan berlaku dan mungkin ia akan ada kesan ke atas cara macam mana kita menggunakan tenaga pekerja asing kerana gaji minima kena dipakai untuk tenaga pekerja asing pun dan mereka kena bayar gaji minima RM900, lepas itu tambah bayaran levi. So, kos pekerja asing mungkin akan jadi lebih tinggi daripada pekerja tempatan. Ini semua akan mempunyai kesan kepada cara penggunaan tenaga kerja atau *usage of labor*. Ya, Yang Berhormat Ipoh Barat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Yang Berhormat Menteri, bila Pakatan Rakyat mengatakan RM1,100, kita ada asas, *floor wage and all that*. Kita *very clear on this focus*. Akan tetapi yang menghairankan kita di bahagian sini adalah Yang Berhormat Rembau dan lain-lain Ahli Parlimen UMNO yang mengatakan kalau *minimum wage* menjadi RM1,100, beribu-ribu kilang akan tutup, beribu-ribu orang akan hilang kerja. Adakah Yang Berhormat setuju dengan pandangan tersebut? Kalau benar, bolehkah memberi asas-asas tersebut?

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Saya ada beritahu tadi bahawa kalau RM1,100, perubahan gaji akan berlaku *for minimum wage itself* untuk sekurang-kurangnya 40% sampai 50% daripada pekerja-pekerja yang ada. Daripada segi ekonomi, itu adalah satu bilangan yang besar. Bila kita mengadakan gaji minimum yang akan mempunyai kesan kepada 50% daripada pekerja-pekerja yang ada, memang itu mempunyai implikasi kepada ekonomi pada keseluruhannya. Saya sudah beritahu tadi daripada pandangan pakar-pakar ekonomi, mana-mana implementasi yang akan melibatkan lebih daripada 10% daripada pekerja sudah mempunyai kesan. *From that*, apabila dinaikkan, dia punya kesan akan bertambah-tambah. Bila sampai ke 50%, apakah kesannya. Mesti mempunyai kesan.

Oleh itu, saya ingat walaupun Ahli Yang Berhormat cakap ada asas tetapi dari segi butiran yang kita ada, memang RM1,100 mempunyai kesan negatif kepada ekonomi kita tetapi kita boleh mencapai itu mungkin dalam empat atau enam tahun lagi. Akan tetapi pada masa sekarang kita kena jalan perlahan-lahan dengan mengambil kira ekonomi pada keseluruhannya, memberi ruang

kepada majikan untuk membuat perubahan-perubahan yang sepatut dibuat supaya gaji yang lebih tinggi boleh dinikmati oleh pekerja-pekerja. Ya, Yang Berhormat Kuala Langat.

■ 1750

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Ya Yang Berhormat Menteri, saya ulangi lagi sekali iaitu sekiranya kalau syarikat itu tidak mampu untuk mengadakan gaji minimum, peranan kerajaan di mana dia?

Keduanya, kita tidak boleh membiarkan mereka tercicir begitu sahaja. Jadi saya mahukan komitmen daripada pihak kementerian bagi pihak kerajaan iaitu apa peranan yang boleh dimainkan dalam memastikan bahawa gaji minimum itu tidak ada dolak-daliknya supaya ia dilakukan dengan kadar segera seperti mana yang dijanjikan pada 1 Januari bagi mereka melepasi enam orang dan kurang daripada lima itu pada Julai 2012...

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Terima kasih Yang Berhormat, saya sudah jawab tadi iaitu isu untuk membantu majikan, membantu mentransformasikan syarikat-syarikat, ini semua dibuat oleh kementerian perdagangan dan perindustrian serta SME Corp. yang mempunyai banyak perancangan untuk membantu syarikat-syarikat di dalam perubahan mentransformasikan mereka dan program-program ini boleh digunakan oleh majikan untuk melihat bagaimana boleh menangani perubahan yang sedang berlaku dan gaji minimum.

Akan tetapi masalah yang dihadapi oleh majikan-majikan ini tidak akan menjejaskan rancangan kerajaan untuk melaksanakan gaji minimum dan akan terus di dalam proses ini dengan harapan perubahan ekonomi kita akan berlaku secara berperingkat. Saya ingat lebih baik kita beralih daripada tajuk ini. *Last question.*

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Boleh minta kepastian. Yang Berhormat Menteri, terima kasih. Adakah satu *task force* ditubuhkan bagi menggabungkan usaha-usaha MITI, SME Corp dan juga Kementerian Dalam Negeri untuk mengurangkan pekerja asing secara – adakah *task force* ataupun usaha gabungan dilakukan? Kedua, saya hanya mahu komen sedikit tentang pandangan ekonomi Yang Berhormat Menteri tadi, memang ada asasnya pandangan Yang Berhormat Menteri tadi tetapi kita di dalam satu suasana dinamik ekonomi global tidak begitu baik dan telah merosot. Ekonomi kita mesti dipandu atau dijana oleh domestik ekonomi dan domestik ekonomi itu dari *disposable income* yang diperoleh oleh pekerja kita, so kalau kita boleh tambah sedikit daripada 900 dan kita mungkin boleh menjana ekonomi domestik yang lebih kukuh dan lebih dinamik di dalam suasana ekonomi yang agak meleset ini...

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Okey.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Terima kasih.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Saya tambah sedikit Yang Berhormat Menteri.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Terima kasih, terima kasih.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Yang Berhormat Menteri.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Terima kasih Ahli Yang Berhormat, memang apabila gaji naik daripada RM600 sehingga RM900 itu akan memberi kesan tersebut. Apa yang kita cakap seperti apa yang saya katakan tadi ialah pertama *that the speed low effect on the economy* mesti

ada dan pada masa yang sama *we has a responsible government* telah mengambil langkah-langkah yang berpatutan supaya tidak mendatangkan kesan-kesan buruk.

Beralih kepada isu pekerja-pekerja asing ya, tajuk yang kedua. Ahli Yang Berhormat Bukit Bendera juga telah membangkitkan apakah langkah-langkah yang diambil di dalam mempertingkatkan pengurusan pekerja asing yang ada pada masa sekarang dan salah satu inisiatif yang besar yang telah dibuat oleh kerajaan iaitu dengan kerjasama Kementerian Dalam Negeri dan agensi-agensi yang lain ialah untuk Program 6P. Program 6P memang bertujuan walaupun belum selesai dan tujuannya adalah untuk memberi kesedaran bahawa satu peratusan besar daripada pekerja asing di dalam negara kita yang belum didaftarkan dan tidak sah untuk beberapa sebab yang berbeza.

Tujuan program ini adalah untuk mengurangkan bilangan pekerja asing yang tidak sah melalui satu proses di mana mereka boleh mendaftar dan selepas itu mereka boleh ditempatkan bagi menjalani program pemutihan dan ini akan membenarkan Kementerian Dalam Negeri dan agensi-agensi yang lain untuk mengambil langkah-langkah yang lain termasuk penguatkuasaan, pendakwaan dan penghantaran balik ke negara asal mereka, yang proses yang tiga, empat, lima dan enam ini belum dibuat lagi.

Melalui apa yang telah dibuat, kita berharap sekurang-kurangnya dapat mengetahui bilangan pekerja asing yang ada pada masa sekarang kerana di dalam proses pendaftaran seramai 1.3 juta pekerja asing yang telah didaftarkan dan lebih dari 500,000 daripadanya telah ditempatkan dan sedang menjalani program pemutihan.

Melalui Jawatankuasa Kabinet, pekerja-pekerja asing yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, di mana terdapat wakil-wakil daripada semua kementerian yang lain untuk membuat dasar-dasar yang besar tentang pengurusan pekerja asing, kerajaan mempunyai pendekatan bahawa pekerja asing mesti dikurangkan kepada satu tahap untuk memenuhi keperluan *real requirement of the industry*, dan proses ini adalah satu proses yang memerlukan transformasi sama ada kepada majikan dan ekonomi kita. Ini kerana pada masa sekarang terdapat banyak industri yang ada termasuk yang terdapat di Selangor dan di Pulau Pinang di mana mereka menggunakan tenaga pekerja asing yang banyak.

Pada hari ini kita telah membuat satu keputusan bahawa kita akan menghentikan pengambilan pekerja-pekerja asing sekali gus – kedua-dua negeri yang akan mengadakan ancaman yang besar kepada ekonomi mereka ialah negeri Pulau Pinang dan Selangor. Oleh itu, apa yang dibuat oleh sebuah kerajaan yang bertanggungjawab ialah mengambil langkah-langkah untuk memastikan bahawa pengurusan pekerja asing ini dibuat secara – untuk memastikan bahawa *the rationalization* akan memastikan *optimum utilization* yang paling *optimal* dan memastikan kita boleh mengurangkan kegunaan lebihan, *overused* dan untuk memastikan bidang-bidang tertentu di mana kita boleh mengelakkan kegunaan pekerja asing dengan sepenuhnya.

Inilah langkah-langkah yang sedang kita tuju dan seperti mana yang saya sudah terangkan tadi pada tahun akan datang apabila gaji minimum akan dikenakan kepada pekerja asing pun dan mereka akan dikenakan levi serta kos-kos yang lain untuk mendapatkan satu pekerja asing

mungkin akan menjadi lebih mahal daripada menggunakan pekerja tempatan. Jadi, ini akan menimbulkan satu impak yang besar bagaimana majikan akan menggunakan pekerja asing dan saya berpandangan bahawa ini akan memaksa mereka untuk menghadapi perubahan yang diperlukan. Pada masa sekarang, mereka segan untuk melabur di dalam modal iaitu *capital investment* supaya meningkatkan kegunaan proses mereka, *modernize* proses mereka dan mereka akan dipaksa kerana *it will not be available to use a large number of foreign workers..*

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: *[Bangun]*

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri, saya kira komitmen daripada Yang Berhormat Menteri tadi adalah cukup *very consoling* dengan izin ya, cukup meyakinkan tetapi kita mahu melepasi hanya niat dan cita-cita yang baik sahaja. Kita telah bercakap tentang berpindah, berganjak daripada apa yang kita terperangkap pada hari ini dengan *middle income trap* dan sebagainya untuk kita *move* kepada *high income economy with high performing industries*.

Akan tetapi inilah perkaranya Yang Berhormat Menteri, saya mahukan sedikit lagi komitmen daripada Yang Berhormat Menteri, kita bukan sahaja bercakap dalam komitmen seperti itu sahaja tetapi komitmen untuk melakukan sepertimana satu masa dahulu, Singapura memindahkan *all the low value added industry* kepada Batam dan satu komitmen yang tentunya susah untuk membawa beberapa anjakan dan *this is a gain changer* dan sekali dengan *minimum wages* bersekali dengan kesemua ini, kita mahu menyaksikan ia dilakukan dan kalaulah tidak ada komitmen seperti ini daripada 1.7 atau lebih sebenarnya, tiga juta lebih pekerja asing yang hari ini mengambil tempat kedudukan *locals*. Jadi kalau tidak keberanian untuk membuat perubahan itu, saya kira sampai bila-bila pun kita masih lagi dengan *low value added industries* dan kita akan berterusan begini. Walaupun kita bercakap untuk berubah kepada *high income economies*.

Jadi ini dia komitmen yang perlu dibuat dengan segala keberaniannya meskipun ia akan menjejaskan sedikit. *We have got to* – kita kena terpaksa membayar harganya itu pada awalnya ini. Terima kasih.

■1800

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Sekali. Dimaklumkan, pekerja asing ini adalah pesaing kepada pekerja tempatan. Beberapa maklumat yang diterima daripada segi kelayakan mereka untuk bekerja dalam negara ini. Mengikut laporan statistik yang dibuat oleh Menteri, 1.9 juta pekerja asing yang berdaftar. Akan tetapi dalam lontaran maklumat yang kita terima, melebihi tiga juta daripada apa yang telah dilonggokkan. Persoalan saya ialah penguatkuasaan daripada segi sektor mana yang pekerja asing ini boleh bekerja dalam negara? Ini disebabkan sekarang ini selalu dilihat ramai benar pekerja asing ini bekerja dalam sektor perkhidmatan, dalam sektor perhotelan contohnya. Perladangan of course sebab itu yang dimaklumkan bahawa itu adalah kelayakan dan juga sektor *construction* dan juga orang gaji.

Akan tetapi yang menjelaskan kita lebih ialah di mana-mana kita pergi dalam negara ini, pekerja asing menjadi suatu fenomena yang menakutkan kerana semua sektor mereka lalui.

Adakah Kementerian tidak ada kesedaran dalam segi penghijrahan sebegini, walaupun padatnya pekerja-pekerja asing yang membolehkan menjadi pesaing akan melibatkan gaji minimum? Kalau dapat dikurangkan pekerja asing ini daripada paras 1.9 juta yang statistik Menteri buat, saya percaya ia boleh selesai daripada segi gaji minimum. Akan tetapi yang jelas ialah kesungguhan itu tidak berada dalam kemuncaknya. Itu yang saya difahamkan.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri. Memandangkan kita *over rely* kepada pekerja asing, adakah Yang Berhormat Menteri bersetuju bahawa daripada polisi-polisi yang dilancarkan oleh kerajaan seperti gaji minimum yang mana kita sokong walaupun kuantumnya berbeza, ia sekali gus dengan beberapa masa akan mengurangkan penglibatan warga asing bekerja di sini? Apakah jangka masa atau *the estimated* pekerja asing ini yang dapat dikurangkan dalam beberapa jangka masa ini?

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Untuk menjawab pandangan yang dikeluarkan oleh ketiga-tiga orang Ahli Yang Berhormat, semua ini ada berkaitan iaitu salah satu daripada perkara yang am pada ketiga-tiga hujahan tadi ialah tentang transformasi ekonomi kita. Ini kerana transformasi ekonomi ini – itulah kesedaran oleh Kementerian di bawah Barisan Nasional bahawa ekonomi kita perlu mengadakan perubahan. Itulah sebab kita telah mengumumkan *the new economic model* (model ekonomi baru) yang mana sudah jelas dikatakan bahawa negara ini akan pergi ke arah *the high-income economy*.

Untuk mencapai itu, kerajaan telah mengenal pasti melalui *Economic Transformation Program*, bidang-bidang yang mana ekonomi yang baru ini akan diasaskan kepada pengetahuan, kemahiran yang tinggi dan peluang-peluang pekerjaan yang akan diwujudkan ialah peluang-peluang pekerjaan di dalam sektor-sektor sedemikian. Kalau kita ada satu ekonomi di mana aktiviti-aktivitinya ialah diasaskan pada pengetahuan dan kemahiran di peringkat tinggi, ini akan menarik pekerja-pekerja tempatan dan mewujudkan peluang-peluang untuk pekerja-pekerja tempatan.

Di dalam Model Ekonomi Baru, sasarannya ialah menjelang tahun 2020, lebih daripada tiga juta peluang pekerjaan akan diwujudkan dan 50% ialah yang diasaskan kepada kemahiran dan pengetahuan dan pendapatan yang tinggi. Inilah perubahan ekonomi yang kita semua, di mana-mana tempat perlu memberi galakan dan membuat supaya melalui perubahan ekonomi ini, kebergantungan kepada pekerja asing ini boleh dikurangkan. Industri-industri kerana pada masa sekarang ingat mereka boleh mendapatkan keuntungan dengan *cost labour* yang tinggi pada tahun yang akan datang, ini tidak ada lagi. Oleh itu mereka akan dihadapkan dengan satu keadaan yang mana kerana mereka perlu membuat keputusan mahukah mereka membuat perubahan atau mereka menghadapi masalah.

So, di dalam keadaan ini, saya mempunyai satu keyakinan yang besar bahawa perubahan ini seperti yang telah diberitahu oleh Yang Berhormat Kuala Selangor tadi, pada awal-awalnya mungkin 'sakit' sedikit tetapi lama-kelamaan ia akan membawa kebaikan. Ini adalah satu laluan yang diperlukan. *This is not a choice. It is something we have to do.* Itulah sebab kita pun sudah membuat keputusan. Dengan ini saya ingat pengurangan pekerja asing akan kurang tetapi kalau

you tanya saya apakah peratusannya yang akan kurang, bidang-bidang yang mana pada masa sekarang kita tahu penggunaan yang paling besar ialah pembuatan. Pembuatan mungkin menggunakan lebih daripada 30% daripada pekerja-pekerja asing yang ada pada masa sekarang, diikuti dengan perladangan dan pembinaan dan ada sektor-sektor tertentu di dalam perkhidmatan mereka dibenarkan.

Saya terima pandangan daripada Yang Berhormat Kuala Langat tadi, ada mereka sudah berhijrah daripada sektor-sektor dibenarkan kepada beberapa sektor-sektor di luar. Itulah sebab melalui penguatkuasaan yang akan dibuat melalui Program 6P ini, kita akan membuat pengurusan yang lebih baik kepada kegunaan pekerja-pekerja asing supaya mereka cuma digunakan di sektor-sektor yang mana amat diperlukan yang mana tidak ada minat oleh pekerja-pekerja tempatan dan mereka diperlukan untuk membangunkan ekonomi iaitu pekerja asing ini mesti menyumbang pada pembangunan ekonomi. *Each of them* mesti ada *economic value*. Kalau seseorang pekerja asing itu tidak ada *economic value*, maka majikan tidak akan membawa mereka masuk.

So, ini adalah usaha yang dilakukan oleh kerajaan supaya di dalam proses perubahan yang sedang kita buat ini, kegunaan pekerja asing sebagai tenaga pekerja ini akan mengadakan satu *rationalization* yang mana *it would be met on the real demands and faced based on the economic needs*.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: [Bangun]

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri, boleh beri jangka masa dan kuantum? Sekurang-kurangnya kita boleh *estimate* berapa – *we just figuratively* cakap dalam *on the air*. *Can we have some - there must be* dengan Yang Berhormat Menteri, asas-asas dan berapa *figurnya*. So, kalau 20%, 30% atau berapa orang yang akan dikurangkan pekerja asing ini?...

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Menambah daripada situ.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Dan jangka masa.

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Menambah daripada situ.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri...

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya.

Tuan Yang di-Pertua: Dalam penggulangan ini, cuma *minimum wages*kah ataupun ada lagi lain-lain?

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ada lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Pasal apa yang saya dengar hampir sejam ini mengenai dengan *minimum wages* sahaja.

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Okey. *Last point* Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Sebenarnya kalau kita menghalusi perkara ini Yang Berhormat Menteri, tentunya dua sektor besar. Satu adalah pembinaan (*construction*) dan kedua adalah perladangan (*plantation*). Dua ini yang sejarahnya kebergantungan kepada pekerja asing. Dalam dua perkara ini juga Menteri, kita ambillah *plantation*, ia seperti yang saya sebutkan lebih

awal tadi, ia akan memerlukan kita keberanian untuk merungkaikan beberapa perkara. Sebagai contoh, CPO. Kalau kita mahu hanya bergantung kepada eksport CPO yang pula kita berikan duti *free* AP CPO yang sepatutnya untuk kita berganjak kepada *high-income economy*, mestilah untuk kita eksport proses ataupun *downstream product of CPO*. Akan tetapi kita tidak mahu merungkaikan AP *rentier system* CPO itu sehinggakan kita menambah pula daripada tiga hingga lima *million* metrik.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ahli Yang Berhormat, keputusan sudah dibuat...

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Okey cukup. Itu maksud saya tadi.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Dan dasar mengenai ini sudah diumumkan. Ia sudah jauh.

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Kalau kita *back to – last, last point*. Kalau kita kembali kepada hanya *brick and mortar and selling of CPO*. Daripada kita seperti mana Yang Berhormat Menteri sebutkan tadi, berganjak kepada *higher value added industry*, kita tidak akan dapat meskipun kita mempunyai cita-cita yang besar kembali ataupun melonjakkan negara kita pada *high-income economy*. Itu perkara yang saya hendak tekankan.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Isu CPO sudah diselesaikan dan Ahli Yang Berhormat sudah tahu. Saya pun Ahli Yang Berhormat ada dengar bahawa kerajaan pun telah membuat keputusan untuk industri hiliran supaya membuat *value adding to our product* untuk memberi perubahan kepada ekonomi.

Lagi satu perkara yang dibangkitkan ialah tentang pengangguran. Pada masa sekarang pengangguran di dalam negara kita ialah pada kadar 3%. Ini seperti yang telah ditakrif oleh bidang-bidang antarabangsa boleh dikatakan Malaysia mempunyai *full employment*.

■1810

Akan tetapi, isu ialah tentang adakah mereka kerja di dalam bidang-bidang yang sesuai dengan kelayakan mereka. Di dalam kajian yang dibuat oleh Kementerian Pengajian Tinggi, lebih daripada 70% daripada siswazah dan mereka yang mempunyai diploma dan sebagainya, mereka mempunyai pandangan bahawa mereka kerja di dalam majikan-majikan, di bidang-bidang yang agak selaras dengan kelayakan mereka dan apa yang latihan yang mereka peroleh.

Kementerian Sumber Manusia melalui usahanya melalui Jabatan Tenaga Kerja, pada tahun yang lalu telah menempatkan lebih kurang – untuk tahun ini daripada Januari sampai September tahun ini telah menempatkan lebih daripada 150,000 orang untuk mendapat peluang-peluang pekerjaan.

Daripadanya ialah 307 orang yang mempunyai siswazah, yang baki 113,000 ialah mereka yang daripada bukan siswazah. Ini adalah usaha daripada kementerian sahaja, tetapi ada usaha-usaha lain yang telah membantu untuk mendapat dan memberi peluang pekerjaan. Untuk menjawab soalan bahawa ada graduan yang keluar daripada universiti tetapi tidak mempunyai iaitu kemahiran yang mencukupi untuk mendapat peluang-peluang pekerjaan kerana ada *mismatch* atau *gap* di antara apa yang diperoleh di universiti dan apa yang diperlukan oleh majikan.

Kerajaan telah membuat banyak program melalui banyak agensi contoh MDEC, melalui EPU, melalui Program Sijil Skim Latihan 1Malaysia, melalui *Talent Corporations*, melalui *Graduate Employment Programme* yang dibuat oleh Kementerian Pengajian Tinggi, melalui program yang dibuat oleh Pembangunan Sumber Manusia Berhad di dalam Kementerian Sumber Manusia.

Banyak usaha yang dibuat untuk memberi *internship* dan *finishing school* kepada mereka yang keluar daripada universiti supaya mereka mengisikan *gap* di antara apa yang mereka ada dan apa yang diperlukan oleh majikan untuk meningkatkan *employability* mereka. Ya, Yang Berhormat Kuala Langat.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Yang Berhormat Menteri, saya cukup kagum dan bersetuju dan terima kasih kerana ruang daripada lepasan Sijil Pelajaran Malaysia sampai kepada ijazah yang telah diusahakan oleh kementerian. Namun, yang jelas ialah apabila mereka ini keluar sebagai contohnya ILP keluar dan mereka mendapat pengiktirafan daripada latihan yang telah mereka lakukan. Isunya sekarang ialah mereka ini tidak diiktiraf oleh syarikat-syarikat swasta yang besar. Mereka mendapat pendidikan tetapi tidak dinilai oleh syarikat-syarikat yang dianggap sebagai boleh membantu. Peranan apakah untuk memastikan bahawa mereka-mereka yang mendapat latihan ini diberikan ruang kerana mereka itulah bila dia keluar, automatik dia dianggap sebagai separuh profesional daripada skil yang mereka ada sebab kita hendak pekerja yang berskil.

Pada masa yang sama, kita boleh ambil pekerja asing untuk *replace* mereka-mereka. Yang jelas ialah tentang kelayakan ataupun memastikan bahawa syarikat-syarikat besar ini boleh mengiktiraf daripada kelompok kumpulan-kumpulan yang dikatakan mendapat latihan yang dikeluarkan oleh produk-produk oleh Kementerian Sumber Manusia. Kelayakan pengiktirafan oleh syarikat-syarikat ini, peranan apa Yang Berhormat Menteri harus mainkan? Terima kasih.

Datuk Dr. S. Subramaniam: Pada masa sekarang pun, mereka yang keluar daripada Institusi Latihan Perindustrian kebanyakan mereka lebih daripada 70% diambil oleh industri-industri di dalam satu jangka masa yang pendek. Walaupun gaji permulaan mereka mungkin rendah iaitu mungkin di lingkungan RM900 sampai RM1,000 tetapi daripada kajian-kajian yang kita buat, di dalam enam bulan atau satu tahun, kenaikan gaji mereka lebih tinggi daripada pekerja-pekerja yang lain yang tidak mempunyai kelulusan. Ini menunjukkan bahawa latihan yang mereka peroleh sijil yang diperoleh telah memberi mereka peluang untuk mendapat kenaikan gaji dan kenaikan pangkat secara lebih cepat.

Baru-baru ini, kita sudah membuat keputusan dasar di kementerian supaya mereka yang masuk ke dalam Institusi Latihan Perindustrian mereka diwajibkan sekurang-kurangnya mengikuti kursus sampai Sijil Kemahiran Tahap 3.

Sebelum ini ada yang mereka keluar yang daripada tahap 1. Bila mereka keluar daripada tahap 1, nilai mereka rendah dan penerimaan oleh industri di kadar yang rendah. Dengan meningkatkan supaya mereka mendapat sekurang-kurangnya tahap 3, ini akan meningkatkan profesionalisme mereka dan penerimaan oleh majikan pun akan naik. Ini akan memberi peluang kepada mereka untuk mendapat gaji yang lebih tinggi. Jadi, ini ialah langkah-langkah yang dibuat

oleh kerajaan untuk memastikan mereka yang keluar dengan kemahiran mereka pun boleh mendapat peluang pekerjaan yang lebih baik.

Di dalam isu latihan kemahiran, banyak yang sedang berlaku dalam usaha kita untuk menghasilkan tenaga kerja yang mahir dan akan menunaikan keperluan ekonomi yang sedang berubah pada masa sekarang.

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: *[Bangun]*

Datuk Dr. S. Subramaniam: Salah satu perkara mustahak yang akan berlaku pada tahun 2013 ialah keputusan Kementerian Pelajaran untuk memulakan latihan kemahiran di dalam sekolah-sekolah. Ini akan membawa satu perubahan yang besar kerana mereka selepas PMR akan didedahkan kepada kemahiran-kemahiran tertentu dan bila sudah sampai ke tingkatan lima, mereka cuma bukan sahaja mendapat kelulusan akademik, tetapi mereka akan mendapat latihan kemahiran.

Apabila ini meliputi satu peratusan besar daripada murid-murid kita yang ada di dalam sistem pelajaran, ini akan menjadi satu pemangkin yang besar untuk memastikan bahawa anak-anak yang keluar daripada sistem pendidikan kita ialah mereka yang mahir dan kemahiran mereka boleh digunakan untuk pelbagai jenis aktiviti. Ya.

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Ini tahun kelima. Hampir tahun kelima sudah saya dengar ucapan ini, perbincangan ini, atas tajuk ini. *Let this be the last* Yang Berhormat Menteri. *It could not also be the last* nampaknya dalam reformasi pendidikan yang sedang kita lalui. Akan tetapi, kita telah bercakap tentang *mismatch* dan *gap* segalanya ini tahun kelima sudah ini, saya berada dalam Dewan yang mulia ini. *What went wrong?* Apa sebenar-benarnya telah menjadi kesalahan besar yang telah kita lakukan dalam jenayah pendidikan atau ke gelinciran sebagainya?

Akan tetapi, Yang Berhormat Menteri *this is the fifth year and I'm listening to the same discourse, same jawapan, same soalan. It's all about mismatch* dan *it's all about gap, it's all about putting around pack in a square hole* sebagainya. Jadi apakah ini terakhirnya? Apakah kita sedang menyaksikan saat-saat untuk kita betul-betul transformasi pendidikan.

Jadi, kesemua ini perlu ada. Kalau *we have failed in our education*, kalau selepas mereka *graduate*, kita hulurkan lima kementerian untuk menjadikan mereka *employable, certainly we have fail* Yang Berhormat Menteri. Jadi, itu pengakuan yang perlu Yang Berhormat Menteri buat pertama-tamanya. Terima kasih.

Datuk Dr. S. Subramaniam: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Ahli Yang Berhormat sedia dengar tentang isu-isu tetapi bila kita memberi penyelesaian-penyelesaian dan langkah-langkah yang sudah diambil, itu pun mesti diterima oleh Ahli Yang Berhormat sebagai suatu langkah yang baik bahawa usaha kerajaan untuk menghadapi satu isu yang ada dan untuk mendapat satu penyelesaian.

Di mana-mana tempat, di mana-mana negara pun, kelulusan yang diperoleh oleh seseorang graduan ini telah memberi dia satu kebolehan untuk mendapat satu peluang pekerjaan. Isu untuk menyesuaikan dirinya kepada jenis pekerjaan yang beliau cari ini ialah isu itu bukan

sahaja ada di dalam negara kita, tetapi ada di dalam seluruh dunia. Ini kerana tanggungjawab sesuatu universiti ialah untuk mengeluarkan satu graduan yang mempunyai keupayaan untuk fikir, untuk menyesuaikan dirinya, untuk jenis-jenis kerja yang ada dan itulah tanggungjawabnya dan bukan untuk pastikan bahawa beliau mempunyai setiap kemahiran yang diperlukan oleh mana-mana industri. Itu tidak boleh dibuat.

Jadi, bila mereka keluar dan ada kekurangan daripada segi itu, itulah sebabnya contohnya MDEC, masuk kerana untuk memberi mereka di dalam kemahiran-kemahiran tertentu baru yang diperlukan oleh industri-industri tertentu supaya mereka boleh mendapat kerja. Konsep *finishing school* inilah satu perkara yang bukan khusus untuk Malaysia sahaja, tetapi yang dibuat oleh mana-mana tempat di dalam dunia di mana dibuat untuk meningkatkan kebolehan untuk mendapat pekerjaan atau *employability*.

Sebagai sebuah kerajaan yang bertanggungjawab, kita menerima hakikat itu dan itulah sebab banyak yang dibuat oleh kerajaan menyediakan peluang-peluang ini supaya mereka boleh mendapat kerja yang lebih tinggi, mendapat pengiktirafan yang lebih tinggi dan penyelesaian.

■1820

Pada masa sekarang kita pun sedang memasukkan perkara-perkara ini di dalam kurikulum universiti supaya *internship*, *professional qualification*, *certification* ini boleh dijadikan sebahagian daripada kurikulum yang tersedia di dalam universiti, dan ini boleh meningkatkan kebolehpasaran pelajar-pelajar di dalam institusi universiti.

Lagi satu soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Ipoh Barat ialah tentang perjawatan di Mahkamah Perusahaan, di mana ada empat kekosongan yang ada pada masa sekarang, dua di peringkat *cader post*, dua untuk jawatan terbuka. Kita dalam usaha untuk menyenaraipendekkan beberapa orang yang telah mohon untuk mengisi kekosongan ini tetapi kerana ini tidak menjadi sebab mengapa ada kes-kes yang belum diselesaikan. Memang kes-kes yang ada di mahkamah tiap-tiap tahun, mahkamah mengendalikan lebih kurang 2,500 kes dan daripadanya lebih daripada 1,700 adalah kes-kes baru dan baki ialah kes-kes yang lalu.

Ada banyak sebab mengapa ada kes yang belum diselesaikan dalam satu tahun ataupun perlukan dua tahun dan Yang Berhormat sebagai seorang peguam yang pergi ke mahkamah Perusahaan tahu sebab-sebab ini. Ini kerana kadang-kadang ada isu-isu dari segi perundangan yang dirujuk kepada mahkamah, dan mahkamah Perusahaan tidak boleh terus sampai mahkamah membuat keputusan. Kadang-kadang ada peguam-peguam daripada kedua-dua pihak yang mewakili majikan, mewakili pekerja, mereka ada tanggungjawab yang lain, mereka membuat pindaan. Kadang-kadang ada kes memerlukan saksi yang banyak dan mereka tidak boleh dapat saksi.

Inilah sebabnya kadang-kadang satu-satu kes ini tidak boleh diselesaikan di dalam satu masa yang pendek. Kita sedia untuk mendapat pandangan dalam usaha untuk mengurangkan kerana daripada tahun 2009 sampai sekarang, masa itu tunggakan adalah lebih kurang 4,000 kes dan kita sudah kurangkan kes itu sampai 2,500. kita juga dalam usaha untuk mengurangkan itu

lagi dan saya berpendapat dengan usaha-usaha penambahbaikan yang kita buat ini, kita boleh memendekkan lagi jangka masa yang diambil.

Kalau peguam-peguam dan pihak-pihak yang lain boleh bekerjasama dengan kita untuk memastikan kita semua bekerjasama untuk memastikan bahawa kes-kes ini boleh diselesaikan dalam satu jangka masa yang pendek, ini boleh dicapai. Ya Yang Berhormat Ipoh Barat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri, dua hari dulu Yang Berhormat Menteri Jabatan Perdana Menteri juga menjawab sedikit mengenai perkara pelantikan pengerusi mahkamah Perusahaan. Beliau menjawab, itu adalah tertakluk kepada rekomendasi Yang Berhormat Menteri. Saya hendak tanya khusus kepada pelantikan ini, saya difahamkan dari jawapan Yang Berhormat Menteri Padang Rengas itu mengatakan bahawa ada jawatan tetap, ada jawatan kontrak dan ada jawatan *neither here nor there*. Ini menjadi perkara yang khusus, saya hendak tanya, apakah rasional itu, kerana jangan kita Yang Berhormat Menteri, kalau pengerusi Mahkamah Perusahaan membuat keputusan berkaitan dengan *security of tenure employment*, mereka sendiri tidak ada *security tenure employment*, tidak ada makna langsung.

Saya difahamkan ada sekarang kebelakangan sejak Yang Berhormat Menteri dilantik menjadi Menteri, tempoh masa mereka sudah dikurangkan dari dua tahun yang kerap kali digunakan ke sekarang ke satu tahun. Ini menjadi sangat menyusahkan Pengerusi-pengerusi Mahkamah Perusahaan. Itu soalan pertama.

Kedua adalah penulisan, *grounds of judgment*, pengerusi masih dilambatkan. Ada beberapa kes lima tahun hingga enam tahun belum dilaksanakan, adakah Yang Berhormat mengetahui mengenai perkara tersebut dan apakah tindakan susulan yang akan diambil.

Tuan Abdullah Sani bin Abdul Hamid [Kuala Langat]: Yang Berhormat bersekali. Saya mengambil ruang untuk menumpang Yang Berhormat Ipoh Barat dalam isu ini. saya melihat dari segi kes itu diangkat ke Mahkamah Industri bila mana ia dibawa ke bawah Jabatan Perusahaan (JPP). Yang jelas ialah, apakah kita tidak boleh selesaikan dan beri kuasa kepada pegawai-pegawai ataupun ketua Pengarah dalam peringkat *dispute* itu sebelum dimasukkan ke Mahkamah Industri seperti mana yang diperuntukkan dalam seksyen 20(3) iaitu Menteri berkuasa untuk merujuk.

Sebelum dia sampai kepada Menteri masuk merujuk seksyen 20(3), dia *dispute*. Seksyen 18 contohnya yang membolehkan pegawai itu memberikan keputusan dan tidak perlu dibawa ke Mahkamah Industri, ia lebih merujuk kepada kes yang mana negara-negara luar buat seperti mana saya *quote*, saya mengambil contoh seperti negara Filipina memberikan kuasa kepada *IR Department* untuk mengadili dan menjatuhkan hukuman. Bolehkah demikian dilakukan sekurang-kurangnya beban hakim-hakim, pengerusi-pengerusi Mahkamah Industri itu dapat dikurangkan dan penyelesaian disegerakan. Apa pandangan Menteri.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Terima kasih. Di Mahkamah Perusahaan, 28 perjawatan yang ada, 22 ialah tetap dan yang baki ialah sementara, di kedua-dua peringkat iaitu kader dan terbuka. Yang kader ini melalui sokongan daripada Peguam Negara *AG's Chamber* tetapi untuk

mereka yang terbuka, keputusan dibuat oleh Kementerian Sumber Manusia melalui pengiklanan dari mereka daripada swasta.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tidak betul, itu kontrak *also two years or* tetap *like in seal service*.

Tuan Abdullah Sani bin Abdul Hamid [Kuala Langat]: Sampai *retire*.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Jumlah 16 ialah tetap, *this are the* – ini ialah mereka daripada penjawat awam yang tetap yang mereka tidak ada kerja dengan mahkamah Perusahaan, mereka akan balik kepada sistem penghakiman yang lain.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Macam itu bukan, dengan Mahkamah Perusahaan mereka jadi tetap.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Tidak, mereka boleh dipindahkan ke mana-mana tempat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini auta karat ini...

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Kadang-kadang mereka naik pangkat menjadi *Judicial Commissioner*.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Yang di-Pertua, ini *misleading the Dewan*.

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Itu bermaksud kalau apa yang diberitahu oleh Ahli-ahli Yang Berhormat betul, yang menjadi *chairman* di mahkamah perusahaan tidak boleh menjadi *Judicial Commissioner* kerana mereka dibolehkan untuk naik pangkat. Itulah sebab mereka menjadi...

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: So bermakna dari *AG's Chamber, they secondment only?*

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Ya. Okey untuk jawab soalan daripada Yang Berhormat Kuala Langat, kita sedang berusaha untuk lihat balik proses ini, untuk memperbaiki dan ada input daripada pihak MTUC dan kita pun sudah minta mereka beri lebih input supaya langkah-langkah yang boleh diambil daripada mulanya apabila kes ini dilaporkan di peringkat negeri dan melalui rujukan Menteri sampai ke Mahkamah Perusahaan.

Apakah yang langkah-langkah yang boleh diambil untuk mengurangkan jangka masa dan meningkatkan lagi efisiensi proses ini dan saya berharap dengan sokongan daripada semua pihak iaitu *tripartite decision*, kita boleh mewujudkan satu sistem baru yang mengatasi apa-apa kelemahan yang ada pada masa sekarang dan memendekkan masa yang diambil. Kadang-kadang kedua-dua pihak pekerja dan majikan termasuk kerajaan tidak mahu satu proses yang terlampau panjang. Oleh itu kita kena lihat kepada proses ini dan saya berharap pihak pekerja majikan akan bekerjasama dalam usaha ini memberi input mereka supaya kita boleh mewujudkan satu langkah yang baru.

Lagi satu isu yang dibangkit ialah Yang Berhormat Ampang berkenaan gangguan seksual dan cuti bersalin. Gangguan seksual kita sudah masuk dalam Akta Kerja melalui pindaan di mana tatacara apa yang seseorang majikan sempat buat kalau ada satu aduan tentang gangguan seksual sudah termasuk di dalam sistem perundangan. Beliau diwajibkan untuk membuat siasatan

sampai membuat keputusan di dalam skop akta kerja iaitu perhubungan di antara seorang pekerja dengan majikan *employer-employee responsibility*.

Di dalam gangguan seksual memang ada isu *criminality*, isu *criminality* memang luar daripada skop Akta Kerja. Isu *criminality* kena dikendalikan oleh pihak polis atau pihak-pihak tertentu, so itu perkara yang lain. Akan tetapi daripada menangani isu ini, dari skop *employer-employee relationship*, tatacara itu sudah ditetapkan dan diwajibkan. Kalau ada mana-mana majikan enggan membuat siasatan yang sepatutnya dibuat mereka boleh didenda.

■1830

Kalau ada pekerja yang membuat aduan dan mereka tidak berpuas hati dengan apa yang dibuat oleh seorang majikan, ini boleh dilaporkan kepada Ketua Pengarah Jabatan Tenaga Kerja. Ketua Pengarah di dalam akta mempunyai kuasa untuk mengambil tindakan untuk memastikan membuat satu kajian untuk isu ini.

So, ini adalah satu perkembangan baru di mana kita telah mengambil langkah yang pertama melalui usaha ini untuk menangani isu gangguan seksual. Tentang isu cuti bersalin, di dalam sektor awam sekarang diberi supaya seseorang pekerja wanita diberi 300 hari di dalam jangka masa perkhidmatan mereka pada keseluruhannya untuk mengambil cuti bersalin mengikut pilihan beliau.

Beliau boleh mungkin anak yang pertama boleh mengambil 90 hari, anak yang kedua ambil 60 hari, anak yang ketiga ambil 40 hari.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: [Bangun]

Datuk Seri Dr. S, Subramaniam: Terpulang kepadanya. Sekarang di dalam sektor swasta, apa yang dibuat ialah mereka diberi 60 hari juga tetapi menghadkan kepada lima orang anak iaitu 300 hari juga.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Mesyuarat**]

So, sekarang kita di dalam perbincangan dengan majikan dengan pihak pekerja, mahukah mereka sudi untuk perubahan. Supaya apa yang dibuat oleh sektor awam ini boleh di buat di sektor swasta. Supaya pekerja sektor swasta pun diberi peluang yang sama iaitu 300 hari tetapi cara macam mana mengambil ini, terpulang kepada pekerja. Ya, Yang Berhormat Kuala Langat.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Ya, Yang Berhormat Menteri.

Datuk Seri Dr. S, Subramaniam: Cuti bersalin pun *you* mahu juga?

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Ya, cuti bersalin. Kita ini prihatin wanita. Selamat datang Timbalan Yang di-Pertua, menggantikan Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Menteri, melihat daripada seksyen 37, yang hanya memperuntukkan lima anak, itu telah berlalu begitu lama. Sudah berlalu begitu lama.

Thailand telah pun memperuntukkan sebanyak 90 hari. Indonesia sebanyak 90 hari. Singapura sebanyak 112 hari. Eropah, *masya-Allah* lebih hebat lagi. Enam bulan sampai ke setahun. Isunya sekarang ialah mengapa tidak disegerakan? Tidakkah kita prihatin kepada wanita

yang mengharap belaian atau memberikan masa untuk ditumpu kepada anak? Yang Berhormat Sri Gading ini dipanggil bapa mithali.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Yakah Yang Berhormat Kuala Langat?

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Isunya sekarang Yang Berhormat Menteri ialah seksyen 37 dan Akta Pekerja 1955 itu sudah terlalu lapuk. Wanita ini sudah menjerit riuh-pekik untuk melihatkan hak mereka ditegakkan. Isu sekarang, di negeri Kelantan pun sudah buat 90 hari, Selangor diberi 90 hari. Masalah apa itu?

Jadi, saya menyarankan kepada Menteri, tidak usah lengah lagi. Segerakan 90 hari tanpa ada limit kerana sasaran utama tahun 2020, 70 juta. Jadi, sebanyak mana tenaga itu dapat dikeluarkan, *factory*, pengilangan itu dapat mengeluarkan *product* yang baik, teruskan. Jangan sekat mereka. Itu yang saya lihat dari segi aspek perikemanusiaan terhadap kaum hawa yang cukup memerlukan pertolongan kita. Apa kata Yang Berhormat Sri Gading?

Puan Hajah Zuraida Kamaruddin [Ampang]: Sambung sikit Menteri. Tuan Yang di-Pertua. Okey, terima kasih. Saya setuju dengan pandangan Yang Berhormat Kuala Langat. Cuma apa yang saya hendak bangkitkan sekarang Menteri, masalahnya ada pekerja-pekerja wanita daripada Jabatan Pendidikan itu sendiri, apabila mereka memohon ataupun bercuti bersalin selama 90 hari tetapi tidak dapat di luluskan oleh Pengarah ataupun Ketua Jabatan atau sebagainya. Adakah mereka tertakluk untuk mengangkat kes ini kepada Sumber Manusia agar Sumber Manusia memastikan bahawa apa yang telah dimeterai dalam Perlembagaan itu dapat dilaksanakan dengan adil untuk orang perempuan?

Datuk Seri Dr. S. Subramaniam: Maksud Ahli Yang Berhormat, ada penjawat awam di bidang pendidikan yang tidak boleh menggunakan apa yang telah disediakan di dalam akta, di dalam kemudahan yang telah disediakan? Isu ini boleh dibincangkan. Bukan, ini di luar dari - Kementerian Sumber Manusia tidak jaga pekerja awam. Kita cuma pekerja swasta sahaja tetapi isu ini boleh dibawa kepada Jabatan Perkhidmatan Awam melalui wakil-wakil mereka supaya perkara ini – kerana daripada segi dasar memang pekerja itu layak. Mungkin ini ialah keputusan seseorang pegawai tertentu yang boleh diselesaikan di peringkat jabatan.

Isu yang penghabisan ialah isu ILP Arumugam Pillay yang dibangkit oleh Ahli Yang Berhormat daripada Ipoh Barat. Saya sedar dan terima beberapa daripada pandangan Yang Berhormat tentang sejarah. Macam mana ILP Arumugam Pillay dimulakan daripada *South Indian Labour Fund*. Pada masa sekarang, lebih daripada 40% daripada murid-murid yang berada di ILP ialah daripada keturunan India. Selaras dengan keputusan yang dibuat pada awalnya bila kelulusan diberi untuk pembangunan institut ini di tanah *South Indian Labour Fund*.

Saya menerima pandangan bahawa ini adalah satu keputusan yang dibuat di dalam Parlimen dan di dalam Jemaah Menteri bahawa masa pembangunan ILP ini memang ada bantahan. Bukan sahaja daripada masyarakat India pada keseluruhannya. Di peringkat MIC, kita pun telah mengumumkan pandangan kita supaya di masa-masa pembangunan ini mesti digunakan dan mesti diberi peluang untuk murid-murid daripada keluarga-keluarga India yang miskin untuk mendapat latihan.

Kita akan meningkatkan lagi peluang-peluang yang sedia ada untuk menambahkan lagi peluang-peluang untuk murid-murid daripada masyarakat India. Meningkatkan lagi peluang pekerjaan kepada pengajar-pengajar di dalam institusi ini selaras dengan keputusan yang telah dibuat. Terima kasih.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri, saya hendak bangkitkan perkara ini mengenai ILP Arumugam Pillay. Ada dua, tiga hal. Satu, adalah pengambilan lebih pelajar masyarakat India. *There is historical significance* kerana ini adalah harta pusaka masyarakat India. Maka, kerajaan pada tahun 1999 bila memberi akujanji kepada saya pada masa itu. Satu di antaranya ialah lagi satu faktor Yang Berhormat Menteri tidak jawab, adalah pensyarah-pensyarah dan *administrative staff*, apakah kedudukan perkara itu? Oleh kerana saya difahamkan tidak ada peningkatan pengambilan mereka di taraf tersebut. Juga saya ada cadangkan bahawa memandangkan satu kesilapan sejarah telah dibuat oleh MIC pada masa itu di mana dengan dorongan UMNO atau sokongan UMNO... [*Dewan riuh*]

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Jadilah. Apa ini? Tidak ada benda lain mahu sebut.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Di mana *South Indian Labour Fund* telah dibunuh oleh Barisan Nasional. Saya telah cadangkan pada masa itu bahawa ia perlu ada dan suntikan sebanyak RM500 juta setiap tahun, supaya ia dapat disalurkan kepada masyarakat India secara telus dan meningkatkan taraf ekonomi mereka. Apakah pendirian Yang Berhormat Menteri? Adakah ia akan dibawa kepada Kabinet?

Datuk Seri Dr. S, Subramaniam: Ahli Yang Berhormat, pada masa itu isu ini sudah dibincangkan pada Parlimen pada masa itu di Kabinet dan keputusan dibuat. Ini kerana pada masa itu cuma ada lapan, sembilan orang sahaja di dalam rumah warga emas di tempat itu. Kerajaan telah membuat keputusan supaya itu sudah menjadi tanggungjawab kementerian kebajikan untuk menjaga mereka.

Tanah ini digunakan untuk satu kelebihan bantuan yang lebih besar kepada generasi yang ada pada masa sekarang. So, kita mesti lihat daripada segi ini dan macam mana menggunakan institusi ini daripada perspektif ini dan membantu mereka yang ada. Itu yang ada dibuat pada masa sekarang. Saya sekali lagi mengucapkan terima kasih...

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Yang Berhormat Menteri. Yang Berhormat Menteri.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tidak jawab Yang Berhormat Menteri, soalan saya.

Datuk Seri Dr. S, Subramaniam: ...Tuan Yang di-Pertua untuk menjawab dan mengambil bahagian di dalam perbincangan ini. Terima kasih.

Dr. Dzulkefly Ahmad [Kuala Selangor]: Pasukan bomba.

Timbalan Tuan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Saya jemput Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Koperasi dan Kepenggunaan.

6.38 ptg.

Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan [Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan terima kasih saya kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan mengutarakan isu-isu yang berkait rapat dengan kementerian semasa perbahasan Bajet 2013. Sepanjang perbahasan seramai dua puluh Ahli-Ahli Yang Berhormat telah mengambil bahagian dalam memberi pandangan serta mengemukakan soalan bagi tujuan mendapatkan penjelasan lanjut daripada kementerian ini.

Sebagaimana yang Dewan sedia maklum, semasa pembentangan Bajet 2013, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri antara lain telah mengumumkan peruntukan RM386 juta bagi pelaksanaan Program Penyeragaman Harga di Sabah dan Sarawak termasuk pembinaan 57 buah Kedai Rakyat 1Malaysia di Sabah, Sarawak dan Labuan.

Oleh itu, beberapa kekeliruan telah pun timbul hasil daripada pengumuman ini. Yang Berhormat Bagan dan Yang Berhormat Taiping telah membangkitkan mengenai kos Kedai Rakyat 1Malaysia yang dikatakan begitu tinggi kosnya iaitu sebanyak RM6.7 juta sebuah atas alasan kos semua pembinaan 57 kedai rakyat itu adalah sebanyak RM386 juta.

■1840

Sebenarnya tanggapan dan kenyataan ini adalah tidak benar sama sekali dan ia tersasar jauh sekali dan amat mengelirukan. Saya tidak faham bagaimana Yang Berhormat ini mendapat angka tersebut. Peruntukan membina Kedai Rakyat 1Malaysia iaitu sebanyak 57 buah Kedai Rakyat 1malaysia di Sabah, Sarawak dan Labuan hanya berjumlah RM87 juta iaitu lebih kurang RM1.5 juta sebuah. Sejumlah RM386 juta yang diperuntukkan tersebut adalah bukan sahaja untuk membina 57 buah kedai rakyat tetapi termasuk program penyeragaman harga bagi menyeragamkan harga barangan daripada kawasan pedalaman dan kawasan bandar di Sabah dan Sarawak.

Begitu juga sebagai menampung kos pengangkutan untuk membawa produk daripada Semenanjung ke Sabah, Sarawak dan Labuan. Jadi bermakna ia termasuk semua sekali. Bukan untuk KR1M semata-mata.

Bagi perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kota Raja dan Yang Berhormat Batu Sapi...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Untuk permulaan ini saya hendak tahu pandangan Yang Berhormat berkenaan dengan Laporan Ketua Audit Negara. Setakat ini nampak kementerian Yang Berhormat tidak ada sepotong ayat pun dalam laporan ini atau tidak ada langsung. Apa-apa perkara pun tidak ada langsung tentang kementerian Yang Berhormat.

Jadi adakah pandangan Yang Berhormat kerana permintaan daripada kementerian untuk menangguk atau penyelarai dalam struktur audit itu dalam pertimbangan Yang Berhormat. Saya tidak tahu, saya tidak tahu tetapi saya ada beberapa soalan yang kemudian untuk saya

nyatakan. Buat permulaan saya hendak tahu apa pandangan Yang Berhormat dalam laporan ini langsung tidak ada sedikit pun atas kedua-dua laporan ini.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kalau saya tidak jawab pun tidak apa sebab ini perkara baru. Kita tidak berbincang dengan *auditor* mengenai bagaimana *report* hendak dibuat dan sebagainya. Jadi tidak ada teguran itu saya rasa perkara ini baguslah. Saya difahamkan kita pun dapat *four star*.

Okey, kita teruskan. Yang Berhormat Kota Raja dan Yang Berhormat Batu Sapi. Yang Berhormat Kota Raja dan Yang Berhormat Batu Sapi membangkitkan mengenai persaingan KR1M, Kedai Rakyat 1Malaysia dengan kedai-kedai lain dan adakah disebabkan pewujudan KR1M ini boleh menyebabkan kerugian bagi kedai-kedai lain. Sebenarnya, yang pertamanya, jawapannya tidak sebab kita memberi peluang kepada peruncit-peruncit lain untuk menjual produk-produk KR1M di dalam kedai mereka. Sebenarnya kita membantu kedai-kedai lain. Misalnya, setakat hari ini terdapat 527 buah kedai runcit di seluruh negara menjual produk-produk KR1M.

Produk KR1M ini kita anggap sebagai produk yang boleh menarik pelanggan datang ke kedai mereka. Jadi kalau kedai-kedai runcit ini menjual produk KR1M dalam kedai mereka, mereka akan menarik pelanggan datang ke kedai mereka dan dalam masa yang sama boleh membeli produk-produk lain. Jadi kita anggap ini sebagai *compliment* kepada kedai-kedai runcit yang lain, tidak perlu bersaing dan sebagainya.

Satu lagi sebelum kita wujudkan kedai KR1M di satu-satu tempat, kita akan *check* dahulu adakah mempunyai kedai-kedai runcit yang berdekatan. Kalau dalam satu barisan kedai itu, kita *make sure* supaya tidak ada kedai runcit yang lain sebab kita juga bimbang kalau persepsi daripada orang ramai tentang perkara yang saya sebutkan tadi. Akan tetapi kita cuba untuk tidak menjadikan sebagai saingan kepada kedai-kedai runcit yang ada.

Yang Berhormat Sri Gading membangkitkan isu, bertanya adakah kita akan menjual baja dan racun di dalam kedai-kedai KR1M ini. Jawapannya, tidak setakat ini. Seperti yang saya sebut, tujuan kedai KR1M adalah untuk menjual produk-produk keperluan harian seperti makanan dan sebagainya. Jadi tidak termasuk racun dan sebagainya.

Yang Berhormat Tenom minta supaya jika ada usahawan yang dilantik untuk mengusahakan kedai KR1M, Yang Berhormat Tenom mencadangkan supaya dilantik usahawan tempatan. Sebenarnya memang itulah yang kita galakkan kerana seperti kita tahu model ketiga Kedai Rakyat 1Malaysia adalah kedai rakyat itu diuruskan oleh usahawan-usahawan. Jadi kita memang menggalakkan usahawan-usahawan tempatan supaya terlibat sama di dalam menguruskan Kedai Rakyat 1Malaysia.

Seterusnya adalah - selesai mengenai KR1M. Saya hendak beralih kepada mengenai isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kalabakan...

Datuk Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: [Bangun]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ya.

Datuk Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Yang Berhormat Menteri, saya ada menyentuh tentang ataupun membuat cadangan untuk KR1M ini dibina lebih kurang satu, dua untuk setiap

kawasan Parlimen. Saya khuatir sebab kawasan saya di pedalaman. Kalau dapat buat tigalah, satu di Asap, satu di Belaga dan satu di Kapit.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih. Seperti yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita, peruntukan yang kita peruntukkan sebanyak RM87 juta itu adalah untuk membina KR1M di Sabah, Sarawak dan Labuan yang sekurang-kurangnya satu kawasan Parlimen, satu KR1M. Jadi kalau di Kapit satu, di kawasan Hulu Rajang satu dan sebagainya. Jadi, minimum satu.

Mengenai kenaikan harga barang dan keberkesanan pemantauan, suka saya jelaskan di sini sebagai sebuah negara yang mengamalkan pasaran bebas, kita tidak mengawal semua harga barang. Harga barang bergantung pada kuasa pasaran. Ia bergantung pada faktor-faktor tertentu seperti penawaran dan permintaan, harga daripada negara pengeluar dan sebagainya. Walau bagaimanapun, pihak kerajaan tidaklah seperti di negara-negara lain meletakkan segala-galanya kepada pengguna. Kita pihak kerajaan masih lagi mengawal beberapa barang tertentu. Misalnya, tujuh jenis barang yang diberi subsidi, ia dikawal harganya. Begitu juga sewaktu musim perayaan. Setiap musim perayaan, Hari Raya Puasa, Tahun Baru Cina, Deepavali, Krismas, Kaamatan dan Gawai, pihak kerajaan memperkenalkan skim kawalan harga musim perayaan dengan memperkenalkan sebanyak lebih kurang 20 jenis barangan yang akan kita kawal dari masa tujuh hingga 14 hari.

Begitu juga dengan perkara-perkara lain yang kita bantu supaya dapat kita kurangkan kenaikan dan sebagainya. Misalnya dengan memperkenalkan Akta Pencatutan supaya kita dapat mengawal kenaikan harga melampau tanpa sebab munasabah, tanpa sebab misalnya. Begitu juga kita juga seperti yang saya sebut tadi, kita menanggung kos *transport*, kos pengangkutan dan sebagainya untuk mengurangkan kenaikan. Begitu juga kita juga memperkenalkan produk-produk yang berharga rendah seperti Kedai Rakyat 1Malaysia, Kedai Koop 1Malaysia dan sebagainya. Ya.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Tuan Yang di-Pertua, sebagai kementerian yang dapat pengiktirafan empat bintang, Yang Berhormat mengumumkan bahawa kerajaan terpaksa menarik balik subsidi gula.

Pengumuman telah dibuat dan perkara itu telah berlaku di dalam pasaran. Bermakna harga gula telah naik lebih kurang 20 sen untuk satu. Akan tetapi saya minta Yang Berhormat beri penjelasan dari segi kemunasabahannya.

■1850

Pengumuman dibuat mengatakan kenaikan harga gula disebabkan penarikan subsidi. Akan tetapi pada kali ini subsidi untuk gula dinaikkan daripada RM200 juta kepada RM551 juta. Maknanya tarik balik subsidi tetapi peruntukan sebenar ditambah lebih daripada 100%. RM200 juta menjadi RM551 juta. Jadi ini perkara yang pelik, sebab itu saya kata empat bintang itu saya tidak nafikan. Yang Berhormat boleh kata kementerian Yang Berhormat mendapat pengiktirafan empat bintang. Akan tetapi dari segi peruntukan sahaja pun tidak nampak kemunasabahannya. Saya

tidak faham kerana apakah pada kali ini kementerian Yang Berhormat hendak bagi penerangan atas dasar menarik balik tetapi subsidi ditambah. Makin tarik, makin teruk tambahannya.

Perkara yang sama juga berlaku dalam LPG, dalam gas diesel dan barang-barangan yang berkaitan. Daripada RM17 bilion jadi RM20 bilion, sebab itu saya kata Yang Berhormat bermula dengan mengatakan mendapat pengiktirafan empat bintang tadi. Saya okey. Saya tidak ada masalah pasal pengiktirafan tetapi kita hendak kementerian...

Beberapa Ahli: Faham, faham.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Kalau faham tidak apa. Saya sendiri saya hendak fahamkan keadaan ini. Jadi saya tidak faham antara RM17 bilion menjadi RM20.12 bilion. Sini memang saya tidak faham. Ahli Barisan Nasional faham, itu terpulanglah. Dia hendak *explain* kepada kawasan dia macam mana itu terpulang. Akan tetapi saya tidak dapat faham macam mana gas memasak, LPG dan sebagainya disebut sebagai terpaksa dinaikkan dan tidak boleh kekalkan harganya kerana wujud sistem untuk rasionalisasi harga dalam pasaran. Akan tetapi hakikat sebenar perkara itu dinaikkan. Buat sementara saya minta penjelasan dahululah. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya dari *figure* ini, saya kena *check* dahulu kerana seperti yang saya tahu tahun lepas memang kita berbelanja besar untuk gula, gas dan sebagainya. Untuk gas, minyak dan sebagainya, walaupun kita sudah tetapkan dari segi subsidi, sebab itulah kita biasa sewaktu *supplementary budget* kita akan tambahkan. Kalau kita lihat tahun lepas pun sebab waktu kita membuat bajet untuk tahun 2012 misalnya, kita sudah buat anggarannya tetapi harga minyak dunia terus meningkat. Misalnya petrol. Waktu kita membuat anggaran dahulu, harga waktu itu tidak silap saya baru 60 sen atau 70 sen seliter. Akan tetapi apabila harga minyak dunia naik sampai RM1.00 seliter, kita mempunyai dua pilihan sama ada hendak naikkan harga minyak lagi RON95 sebanyak 50 sen ataupun kita menaikkan subsidi.

Oleh kerana kita tidak mahu bebanan kepada rakyat, jadi kita naikkan subsidi. Begitu juga dengan gula. Waktu peringkat awal tahun, tidak setinggi itu. Akhirnya naik dan kita terpaksa tambah lagi subsidi. Akan tetapi tahun ini, sebab itu saya kata tahun lepas kalau tidak silap saya ada RM500 juta lebih subsidi gula. *Figure* ini saya kena *check*. Saya tidak mahu nanti ada pula kata saya mengelirukan Dewan. Jadi saya akan *check*.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Kalau mengikut dalam laporan ini, Yang Berhormat, tahun lepas RM200 juta sahaja.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kita ada tambah. RM200 juta itu pada peringkat awal.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ini laporan terbaru. Tidak akanlah.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *Supplementary Budget* kita ada tambah lagi. Kita ada tambah lagi. *Supplementary Budget* kita tambah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Yang Berhormat, *supplementary* sudah tentu termasuk dalam buku laporan ini, Yang Berhormat. Ini laporan yang terakhir sekali kita terima. Tidak akan *Supplementary Budget* tidak termasuk dalam ini?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey, saya sebut. Pada tahun 2012, awal tahun, bajet kita adalah sebanyak RM200 juta. Selepas itu kita ada *Supplementary Budget* dan kita tambah lagi

RM367 juta menjadi RM567 juta. RM567 juta. Akan tetapi tahun ini, tahun 2013, kita kurangkan dan kita jadikan RM551 juta. Kurang daripada bajet tahun lepas.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Adakah Yang Berhormat mengesahkan bahawa perbelanjaan untuk subsidi gula pada tahun lepas tidak seperti yang dinyatakan dalam buku ini, Yang Berhormat?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya tidak tengok buku itu.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ada pada muka surat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Boleh bangkitkan dalam Jawatankuasa?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Boleh.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey, boleh bangkit dalam Jawatankuasa.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sebab itu saya kata untuk peringkat awal..

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya jawab, saya jawab dalam Jawatankuasa.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sebab itu pada peringkat awal saya katakan...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *Because* bila kita bercakap soal – ini adalah soal dasar. Akan tetapi kalau *detail* macam itu, saya jawab dalam Jawatankuasa. Saya akan jawab dalam Jawatankuasa. Saya akan jawab.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih. Akan tetapi saya hendak tahu penjelasan...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Penjelasannya inilah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sebab pengumuman telah dibuat kata subsidi gula ditarik.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Dikurangkan.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ditariklah. Maksudnya dikurangkan... [*Dewan riuh*]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Dikurangkan. Kalau ditarik, harga gula tambah lagi 50 sen.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Betul, betul. Akan tetapi hakikatnya sekarang dalam permohonan belanjawan ini kita tambah. Itu maksud saya. Yang Berhormat banyak kali memberi penerangan, kaedah kita mengendalikan pasaran hadapan untuk gula ini adalah tiga hingga lima bulan ke hadapan. Bermakna Yang Berhormat telah...

Seorang Ahli: [*Menyampuk*]

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Siapa?

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Jalan, jalan, jalan.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ya, jalan. Jadi Jawatankuasa. Jawatankuasalah ya?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Jadi Yang Berhormat mengesahkan sendiri kata kita buat kontrak hadapan. Maknanya tidak timbul masalah...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kontrak kita sudah terang banyak kali. Kita untuk kontrak gula ini, kita kontrak untuk tiga tahun. Untuk tiga tahun akan datang. Tiga tahun.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sudah tentu harganya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sudah tentu kita tahu.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Waktu itu harganya tidak setinggi yang ini. *So*, apabila harga naik, *then* kita terpaksa tambahkan. Jadi kita bukan...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Jadi maksud Yang Berhormat mengesahkan harga kontrak itu...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tidak mengambil kira harga hadapan masa kita...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tidak. Memang kita sudah kira, jangka.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang ini bukan perbahasan Dewan lagi, Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Akan tetapi kadang-kadang ada berlaku di luar jangka misalnya tahun lepas.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya tidak bermaksud untuk berdialog tetapi penerangan yang diberi itu...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak apalah. Yang Berhormat Menteri sudah beri *assurance* dia akan perelaskan. Nanti Yang Berhormat bangkit dalam peringkat Jawatankuasa nanti ya.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Saya ingat perkara baru Tuan Yang di-Pertua, kita tidak payah layanlah itu, Tuan Yang di-Pertua. Kalau dia hendak, bangkitkan dalam Jawatankuasa nanti.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Kalau tidak mahu tanya, duduk. Jangan marah kepada orang yang hendak tanya. Saya ini hendak bertanya sebab hendak tahu.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Kita hendak...

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Dasar, dasar, dasar.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Yang Berhormat Sekijang, kalau tidak berminat, lebih baik pergi minum dekat luar ini.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Kalau hendak tanya lebih-lebih, tanyalah dalam Jawatankuasa. Barulah kena dengan tempatnya.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: *You* pergi minum. Jangan marah orang tanya.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: ...Bukan bila-bila masa. Tengok! Ada masa yang sesuai.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: *You* tidak berminat *you* pergi keluar minum. Buat apa *you* hendak kacau orang tanya.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Bukan hendak bertanya sebarang masa macam itu sahaja.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Awak yang...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Minta maaf... *[Ketawa]* Yang Berhormat kata membuang masa. Kalau tidak berminat pergi minumlah dekat luar. Saya berminat. Saya hendak tanya.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Tidak tahu peraturan. Sudah duduk empat tahun pun tidak tahu peraturan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, Yang Berhormat Menteri.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya hendak bertanya. Bukan saya kata hendak ajak *you* minum kopi kah apa.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Yang Berhormat Indera Mahkota. Saya sudah beritahu. Apabila *you* membangkitkan soal *figure* secara *detailnya* ini, kita jawab dalam Jawatankuasa.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Okey, okey. Saya tidak membangkitkan soal *figure* lagi. Saya kata pengumuman...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya rasa dia kena faham dulu ini. Dia kena faham antara...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Antara perbahasan peringkat dasar dan perbahasan peringkat Jawatankuasa. *So, lets I jawab you, I jawab* Yang Berhormat semasa Jawatankuasa.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Secara umum sekarang, perkaranya ialah pengumuman kerajaan kata naik harga gula kerana tarik balik subsidi. Hakikat sebenarnya subsidi ditambah.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kurang. Dikurangkan.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Jadi subsidi ini untuk siapa?

Seorang Ahli: Mana ada tambah! Bodoh! Tidak faham-faham.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kurang. Bukankah saya sudah sebut tadi tahun lepas...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Bangunlah. Kalau cakap belakang itu macam Yang Berhormat Lenggong sahaja.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya sudah sebut tahun lepas RM567 juta. Tahun 2012.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Akan tetapi dari segi...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, sebentar, Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Anggaran tahun 2013 sebanyak RM551 juta. Kuranglah itu. Mana pula tambah. Kalau *figure* dia RM570, barulah tambah. RM551 juta mestilah kurang daripada RM567 juta.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey, jadi oleh kerana ada dua konflik *figures* itu...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota, sebentar, Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Sebab itu saya kata biar kita jawab sewaktu Jawatankuasa sebab mungkin Yang Berhormat keliru. Jadi biar saya jawab sewaktu saya menjawab waktu Jawatankuasa.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Okey, buat masa ini. Buat masa ini...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tidak payah buat masa inilah. Kita pergi tempat lain.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Butiran, butiran. Dalam butiran, Yang Berhormat Indera Mahkota.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Dalam peringkat dasar ini, dalam peringkat dasar ini...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tidak, tidak. Saya hendak jawab waktu Jawatankuasa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya nampak pengumuman Yang Berhormat buat itu sebenarnya tidak bermaksud perkara yang sebenar. Kata harga gula dinaikkan disebabkan subsidi dikurangkan.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kurangkan. Betullah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sebenarnya meningkat!

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Apa pula meningkat pula?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sebab itu saya kata Yang Berhormat kata jangan sebut soal *figure*. Saya kata saya merujuk kepada buku. Kita sekarang membahaskan anggaran belanjawan... [Dewan riuh]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Anggaran belanjawan sebanyak RM551 juta, bukan?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ya, betul.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Yalah, yang dulu kita belanja RM567 juta.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tahun lepas RM200 juta.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota, *slow down, slow down* ya.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ini peruntukan tambahan sebanyak RM367 juta. Awalnya RM200 juta.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sebab itu Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okeylah saya..

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya sebenarnya tidak bertanya perkara yang tidak ada saya nampak atau di depan mata. Saya pun tidak *pluck figure* daripada mana. Saya tidak berminat perkara itu. Saya cuma hendak tanya..

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kalau tidak minat, *you* duduklah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sama ada betul atau tidak dulu RM200 juta ditambah RM551 sebagaimana ada dalam buku ini.

■1900

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *No, no.* Dahulu awal tahun, RM200 juta. Selepas itu waktu *Supplementary Budget*, kita tambah RM367 juta lagi. Jadi RM567 juta.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Okey, jadi...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tahun ini kita RM551 juta.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ya. Jadi bermakna...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kuranglah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: ...Yang Berhormat mengesahkan bahawa pembentangan belanjawan, apa sahaja itu tidak muktamad dalam buku inilah kalau begitu. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okeylah. Dia tertinggal kereta api. Saya sambung ya.

Bagi tujuan pemantauan, kerajaan telah melantik seramai 1,300 pemantau harga bagi memastikan peniaga-peniaga tidak mengambil kesempatan untuk menaikkan harga barangan sesuka hati. Selain daripada pemantau harga, penghulu-penghulu pun di seluruh negara diminta untuk memantau skim harga itu. Ini tidak termasuk Skuad Pengguna dan lain-lain yang telah kita lantik bagi membantu kerajaan memantau harga.

Saya cuba ringkaskan. Yang Berhormat Parit ada membangkitkan bagaimana mekanisme kerajaan mendaftarkan penjaja-penjaja kecil. Untuk makluman Yang Berhormat, kita bekerjasama dengan pihak Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) untuk mendaftarkan penjaja di Semenanjung dan juga di Sabah dan Sarawak bagi syarikat Sendirian Berhad. Manakala bagi syarikat pendaftaran perniagaan di Sabah dan Sarawak, kita bekerjasama dengan pihak berkuasa tempatan, pihak *Inland Revenue* khususnya Jabatan Hasil Dalam Negeri dan juga Pejabat Daerah.

Yang Berhormat Bukit Katil membangkitkan mengenai peranan MAIPO ataupun Perbadanan Harta Intelekt dalam menangani isu royalti karyawan tempatan.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat, minta penjelasan sedikit boleh?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri dan terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tadi Yang Berhormat menyentuh perkara SSM. Yang saya tahu baru-baru ini SSM ini telah menyiasat SUARAM dan *MalaysiaKini* yang mendapat wang daripada Suara Inisiatif Sdn. Bhd. Apakah tindakan selepas siasatan beberapa bulan sudah? Apa tindakan yang diambil? Sama ada kementerian Yang Berhormat hendak *cover-up* juga perkara ini? Kerana sampai hari ini tiada tindakan langsung dalam perkara ini di mana sebuah syarikat yang tidak berdaftar dengan SSM kah atau pun pertubuhan tetapi mendapat dana daripada negara asing. Dua syarikat ini, Suaram dan *MalaysiaKini*. Sila beri penjelasan di sini. Terima kasih

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat. Kerana isu ini isu SSM, jadi saya terpaksa sebutlah. Sebenarnya ada dua isu berbeza di sini. Pertamanya Suaram dan keduanya Suara Inisiatif. SUARAM *claim* diri mereka sebagai pertubuhan bukan kerajaan. Jadi apabila dia *claim* diri dia sebagai pertubuhan bukan kerajaan, bermakna ia perlu berdaftar dengan

pendaftar pertubuhan. Jadi, ia di luar daripada bidang kuasa SSM. Manakala Suara Inisiatif Sdn. Bhd. adalah di bawah bidang kuasa SSM. Jadi, siasatan SSM adalah terhadap Suara Inisiatif yang menjadi penerima kepada dana asing tersebut.

Suaram menandatangani perjanjian dengan pihak asing iaitu *Open Society* daripada Amerika. Akan tetapi Suaram kerana tidak berdaftar, maka mereka mungkin tidak boleh membuka akaun bank. Jadi sebab itulah mereka menubuhkan Suara Inisiatif Sdn Bhd yang tujuannya untuk menerima wang asing tersebut dan disalurkan kepada SUARAM. Jadi, memang siasatan kita adalah kepada Suara Inisiatif. Siasatan telah pun selesai dan kita menyerahkan kepada pihak Peguam Negara dua minggu lepas dan ini di luar bidang kuasa kita lagi. Terserahlah kepada pihak Peguam Negara untuk mengambil tindakan seterusnya.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Kementerian Yang Berhormat Menteri belum dapat apa-apa arahan terhadap perkara ini daripada Pejabat Peguam?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Dari segi tindakan mahkamah adalah di bawah Peguam Negara. Mereka yang berhak untuk mengambil tindakan mahkamah dan sebagainya kepada Suara Inisiatif. Bukan SUARAM kerana SUARAM di bawah Akta Pertubuhan kita serahkan kepada *Registrar of Society*.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Dalam pengalaman Yang Berhormat sebagai peguam juga dan kementerian Yang Berhormat, sama ada, ada kes atau tidak dalam perkara ini, pandangan Yang Berhormat?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Bagi saya soal menentukan ada kes atau tidak tentulah terletak di bawah Peguam Negara. Kita menyiasat dan memberi pandangan bahawa bagi kita, kita mencadangkan supaya diambil tindakan. Akan tetapi dari segi menentukan ada kes atau tidak adalah pihak Peguam Negara. Yang Berhormat pun peguam. Walaupun Jabatan Peguam Negara kata ada kes pun, masih lagi kuasa mahkamah untuk menentukan bersalah atau tidak. Jadi, kita lepaskan kepada pihak berwajib yang lain lah.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Jadi kementerian mencadangkan bahawa tindakan diambillah?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tindakan diambil.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota bangun Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Macam *cross examine*.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih, boleh ya? Yang Berhormat beri kepastian tadi bahawa perkara itu sedang disiasat. Saya faham tadi di atas penerangan Yang Berhormat kata kerana urusan itu berkenaan – Menteri jawab tidak tadi, tidakkan? Saya dengar macam Yang Berhormat Menteri tanya saya tadi tetapi tidak. Jadi...

Beberapa Ahli: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*]

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sabarlah, sabar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, anggap itu macam Yang Berhormat Kuala Langat, Yang Berhormat.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: *[Ketawa]*

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Yang Berhormat Kuala Langat dia gelak, yang itu tidak gelak. Saya faham Yang Berhormat Menteri katakan tadi kesalahan yang menyebabkan SSM mengambil tindakan kerana tidak berlaku *compliance* atas kedudukan atau status sebagai syarikat. Saya hendak tanya Yang Berhormat Menteri, adakah Yang Berhormat Menteri bercadang untuk memberi tumpuan kepada aspek *noncompliance* Akta SSM ini? Sebab, kalau begitu kedudukannya atau pun matlamat Yang Berhormat Menteri, saya ucapkan tahniah, sebab Yang Berhormat Menteri saya rasa akan dihujani atau diminta, didatangi banyak permintaan atas urusan SSM berkaitan dengan syarikat yang tidak *compliance* atas menerima bantuan atau pun menerima *remittance* daripada syarikat-syarikat luar.

Saya bersedia membantu Yang Berhormat. *I have a long list of companies* yang dalam status yang sama. Saya tahu atas kedudukan SSM ini kerana *remittance* atau menerima pemberian atau pun pemberian wang daripada luar, perkara itu telah disahkan oleh banyak kementerian. *Remittance*, cuma kesalahannya dari segi pengelakan cukai. Dari segi aturan penerimaan, ia tidak jadi masalah. Akan tetapi Yang Berhormat membangkitkan soal *compliance* atas SSM tadi iaitu mengemukakan *return* dan sebagainya.

Saya ada satu dua contoh yang segera. Yang Berhormat tentu tahu YGP Holding Sdn. Bhd. yang juga dengan jelas atas kedudukan yang sama tetapi Yang Berhormat tidak langsung memberi komen atau memberi apa-apa perbandingan atas kesalahan *noncompliance* atas *return* penyata tahunan SSM tadi. Saya tidak tahu lah, saya minta Yang Berhormat jawab. Yang Berhormat yang jaga kementerian ini. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey, terima kasih.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Oh ada? Okey boleh.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Eh, tidak, kita jangan beralih kepada isu baru.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Tidak, isu yang sama yang dibangkitkan. Sama.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Isu dia, isu Suara Inisiatif.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Isu SSM. Hanya bersabit dengan perbahasan saya. Itu saya hendak kalau boleh tambah untuk Yang Berhormat jawab.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tentang apa..., isu lainkah?

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Isu YGP. Sama Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Isu YGP sama, saya akan jawab teruslah.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Ya, ya saya hendak panjangkan sedikit kerana di sini...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Itu sudah berbeza daripada isu sebenar.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat, tidak. Sama. Saya minta sedikit sahaja.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey, okey. *You* dengar saya jawab dahulu. Kalau tidak puas hati, *you* sambung.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Okey, okey. Terima kasih.

■1910

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey. *Sorry*. Yang Berhormat dengar saya jawab dahulu, selepas itu saya sambung. Bukan '*you*', *sorry*. Suara Inisiatif. Di dalam Suara Inisiatif ini seperti saya sebut, kita cuba siasat dari segi *non compliance* sahaja, okey. Kita dari segi *reporting*, cara pelaporan oleh pihak *director* misalnya, dari segi M&A adakah mengikut M&A iaitu *Memorandum and Article Association*. Sebuah syarikat misalnya. Kenapa syarikat ditubuhkan. Syarikat ditubuhkan untuk menjalankan perniagaan sebagai contoh.

Sebuah syarikat ditubuhkan untuk menjalankan perniagaan, tetapi tiba-tiba sebuah syarikat di dalam semua pendapatan dia 0.06% sahaja yang menjalankan hasil daripada *trading* misalnya. *The rest* semua duit masuk, keluar. Duit masuk daripada *donation*, daripada derma dan keluar, itu sahaja. Jadi kita siasat dari segi *non compliance* sahaja, tidak lebih daripada itu. Satu lagi, jadi kita dari segi *non compliance* sahaja, itu kuasa kita. Tidak lebih daripada itu. Soal syarikat lain. Untuk makluman, kita siasat syarikat dan ambil tindakan lebih kurang 200 syarikat setahun yang tidak *compliant*. Ini adalah salah satu daripada 200 syarikat yang tidak *compliant*.

Cuma bezanya syarikat lain orang tidak heboh syarikat ini orang heboh, itu sahaja. Bezanya. Syarikat lain kena tindakan setiap bulan pun *average* kalau 200 tahun *average* 10 hingga 20 setiap bulan. Tidak ada heboh itu sahaja. Cuma syarikat ini apabila ambil tindakan ramai orang yang tidak puas hati, kenapa ambil tindakan, kenapa ambil tindakan. Kita ambil tindakan kerana itu berdasarkan akta syarikatnya salah. Kalau YGP kah, YGK kah apa sahaja syarikat kalau tidak *compliant* maklumkan kepada kita dan kita akan siasat dan kalau ada salah kita ambil tindakan. *No two ways about this*. Tidak ada membezakan antara mana-mana syarikat. Silakan, bagi senarai kepada saya *insya-Allah* kami akan siasat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Okey, Yang Berhormat sendiri menjawab soalan pagi kata setakat ini ada 350,000 syarikat yang berdaftar dalam negara, 200,000 yang tidak aktif ataupun tidak mengemukakan dengan erti kata tidak *comply* kepada syarat-syarat penghantaran *return* mengemukakan laporan tahunan dan sebagainya. Itu Yang Berhormat sendiri yang menjawab.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Bila itu?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Dalam soalan pagi.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya tidak pernah lagi jawab soalan pagi dalam sesi ini.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sama ada timbalan?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Bukan saya, bukan saya.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Mungkin kementerian.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kena tarik baliklah itu.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ini soalan kementerian.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tidak bukan saya. Tarik balik. Saya pertama kali gulung ini.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya kata ini maklumat yang saya dapat daripada kementerian.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Pagi ini tidak ada soalan.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sama ada soalan pagi...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Yang Berhormat lupa. Nanti fikir semula nanti bangun balik.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tidak apa, kalau hendak *check, check Hansard*.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Akan tetapi tetap saya katakan daripada ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Pagi ini tidak ada, pagi ini kementerian ini tidak ada.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: SSM ini tidak lagi timbul soalan.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: ...Jumlah syarikat yang kata tidak aktif dan *none compliance*.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tidak ada, tidak ada.

Seorang Ahli: *Check Hansard*.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Bukan pagi ini. Saya tidak kata pagi ini. Saya kata pernah ada dalam isu semasa menjawab tentang syarikat yang aktif atau tidak aktif.

Beberapa Ahli: Bohong, bohong!

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tidak apa, *check Hansard*, tidak apa.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Huru-haralah Yang Berhormat Indera Mahkota ini.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: *Check Hansard*, tidak ada masalah. Cuma saya hendak katakan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, cuba elak daripada berdialog Yang Berhormat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya cuba hendak bertanya tetapi apabila diganggu, jadi dialoglah... *[Ketawa]* Sebab Yang Berhormat kata tadi SUARAM atau Suara Inisiatif diambil tindakan kerana masalah tidak *comply* kepada SSM, tidak lebih daripada itu. Yang Berhormat katakan.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Boleh tidak oleh kerana kes ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Menteri Bangun, Yang Berhormat duduk dahulu.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya bangun Yang Berhormat kena duduklah.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: ...Kes ini sudah kepada Peguam Negara, *then* kita *leave it* kepada Peguam Negaralah. Kalau kita pula *argue* kalau ada kes atau tidak ada kes, kita pula yang memutuskan dalam Dewan ini siapa bersalah, siapa tidak bersalah. Jadi *why not* kita *leave it to* Peguam Negara *then* kita serah kepada Peguam Negara. Kalau ada kes dia bawa ke mahkamah. Kalau tidak ada kes, tidak ada keslah.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya setuju Yang Berhormat. Saya bersimpati. Kalau Yang Berhormat, sepatutnya kementerian Yang Berhormat tidak perlu...

Dato' Ismail Kassim [Arau]: *[Menyampuk]*

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Minta maaf Yang Berhormat. Kalau Yang Berhormat tidak berminat, tidak payah tunggu. Balik pun tidak apa. Bagilah Yang Berhormat berminat itu tanya. Saya berminat, saya hendak tanya. Tidak usah ganggu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Sudah habis Yang Berhormat?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Boleh saya teruskan?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya belum habis hendak tanya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, jangan macam itu Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kita tidak perlu *argue* kepada benda yang sudah diserahkan...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya tidak berminat hendak *argue* juga.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya tidak berminat. Cuma saya hendak kata, kalau perkara ini berterusan, saya rasa Yang Berhormat macam seolah-olah kena penanya Yang Berhormat. Benda yang tidak patut Yang Berhormat perlu hadapi, Yang Berhormat kena jawab. Saya rasa bidang ini yang berkaitan dengan *remittance* ini bukan bidang kementerian Yang Berhormat. Ini soal *remittance*. Mendapat bantuan, katanya bantuan daripada luar. Itu pokok pangkalnya. Kalau tidak perkara ini Yang Berhormat tidak diminta untuk campur pun tetapi Yang Berhormat terpaksa menjawab kononnya mengikut perspektif SSM.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Nanti dahulu. Yang Berhormat *check* dahulu Akta Syarikat 1965.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Ya, saya faham.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *Check* dahulu ada beberapa seksyen yang membolehkan kita siasat perkara ini.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Akan tetapi Yang Berhormat menyebut tentang soal *compliance*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *Compliance*.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Yang Berhormat tidak menyebut soal *remittance*.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Banyak isu dia dari segi *misleading* laporan dan sebagainya, tetapi saya tidak hendak sebut di sini kerana saya sudah mendahului Peguam Negara, jadi saya tidak hendak. Bagi saya sebut ada *misleading* dia punya *reporting* dan sebagainya. Dia ada lima enam seksyen yang terlibat...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: [Ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Okey tidak apa.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Boleh kita pergi ke isu lain?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya akan bangkitkan di peringkat jawatankuasa...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya pergi isu lain?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Saya akan pergi ke isu lain tetapi kawan-kawan hendak guna perkataan "bodoh" apa semua itu saya rasa tidak patutlah. Ini perkataan yang *very unparliamentarily*. Tidak patutlah macam itu.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya beralih ke isu lain ya.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tuan Yang di-Pertua, saya dengar dengan jelas ada ahli Yang Berhormat di sebelah sana guna perkataan "bodoh"...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat, sebelum beralih. Hendak minta pengesahan bahawa Yang Berhormat hari ini dalam Dewan bersetuju untuk menjalankan siasatan terhadap syarikat yang tidak memfailkan akaun khususnya YGP Holding Sdn. Bhd. terhadap termasuk juga *National Feedlot Corp.* Boleh saya minta sekali lagi diulangi?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Kes baru Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kalau ada laporan...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Tadi Yang Berhormat kata...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Saya hendak pastikan ada kepastian bahawa Yang Berhormat akan siasat kerana saya bangkitkan dalam perbahasan syarikat yang tidak memfailkan akaun. Yes.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey, kita akan siasat semua syarikat...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: ...Termasuk yang saya sebut tadi ya?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tidak kiralah apa sahaja pun...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Belitlah itu.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *No, no.* Saya tidak hendak spesifik kepada kes itu sahaja.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Kena spesifik itu Yang Berhormat kerana saya sebut dalam perbahasan bukan isu baru.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Yang Berhormat sebut dua kes...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Ya, kalau boleh jawab.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Bermakna saya tidak hendak siasat kes lain....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tadi Yang Berhormat kata kalau ada aduan akan disiasat segera...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya punya jala lagi besar. Saya tidak hendak spesifik dua isu sahaja.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Okey, kalau jala besar itu saya hendak masukkan YGP kalau boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Mana-mana kes yang didapati ada kesalahan di bawah Akta Syarikat 1965 kita akan siasat.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Akan tetapi Yang Berhormat kata tadi kalau ada aduan spesifik Yang Berhormat akan siasat betul?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.... [*Dewan riuh*]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ya?

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tadi Yang Berhormat kata tadi kalau ada aduan yang spesifik Yang Berhormat akan siasat, betul?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Indera Mahkota duduk Yang Berhormat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Itu spesifiklah itu.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Pihak kerajaan juga sentiasa mengambil inisiatif dengan mengadakan beberapa siri perjumpaan dan dialog dengan karyawan tanah air. Lanjutan daripada itu, Akta Hak Cipta 1987 telah ditambahbaikkan. Di dalam memastikan tadbir urus, baran kutipan royalti supaya lebih bertanggungjawab, cekap dan telus.

Mulai 1 Jun 2012 kerajaan telah menguatkuasakan satu peruntukan undang-undang baru yang mewajibkan mana-mana badan pelesenan yang ingin membuat kutipan royalti memohon kebenaran daripada Perbadanan Harta Intelekt (MyIPO) supaya badan pelesenan itu diisytiharkan sah di bawah undang-undang untuk menjalankan kutipan. Perbadanan Harta Intelekt Malaysia juga akan menjalankan...

Tuan Mohd. Yusmadi bin Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: ...Pemantauan dari semasa ke semasa ke atas pengurusan dan pentadbiran badan-badan pelesenan melalui laporan kewangan dan dokumen pengurusan syarikat yang perlu dikemukakan setiap tahun oleh badan-badan pelesenan tersebut. Sekiranya didapati mana-mana badan pelesenan telah melanggar apa-apa peruntukan undang-undang-undang, maka pengawal hak cipta boleh membatalkan pengisytiharan tersebut.

■1920

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Menteri, sedikit dalam penjelasan Menteri. Menteri, setahu saya selain daripada Kementerian Yang Berhormat Menteri, KDN juga ada satu unit khas terutama berkaitan dengan filem, pengurusan filem yang mana diusahakan melalui pegawai mereka dan saya ada bertemu mereka di mahkamah. Akan tetapi persoalan saya Yang Berhormat Menteri, isunya samalah iaitu mencari isu-isu *copyright*.

Akan tetapi persoalan saya apakah cadangan Kementerian sekarang ini kerana bagi saya KDN pun ada melakukan usaha dia, Kementerian Yang Berhormat pun ada buat tetapi persoalannya isu di lapangan, rungutan masih lagi tidak berkesan. Apa perancangan Kementerian setakat ini? Pada pandangan saya, kita perlu integrasikan kedua-dua unit ini kerana pada pandangan saya yang diambil tindakan oleh KDN itu satu sisi yang lain, yang dilakukan oleh Kementerian Yang Berhormat melalui penguatkuasaan satu sisi yang lain. Akan tetapi kedua-dua ini sumbernya, *resources*nya bertambah kerana dua unit berbeza tetapi keberkesanan di lapangan saya rasa masih lagi di peringkat yang belum boleh dibanggakan. Mohon penjelasan walaupun tadi kata undang-undang telah kita sama-sama pinda, tetapi yang penting keberkesanan di peringkat lapangan.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Yang Berhormat itu sebut *more* kepada filemkah?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Filemlah. Filem P. Ramlee.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Undang-undang hak cipta yang kita pinda itu lebih tertumpu kepada bukan filem, lebih kepada penyanyi, penerbit, komposer dan sebagainya. Waktu ini pihak Kementerian sedang berbincang dengan pihak Kementerian lain kerana soal filem, drama dan sebagainya lebih mempunyai kaitan dengan Kementerian Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan dan sebagainya.

Cuma dari segi...

Dato' Ismail Kasim [Arau]: [Bangun]

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Ya, mungkin boleh saya jelaskan. Maksud saya sebegini, berkaitan dengan filem lucah dan sebagainya itu, itu akan diambil tindakan oleh KDN. Saya sudah siasat kes itu.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ya, ya.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Jadi apabila saya tengok pegawai di mahkamah bawa kes-kes sebegini dan dalam masa yang sama saya tahu Kementerian Yang Berhormat sudah diangkat menjadi Suruhanjaya Harta Intelek dan sebagainya. Kekuatannya berbeza dari masa yang lampau tetapi persoalannya ada ataupun tidak di peringkat Kabinet ataupun Yang Berhormat sendiri mencadangkan bahawa perkara ini perlu diselaraskan. Itu persoalan saya kerana undang-undang kita cuba perkuatkan, tetapi tindakan di lapangan masih lagi tidak fokus dan kesannya saya rasa belum boleh dibanggakan.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey. Memang kita sentiasa bekerjasama dengan pihak KDN, pihak Kementerian Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan dan sebagainya kerana kita mempunyai kuasa yang berbeza misalnya dari segi kita lebih kepada - KPDNKK lebih

tertumpu kepada *piracy* ataupun cetak rompak dan filem-filem lucah dan sebagainya memang di bawah KDN tetapi biasanya kita akan bekerjasama.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Yang Berhormat, boleh sedikit?

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: [Bangun]

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Sebenarnya kita menyokong penuh Akta Hak Cipta ini apabila pihak industri sudah lama menanti kedatangan dan tindakan yang diambil oleh pihak kementerian untuk memastikan bahawa Akta Hak Cipta ini dapat dilaksanakan dengan secepat mungkin. Walaupun begitu, terdapat suara-suara sumbang Yang Berhormat terutamanya kalau kita lihat ada protes daripada pihak pusat-pusat hiburan seperti karaoke *outlet* dan sebagainya, stesen radio, RTM, Media Prima dan lain-lain media.

Jadi bagaimana kaedah yang akan diguna pakai oleh kementerian? Adakah kalau kita hendak karaoke pergi ke kutip setiap hari? Pemilik karaoke nampak macam along, pegawai-pegawai daripada MyPO atau pun KPND hendak hari-hari pergi buat *collection*. Ini sudah tentu menimbulkan rasa tidak puas hati di kalangan mereka. Jadi saya rasa Yang Berhormat Balik Pulau lebih tahu perkara ini.

Kemudian saya ingin tanya Yang Berhormat, adakah pihak kementerian hanya akan melantik CMO ini dalam jumlah yang tertentu ataupun secara terbuka. Bermakna kata CMO mana-mana pun yang berdaftar dengan MyPO akan diberi hak untuk membuat kutipan royalti ini dan bagaimana caj yang akan dikenakan kelak, siapa yang dapat? Adakah agihan ini dia tidak menguntungkan CMO semata-mata? Bermakna kalau artis yang terlibat mendapatkan hak yang setimpal mereka. Kita sudah tidak mahu dengar kematian para artis, pelukis dan apa-apa yang punya karya hak cipta mati dalam keadaan daif, miskin dan sebagainya. Kita tidak mahu dengar. Apabila ada akta ini kita lihat nasib mereka akan lebih terjamin. Jadi saya merasa yakin Yang Berhormat boleh mengatasi masalah ini dengan sebaik mungkin atas perkara-perkara yang saya timbulkan tadi.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Berkenan dengan badan pelesenan untuk mengutip royalti juga. Adakah sebelum akta ini ditambah baik, adakah kementerian telah mengenal pasti ada badan-badan pelesenan yang mengutip royalti yang secara tidak sah? Ini kerana dua tiga tahun yang lepas ada banyak badan-badan ini yang telah keluar ke tempat-tempat awam seperti *food court centre*, salon dan sebagainya untuk mengutip royalti daripada mereka kerana mereka menayangkan ataupun mereka membuka lagu-lagu untuk hiburan pelanggan-pelanggan mereka.

Soalan saya ialah kalau ada badan-badan yang telah mengutip royalti ini secara tidak sah, apakah tindakan kementerian terhadap mereka ini yang telah mengambil royalti itu? Adakah royalti itu secara haram yang telah dikutip, kementerian rampas balik bayaran itu dan kembalikan kepada mereka yang telah bayar royalti itu sebab mungkin banyak pihak yang telah membayar royalti secara tidak sah dan mereka ini adalah mangsa-mangsa terhadap badan-badan yang tidak sah ini. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat. Untuk Yang Berhormat Arau, yang mengutip royalti di outlet-outlet itu bukan pegawai KPDNKK, kita tidak terlibat. Ianya daripada syarikat-syarikat CMO itu sendiri dan yang kita nampak kita pergi ke - pegawai-pegawai kita masuk karaoke itu orang kata kita hendak kutip royalti *that is not true*. Kita cuma *check* ada cetak rompak atau tidak berlaku di dalam karaoke. Itu sahaja kerana ini merupakan hak mereka dari segi kutipan, hak mereka. Tidak ada kena-mengena. Sebelum ini kita memang tidak terlibat.

CMO memang setakat ini kita tidak ada peraturan untuk mengehadkannya kerana dari segi syarat CMO baru dan selepas akta ini dipinda, syarat untuk CMO mereka mesti mendapat lantikan oleh sekurang-kurangnya 50 artis misalnya untuk membenarkan mereka menjadi CMO. Jadi kalau mereka boleh dapatkan 50 artis yang memberikan surat kebenaran bagi mereka mengutip, jadi mereka sudah boleh menubuhkan CMO.

Jadi, setakat ini kita masih lagi menerima cadangan-cadangan ataupun permohonan-permohonan. Setakat ini kita tidak tentukan lagi kerana setakat ini kita masih menerima dan kita jangkakan mulai tahun depan baru kita akan menguatkuasakan CMO yang baru ini.

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: [Bangun]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Dari segi agihan, memang akan ada agihan untuk CMO dan ada agihan untuk artis-artis dan sebagainya.

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Yang Berhormat Menteri, ringkas sahaja Bukit Katil.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ya saya akan menjawab sekejap. Saya jawab Yang Berhormat Rasah dahulu. Kepada Yang Berhormat Rasah, memang benar. Sebelum akta ini dipinda CMO tidak dikawal, tidak berdaftar pun dengan sesiapa sahaja. Jadi sebab itulah mereka boleh kutip, mereka boleh pergi ke mana sahaja. Kadang-kadang pihak karaoke keliru sekejap kata dia datang daripada wakil daripada penyanyi daripada Hong Konglah, dia wakil daripada penyanyi sinilah dan kita tidak boleh mengambil tindakan kerana mereka tidak berdaftar dengan kita. Ini kerana di bawah Akta Copyright yang lama tidak dimasukkan kuasa kementerian.

Oleh sebab itulah kita pinda akta ini. Selepas pindaan akta ini, semua CMO mesti berdaftar dengan kita dan kalau mereka mengutip tanpa mendapat kebenaran daripada kita, lesen yang dikeluarkan oleh kita, mereka boleh diambil tindakan mahkamah dan sebagainya, mereka boleh dihukum penjara. Saya pun tidak pasti berapa dia punya jumlahnya, tetapi mereka boleh diambil tindakan. Itu tujuan kita *amend* akta ini untuk memberi perlindungan kepada artis...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: [Bangun]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Kalau dahulu kita tidak boleh ambil tindakan apa-apa *because they are not register* dengan izin, mereka tidak berdaftar pun dengan kita, kita tidak ada kuasa apa-apa. *But now* kita ada kuasa. Selepas akta ini dipinda, *yes* kita ada kuasa.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Menteri ...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kalau begitu kesnya Yang Berhormat Menteri, adakah kementerian mengambil tindakan terhadap syarikat-syarikat yang tidak sah ini kerana mereka seolah-olah menipu ataupun merompak daripada orang ramai.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Syarikat syah, syah pula ...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Tidak sah.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Syarikat berdaftar dengan SSM yes, tetapi waktu itu mereka tidak perlu untuk mendaftarkan mereka sebagai CMO dengan sesiapa pun.

■1930

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Akan tetapi sepatutnya kementerian juga perlu mencari satu mekanisme untuk menghukum syarikat-syarikat yang telah mengutip royalti yang secara tidak sah ini.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Yes, inilah mekanismenya. Sekarang ini sudah ada mekanisme apabila kita...

Tuan Loke Siew Fook: ...Ini untuk yang baru tetapi kes-kes yang telah berlaku? Apakah mereka bebas macam itu sahaja? Mereka merompak, mereka menipu orang ramai begitu sahaja. Kementerian membebaskan mereka. Itu sahaja?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya tidaklah kata mereka menipu.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Secara tidak sah, secara tidak sah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kalau mereka kutip secara tidak sah, itu maksudnya menipu. Perlu ada satu mekanisme. Maksud saya, kementerian perlu cari satu mekanisme, adakah mereka patut dihukum?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Menipu kalau ada yang mengutip. Menipu lain. Mengutip tanpa lesen mengutip bukan bermakna menipu kalau bermakna mereka mengutip dan memberikan kutipan tersebut kepada artis. Misalnya...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusof [Balik Pulau]: Menteri...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya bagi contoh. MACP misalnya tidak ada satu laporan pun bahawa MACP ini apabila mengutip, menipu artis di bawah mereka.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Masalahnya Yang Berhormat...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Rasah.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Sedikit. Masalahnya artis-artis sendiri tak tahu royalti mereka telah dikutip oleh pihak ketiga. Mereka sendiri tak tahu berapa royalti mereka telah dikutip oleh pihak ketiga sebab ada artis yang kompelin kepada saya, mereka langsung tak tahu lagu mereka telah dimainkan, royalti telah dikutip oleh pihak ketiga tetapi mereka tak dapat satu sen pun. Jadi ini mangsa. Memangsakan orang ramai dan memangsakan artis itu.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Sebenarnya ada tiga sahaja badan yang mengutip selama ini iaitu MACP, PRISM dan PPIM.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusof [Balik Pulau]: Yes. Menteri, sedikit Menteri.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: I nak minta ini *confirm* kan.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusof [Balik Pulau]: Ya.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Tiga ya?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusof [Balik Pulau]: Ya, kebetulan juga saya buat kes.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ada tiga, ada tiga. Tidak ada isu untuk MACP dan PPIM, tapi ada isu *on* PRISM. Sebab itulah sebenarnya tak timbul oleh kerana tidak ada undang-undang ini maka semua orang ada sepuluh ke dua puluh syarikat datang mengutip, tak timbul juga. Tiga sini sahaja yang mengutip. Cuma kita tidak boleh ambil tindakan kerana tidak ada undang-undang, tapi bukan makna ada penipuan. Yang dua ini tidak ada masalah.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusof [Balik Pulau]: Menteri, sikit Menteri. Ini isu yang saya ingin timbulkan, kerana apa yang elemen tipu dan sebagainya itu bagi saya, saya tak mahu katakan perkara itu tidak ada langsung, tetapi industri ini wujud sebegitu ya. Contohnya MACP kebetulan saya berurusan secara langsung dengan presiden dan teman-teman di sana. Ini wujud ada juga di antara faktor *mutual consent* antara artis dan juga mereka tetapi ada dua isu yang saya rasa mohon penjelasan menteri terutama sekali dalam memastikan matlamat yang nak dicapai itu dapat ya.

Menteri, MACP saya juga tahu bahawa mereka juga melabur daripada segi *software* dan sebagainya, kerana perkara ini berjalan hingga beberapa tahun dalam menguruskan urusan kutipan ini. Adakah bermaksud dengan akta ini, badan yang *establish*, walaupun saya boleh kata ini walaupun *subject to your confirmation*, badan yang sudah lama seperti MACP ini pun akan terbatal. Adakah itu maksudnya ataupun kemungkinan kementerian akan memberi sedikit pengiktirafan kerana mereka ini telah berkecimpung agak lama dengan sedikit pengalaman. Akan tetapi isu yang saya ingin tegaskan Menteri, saya rasa isunya ialah isu ketelusan pembahagian royalti itu. Yang sebenarnya isu utama para artis ataupun para karyawan mempertikaikan iaitu bagaimana pemberian itu betul-betul menggambarkan nilai hasil kerja dan juga kita panggil kekerapan penggunaan hasil kerja tersebut dan ianya setimpal dengan hasil kerja artis. Saya rasa itu yang perlu dipastikan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Menteri, pada peringkat ini saya mohon agar perkara-perkara yang dibahaskan sahaja dijawab.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey. Saya jawab *last* lah ya untuk isu ini. Daripada segi *legal*, saya jawab daripada segi undang-undang. Oleh kerana dia kata mana-mana pertubuhan yang tidak berdaftar tidak boleh menjalankan aktiviti pengutipan. Jadi oleh kerana apabila akta ini *dienforce*, maka secara automatiknya terbatal, tetapi saya setuju dengan Yang Berhormat Balik Pulau.

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: [Bangun]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Oleh kerana MACP misalnya, dia pun boleh memohon dan kita rasa dengan rekod yang baik, kita tidak ada masalah daripada kelulusan dan saya setuju. Soal sekarang bukan soal tipuan macam mana tapi kerana tidak ada transparensi. Artis-artis misalnya dikutip oleh sebuah syarikat itu, dia tidak tahu berapa jumlah jam, di mana lagu-lagunya dimainkan dan sebagainya.

Sebab itu dengan peraturan yang baru, CMO yang mengutip mesti maklum kepada artis itu. Untuk bulan ini berapa jam *you* punya lagu dimainkan, di mana tempat-tempat dimainkan dan

mereka berhak untuk mendapat *detail* tentang berapa jumlah yang mereka peroleh bulan ini dan sebagainya.

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Yang Berhormat Menteri, Bukit Katil.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Boleh saya tahu berkaitan artis juga?

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Ya.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Artis ini ramai minat, Tuan Yang di-Pertua. Saya boleh bagi *last* ya, soalan *last*.

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Ini berkaitan kerana saya yang bawa perkara ini. Saya dimaklumkan bahawa tadi ada tiga PMO yang memungut royalti ini tapi dalam jawapan Timbalan Menteri dalam soalan pagi, dia mengatakan bahawa telah pun bersetuju untuk pilih satu sahaja PMO yang akan memungut royalti selepas ini.

Jadi, sudahkah diputuskan syarikat mana ataupun agensi mana yang akan memungut royalti ini, kerana saya tengok rekod-rekod yang lepas daripada tahun 2004 sampai 2011, berjuta-juta dia orang pungut ini tapi royalti yang didapati oleh artis-artis ini sangat sedikit. Kedua, isu yang berkaitan juga. Dalam usul saya, saya ada cadangkan supaya kerajaan menerima pakai Artikel 15(1) dan 15(2) WPPT. Dalam hal itu, apakah reaksi kementerian. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Daripada segi CMO ini, memang benar ada beberapa CMO tapi ada cadangan daripada industri supaya diwujudkan satu majlis dan di bawahnya ada CMO supaya tidak ada timbul kekeliruan seperti kata Yang Berhormat Rasah tadi. Sekarang ini kita kata siapa ada 50 artis yang melantik, mereka boleh mengadakan kutipan. Bayangkan di Malaysia ini ada begitu banyak, beribu artis. Jadi akhirnya esok berpuluh-puluh CMO yang akan pergi ke tempat karaoke yang sama. Sekejap datang daripada syarikat ini, sekejap datang daripada syarikat ini, semuanya ada lesen kerana dia ada lebih daripada 50 orang artis, dia boleh tubuhkan CMO.

Jadi sebab itu kita ada cadangan daripada industri supaya semuanya bergabung di bawah satu Majlis dan kutipan ini akan diagih-agihkan kepada CMO tersebut dan CMO ini akan mengagihkan kepada artis-artis yang bernaung di bawah mereka. Itu cadangan daripada industri sewaktu dialog bersama industri dan kita sedang memperhalusi perkara ini.

Saya nak perbetulkan tadi, CMO setakat ini ada enam yang ada di negara kita sebelum kita luluskan akta ini. Tentang soalan seterusnya yang kena *aced* kepada WTP. Kita akan menandatangani perjanjian itu. Kalau tak silap sayalah, Kabinet telah pun meluluskan.

Saya ingin terus kepada perkara berikutnya yang dibangkitkan iaitu mengenai jumlah kakitangan Suruhanjaya Persaingan Malaysia yang agak kecil dan tidak mencukupi. Perkara ini dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Telok Intan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak kementerian telah pun membawa isu penambahan kakitangan Suruhanjaya Persaingan ini kepada Jabatan Perkhidmatan Awam untuk dipertimbangkan oleh mereka.

Yang Berhormat Putatan membangkitkan mengenai cadangan supaya dipercepatkan pembinaan stesen NGV di Sabah dan Sarawak. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Petronas

pada masa ini sedang menjalankan kajian bagi membangunkan stesen NGV di negeri Sarawak dan Sabah. Kajian ini masih di peringkat awal dan akan mengambil masa bagi memastikan satu perancangan yang komprehensif dapat dilakukan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Yang Berhormat Menteri, agak-agak berapa tahun mereka perlu buat kajian ya?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *[Ketawa]* Itu saya akan dapatkan maklumat lebih lengkap daripada pihak yang berkaitan. Cuma yang saya ingin maklumkan kepada Yang Berhormat Kinabatangan kerana buminya begitu besar, kerana buminya begitu mempunyai rupa bentuk landskap yang berbeza, jadi masalah kos dan sebagainya timbul.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Bolehkah kita buat macam *Japan* dengan Korea? Dia punya buat kajian begitu mantap, tak membuang masa, tak membuang wang banyak, tapi kajian dia memang *up-to-date*, menyenangkan rakyat, bolehkah? Kirim salam dengan dia orang itu, buat kerja dengan baik-baik.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *Insya-Allah* saya akan bawa salam dari Kinabatangan itu. Yang Berhormat Simpan Renggam membangkitkan isu penggunaan *prepaid* di mana penyedia perkhidmatan didapati mengenakan caj-caj tersembunyi walaupun pengguna tidak melanggan *data plan*.

■1940

Saya terpaksa jawab isu ini kerana dibangkitkan kepada kita. Sebenarnya isu ini tidak terletak di bawah bidang kuasa kita KPDNKK tetapi di bawah kawal selia dan Suruhanjaya Komunikasi Multimedia Malaysia atau SKMM. *Insya-Allah* saya akan bawa perkara ini kepada SKMM.

Yang Berhormat Ipoh Barat...

Beberapa Ahli: Ada, ada...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Saya ingat sudah balik.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Mana boleh.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Bertanya mengenai Koperasi Suria Malaysia Berhad. Untuk makluman Yang Berhormat, Koperasi Suria Malaysia Berhad adalah koperasi yang berdaftar dengan Suruhanjaya Koperasi Malaysia. Koperasi ini didaftarkan pada 20 Disember 2011 dianggotai oleh peniaga dan usahawan kecil di kalangan masyarakat India. Kerajaan telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM8 juta kepada Koperasi Suria Malaysia Berhad bagi melaksanakan Program Pemodenan Kedai Runcit ataupun TUKAR dan Pemodenan Bengkel Automotif ataupun ATOM kepada anggotanya.

Sehingga hari ini, saya ingin memaklumkan sebanyak 52 kedai TUKAR di bawah Koperasi Suria telah pun disiapkan daripada 65 kedai yang kita pertanggungjawabkan kepada mereka. Begitu juga dengan ATOM iaitu Pemodenan Bengkel Automotif daripada 22 yang kita pertanggungjawabkan kepada mereka, tujuh telah pun disiapkan. Jadi daripada laporan siasatan yang dibuat oleh Suruhanjaya Koperasi Malaysia didapati tidak ada penyelewengan yang berlaku.

Akan tetapi jika ada aduan secara spesifik yang Yang Berhormat dapat kesan, sila laporkan kepada pihak SKM dan kita akan siasat tidak kira siapa sahaja. Terima kasih.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Penjelasan. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Yang Berhormat Menteri, saya difahamkan lebih RM50 juta yang telah disalurkan oleh kerajaan tetapi tidak apalah, pengesahan telah dibuat oleh Yang Berhormat Menteri hanya RM8 juta tetapi saya hendak tahu 52 kedai runcit ini saya tidak fahamlah, itu 1Malaysia ke 2Malaysia ke atau SapuMalaysia, yang itu?...

Beberapa Ahli: [Ketawa]

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: ATOM itu '*atom*' *bomb*, kah apa itu? Saya tidak fahamlah ini dan saya hanya dapat tahu dari surat khabar ada kena mengena dengan pembinaan dan perniagaan juga kontrak-kontrak telah dipohon oleh kerajaan atas nama masyarakat India. Itulah yang menjadi masalah dalam negara ini. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey. Tentang peruntukan lain di luar pengetahuan saya tetapi di bawah Program TUKAR dan ATOM ini nanti saya akan terangkan adalah sebanyak RM8 juta sahaja. Program TUKAR ini adalah transformasi kedai runcit. *Existing* kedai runcit, dengan izin ditransformkan, dipermodenkan. Ia dipermodenkan dari segi dalaman, aturan barangan, kursus-kursus, menukarkan *attitude*, menukarkan *mind set* dan sebagainya.

Begitu juga dengan *workshop*. ATOM tadi adalah pemodenan bengkel. Bengkel-bengkel *workshop* yang lama, dipermodenkan dengan pembelian peralatan baru dan sebagainya dan RM8 juta itulah untuk membiayai. Setiap pekedai runcit boleh memohon sehingga RM60,000 atau RM80,000. Bagi *workshop*, kalau motosikal RM50,000, kalau motokar RM100,000. Mereka boleh memohon pinjaman.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini hanya untuk masyarakat India? Adakah...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Ia semua. Program TUKAR ini untuk semua tetapi...

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Untuk semua?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Koperasi Suria untuk masyarakat India.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Oh! Hanya untuk dan...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Koperasi Suria.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Apakah kawal selia kerajaan dalam hal ini?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: SKM akan mengawal, mereka mesti melaporkan kepada pihak Suruhanjaya Koperasi dan Suruhanjaya Koperasi akan *check* sama ada dijalankan projek itu ataupun tidak. Sebab itu kalau ada perkara-perkara spesifik tertentu kalau Yang Berhormat kata ada penyelewengan dan sebagainya sila laporkan kepada kita. *Insyallah* kita akan - *do not worry*. Duit kita akan *control*, tidak ada masalah. *Just let us know* dan kita akan jalankan siasatan. Kalau hendak faham TUKAR dengan ATOM, jumpa saya selepas ini. Saya boleh *explain*.

Yang Berhormat Sri Gading, sekali lagi membangkitkan isu tentang penyewaan yang terlalu tinggi di Suria KLCC. Kita faham perkara ini, pihak kementerian walaupun bukan di bidang kuasa kementerian. Ini kerana soal sewa ini tiada peruntukan undang-undang untuk mengawal

kenaikan sewa, tidak ada lagi. Kalau dahulu peguam tahu, dahulu ada *Control Rent Act*. Itu adalah sebelum zaman perang dahulu.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *Rent Control Act*.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: *Rent Control Act* itu sebelum *pre-war* tetapi telah pun dibatalkan dan sekarang ini tidak ada satu undang-undang pun untuk mengawal kenaikan sewa dan sebagainya dan tidak ada kementerian pun yang mengawal mengenai perkara ini. Walau bagaimanapun, kita sudah berbincang dengan pihak KLCC dan walaupun pihak KLCC nampaknya berdegil lagi tentang perkara ini, kita akan bangkitkan kepada - kita akan berjumpa dengan pihak Petronas pula, *owner* kepada bangunan tersebut untuk kita dapatkan bantuan. Akan tetapi ini bukan di bawah kementerian saya, kita cuma bantu.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak bolehkan saya memberi sedikit pendapat?

Seorang Ahli: [Ketawa]

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: [Ketawa] Silakan beri cadangan, boleh.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya. Ini bukan hendak menyalahkan kementerian Yang Berhormat Dato'. Suria KLCC ini bertempat di Bangunan Petronas, pencakar langit. Satu bangunan yang menjadi kebanggaan negara dan wangnya daripada kerajaan, rakyat. Jadi, apabila bumiputera - ini bukan perkauman. Makin lama makin tidak ada, makin tidak ada, makin tidak ada antara cara hendak mengeluarkan ialah naikkan harga sewa. Daripada RM7,000 jadi RM22,000. Nampaknya macam hendak menghalau bumiputera daripada berniaga di satu kawasan yang paling begitu tertinggalah minat daripada luar negara. Jadi ini yang kita rayukan kenapa nasib Bumiputera peniaga-peniaga bumiputera dipinggirkan?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat. Saya pun sama dengan Yang Berhormat bersimpati dengan perkara ini. Sebab itu kita juga mengambil tindakan walaupun di luar bidang kuasa, kita panggil pihak KLCC. Sekarang ini kita hendak jumpa dengan pihak Petronas dan saya telah pun mencadangkan kepada pihak bahagian undang-undang di kementerian saya untuk kaji, boleh atau tidak boleh kita wujudkan semula satu akta untuk mengawal sewa di premis-premis perniagaan dan sebagainya kerana memang banyak keadaan yang berlaku naik sewa sampai 100%, 500% pun ada dan sebagainya. Jadi, *Insyah-Allah* kita tidak akan biarkan perkara ini.

Jadi Yang Berhormat, sekali lagi saya ucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah pun memberikan pandangan dan saranan. *Insyah-Allah* kepada perkara-perkara yang saya tidak dapat - saya tertinggal jawapan...

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Sedikit..

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Fasal apa itu?

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Fasal hantar harga barang di pedalaman Sarawak.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Okey.

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Sedikit. Ini bukan sekadar minta penjelasan, cuma hendak mengingatkan kementerian...

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Cadangan, cadangan?

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Cadangan. Sebab memang tujuannya begitu baik sekali untuk membantu yang perlu kita bantu masyarakat miskin. Yang Berhormat sendiri pun sudah berapa kali turun padang ke Kapit dan Kanowit juga. Cuma Yang Berhormat, saya pernah bawa isu ini kepada Yang Berhormat Menteri juga. Saya ada nampak sedikit penyelewengan dilakukan oleh syarikat-syarikat ataupun kontraktor yang terlibat dalam hantar barang, harga yang sepatutnya dijual dengan harga murah kepada golongan sasaran.

Jadi saya mohonlah kerjasama daripada pihak kakitangan jabatan di bawah kementerian ini supaya pantau dengan betul-betul. Jadi kalau terdapat ada penyelewengan, tangani masalah ini. Ini kerana yang perlu kita bantu adalah masyarakat miskin ini. Ini saya hendak mengingatkan sahaja. Terima kasih.

■1950

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat. Dari segi penyelewengan ini, *insya-Allah* Yang Berhormat, pada Dewan ini saya beri jaminan bahawa kita tidak akan berkompromi dengan sesiapa sahaja yang menyeleweng termasuk pegawai kita. Beberapa tangkapan telah pun dilakukan di Sarawak yang melibatkan pegawai KPDNKK sendiri. Saya pun sudah beri jaminan bahawa jika pegawai saya ditangkap atas penyelewengan dan sebagainya, kita tidak akan melindungi mereka. Jadi, saya pun sebut di kementerian saya dan saya sebut dalam Parlimen ini bahawa kita tidak akan berkompromi dengan sesiapa sahaja. Jadi, *don't worry*. Jadi, terima kasih...

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Menteri satu soalan, soalan akhir.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Sudah cukup, cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Sudah tidak ada soalan sudah.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Tidak, tidak, saya hendak minta pandangan sedikit daripada Menteri tentang pelanggan insurans ini. Sebab ia melibatkan pelanggan. Saya tidak tahu di bawah kementerian Yang Berhormat Menteri atau tidak.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Insurans lain, insurans bukan. Insurans, kewangan, kewangan.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Pelanggan, bukan Menteri?

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Insurans?

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Tentang pelanggan lagi.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Insurans?

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Ya.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Insurans, Kementerian Kewangan.

Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid [Kuala Langat]: Oh, bukan bawah kementerian Yang Berhormat Menteri? Kalau tidak, selamatlah soalan ini. Terima kasih.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Jadi, saya ucapkan terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Tidak faham faham.

Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob: Mana yang saya tidak sempat jawab atau tertinggal, saya akan jawab secara bertulis. Terima kasih. *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih Yang Berhormat. Saya jemput Kementerian Pengangkutan.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Mana Menteri, mana Menteri?

7.51 mlm.

Timbalan Menteri Pengangkutan I [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat di atas penyertaan Ahli-Ahli Yang Berhormat di dalam perbahasan Bajet 2013 menyentuh berkaitan dengan isu-isu Kementerian Pengangkutan. Kita akan mengambil maklum terhadap cadangan-cadangan dan juga saranan-saranan yang bernas dan teguran-teguran untuk menambah baik perkhidmatan Kementerian Pengangkutan kepada rakyat di negara ini.

Beberapa isu yang dibangkitkan di antaranya ialah Yang Berhormat Bintulu ada membangkitkan berkaitan dengan pengerukan di Sungai Kemena. Untuk makluman Yang Berhormat, Sungai Kemena adalah tidak terletak di bawah had pelabuhan Bintulu atau *port limits*. Ia adalah di bawah bidang kuasa Sarawak River Board. Oleh itu tujuan pengerukan dan kerja tebatan banjir adalah di bawah bidang kuasa Jabatan Pengairan dan Saliran iaitu agensi di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar yang Menterinya adalah dari Sarawak dengan kerjasama Sarawak River Board.

Yang Berhormat Tawau sekali lagi ada membangkit tentang isu Dasar Kabotaj yang jawapan ini saya telah pun kemukakan dengan panjang lebar pada pagi tadi. Saya ingin juga menyatakan di sini bahawa pada ketika ini satu jawatankuasa telah pun dibentuk mengenai logistik dan kos sara hidup bagi Sabah dan Sarawak serta Wilayah Persekutuan Labuan. Hasil daripada jawatankuasa tersebut, maka pada tahun ini pihak kerajaan melalui KPDNKK telah memperuntukkan sebanyak RM368 juta diperuntukkan bagi membiayai kos logistik *freight* dan juga kos pengangkutan darat. Melalui beberapa program-program yang telah dilaksanakan oleh Kementerian KPDNKK bagi kepentingan rakyat di Sabah, Sarawak dan Labuan.

Yang Berhormat Dungun ada membangkitkan tentang cadangan beliau untuk mengadakan satu pelabuhan di Dungun. Untuk perhatian Yang Berhormat, bahawa pembinaan dan pembangunan satu pelabuhan adalah sangat bergantung kepada wujud keperluan perdagangan, kegiatan ekonomi dan trend perkapalan serta melibatkan perbelanjaan yang besar. Untuk makluman, setakat ini Koridor Pantai Timur telah pun mempunyai dua pelabuhan iaitu Pelabuhan Kemaman dan Pelabuhan Kuantan dan satu yang beroperasi secara oleh pihak di Tok Bali.

Pada tahun 2011, untuk makluman Yang Berhormat, prestasi pengendalian kargo dan kontena di kedua-dua pelabuhan Kemaman dan juga Kuantan hanyalah mencatatkan

pertumbuhan 0.8% dan 0.7% daripada keseluruhan jumlah kendalian kargo dan kontena. Selain daripada itu peratus penggunaan dermaga *multi purpose* di bawah Lembaga Kemaman adalah pada kadar 74% dan 48% di Pelabuhan Kuantan.

Yang Berhormat Putatan ada membangkit tentang kadar harga tambang MASwings yang menurut beliau adalah agak tinggi. Untuk makluman Yang Berhormat, perkhidmatan penerbangan yang disediakan MASwings bagi laluan Sabah dan Sarawak adalah merupakan obligasi kerajaan kepada rakyat kedua-dua negeri tersebut dalam memastikan jaringan pengangkutan memenuhi keperluan semasa. Atas keprihatinan kerajaan, maka perkhidmatan *rural air service* oleh MASwings ini telah diberikan subsidi oleh kerajaan. Di mana kadar tambang ditawarkan adalah secara relatifnya rendah berbanding dengan kadar tambang yang lain yang tidak bersubsidi. Oleh yang demikian, cadangan agar tambang ini dikaji semula tidaklah perlu membangkit.

Yang Berhormat Sarikei ada membangkit tentang ketiadaan kemudahan padang terbang di Sarikei. Adalah dimaklumkan bahawa keperluan pembinaan sebuah lapangan terbang di Sarikei setakat ini masih belum mendesak. Memandangkan Sarikei adalah berhampiran dengan Tanjung Manis dan telah pun wujud padang terbang Tanjung Manis. Boleh digunakan semaksimum mungkin untuk keperluan penduduk di Sarikei.

Yang Berhormat Jasin ada membangkit tentang persoalan apakah implikasi yang dihadapi oleh KLIA sekiranya syarikat penerbangan AirAsia memindahkan operasi ke Jakarta atau Bangkok setelah KLIC siap pada bulan April. Untuk makluman Yang Berhormat, setakat ini pihak kerajaan tidak pernah menerima sebarang makluman rasmi daripada pihak AirAsia bagi menyatakan hasratnya untuk memindahkan operasi secara *total* ke destinasi lain selain daripada LCCT ke KLIAII itu yang akan siap kelak.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Boleh minta penjelasan?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Selain daripada itu, untuk perhatian...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Boleh minta penjelasan tidak?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sebentar ya. KLIA tidak hanya dikhaskan kepada satu-satu syarikat penerbangan. Saya tegaskan di sini, KLIA tidak hanya dikhaskan kepada satu-satu syarikat penerbangan tambang murah sahaja dan terbuka kepada semua syarikat penerbangan yang berminat untuk mengendalikan operasi di situ. Sila. Yang Berhormat Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih, Yang Berhormat rakan saya. Yang Berhormat, saya sebetulnya saya mengalu-alukan langkah yang diambil oleh AirAsia ataupun Tony Fernandes ini... [*Tepuk*] Dia hendak keluar dari negara ini, sebetulnya rakyat Malaysia mengalu-alukan dia keluar. Kita tidak memerlukan seorang usahawan yang perompak macam dia. Dia ada rompak segala-galanya milik rakyat, dia sudah menjadi kaya raya, membeli sukan bola sepak. Dahulu bersukan lumba kereta gagal. Ini duit siapa dari mana? Dia kita kenal *background* dia, cuma pemain gitar di tepi jalan. Akan tetapi oleh kerana diberi peluang oleh kerajaan, dia menjadi *blood sucker*, jadi penghisap darah. Lepas itu siapa punya kawan, saya tidak kisah, saya kisah soal rakyat dan negara ini. Kalau pun Yang Berhormat Rasah berkawan dengan

dia, saya tidak kisah, dengan Yang Berhormat Rasah kita minta dia keluar... [Ketawa] Sebab kita tidak ada, rakyat kita tidak ada.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Dia kawan Yang Berhormat Rembau, bukan Yang Berhormat Rasah.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Dengan siapa-siapa sahajalah. Kita tidak hendak orang rakyat Malaysia macam mentaliti Tony Fernandes ini. Dia perompak di siang hari, dia bunuh rakyat secara *in direct*. Dia perbodohkan pegawai-pegawai kita, CEO kita. Rasa saya, saya kecewa sebab saya kalau tidak ada opsyen, saya kena naik AirAsia. Sedangkan di negara lain, kita ada penerbangan macam di Indonesia, kita pergi lapangan terbang dia, 10, 20 rangkaian kapal terbang yang kita ada pilihan. Akan tetapi di negara kita ini cuma dua. Sedarkah Yang Berhormat bahawa di Sandakan ini selepas jam 2.30 petang, akhirnya kita akan boleh naik Sandakan-Kota Kinabalu jam 6 petang. *In between* di antara waktu-waktu itu tidak ada penerbangan. Bolehkah Yang Berhormat *negotiate* dengan sama ada MAS atau ini AirAsia gila ini? Supaya jangan kosongkan masa terlalu lama itu. Mesti ada penerbangan di antara jam 2.30 itu sebelum jam 6 mesti ada penerbangan. Sebab Timbalan Tuan Yang di-Pertua pun kesusahan, kalau ada *emergency* susah hendak terbang. Hendak naik jalan raya, enam tujuh jam. Jadi, mintalah Lapangan Terbang Sandakan itu jangan kosongkan terlalu lama waktu terbang dia. Lepas jam 2.30 mestilah ada 4.30 kah, jam 5 kah. Minta Yang Berhormat, kalau boleh, terima kasih.

■2000

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Timbalan Menteri soalan yang sama. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Saya pertama kalilah boleh dikatakan bersetuju seratus peratus dengan Yang Berhormat Kinabatangan. Hujahnya amat bernas terhadap pengkhianat negara ini! Bernas sekali dengan yang digelar sebagai pencuri dan perompak negara. Memang dia ini perompak negara. Di mana kerajaan kita memberi segala bantuan daripada mereka tubuhkan AirAsia sampai boleh berhutang *airport tax* yang telah dibayar dengan tunai oleh penumpang-penumpang. Hutangnya bukan RM10, bukan RM3,000 atau RM10 tetapi RM125 juta! Kemudian Kementerian Pengangkutan kita ini...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah kita buat *personal attack* sebegini yang tidak di Dewan ini?

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tidak minta faedah. Tidak sokong AirAsia tidak apa.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Saya ingat tidak sesuai. Buat di luar Dewanlah!

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tidak minta faedah Tuan Yang di-Pertua. Tidak minta *interest*.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak ada apa-apa faedah dengan AirAsia tetapi saya rasa martabat Dewan harus dijaga juga.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Memang dia hendak sokong. Yang Berhormat Seputeh pula ambil gambar dengan perompak ini.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *You know* Ahli-ahli bagaimana boleh menuduh seorang individu di luar menuduh dia perompak, pengkhianat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Memang seorang perompak!

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Kita boleh mengkritik dasarnya, perkhidmatan AirAsia, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Memang!

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Saya bimbang Yang Berhormat Batu Gajah telah dibeli oleh Tony Fernandez... *[Dewan riuh]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat. Yang Berhormat Wangsa Maju. Yang lain boleh duduk dahulu Yang Berhormat. Saya rasa kita boleh guna bahasa yang lebih baik.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ya, hendak minta penjelasan bahawa perkara ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Saya minta Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya minta agar perbahasan tidak membawa kepada isu-isu yang baru tetapi *confined* pada isu yang telah dibahaskan.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ini mengenai dengan apa yang disebut oleh Yang Berhormat Kinabatangan dan juga Yang Berhormat Timbalan Menteri di mana beliau telah mengatakan di sini bahawa LCCT dan KLIA2. Ini terlibat dengan orang inilah di mana beliau pada dua tiga bulan yang lepas mengatakan kalaulah KLIA2 telah siap, AirAsia tidak akan pindah daripada LCCT. Soalan saya di sini bukan sama ada Kementerian Pengangkutan ini telah dapat soalan atau kenyataan rasmi *official* atau tidak. Itu tidak penting sebab Menteri Pengangkutan ini juga pernah jawab respons kepada...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, ringkaskan Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *Press statement* orang lain termasuk Tony Fernandez ini. So sekarang ini kita hendak tahu semasa KLIA2 siap sama ada LCCT akan ditutup dengan segera? Itu soalan pokok. Sila jawab di sini.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Timbalan Menteri. Padang Serai.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Timbalan Menteri. Padang Serai ya. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Arau.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya tidak berfokus kepada individu. Saya fokus kepada perkara-perkara yang perlu dijawab dan saya menyokong pandangan kedua-dua rakan saya tadi sebenarnya. Cuma saya minta pada malan Ahad lepas Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya ingat AirAsia telah menggunakan *aerobridge* di Lapangan Terbang Alor Setar. Jadi makna kata

mungkin sudah ada perjanjian yang mereka sudi membayar balik kepada MAB. Sebelum ini mereka tidak memakai *aerobridge*.

Keduanya, saya bersetuju dengan Yang Berhormat Kinabatangan. Kenapa kita perlu menggunakan *route* itu pada masa dan waktu yang sama untuk kedua-dua penerbangan syarikat Malaysia? Pukul 8.30 dan pukul 9.20. Kenapa perlu? Kenapa tidak 6 petang ataupun 9 malam? Tidak wujud persaingan. Tidak wujud *airport* kosong pada masa itu. Adakah disebabkan mungkin IATA punya larangan dan sebagainya ataupun di sini saya ingin bertanya pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri adakah mesti pada waktu itu sahaja ditetapkan mana-mana syarikat penerbangan mesti terbang ketiga-tiga serentak kalau ada MAS, AirAsia dan juga Firefly? Mesti pada waktu yang sama dan masa yang sama untuk sesuatu route yang telah ditetapkan oleh pihak IATA. Jadi saya ingin bertanya pandangan kementerian berhubung dengan perkara ini.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Yang Berhormat Timbalan Menteri. Kapit. Terima kasih ya. Dia bagi saya dahulu. Kawan dulu. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Jadi perkara lebih kurang sama. Dua minggu lepas dalam soalan saya dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sendiri. Saya membangkitkan perkara bahawa begitu susah payah kami dari Kapit melalui *Airport Sibu* untuk kita mendapatkan penerbangan ke tempat lain seperti Johor, Kuala Lumpur atau Kuching. Jadi saya hendak tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, sejak dua minggu lepas sudah adakah perbincangan di antara kementerian mengarah atau mengadakan perbincangan dengan syarikat penerbangan MAS dan juga AirAsia untuk mengambil kira cadangan saya?

Tempoh hari saya baca dalam *Hansard* Yang Berhormat kawan kita dari Sibu membangkitkan perkara yang sama. Jadi oleh kerana ini demi rakyat, tidak mengapalah kita boleh setuju DAP Sibu dan saya bawa perkara ini. Jadi saya hendak tahu pernahkah atau belumkah kementerian ataupun pegawai-pegawai kementerian mengarahkan kepada MAS dan AirAsia supaya ambil kira, dilihat semula jadual-jadual penerbangan untuk rakyat di sekeliling Sibu. Bukan sekadar orang Sibu sahaja.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya baru masuk selepas rehat tadi. Cara saya dengar itu saya ingat – tetapi saya berbeza pandangan dengan Yang Berhormat Wangsa Maju, Yang Berhormat Kinabatangan dan rakan-rakan yang lain.

Kita mesti berterima kasih kerana di Malaysia sekarang penerbangan sudah ada saingan. Sudah ada saingan di mana kalau kita mahu pergi ke mana-mana pun sekarang pukul 8 malam. Pukul 8 malam kita ambil telefon *booking flight*, kita boleh pergi ke mana-mana sahaja destinasi. Ini macam mana boleh jadi? Ini kerana ada saingan yang telah diwujudkan selepas AirAsia datang. Akan tetapi kawan-kawan saya, Yang Berhormat Wangsa Maju dan Yang Berhormat Kinabatangan, cara mereka cakap marah-marah dengan Tan Sri Tony Fernandez – tidak betul! Tidak betul cara itu! Mereka...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Itu cara saya, *my style*. You punya cara lain. Di sini kita berbalah Yang Berhormat. Saya pun tidak setuju.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kinabatangan duduk Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *You* cakaplah *you* punya cara. Saya lontar pandangan saya. *You* setuju atau tidak itu lain cerita. Itu *you* punya hak. Hak saya untuk membela rakyat bukan membela seorang jahanam!

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Saya bersama-sama jutaan rakyat Malaysia...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Padang Serai ringkaskan Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Terima kasih Tan Sri. Sudah panggil Tan Sri. Manis mulut saya.

Saya berterima kasih bersama-sama dengan jutaan rakyat Malaysia hari ini yang mendapat faedah ini. Kita merasakan macam AirAsia sudah bagi dari 30,000 kaki bagi paracut untuk terjun menyelamatkan diri. Tidak! Saya hargai kerana saya ini selalu bersama-sama rakyat Malaysia menikmati faedah ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, habiskan Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Kita mesti berterima kasih dan saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri mengambil ini dan juga beri satu memo terima kasih daripada rakyat Malaysia, mewakili rakyat Malaysia, kementerian. Jangan kita saja mahu hentam. Kalau hari ini AirAsia tutup kedai, bayangkan betapa susahnyanya rakyat Malaysia.

Sebelum AirAsia datang, sebelum AirAsia berfungsi saya tidak dengar bahawa saya boleh terbang untuk RM200 atau RM300 ke mana-mana. Tidak pernah!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat cukup Yang Berhormat!

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Akan tutup tidak lama lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri untuk menjawab dulu Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Kita miskin. *Now everyone can fly! So I thanked...*

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sedikit tentang isu yang sama. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat saya minta agar perkara baru tidak dibawa dalam perbahasan pada peringkat ini Yang Berhormat. Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya rasa Yang Berhormat lebih tahu di mana perkara baru dan di mana perkara yang telah dibangkitkan.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Saya setuju bahawa kita kena kaji dulu tentang kemungkinan keistimewaan yang diberi pada syarikat AirAsia. Akan tetapi saya harap kita bahas

ini dengan cara yang tentang mengikut fakta ini seperti Yang Berhormat Kapiti dan Yang Berhormat Arau yang membuat *comparison* atau tentang layanan dahulu dan sekarang.

■2010

Saya ingat boleh kita berbahas begini akan tetapi sebagai seorang Ahli Yang Berhormat, saya ingat kita tidak sepatutnya gunakan kesempatan dalam Dewan ini dan buat tuduhan dengan perkataan yang kasar terhadap individu. Itu sahaja yang saya ingin buat penjelasan. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat di atas minat yang begitu mendalam terhadap perkembangan syarikat-syarikat penerbangan di negara ini. Ini menunjukkan bahawa dalam atmosfera demokrasi yang kita ada, tidak ada sesiapa pun yang terlepas daripada apa juga pandangan-pandangan dan kritikan-kritikan.

Cuma saya ingin menyatakan di sini bahawa sebenarnya sepertimana yang telah saya jelaskan tadi bahawa setakat ini AirAsia tidak memberikan apa-apa *indicator* yang mereka tidak akan berpindah kepada KLIA2. dalam mesyuarat mingguan projek pun pihak AirAsia ada menghantar wakil dan mereka mengetahui terhadap perkembangan-perkembangan terhadap pembangunan KLIA itu malah mereka memberikan input-input terhadap keperluan-keperluan syarikat penerbangan tersebut. Cuma seperti mana yang saya nyatakan tadi bahawa keputusan AirAsia untuk mengadakan satu keputusan memindahkan ASEAN AirAsia yang berpusat di Indonesia itu, itu adalah merupakan keputusan syarikat itu. Kononnya untuk memperbesarkan ataupun mempertingkatkan lagi penyertaan beliau dalam industri penerbangan khususnya di negara-negara ASEAN apabila berkait dengan *Open Sky Policy 2015* yang akan dilaksanakan pada tahun hadapan.

Dalam *Open Sky Policy 2015* ini sudah tentulah bukan sahaja AirAsia yang akan berpindah ataupun menjalankan operasi. Ia telah mengadakan operasi di AirAsia Indonesia, AirAsia Filipina, AirAsia Thailand dan juga di Jepun dia juga telah membuat *joint venture* di Jepun. Ini adalah merupakan satu perkembangan yang biasa dan kita sebagai rakyat Malaysia, sebagai kerajaan kita mengalu-alukan apa juga usaha-usaha yang dibuat oleh mana-mana syarikat Malaysia yang ingin mengembangkan sayapnya ke negara luar. Kalau kita lihat di negara ASEAN ini misalnya, CIMB, Maybank adalah merupakan dua buah syarikat Malaysia yang boleh kita banggakan dan telah pun menguasai banyak *share* dalam industri perbankan di negara ASEAN.

Jadi keputusan Air Asia untuk mengembangkan sayapnya ke Indonesia itu pada pendapat saya itu adalah keputusan syarikat berdasarkan kepada *corporate vision* ataupun *mission* syarikat itu sendiri. Oleh sebab itu kita tidak ada apa-apa halangan. Cuma saya ingin nyatakan juga di sini bahawa Yang Berhormat Kinabatangan juga ada membangkitkan tentang jadual..

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat, saya hendak minta itu...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sebentar, saya belum sampai kepada soalan Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *No, no*, kalaulah KLIA sudah siap. Sama ada LCCT akan ditutup.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Oh! Saya belum jawab lagi, saya belum habis lagi. *Let me answer.*

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ya, sebab saya tengok hendak elakkan soalan jawapan itu.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya belum menjawab. Ada lima soalan di sini, saya kena jawab dahulu. Selepas itu kalau Yang Berhormat hendak *intervene*, boleh *intervene* selepas itu, okey? Saya akan jawab. Yang sebenarnya LCCT memang dalam rangka akan ditutup dan kita akan menjadikan LCCT ini sebagai pusat bagi kargo dan sekarang ini pun telah banyak syarikat *freight forwarder* yang telah bersedia untuk berpindah ke situ. Jadi tidak timbul LCCT ini tidak akan ditutup kerana ia *eventually* akan menjadi pusat kargo atau *cargo center*. Itu keputusan yang telah pun dimuktamadkan oleh pihak kerajaan.

Yang Berhormat Kinabatangan ada bangkitkan berkaitan dengan penerbangan Sandakan, jadual penerbangan ini. saya minta sedikit masa Yang Berhormat untuk saya menyiasat perkara ini. Cuma yang saya tahu, penerbangan ke Kota Kinabalu-Sandakan ataupun daripada tempat-tempat lain sebenarnya melibatkan tiga syarikat penerbangan iaitu syarikat penerbangan MAS, AirAsia dan satu lagi syarikat penerbangan komuniti iaitu Mas Wings. Kadang-kadang, memanglah bagi perkhidmatan jet hanya *diprovide* oleh AirAsia dan MAS tetapi perkhidmatan menggunakan ATR memang ada tetapi saya tidak pasti jadualnya, saya akan bekalkan kepada Yang Berhormat dan saya akan menyiasat perkara ini. Yang Berhormat Wangsa Maju ada bangkit tentang *airport tax* ini. saya sudah jawab balik-balik di Dewan yang mulia ini. Sebenarnya *airport tax* ini sudah pun lama dibayar, dijelaskan. Pada ketika ini AirAsia tidak lagi berhutang ataupun dalam *current status* tidak ada berhutang dengan pihak MAB. Yang Berhormat...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Menteri minta penjelasan sedikit sahaja ya.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Sangat tertarik dengan apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi mengatakan bahawa AirAsia telah menjelaskan. Sekarang ini maklum kepada dewan ini berapa peratus diskaun yang diberi kepada AirAsia terhadap hutang *airport tax* ini? Kenapa tiada faedah tetapi diberi diskaun? Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya apabila penyelesaian ini dibuat, ia adalah dibuat oleh syarikat MAB sebagai syarikat pengendali bagi pihak kerajaan bagi mengendalikan perkhidmatan lapangan terbang dan juga pihak AirAsia dan keputusan itu adalah keputusan *mutual* di antara kedua-dua belah pihak dan saya tidak ada maklumat lanjut. Cuma yang saya diberitahu bahawa memang telah diselesaikan sebanyak RM125 juta yang saya telah jelaskan berkali-kali. Soal *interest* itu pun, itu adalah keputusan di antara kedua-dua pihak kerana ini adalah di antara kedua-dua syarikat ini, apa yang saya diberitahu juga, yang saya telah dimaklumkan di sini sebenarnya memang tidak ada diskaun yang diberikan bagi *airport tax* ini. Sama ada...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: So bab pembayaran itu Yang Berhormat Menteri adalah RM125 juta?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, saya sudah jelaskan berkali-kali di Dewan yang mulia ini..

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ya, betul atau tidak?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Berkaitan dengan isu ini bahawa kita dalam jawapan pun diberitahu bahawa tidak ada diskaun. Kalau ada pun, adalah pemberian dari segi insentif-insentif yang telah saya jelaskan. Kalau Yang Berhormat hendak minta...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Apa bezanya insentif-insentif?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kalau Yang Berhormat hendak minta yang lagi *detail* berkaitan dengan perkara itu, saya akan bagilah.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *You* boleh naik AirAsia lah, saya tahu *you* sentiasa naik AirAsia Yang Berhormat Padang Serai. Dapat kemudahan di situ.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Jadi Yang Berhormat, Yang Berhormat Arau ada bangkit tentang *aerobridge*. Memang isu *aerobridge* ini adalah satu isu yang sentiasa menjadi sedikit pertikaian. Memang pada ketika ini AirAsia masih lagi *reluctant* untuk menggunakan *aerobridge* kerana mengikut mereka ia adalah merupakan *business model* mereka. Akan tetapi kita *insisted*, misalnya dalam pembinaan KLIA itu pun kita telah pun mengambil tindakan MAB dan juga ahli-ahli lembaga pengarah dan kerajaan telah pun membuat keputusan untuk menyediakan *aerobridge*. Sebenarnya bagi satu perkhidmatan *aerobridge* itu hanyalah lapan...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Saya...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Mengenai dengan *aerobridge* Yang Berhormat..

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, sebentar Yang Berhormat..

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: RM80 sahaja. *Let me answer*. RM80 sahaja dan kita masih lagi mengharapkan dan menggalakkan supaya pihak AirAsia menggunakan *aerobridge*. Oleh sebab itu dalam pembangunan KLIA itu kita menyediakan *aerobridge* walaupun pihak AirAsia tidak begitu berminat kerana ia adalah untuk menyesuaikan dengan *business model* mereka khususnya bagi *turnaround time* yang mereka harapkan apabila mereka tidak menggunakan *aerobridge*. Mengikut mereka adalah membolehkan mereka untuk mendapatkan *turnaround time* yang lebih baik. Berkaitan dengan jadual penerbangan..

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ini Yang Berhormat Menteri, berkenaan dengan jadual penerbangan ini...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Untuk makluman, jadual penerbangan...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri, saya hendak bertanya soal *aerobridge* ini, kenapa AirAsia boleh guna *aerobridge* di Bangkok, di Chiang Mai, di Singapura dan lain-lain? Kenapa tidak boleh guna di sini sebab *business* yang sama?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya tetapi...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Kenapa? Di Bangkok mereka pun boleh nyatakan, kami tak mahu guna.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sebenarnya penggunaan *aerobridge*...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: di Chiang Mai pun tak guna kerana *business model* kita. Kenapa? Kerana kementerian sentiasa menunduk kepala kepada AirAsia. Untuk menganaktirikan MAS.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Untuk makluman, sebenarnya bukan sahaja syarikat-syarikat penerbangan ataupun *airport* ataupun lapangan terbang yang di Malaysia ada yang tidak menggunakan *aerobridge*. Kalau Yang Berhormat pergi misalnya pergi Cambodia ataupun pergi ke negara Laos misalnya, negara-negara jiran juga masih banyak yang tidak menggunakan *aerobridge*. Kalau pergi Jeddah Airport...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Untuk makluman Yang Berhormat, Cambodia ada *aerobridge*. *Sorry*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Wangsa Maju.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Saya sudah lama tunggulah Yang Berhormat Wangsa Maju, *airport*.

■2020

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Wangsa Maju.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Jadi ini adalah merupakan pilihan. Bagaimanapun, kita masih mengharapkan dan menggalakkan supaya AirAsia menggunakan *aerobridge*. Sebab itu kita bersetuju untuk membina *aerobridge* kerana kita berharap ia akan memberikan kemudahan kepada penumpang dan juga memberikan kemudahan kepada khususnya golongan OKU. Itu Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Jadual penerbangan, jadual penerbangan. Saya hendak jawab Yang Berhormat Arau dahulu. *You* cakap, *you* punya *last*, saya kena jawab kemudianlah.

Yang Berhormat Arau ada minta berkaitan dengan jadual penerbangan. Untuk makluman Yang Berhormat, berkaitan dengan jadual penerbangan ini, sebenarnya ia adalah ditentukan oleh syarikat itu sendiri. Kita tidak mengawal dari segi jadual penerbangan kerana mereka sendiri ada membuat kajian berdasarkan kepada kesesuaian masa dari segi dia punya aset pesawat. Kadang-kadang ini pun menjadi satu perkiraan, aset pesawat itu, dari segi *connectivity* dia dengan destinasi-destinasi yang lain. Jadi kadang-kadang kita mengharapkan mereka di sini tetapi mereka tidak mempunyai pesawat untuk terbang pada waktu-waktu tersebut kerana ia berkait dengan juga destinasi-destinasi yang lain. Oleh sebab itu agak sukar bagi kita untuk misalnya meminta mereka terbang kepada satu jangka waktu tertentu.

Bagaimanapun, mungkin bagi syarikat-syarikat penerbangan seperti MASwing yang merupakan syarikat penerbangan yang mendapat subsidi daripada kerajaan untuk bagi Sabah dan Sarawak, itu mungkin agak lebih mudah kerana ia adalah syarikat penerbangan bersubsidi. Bagi

syarikat penerbangan MAS dan AirAsia, mereka adalah syarikat komersial yang kita tidak boleh menentukan dia punya *time* ataupun jangka masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat sahabat saya, Yang Berhormat Kapiti...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya melihat bahawa Yang Berhormat menjawab kesemua soalan yang baru dibangkitkan sebentar tadi. Saya minta agar soalan-soalan yang dibangkitkan pada peringkat dasar, yang dibahas pada peringkat dasar diutamakan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey. Saya meneruskan berkaitan dengan cadangan Yang Berhormat Kuala Langat berkenaan Malindo Air. Memang kita telah dalam proses untuk menyediakan kertas-kertas untuk mendapatkan kelulusan daripada Kabinet dan kita akan melancarkan satu lagi *airline* baru iaitu Malindo Air di negara ini dalam masa yang terdekat.

Yang Berhormat Hulu Selangor ada membangkitkan tentang...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini Malindo Air penyangak jugakah, macam AirAsia?

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, satu soalan. Pelancaran Malindo Air. Pada masa yang sama saya mahu tahu bilakah pelancaran untuk satu lapangan terbang yang baru, saya dulu dengar khabar di selatan Kedah di antara Perak utara dengan selatan Kedah akan dibina satu lapangan terbang baru. Jadi bilakah lapangan terbang baru ini? Sebab jangka masa dari lapangan terbang paling dekat dengan situ adalah Pulau Pinang ataupun Alor Setar yang lebih daripada dua jam dari situ. Jadi saya mahu tahu adakah perancangan ini, pelancaran akan berlakukah apa?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Untuk makluman Yang Berhormat, kita tidak ada perancangan. Itu cuma cakap-cakap di surat khabar sahaja.

Yang Berhormat Hulu Selangor ada...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...Mencadangkan tentang Hari Pemanduan Berhemat.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Mengenai Malindo Air. Terima kasih. Saya hendak bertanya berkenaan dengan Malindo Air ini. Malindo Air ini adalah kerjasama antara pihak Lion Air daripada Indonesia. Terdapat rekod-rekod yang mengatakan bahawa Lion Air ini mempunyai rekod keselamatan yang kurang baik dan ada antara negara-negara Eropah yang telah melarang Lion Air ini beroperasi di negara Eropah. Apakah pihak kerajaan telah membuat satu *due diligence*, membuat satu kajian bahawa Lion Air ini cukup selamat beroperasi? Apakah kerana kita hendak mewujudkan syarikat ini, kita tidak memberikan pertimbangan yang sewajarnya ke atas tahap keselamatan?

Saya harap pihak Kementerian Pengangkutan memberikan satu jawapan bahawa tahap keselamatan ini dapat dijamin sebelum syarikat ini beroperasi. Ini kerana ini berkenaan dengan keselamatan orang ramai, keselamatan rakyat kita yang kita bukan sahaja hendak tambang murah

tetapi kita menggadaikan keselamatan rakyat negara kita. Ini saya harap pihak Kementerian Pengangkutan memberikan pertimbangan dan pastikan keselamatan ini dapat dijamin sebelum syarikat penerbangan ini dapat beroperasi di negara kita. Terima kasih.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini macam AirAsia juga, Yang Berhormat. Perompak baru juga.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat di atas peringatan itu. Sememangnya apabila kita membuat sesuatu keputusan untuk meluluskan satu-satu syarikat, kita juga membuat pelbagai pertimbangan. Untuk makluman Yang Berhormat, memang banyak syarikat di Indonesia – saya hendak nyatakan di sini, Eropah adalah merupakan satu entiti di mana ia mempunyai peraturan yang terlalu ketat bagi kemasukan pesawat-pesawat ke negara Eropah. Kerana peraturan-peraturan ini, mereka menggunakan piawaian dan standard-standard yang telah...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Yang Berhormat, sebelum pindah. *Last* saya hendak tanya, jawapan ikhlas dan juga pendirian kerajaan. Kenapa AirAsia enggan berpindah daripada Terminal 2 di Kota Kinabalu ke Terminal 1 sedangkan perkara ini sudah dipersetujui? Apa alasannya yang kukuh? Sebab Terminal 2 itu tidak selamat tetapi dia enggan berpindah dan dia menidakkan keputusan Kerajaan Negeri Sabah. Siapa dia Tony Fernandez yang terlampau biadab ini?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat. Saya hendak jelaskan di sini seperti mana yang saya katakan tadi bahawa syarikat-syarikat penerbangan Indonesia memang pada satu ketika boleh dikatakan semua tidak boleh terbang ke Eropah kerana tidak memenuhi piawaian standard Eropah kerana piawaian standard Eropah ini adalah yang tertinggi sekali dunia di mana banyak syarikat, bukan sahaja daripada Indonesia tetapi juga syarikat-syarikat daripada negara lain banyak yang tidak dibenarkan atas isu-isu bukan sahaja isu berkaitan dengan keselamatan tetapi juga berkaitan dengan isu alam sekitar, *environment* yang melibatkan banyak juga syarikat-syarikat daripada negara jiran kita yang tidak boleh terbang ke sana. Cuma baru-baru ini Garuda dibenarkan untuk terbang semula.

Akan tetapi saya ingin jelaskan di sini bahawa Lion Air ini adalah merupakan satu syarikat yang terbesar di...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Bukan Lion Air. AirAsia, AirAsia!

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ini lepas. Saya jawab dulu ini. Lion Air ini yang akan menjadi *anchor* bagi Malindo Airways bersama dengan Airod, ia akan terbang – sebenarnya mereka boleh terbang ke banyak negara di dunia ini, di rantau ini malah di Singapura sekalipun Lion Air ini memang boleh beroperasi. Jadi kalau Singapura satu-satunya negara yang menjadi *benchmark* khususnya mereka ini adalah anggota penting dalam ICAO dan begitu juga Malaysia dalam kategori tiga, kita juga menjadi anggota ICAO, maka sebenarnya ini bukanlah menjadi satu isu yang besar. Jadi apabila kita memproses permohonan mereka, kita juga akan memastikan bahawa isu-isu berkaitan dengan keselamatan yang menjadi kebimbangan Yang Berhormat itu akan kita...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: DCA juga akan membuat pemeriksaan teknikal terhadap semua kapal terbang ini secara berjadual.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Satu lagi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Jangan dahulu, Yang Berhormat. Saya jawab yang ini dahulu.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Satu lagi berkenaan ini. Saya hendak dapatkan kepastian sama ada Malindo Air ini dia akan membeli pesawat baru atau menggunakan pesawat-pesawat *recon* daripada Indonesia? Ini yang sepatutnya diberikan kepastian. Kalau dia beroperasi, mesti pesawat baru. Ini keselamatan orang ramai, keselamatan rakyat Malaysia yang akan memakai penerbangan syarikat ini.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat, saya sudah katakan tadi bahawa apabila kita memproses permohonan mereka, kawal selia adalah kita. Kawal selia adalah Jabatan Penerbangan Awam (DCA). Kita akan menjalankan tugas pemeriksaan. Semua syarikat penerbangan di Malaysia tidak akan terlepas daripada pemeriksaan berkala yang dibuat oleh DCA dan menentukan standard-standard tertentu.

Yang Berhormat Kinabatangan ada membangkitkan tentang pemindahan ke Terminal 1. Untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya pihak kerajaan, Perdana Menteri yang mempengerusikan *Economic Council* telah pun membuat arahan berkaitan dengan pemindahan ini dan Kerajaan Negeri Sabah sendiri pun telah bersetuju terhadap pemindahan ini dan kita akan mengambil langkah-langkah selanjutnya supaya satu tindakan untuk mereka berpindah ke terminal baru tersebut.

Yang Berhormat Hulu Selangor ada membangkitkan tentang Hari Pemanduan Berhemat. Ini adalah satu cadangan yang baik daripada Yang Berhormat dan kita akan membawa kepada Kementerian Pengangkutan untuk dibincangkan cara bagaimana kita dapat melaksanakan.

■ 2030

Satu lagi untuk makluman Yang Berhormat juga sebenarnya Program Keselamatan Jalan Raya telah dirangka dan dilaksanakan melalui Pembelajaran Pendidikan Keselamatan Jalan Raya kepada pelajar sekolah rendah dan sekolah menengah. Advokasi melalui media masa dan cetak, kempen dan ceramah kesedaran di sekolah, IPT serta institusi kerajaan dan swasta.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar) mempengerusikan Mesyuarat]

Beberapa Yang Berhormat telah membangkitkan satu isu yang begitu hangat dibincangkan berkaitan dengan - Yang Berhormat Pokok Sena, Kota Melaka, Batu Gajah, Tanah Merah dan Yang Berhormat Sri Gading ada membangkitkan tentang isu AES. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan sesungguhnya amat prihatin dengan kegusaran yang ditimbulkan oleh

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian dan mengambil maklum pandangan serta perdebatan yang telah dibangkitkan.

Sungguhpun demikian, kerajaan setakat ini tidak bercadang untuk menangguhkan atau pun membekukan pelaksanaan AES ini dan untuk perhatian Ahli-ahli Yang Berhormat juga bahawa pelaksanaan peringkat awal AES telah pun bermula pada 23 September 2012 di 14 lokasi *black spot* telah melepasi tempoh percubaan atau pun *trial period*.

Beberapa Ahli: [*Bangun*]

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Bagi saya selesaikan dahulu, baru Yang Berhormat hendak bangkitkan, bangkitkanlah. Saya baca dahulu kemudian bangkitkan. Selain itu, 831 lokasi kamera bukanlah sebenarnya perangkat seperti yang didakwa oleh sesetengah pihak dan lokasi pemasangan AES di kawasan *black spot* dan dilengkapi dengan papan tanda amaran selaras dengan kaedah-kaedah pengangkutan jalan atau kesalahan yang dirakam melalui kamera 2012 dan dipasang dalam jarak 2km hingga 3km sebelum lokasi pemasangan kamera.

Selain daripada itu melalui *website* JPJ juga kita telah menyediakan senarai lokasi-lokasi yang telah ditetapkan dan ianya adalah merupakan senarai yang *transparent*. Perlu ditegaskan juga pihak pelaksanaan AES ini sebenarnya tidak sama sekali bertujuan untuk mengaut keuntungan di pihak syarikat atau pun membebankan rakyat tetapi merupakan langkah, usaha untuk mendisiplinkan dan mengubah tingkah laku pemandu dan pengguna jalan raya ke arah mengurangkan kemalangan jalan raya dan ianya bersifat *deterrent*...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: [*Bangun*]

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya habiskan dahulu Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya, belum habis lagi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat boleh bincang panjang selepas ini. Saya jawab dahulu, selepas ini baru saya bagi semua. Kerajaan dengan persetujuan Kabinet telah mengambil pelbagai langkah untuk memastikan syarikat pelaksana dibayar fi perkhidmatan tidak melebihi kadar pulangan dalam IRR dalam sebanyak 17%. Pada masa yang sama mengenakan had tuntutan tahunan oleh syarikat pelaksana bagi perkhidmatan yang diberikan berdasarkan kepada satu formula.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, formula ini telah dirangka oleh pakar daripada institut pengajian tinggi bersama dengan agensi-agensi kerajaan seperti Kementerian Kewangan, Unit Perancang Ekonomi dan Kementerian Pengangkutan. Formula yang telah disediakan ini kemudiannya telah dibentangkan bagi mendapatkan kelulusan Kabinet sebelum ianya dilaksanakan. Inisiatif-inisiatif ini adalah dibuat semata-mata bertujuan untuk mendisiplinkan pemandu supaya mengubah tingkah laku lebih berhemah bagi mengurangkan kadar kemalangan dan kematian yang tinggi pada masa ini pada kadar purata 19 kematian sehari dengan jumlah kemalangan 448,000 setahun dan kos sosial yang terpaksa ditanggung oleh negara tidak kurang RM9 bilion setahun.

Jika tidak ada langkah-langkah drastik yang diambil, sudah tentu ianya akan menjadi serius. Suka saya memaklumkan di sini bahawa AES bukanlah satu inisiatif yang asing tetapi telah

dilaksanakan di hampir 90 buah negara dan beberapa dekad yang lalu. Ianya juga bukanlah terlalu asing di Malaysia sehingga kita terlalu takut secara luar biasa kerana ianya telah dilaksanakan oleh PDRM hampir lebih daripada sepuluh tahun yang lalu.

Untuk perhatian Yang Berhormat, berhubung dengan kekeliruan perbezaan kenyataan di antara Ketua Pengarah Pengangkutan Jalan dengan Timbalan Menteri mengenai imej yang dirakamkan pada 23 dan 24 September sebenarnya ianya adalah diambil dalam jangka masa yang berbeza. Oleh sebab itu jumlah imej yang dirakam adalah berbeza. Untuk makluman Yang Berhormat juga, rakaman imej kesalahan bagi memandu melebihi had laju bermula kilometer atau ke sebelas jam daripada satu had laju yang ditetapkan. Sebagai contoh sekiranya had laju sesuatu jalan tersebut 90 km/j maka kesalahan akan hanya dirakam pada kelajuan 101 km/j atau 10 km/j *allowance*.

Bagi menjawab pertanyaan Yang Berhormat Tanah Merah juga berhubung dengan rasional pemasangan AES di kawasan 30 km/j ini perlu juga ditegaskan bahawa prinsip pemilihan lokasi, pemasangan dan pengendalian AES adalah berdasarkan kepada kawasan yang kerap berlaku kemalangan jalan raya atau *black spot*. Penentuan lokasi ini adalah berpandukan data perangkaan kemalangan jalan raya yang diperoleh daripada PDRM. Adalah didapati bahawa jalan-jalan yang mempunyai had laju yang rendah seperti kawasan sekolah adalah berisiko tinggi untuk berlaku kemalangan atau *accident prone area, speeds thus skill* bagaimanapun pihak kerajaan akan mengambil kira pandangan tersebut di mana pihak MIROS akan membuat *site verification* sebelum sesebuah pemasangan kamera itu memastikan kesesuaiannya. Sila Ahli Yang Berhormat.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Arau dahulu ya?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Siapa itu?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Arau dahulu.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Sri Gading.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Arau dahulu.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Selepas itu Batu Gajah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Arau.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya sebenarnya menyokong penuh atas usaha yang telah dibuat oleh kerajaan kerana kita telah mengambil kira pandangan-pandangan selama lima tahun sebelum akta ini dikuatkuasakan. Saya tidak tahulah kalau kawan-kawan yang tidak menyukai, mungkin kawan-kawan yang gemar melanggar undang-undang. Kita lihat tadi kenyataan yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri adalah begitu jelas 448,000 bukan angka yang kecil. Sebanyak RM9 bilion kos yang terpaksa ditanggung. Jadi, kajian yang dibuat oleh MIROS ini saya bersetuju

sama sekali dan saya rasa cuma di sini di peringkat awal memanglah dia akan berlaku macam-macam kerana tempoh yang bakal ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Saya tahu Yang Berhormat Sri Gading akan menentang saya. Sabar, sabar.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Sudah menyokong, buat apa hendak panjang lagi. Sudah menyokong.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Ada kenyataan, nanti ada kenyataan Yang Berhormat Sri Gading duduk, duduk.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Timbalan Menteri apa benda yang hendak dipanjangkan pasal sama dengan...

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Jadi, saya berharap Yang Berhormat...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Sama dengan Yang Berhormat Timbalan Menteri, yang saya hendak suarakan ini suara rakyat.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Yang Berhormat Menteri, kerajaan perlu teruskan perkara ini.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Arau tidak hendak bela rakyat, tidak apalah.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Jangan takut pada orang-orang yang macam Yang Berhormat Sri Gading dan orang yang akan menentang AES ini...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Bukan menentang.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Saya sokong penuh apa yang dibuat oleh kerajaan.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Kita sokong Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Siapa?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Okey. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya menyokong penuh soal hendak mengurangkan kemalangan. Itu kita sependapat. Saya ialah wakil rakyat yang cinta kepada rakyat. Jadi, kita suka kemalangan dikurangkan. Kalau boleh disifarkan terus.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Cukuplah.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Cukuplah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya?

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Cukuplah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Amat Berhormat Perdana Menteri hari ini cukup disayangi oleh seluruh rakyat. Dasar-dasar untuk menyenangkan rakyat, menggembirakan rakyat, membantu rakyat begitu diterima. Jalan ini ada macam-macam jalan. Tuan Yang di-Pertua, sabar sedikit. Jalan *highway*, lebuhraya, jalan persekutuan, jalan negeri, jalan perbandaran, macam-macam jalan. Ikut rekod, jalan lebuhraya yang paling kurang kemalangan.

Akan tetapi dalam sistem AES ini, beberapa minggu selepas dikuatkuasakan kononnya itu 60,000 kes melanggar di lebuh raya ini. Tiba-tiba 90km/j, 110km/j. Tiba-tiba di selekoh 90km/jam, turun bukit 90km/j. Seolah-olah AES ini hendak mengenakan rakyat. Saya tahu di belakangnya ini swasta. Sebanyak 14%, 15% daripada 300 denda yang tidak boleh kurang. Berapa keuntungan yang mereka dapat? Jadi, kalau 60,000 dalam masa dua minggu dapat, berapa ratus ribu dia dapat dari keringat dan darah rakyat? Ini masalahnya. Jadi Tuan Yang di-Pertua, ...

Datuk Ismail Kasim [Arau]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

■2040

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, kenapa Yang Berhormat Arau? Yang Berhormat Arau hendak membela AES silalah. Kalau ada dapat komisen daripada AES pun saya tidak hendak kongsilah. Hendak membela sangat. Saya hendak membela rakyat. Pasti saya akan menang dalam pilihan raya inilah.

Dato' Ismail Kassim [Arau]: Saya pun membela rakyat seperti Sri Gading...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *[Bangun]*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya belum habis. Duduk, ini *floor* saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya Yang Berhormat Sri Gading sehingga saya tarik *floor* Yang Berhormat. Sila.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kerajaan bukan hendak mendera rakyat. Kerajaan Barisan Nasional tidak sekali-kali hendak mendera rakyat. Akan tetapi suara rakyat inilah yang harus didengar. Tuan Yang di-Pertua, seorang tuan punya kereta dia bayar *installment*, bayar insurans, bayar *road tax*, bayar minyak, bayar tol, bayar dia punya tayar, bayar *parking*. Ini lagi, RM300 denda ini. Tolonglah. Jadi saya harap kalau boleh, mari kita bincang semula cari pendekatan yang lebih adil yang boleh membantu juga rakyat. Kalau dia sengaja hendak melanggar itu soal lain.

Akan tetapi soal-soal kemanusiaan. Menteri hari itu kata 'oh kami akan teruskan' oh lagak sangat Yang Berhormat Menteri nampaknya. Menteri Pengangkutan, dia tidak datang pula hari ini. Saya hendak berhadapan dengan dia hari ini bukan dengan Timbalan Menteri ini. Jadi saya berharap, soal hendak mengurangkan kemalangan setuju. Mari kita berbincang semula. Timbangkanlah rasa hati rakyat...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Okey Yang Berhormat, sudah faham Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Rasa hari rakyat, pertimbangkanlah supaya kita memberi keadilan juga kepada rakyat. Jangan kita lindungi sangat swasta ini yang di belakang AESB demi kepentingan rakyat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kalau tidak Yang Berhormat, malam tidak boleh habis. Tengok semua berdiri Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tuan Yang di-Pertua...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Batu Gajah sini Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, bagi siapa?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Kinabatangan...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Bagi saya terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Tidak Yang Berhormat, tanya dengan saya sama ada hendak beri Yang Berhormat?... [Ketawa]

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ya bolehkah Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

8.42 mlm.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Tuan Yang di-Pertua, saya daripada awal sejak daripada masuk Dewan ini saya memang bersetuju dengan rakan saya Yang Berhormat Sri Gading. Akan tetapi malam ini kami berdua terpaksa berbalah. Saya nampak Yang Berhormat Sri Gading macam *the angry man*. Dia tidak melihat masa hadapan nyawa keselamatan awam di negara kita. Saya berterima kasih kepada kerajaan. Saya tidak dapat mendapat apa-apa daripada syarikat ini. Saya pun tidak kenal syarikat ini. Yang Berhormat Arau pun tidak ada. Yang Berhormat Sri Gading jangan tuduh sembarangan. Makan boleh sebarang makan, cakap jangan sebarang cakap.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Bukan. Saya soal hendak membela rakyat. Soal Yang Berhormat Kinabatangan dan Yang Berhormat Arau tidak hendak membela rakyat terserah dialah, saya peduli apa.

Dato' Ismail Kassim [Arau]: Keterlaluan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini keterlaluan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Bukan keterlaluan saya berkata begitu. Saya hendak membela rakyat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, biarlah seorang-seorang Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini saya punya *floor* Yang Berhormat Sri Gading, minta maaf.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, ringkaskan Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ya, saya ringkas. Tuan Yang di-Pertua, dalam satu minggu 60,000 saman dikeluarkan. Ini menunjukkan bahawa rakyat Malaysia kalau dalam kereta, kalau memandu hilang akal, hilang pedoman. Dia sudah tahu kelajuan 90km/j, dia pergi pecut 160km/j apa jadi? Kemalangan jalan raya melibatkan nyawa beratus-ratus dalam satu minggu. Jadi siapa yang terkena ini dia bermasalah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang boleh kurang di *highway*. Yang Berhormat Kinabatangan ini tidak faham.

Dato' Ismail Kassim [Arau]: *Highway*lah ini.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *Highway*lah ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, sudahlah Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Jadi saya minta kerajaan teruskan usaha murni ini untuk mengajar rakyat Malaysia, pemandu-pemandu Malaysia supaya berdisiplin di jalan raya. Jangan mereka anggap jalan raya ini untuk mengambil nyawa orang lain. Bayangkan 60,000 dalam satu minggu. Jadi saya amat bersetuju. Teruskan, jangan takut Yang Berhormat Timbalan Menteri. Kita sokong.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Shah Alam, ringkas sahaja Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ya, saya ringkaskan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kalau kita hendak ucapkan macam ini, tidak habis Yang Berhormat.

8.44 mlm.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sebenarnya agak terkejut dengan Yang Berhormat Sri Gading kerana apabila Rang Undang-Undang ini dikemukakan dalam Dewan ini, kalau tidak silap saya semua wakil rakyat...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak payahlah, tidak payah hendak politik. Ulasan Yang Berhormat sahajalah. Tidak perlu hendak sentuh yang lain.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Barisan Nasional, apabila mengundi semua sokong. Tiba-tiba...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Shah Alam pun kena fahamlah macam mana. Cukuplah.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Bagi kami daripada Pakatan Rakyat, kami sokong usaha untuk mendidik rakyat memandu dengan cara yang selamat. Hanya yang kami pertikaikan ialah mengapa usaha ini perlu diswastakan. Apabila ianya diswastakan, sudah pasti syarikat yang terlibat dia bukan badan kebajikan. Dia merupakan syarikat swasta yang mana matlamat utamanya adalah keuntungan dan inilah yang menjadi tanda tanya dan persoalan. Kita semua faham dari sudut pelaburan, jumlah yang dilaburkan untuk melaksanakan ataupun untuk memasang sistem ini tidaklah merupakan satu jumlah yang terlalu tinggi kalau hendak dibandingkan dengan jumlah yang dibelanjakan dalam hampir satu tahun tentang NFC, jauh kurang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Okey Yang Berhormat, sudah cukup Yang Berhormat.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Kalau hendak dikira jumlah hutang Tan Sri Tajuddin Ramli yang RM589 juta...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Shah Alam, cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang dilupuskan tidak begitu banyak. Maka persoalannya kenapa sistem ini tidak dapat dilaksanakan oleh pihak kerajaan sendiri dan bukan atas dasar swasta. Terima kasih.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tuan Yang di-Pertua...

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Kalau boleh Johor Bahru.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ringkas sahaja Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Saya hendak tanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Saya lihat benda ini *controversial* Yang Berhormat. Oleh sebab itu saya benarkan.

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Tetapi saya sedar juga bahawa antara sebab saya menyokong AES ialah kerana saya melihat begitu banyak kamera yang dahulu sudah dibeli oleh polis, pakai enam bulan langsung habis. Akan tetapi saya hendak tanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, katakan semua pemandu Malaysia dia patuh kepada undang-undang dan tidak ada orang yang kena saman, adakah kerajaan perlu membayar apa-apa ganti rugi kepada syarikat yang berkenaan? Satu.

Dua, saya hendak tanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, boleh tidak kerajaan meluluskan penggunaan alat pengesan kamera-kamera perakam kelajuan ini. Maknanya kita ada kebolehan, kita gunakan teknologi, kerajaan gunakan teknologi untuk mengubah kelakuan pemandu-pemandu. Jadi mengapa tidak kerajaan juga meluluskan penggunaan teknologi oleh pemandu sendiri untuk mengesan di mana adanya kamera-kamera sebegini. Jadi tambah kepada *signage* ataupun tanda-tanda menunjukkan di mana tempat dan lokasi kamera, perakam kelajuan ini, kita takut ini kadang-kadang dia main-main dia tukar-tukar, jadi mengapa tidak kerajaan juga *be fair*. Kerajaan ada perakam kelajuan, rakyat pun dibenarkan untuk mempunyai alat untuk menentukan di mana adanya perakam-perakam kelajuan ini. Boleh tidak?

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tuan Yang di-Pertua...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kepong. Yang Berhormat Kepong Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Batu Gajah juga ingin...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Selepas itu Yang Berhormat Timbalan Menteri. Berdirilah lagi Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: No. Kita sudah berapa kali...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kalau tidak terpaksa saya bagi semua.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ini ada dibangkitkan semasa perbahasan.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Saya sudah berdiri beberapa kali.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Tuan Yang di-Pertua, kita yang membangkitkan isu AES ini semasa perbahasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat sudah bangkit. Itu apa *repetitive* Yang Berhormat. Peraturan tidak boleh *direpeat* Yang Berhormat. Jadi orang yang belum bangkit yang boleh bangkit.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Itu peraturan. Sila Yang Berhormat Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, main air basah, main api letup, main pisau luka. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa kalau kita hendak gunakan AES ini, walaupun Yang Berhormat Menteri sudah kata 90 negara sudah menggunakan. Akan tetapi 90 negara bukan Malaysia. Malaysia tetap Malaysia. Kita mesti kaji sama ada ini boleh dilakukan di negara ini, termasuk adakah Yang Berhormat sedar bahawa di Wilayah Persekutuan dia ada ITIS, ia menggunakan kamera, CCTV dan sebagainya untuk memberi *info*, memberi maklumat kepada rakyat di Wilayah Persekutuan, di Kuala Lumpur mengenai trafik.

■2050

Akan tetapi, itu alat-alat yang digunakan itu rosak, tidak dipakai dan sebagainya dan beratus juta ringgit dibuang dengan begitu sahaja dan warga kota tidak dapat maklumat. Ini masalah, bolehkah Yang Berhormat itu kita tangguhkan AES dahulu dan kita kaji sama ada sistem 90 negara ini sesuai, tepat dan jitu untuk Malaysia. Itulah yang perlu dibuat. Jangan sekarang kita tidak buat kajian lagi, kita melaksanakan dan tambah pula bolehkah Yang Berhormat terangkan syarikat yang dapat kontrak ini dan pelaburan syarikat itu.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat ...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, kita hendak tamatkan kementerian ini sahaja atau tidak?

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Tuan Yang di-Pertua, kita tunggu sampai sekarang...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Menteri, pohon penjelasan saya ada bangkitkan. Ya terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Soalan!

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Sini Yang Berhormat Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, saya hendak sebut dahulu sebelum Yang Berhormat cakap, duduk dahulu Yang Berhormat. Sebenarnya Yang Berhormat, baca Peraturan Mesyuarat 37 siapa yang bercakap duduk dahulu. Kalau sudah duduk maknanya *the floor go back to the Speaker*. Speaker yang sebut, bukan Menteri. Jadi saya hendak perjelaskan benda ini, jangan hendak minta dengan

Menteri. Apa yang saya beritahu dengan Menteri, kalau Menteri berdiri makna orang lain semua duduk. Sila Yang Berhormat Batu Gajah.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Yang Berhormat Timbalan Menteri, Perak akan dipasang 90 kamera AES yang ketiga tertinggi di seluruh negara, Selangor - 112, Johor kedua - 100 dan Perak - 90. Jadi persoalan yang timbul adalah saya pernah tanya kalau Yang Berhormat kata ini adalah mendidik, untuk mendisiplinkan, mengubah sikap pemanduan saya ingin mahu tanya dalam Dewan yang mulia, apakah terma-tema perjanjian dengan konsesi di antara kementerian dengan konsesi. Ini dia kata bertaraf dokumen rahsia. Buat apa hendak sembunyikan kalau betul-betul ingin berniat baik untuk mengurangkan kemalangan dan apakah sasaran yang ingin dicapai selepas pemasangan AES ini.

Saya pohon kementerian menangguhkan pemasangan AES ini. Orang ramai membantah. Kalau Yang Berhormat sudi, saya boleh membawa Yang Berhormat memandu bersama. Yang Berhormat pergi memandu sepanjang jalan lebuhraya tengok berapa kali Yang Berhormat akan kena ditangkap kamera. Ini menimbulkan banyak tekanan kepada pemandu dan saya pohon Yang Berhormat, kita membantah pendekatan yang digunakan. Mendidik biar kerajaan yang mendidik dan bukannya dengan menswastakan.

Saya hendak tanya PDRM sebelum ini kan ada kamera. Berjaya turunkan kemalangan, ada? Tidak ada. Jadi kita tahu pendekatan ini tidak boleh dipakai, lebih-lebih lagi ini untuk dijalankan oleh swasta. Ia akan memasang banyak, 800 lebih. Untuk apa? Tujuan keuntungan, lari dari tujuan, niat untuk mendidik. Jadi saya pohonlah dengar rayuan pihak sini Yang Berhormat Sri Gading demi untuk kepentingan rakyat, tangguhkan ini.

Mengapa begitu susah untuk tangguhkan? Mengapa begitu angkuh, tidak mahu dengar. Sudah ada protes Tuan Yang di-Pertua... *[Disampuk]* Orang ramai sudah protes di JPJ Ipoh hari ini. Saya pohonlah dengar rayuan di dalam Dewan yang mulia ini. Jangan bersikap angkuh, jangan lupa ini amanah rakyat. Jalankan amanah rakyat, dengar pandangan rakyat. Mengapa begitu susah tangguhkan. Itu rayuannya.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Okey, okey.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Tuan Speaker ...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tuan Yang di-Pertua ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kota Melaka.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Selagi menteri tidak kata habis, saya terpaksa panggil semua Yang Berhormat. Jadi kalau kelewatan pelaksanaan kerja kita, jangan tanya saya.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tuan Yang di-Pertua, saya sudah berdiri beberapa kali, dari awal lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, ya.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: [Bangun]

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Yang Berhormat Menteri yang baru dalam jawapan Yang Berhormat dikatakan kawasan seperti tiga kalau saya tidak salah, *correct me if I'm wrong*. Katakan dalam 19 meter hanya kamera itu akan mula tangkap 100:01, betulkah. Saya hendak buktikan bahawa Yang Berhormat Menteri kemungkinan telah *we have mislead by the swasta*.

Pada minggu lepas, 14 Oktober ini jam lebih kurang 8.30 saya pandu dari Melaka ke Kuala Lumpur. Saya sudah tahu kawasan itu sudah had laju 90km/j. Saya ikut tetap 90km/j, tetapi sampai sana nampak kamera itu, saya nampak di sebelah kiri saya, saya nampak masih tangkap. Sebab itu saya dapat bukti bahawa adakah Yang Berhormat Menteri dan kementerian sudah pastikan semua kamera ini betul-betul ikut apa dalam syarat atau dalam perjanjian sebab saya sendiri saya tidak percaya. *I'm follow straight 90km/j* dan sebelah kereta semua sudah perlahan tangkap juga. Oleh sebab itu katakan 63,000 dalam 15 hari hanya 14 tempat dipasang dengan AES. Saya ingat ini satu ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, sudah faham Menteri Yang Berhormat.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Ya dan satu lagi saya ingin tanya dalam kenyataan Yang Berhormat Menteri katakan iaitu bukan hanya tidak akan kaji semula, tidak akan bekukan atau tangguhkan dan katakan memang 300 tidak boleh dikurangkan.

Saya ingin tanya Yang Berhormat Menteri atau Timbalan Menteri adakah ini juga bercanggah dengan undang-undang yang kita ada. JPJ, PDRM had laju masih boleh rayuan untuk dikurangkan ke 190km/j atau kadang-kadang 100km/j. Mengapa ini boleh hadkannya. Adakah ini kerana penswastaan? Adakah ini untuk keuntungan syarikat yang berkenaan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Tuan Speaker ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya Wangsa Maju...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Timbalan Menteri, minta tanya. AES ini adalah diberi kontraknya kepada dua syarikat. Beta Tegap Sdn. Bhd. yang menggunakan sistem refleks daripada Australia. Syarikat yang satu lagi Commercial Circle Sdn. Bhd. diberi kontrak juga untuk AES ini tetapi sistemnya robot dari German.

So bagaimanakah mereka boleh buat satu sistem yang boleh diterima ataupun uniform dengan izin, di mana refleks dan robot ini, dua sistem, kenapa? Kedua kenapakah kedua-dua syarikat ini Beta Tegap Sdn. Bhd. dan Commercial Circle Sdn. Bhd. telah dilantik pada tahun 2006 sedangkan AES baru diluluskan dalam Dewan yang mulia ini pada sesi yang lepas. Apa ini? Akta belum lepas, dua-dua syarikat ini telah dilantik pada tahun 2006.

Bolehkah Yang Berhormat Menteri jawab soalan ini kerana ini adalah satu teluslah. Kita setuju hendak kurangkan kemalangan. Saya dengan Yang Berhormat Sri Gading saya setuju dengan dia, kali pertama setuju dengan Yang Berhormat Sri Gading.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: ...Akan tetapi kita hendak itu ketulusan daripada kementerian. Kenapa dua syarikat ini dikhaskan dan diberi keistimewaan pada tahun 2006 sedangkan akta itu baru diluluskan di Dewan yang mulia ini sesi yang lepas. Terima kasih.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ya, Tuan Speaker...

Timbalan Menteri Pengangkutan I [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun memberikan respons terhadap pelaksanaan AES ini...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ini Timbalan Menteri, satu soalan dari awal lagi saya sudah berdiri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...Dan saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Yang Berhormat Arau dan juga Yang Berhormat Kinabatangan yang telah memberikan sokongan penuh terhadap

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: ...Ini Menteri, ini kalau mahu memiskinkan rakyat dengan cara ini, dalam satu minggu RM18 juta kalau RM300 satu saman, 60,000 saman, RM18 juta dalam satu minggu dan Menteri tidak mahu saya peluang, Menteri mahu miskin rakyat buat apa? Ini Menteri tolonglah bagi peluang. Ini tidak adil apa.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Beri, beri.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ini terima kasih Menteri. Saya pun khusyuk dengar juga. Kita ini diwakilkan ke Dewan Rakyat oleh rakyat di situ dan dalam satu minggu - tadi semua rakan-rakan mereka katakan 60,000 saman dalam satu minggu.

■2100

Bayangkan dalam satu minggu kalau dia kata tidak boleh kurang RM1, RM300 satu saman, RM18 juta dalam satu minggu. Ini pergi ke poket siapa? Ini adalah satu rompak di hari siang. Jadi seharusnya Menteri mesti betul-betul prihatin tentang ini. Kalau mahu didik rakyat, ini memang kita boleh terima. Didik rakyat dengan cara yang betul, okey. Akan tetapi ini seperti kata Yang Berhormat Batu Gajah tadi, 800 akan dipasang seluruh negara. Ini swasta, cara swasta adalah untuk buat duit. *They want to make money out of business.* Jadi dia mesti akan memastikan bahawa dibelasah rakyat ini. Jadi ini tidak boleh diterima dan Timbalan Menteri mahu sahaja...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Dan berjalan 24 jam.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Jadi minta maaf, jangan sekali-kali.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Kamera berjalan 24 jam.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Kalau boleh tarik sahaja. Saya pun sokong supaya AES ini ditarik balik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, sudah Yang Berhormat. Okey Yang Berhormat, sudah Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Okey, Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat di atas pandangan-pandangan yang telah diberikan. Saya terutamanya mengucapkan sebanyak-banyak terima kasih khususnya kepada Yang Berhormat Arau dan Yang Berhormat Kinabatangan yang telah memberikan sokongan terhadap inisiatif ini kerana saya percaya bukan sahaja mereka, ramai lagi khususnya di luar sana majoriti rakyat Malaysia yang inginkan supaya jalan raya kita adalah jalan raya yang selamat bersetuju dengan pelaksanaan sistem ini dan kita banyak menerima *feedback* yang menunjukkan bahawa ada rakyat memberikan sokongan kerana mereka mahukan jalan raya kita adalah jalan raya yang selamat.

Seperti mana yang saya jelaskan tadi bahawa pelaksanaan AES ini adalah dilakukan dengan niat murni iaitu untuk membela masyarakat majoriti pengguna jalan raya di negara kita yang pada pendapat saya adalah merupakan pengguna-pengguna jalan raya yang berhemah dan berdisiplin. Mereka juga mahukan keselamatan apabila mereka berada di jalan raya. Sebab itu untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pada ketika ini terdapat lebih kurang 21 juta kenderaan di dalam negara ini dan jumlah mereka yang dilesenkan juga begitu ramai.

Oleh sebab itu, apa yang saya ingin nyatakan di sini bahawa apabila kita mengadakan inisiatif ini, ianya adalah merupakan satu inisiatif selain daripada berbagai inisiatif yang telah dilaksanakan oleh kerajaan. Seperti mana yang saya katakan tadi bahawa usaha untuk memerangi masalah kemalangan di jalan raya ini adalah memerlukan pendekatan holistik dan salah satu pendekatan yang kita gunakan ialah menggunakan penguatkuasaan selain daripada pendekatan-pendekatan yang lain iaitu pendidikan, dengan mengadakan kurikulum di sekolah-sekolah rendah dan sekolah menengah pada ketika ini kita telah mengadakan *road safety curriculum* di dalam sistem pendidikan kita. Itu telah kita laksanakan.

Kedua, kita juga melaksanakan inisiatif *engineering* misalnya untuk mengadakan jalan-jalan yang lebih selamat iaitu melalui inisiatif-inisiatif yang dilakukan oleh Kementerian Kerja Raya untuk merawat beberapa tempat yang berbahaya dan kita juga telah meratifikasikan ataupun mengambil beberapa kaedah Eropah khususnya dalam penentuan untuk memastikan bahawa kenderaan-kenderaan yang dibawa masuk ke negara ini adalah mematuhi peraturan atau piawaian-piawaian antarabangsa dan inisiatif penguatkuasaan ini adalah penting Ahli-ahli Yang Berhormat. Seperti mana yang saya nyatakan di sini, bahawa kematian di negara kita adalah tinggi sehingga melibatkan hampir 7,000 nyawa satu tahun.

Average kematian adalah 19 kematian sehari dan ini adalah merupakan satu perkara yang harus kita sama-sama sebagai wakil rakyat memikirkannya kerana apa yang kita mahu ialah kita mahu sebuah perkhidmatan pengangkutan khususnya jalan raya di negara kita ini adalah selamat dan menurut kajian yang telah dibuat oleh MIROS, sebahagian besar daripada kemalangan yang berlaku di negara ini adalah disebabkan oleh masalah sikap ataupun *attitude* pemandu iaitu pemandu yang suka memandu dengan laju dan ini telah menyumbang hampir lebih daripada 70% daripada kemalangan-kemalangan yang berlaku di negara ini...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kita membuat keputusan adalah berdasarkan kepada kajian-kajian saintifik ataupun kajian-kajian terperinci yang dibuat oleh agensi seperti MIROS untuk melihat bahawa apakah cara-cara apabila kita dapat *diagnose* masalah, maka kita boleh dapat membuat satu cara bagaimana untuk menyelesaikan masalah ini? Sebab itu kita telah mengenal pasti dan ini telah pun berjaya di negara-negara lain. 90 buah negara sudah pun mengguna pakai sistem ini. Kalau mereka yang sering ke Singapura pun mungkin Yang Berhormat Batu Gajah pun ada kadang-kadang pergi Singapura, *the first thing you enter Singapore*, memang *the camera is there, everywhere. Every Singaporean follows* dia punya peraturan-peraturan jalan raya kerana ada kamera. *Everywhere is a camera in Singapore*. Di *highway* ataupun di tempat-tempat tertentu...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tak ada *highway* di Singapura.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Demikian juga di tempat-tempat ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya besar di Singapura, Datuk. Tak ada *highway*, sebab itu dia masuk Johor Bahru, pergi ke Kuala Lumpur.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ini Singapura sahaja.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Boleh tak saya celah, sedikit?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey, boleh mencelah, boleh.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Boleh tak?... Yang Berhormat Timbalan Menteri ada alasan, pihak rakyat pun ada alasan. Itu sebab kita diminta menyuarakan hak mereka dalam Parlimen ini. Kalau kementerian agaknya tetap bertegas tak ada tolak ansur, tetap dengan keputusan, apa nak jadi, jadi! Rakyat memang tak ada pilihan. Engkau denda, kita bayarlah, itulah rakyat. Rakyat dia ikut sahaja tapi pedih, rasa marah tersimpan. Yang Berhormat Timbalan Menteri kata majoriti rakyat menyokong, Yang Berhormat tahu kah? Kita Ahli Parlimen pun diberi maklum ramai rakyat yang tidak suka. Yang Berhormat membaca dari segi Yang Berhormat, kami Wakil Rakyat yang duduk di kampung-kampung, yang duduk di warung-warung, yang duduk di kedai-kedai kopi, yang duduk di masjid-masjid, yang duduk di surau-surau, suara-suara menentang ini hebat.

Ini kita suarakan tetapi kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri kata dengan kuasa Menteri, dengan kuasa kementerian akan tetap, silalah. Kita tak dapat menghalang. Nanti sekejap, sekejap. Kita tak dapat menghalang. Ini Yang Berhormat Timbalan Menteri, Johor Bahru...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, kalau kita berterusan Yang Berhormat terus pusing-pusing.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Allah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kita ada jawatankuasa Yang Berhormat, peringkat jawatankuasa.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya, saya hendak bertanya.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kita, Yang Berhormat saya fikir...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ini cadangan macam Yang Berhormat Johor Bahru, beri peluang rakyat pula untuk ada mesin mengesan di mana kamera ini ada.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Jadi, sebelum dua kilometer kita dapat signal depan ini ada kamera. Jadi kita pun tekan agaknya 40 kilometer sahajalah kita....

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey, Yang Berhormat.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Timbalan Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ada tak tolak ansur bagi rakyat pula? Kerajaan telah pun menggunakan kementerian untuk rakam kamera.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Jawatankuasa Yang Berhormat, kita ada jawatankuasa lagi Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Okey, lepas itu bagi rakyat pula untuk menentukan di mana kamera itu ada, baru adil. Bagi hak kerajaan, bagi juga hak kepada rakyat. Baru kita adil.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey, terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat, seperti mana yang saya sering jelaskan di Dewan yang mulia ini dalam beberapa perbahasan pun bahawa sebenarnya memang isu penurunan dari segi apabila berlaku perubahan dari segi tingkah laku pemandu-pemandu kita, ini dengan sendirinya akan memberikan kesan terhadap syarikat pengendali ataupun operasi kerana kita membayar berdasarkan kepada saman. Kalau tak ada saman, tak ada bayaran. Itu modal yang kita pakai. Kita tidak mengeluarkan apa-apa modal...

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Boleh?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya akan jawab Yang Berhormat. Saya tahu Yang Berhormat punya soalan. Sebab saya katakan sistem ini adalah sistem yang telus. Pertama, kenapa saya kata telus? Kita boleh tahu di mana tempat kamera dipasang. Sudah ada dalam *website*, semua tahu. Bagi mereka-mereka yang berminat, semua tahu. Di *website* Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) pun ada, semua tahu.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Kalau sistem ini telus, bagilah saranan Yang Berhormat Johor Bahru supaya meluluskan untuk rakyat juga.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya belum habis, saya belum habis. *Listen first*. Kedua, sistem ini juga memasang amaran mengikut standard Jabatan Kerja Raya (JKR). Dua atau tiga kilometer - dengar dahulu Yang Berhormat, saya belum habis. Dua atau tiga kilometer sebelum itu memang sudah ada amaran. Ketiga, kita juga tidak boleh menghalang. Ini menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat. Kita juga tidak boleh menghalang sesiapa yang menggunakan *gazed* untuk *to beat the AES*. Ini tidak ada, GPS sendiri memang ada.

■2110

Jadi, kalau itulah saya kata sistem ini adalah sistem yang telus. Kita tidak boleh menghalang. Ini tidak ada halangan, jangan kata Yang Berhormat, *radar detection system* tidak perlu. Sedangkan GPS sendiri pun boleh menghalang. Niat kita memasang kamera ini di *accident prone areas, blackspot areas*. *Blackspot areas* ini adalah kawasan di mana sentiasa berlakunya kemalangan. Yang menentukan *blackspots* ini bukan saya, bukan Menteri saya, bukan Kabinet, bukan. Yang menentukan ialah PDRM yang sentiasa, hari-hari mencatat kemalangan orang-orang yang mati di jalan raya dan begitu juga pihak MIROS.

MIROS ini adalah badan *research, Malaysian Institute of Road Safety Research* yang telah kita tubuhkan untuk melihat secara saintifik. Bukan kita pasang ini sengaja-sengaja, nampak Yang Berhormat Batu Gajah kita pasang, nampak Yang Berhormat Kota Melaka kita pasang. Tidak ada begitu. Itulah saya kata sistem ini adalah sistem yang telus. Ada had laju.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: [Bangun]

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Akan tetapi bila sudah pasang ini sistem, PDRM akan menjadi budak suruhan kepada agensi swasta ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Itu satu kenyataan yang tidak betul.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Itu satu kenyataan. Jadi, tuan-tuan dan puan-puan, sebenarnya, apa yang saya hendak nyatakan di sini apabila kita mengadakan sistem ini ianya kalau Yang Berhormat kata hendak mendengar keluhan rakyat, kita juga berhak atau bertanggungjawab bertujuan untuk...

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Yang Berhormat Timbalan Menteri penjelasan...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Tidak boleh habis. Yang Berhormat, itulah sebabnya pandang pada saya Yang Berhormat. Pandang pada saya.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Tuan Yang di-Pertua, beberapa isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, misalnya berkaitan dengan Yang Berhormat Shah Alam ada bangkit, kenapa diswastakan? Yang Berhormat sendiri tahu, macam juga Yang Berhormat Kepong cakap tadi, ITIS. Ini soalnya yang sering timbul dalam pemasangan kamera-kamera ini ialah soal *maintenance, vandalism*. Itu satu perkara.

Kedua, kita tidak perlu mengeluarkan wang. *Government* tidak mengeluarkan wang sesen pun. Cuma kita serahkan konsesi ini kepada dua syarikat ini yang telah dipilih melalui *open tender*. Saya tegaskan *open tender*. Ada sembilan syarikat yang berminat, tujuh syarikat yang datang untuk dinilai, *live demonstration* telah dibuat, telah dinilai secara telus yang melibatkan bukan kita

buat secara sorok-sorok. Banyak agensi-agensi yang terlibat untuk menilai syarikat ini sama ada ia ada kompetensi untuk melaksanakannya atau tidak dan sebab itu kita menswastakannya kerana kita tidak mahu.

Kita tidak mahu seperti mana pengalaman-pengalaman yang lalu. Apabila kerajaan buat, apabila *vandalism, we have difficulty to ask money from you, because* Ahli-ahli Parlimen akan kata, kenapa belanja mesti mahu banyak? Kemalangan tidak turun, dan sebagainya. *So, outsource mechanism* yang kita pakai. *Build, operate and transfer*. Saya hendak beritahu supaya syarikat ini dapat memberikan perkhidmatan dan apabila gambar diambil, kita tidak terima bulat-bulat. Ada pegawai-pegawai JPJ yang akan *verify* sama ada betul-betul berlaku kesalahan terhadap seorang pemandu tersebut. Kalau tidak ada, gambar itu akan ditolak atau *rejected*. Inilah sebabnya yang saya ingin katakan di sini.

Jadi, tuan-tuan dan puan-puan, saya hendak katakan... *[Dewan riuh]* Ahli-ahli Yang Berhormat, saya katakan di sini bahawa syarikat yang dipilih ini adalah syarikat yang mempunyai kompetensi. Kita tidak mampu, saya hendak beritahu. *You* cakap juga, *you can have a beautiful law*, ada undang-undang yang baik tetapi kalau kita tidak dapat menguatkuasakannya? Ia tidak akan menjadi satu undang-undang yang berkesan, betul? Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat Kepong, betul kan?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, dua minit lagi Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Bangun]*

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, oleh sebab itu kita berharap supaya... Yang Berhormat, saya telah katakan tadi bahawa sebenarnya apa yang kita lakukan ini adalah bertujuan untuk memberikan kebaikan kepada negara.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan. Ya, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sudah tidak ada lagi. Saya sudah menutup.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Saya tadi ada tanya, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak tanya, apakah yang akan berlaku kalau orang ramai bersatu dan enggan membayar saman yang dikeluarkan? Apakah kerajaan akan ambil tindakan diskaun, kalau bagi diskaun seperti kes saman yang dikeluarkan oleh PDRM, diberi diskaun dan orang ramai terpaksa membayar. Kalau tidak, mereka juga akan dihadapkan ke mahkamah atau disenaraikan hitam.

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: *[Bangun]* Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh? Sebelum habis.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Kalau sedemikian, kegagalan mengutip bayaran dari saman tersebut, apakah syarikat tersebut akan dibayar ganti rugi? Satu lagi, kementerian kata sistem ini telus. Sistem ini telus.

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Panjang cerita ini, saya hendak tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri. Cukuplah, *I understand, I understand. I think...*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Sistem ini telus. Sediakah kerajaan, kementerian ini mendedahkan perjanjian dengan konsesi itu? Saya mahu tengok terma-terma.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Mana ada kena terma-terma dengan ini semua.

Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad [Johor Bahru]: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, dengan izin, sedikit sahaja. Kalau katakan kita semua patuh undang-undang, syarikat ini bankrap, kerajaan akan menyelamatkan syarikat ini atau tidak? Jawab itu sahaja... *[Dewan riuh]*

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kita tidak ada apa-apa obligasi dengan syarikat ini apabila berlaku perubahan dari segi *pattern*, pemanduan yang lebih berhemah dan tidak ada ini, kita tidak akan ada membayar apa-apa, kita tidak tertakluk untuk membayar apa-apa dengan syarikat ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat, sudah habis Yang Berhormat, terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Yang di-Pertua, dia belum jawab sediakan itu perjanjian dengan konsesi. Kita mahu tengok dahulu terma-terma... *[Dewan riuh]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Sudah Yang Berhormat, sudah, sudah.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Yang di-Pertua, kita duduk lewat macam ini mahu dengar jawapan. Mahu bangkitkan persoalan.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Kita mintalah biar telus, tunjuk perjanjian konsesi itu. Kalau betul...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Apakah kena-mengena konsesi perjanjian dengan terma-terma itu?

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ya, umumkan kalau kata telus.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang dikatakan tidak ada usaha untuk hendak kena bayar balik kerugian.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Apa masalahnya?

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat berani tunjuk? Konsesi *agreement*, berani tunjuk tidak?

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Bayar balik kerugian.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ya, konsesi *agreement*.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Ya, apa kena mengena terma-terma dengan itu?

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ini jawapan kata, rahsia.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Tidak ada kena-mengena. Perjanjian ini tidak ada kena-mengena Yang Berhormat. Tidak ada kena-mengena.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Apa tiada kena mengena? Yang Berhormat Kota Belud, kalau tidak tahu tidak payah bangun.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Shah Alam, duduk Yang Berhormat, Yang Berhormat Kota Belud...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Perjanjian dengan terma-terma tidak ada kena-mengena dengan itu, isu itu. Tidak ada kena-mengena dengan Yang Berhormat, tiada kaitan langsung.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Apa..., ada apa masalah?... *[Dewan riuh]*

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Mana tahu?

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *Don't hide.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri Luar Negeri.

9.17 mlm.

Menteri Luar Negeri [Dato' Sri Anifah bin Aman]: *Bismillahir Rahmaanir Raahim.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Sudah, sudah Yang Berhormat.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Yang di-Pertua, saya pohonlah kepada kementerian jawab. Sediakan, umumkan kementerian, perjanjian dengan konsesi tersebut.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Bajet 2013 ini dari 1 hingga 11 Oktober 2012. Izinkan saya mengambil kesempatan ini untuk memberikan penjelasan ini terhadap perkara-perkara dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kubang Kerian pada 2 Oktober 2012, Yang Berhormat Shah Alam pada 9 Oktober 2012, Yang Berhormat Tumpat pada 10 Oktober 2012, Yang Berhormat Tuaran pada 10 Oktober 2012.

Tuan Yang di-Pertua, perkara yang pertama yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat ialah isu air Malaysia - Singapura. Semasa perbahasan Bajet 2013 di peringkat dasar pada 2 Oktober 2012 di Dewan yang mulia ini, Yang Berhormat Kubang Kerian telah mengaitkan keperluan untuk menubuhkan, dengan izin, *Law Reform Commission* dengan perjanjian-perjanjian air antara Johor dan Singapura.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Perjanjian Air 1961 telah pun tamat pada 31 Ogos 2011. Dalam satu upacara yang dijalankan pada hari tersebut, pihak *Public Utility Board* (PUB) Singapura telah menyerahkan Loji Air Gunung Pulai dan kemudahan-kemudahan secara percuma dalam keadaan yang baik kepada Kerajaan Negeri Johor. Perjanjian Air 1962 pula akan tamat pada 28 September 2061. Menurut perjanjian tersebut, kadar harga air mentah yang dijual kepada

Singapura hendaklah dikaji semula oleh Johor dan Singapura selepas 25 tahun perjanjian yang dilaksanakan.

Isu ini melibatkan antara lainnya tafsiran peruntukan perundangan yang terkandung dalam perjanjian air tersebut yang belum dapat diselesaikan oleh kedua-dua belah pihak. Dalam usaha untuk menyelesaikan isu ini, Kerajaan Malaysia dan Kerajaan Singapura telah mengadakan beberapa rundingan semenjak tahun 1998. Namun demikian, kesemua rundingan yang telah dijalankan setakat ini belum mendatangkan hasil yang positif. Dalam hal ini, kedua-dua kerajaan perlu berbincang dengan lebih lanjut untuk menetapkan langkah seterusnya yang perlu diambil bagi menangani isu ini.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Malaysia akan terus membangkitkan isu ini dalam mekanisme dua hala seperti sesi permukiman antara pemimpin-pemimpin Malaysia – Singapura. Kita berharap kedua-dua kerajaan akan terus dapat duduk semeja dan berbincang mengenai perkara-peraka yang boleh memberi manfaat bersama termasuklah isu harga air ini.

■2120

Melalui sesi permukiman tersebut kedua-dua kerajaan telah menyelesaikan beberapa isu tertunggak yang lain bagi memperkukuhkan hubungan dua hala dan usaha-usaha yang diambil setakat ini terbukti telah membawa hasil.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Kubang Kerian dan Yang Berhormat Tumpat juga telah membangkitkan isu penyelam pasir ke Singapura. Kerajaan telah mengharamkan pengeksporan pasir ke luar negara semenjak 15 Januari 1997. Walau bagaimanapun, terdapat laporan mengenai pasir yang di seludup secara haram dan hal ini agensi-agensi kerajaan yang berkenaan dari semasa ke semasa sentiasa memantau aktiviti-aktiviti penyeludupan pasir ini dan pro aktif dalam sebarang tindakan penguatkuasaan yang perlu diambil.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tumpat juga telah membangkitkan isu Palestin. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat dasar Malaysia ada konsisten sejak dahulu lagi yang secara terbuka menyokong sepenuhnya perjuangan rakyat Palestin. Dalam mencari penyelesaian yang adil dan berkeadilan terhadap konflik Palestin-Israel serta bagi penubuhan sebuah negara Palestin yang merdeka dan berdaulat. Yang Berhormat Perdana Menteri dan Kementerian Luar Negeri masing-masing sesi keempat Sidang Kemuncak Luar Biasa Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC) di Mekah, Arab Saudi pada 14 Ogos dan 15 Ogos 2012. Juga sidang kemuncak Negara-Negara Berkecuali (NAM) pada 28 Ogos hingga 31 Ogos 2012 di Tehran, Iran, telah menggesa negara-negara anggota OIC dan NAM untuk membantu dalam apa jua cara demi perjuangan rakyat Palestin.

Ini termasuk sokongan Malaysia ke atas hasrat Palestin untuk menjadi negara bukan ahli dengan izin, *none member state* Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu semasa Perhimpunan Agung PBB yang sedang diadakan di New York, Amerika Syarikat. Semasa ucapan saya dalam Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu di New York pada tahun ini, saya telah menyentuh isu penderitaan rakyat Palestin dengan jelasnya. Saya juga telah menegaskan hak asasi mereka yang perlu dijamin dengan mengambil kira budaya dan sensitiviti sesuatu masyarakat.

Saya juga telah membangkitkan bahawa dalam isu filem, *Innocence of Muslim* dari segi sudut hak asasi manusia, saya telah pun bertanya mengapakah apabila kita mendeklamasikan jantina ia digelar *sexism*, apabila masyarakat berketurunan Afrika di Amerika Syarikat dikritik dan dicerca ia digelar *racism*. Apabila perkara yang sama terjadi kepada masyarakat Yahudi yang digelar anti Semitism dan undang-undang digubal bagi menanganinya. Akan tetapi mengapakah apabila umat Islam didiskriminasikan dan difitnah ia dipertahankan sebagai kebebasan bersuara...
[Tepuk]

Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Malaysia sentiasa memberi sokongan dari segi politik, ekonomi, kewangan, moral dan sosial kepada Palestin. Selain dari itu Kerajaan Malaysia juga memberi sumbangan kepada *United Nations Relief and Works Agency*, dengan izin, yang dipertanggungjawabkan untuk membantu dan menjaga kebajikan pelarian Palestin di Semenanjung Gaza, Tebing Barat, Jordan, Syria, Lubnan. Kerajaan Malaysia telah membuat sumbangan tahunan kepada UNRWA sejak tahun 1978 dan akan terus membuat sumbangan kepada UNRWA ini.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini Kerajaan Malaysia melalui Kementerian Luar Negeri akan menganjurkan *the International Day of Solidarity with the Palestinian People* dengan izin, di Institut Diplomasi dan Hubungan Luar Negeri, Kuala Lumpur pada 29 November 2012. Sambutan ini dikenali sebagai *Solidarity Day* dan disambut pada tanggal 29 November pada setiap tahun. Kementerian Luar Negeri akan menganjurkan beberapa program seperti forum, pameran dan dokumentari filem dan ianya adalah terbuka kepada orang awam. Secara lazimnya sambutan *Solidarity Day* ini dizahirkan melalui penganjuran aktiviti dan program bagi masyarakat antarabangsa termasuk Malaysia dan menunjukkan sokongan dan kebersamaan kita kepada Palestin dan perjuangan rakyatnya untuk mendapatkan kembali negara mereka yang merdeka dan berdaulat setelah sekian lama ditindas oleh rejim Israel.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tumpat juga telah pun membangkit isu ketua delegasi Malaysia ke Sidang Kemuncak NAM. Ingin saya terangkan di sini Sidang Kemuncak NAM ke 16 di Tehran baru-baru ini, bahawa untuk makluman Dewan yang mulia ini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak dapat menghadiri sidang kemuncak tersebut disebabkan tarikh sidang kemuncak tersebut bertindih dengan tarikh sambutan Hari Kebangsaan yang ke-55. Oleh yang demikian saya dengan berbesar hati telah menerima arahan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri supaya saya mengetuai delegasi Malaysia ke persidangan tersebut diiringi oleh pegawai-pegawai kanan Kementerian Luar Negeri.

Untuk makluman lanjut Dewan yang mulia ini, 91 dari 126 negara anggota NAM telah dihadiri di Sidang Kemuncak Nam Ke-16 tersebut. Dari 91 negara yang hadir 25 negara diketuai oleh ketua negara atau kerajaan, enam negara diketuai oleh timbalan ketua negara atau kerajaan, 37 negara diketuai di peringkat menteri, lima negara diketuai di peringkat timbalan menteri dan selebihnya diketuai oleh duta masing-masing yang bertaualiah ke Iran.

Tuan Yang di-Pertua, isu Rohingya mengenai perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Shah Alam pada 9 Oktober 2012 dan Yang Berhormat Tumpat pada 10 Oktober 2012.

Saya ingin menyatakan sekali lagi dalam kejadian konflik perkauman yang berlaku pada Jun 2012 di Rakhine, Malaysia telah melahirkan kebimbangan terutamanya kepada keadaan dan kesejahteraan penduduk-penduduk Rakhine termasuk etnik Rohingya yang terjejas. Malaysia juga menyambut baik pengisytiharan perintah darurat di Rakhine oleh Presiden Thein Sein dalam usaha Kerajaan Myanmar mengembalikan keamanan dan kestabilan di Rakhine serta penubuhan jawatankuasa siasatan bagi menyiasat punca konflik tersebut.

Saya telah menghubungi Menteri Luar Myanmar dan menyampaikan simpati negara ini kepada kerajaan dan rakyat Myanmar di atas konflik yang terjadi. Juga meminta Kerajaan Myanmar mencari jalan menghentikan konflik tersebut dengan seberapa segera dan seterusnya membawa mereka yang bertanggungjawab ke muka pengadilan. Saya juga telah memaklumkan kesediaan Malaysia untuk menghulurkan bantuan sekiranya diperlukan oleh Kerajaan Myanmar.

Setakat ini Malaysia telah memberi sokongan dan bantuan kepada pertubuhan-pertubuhan bukan kerajaan seperti MERCY Malaysia, *Perdana Global Peace Foundation*, Persatuan Bulan Sabit Merah Selangor, Malaysia dan juga Kelab Putra 1Malaysia. Dalam usaha menyalurkan bantuan kemanusiaan pada penduduk Rakhine.

Di peringkat ASEAN pula satu kenyataan Menteri-menteri Luar ASEAN berhubung perkembangan di Rakhine telah dikeluarkan pada 17 Ogos 2012 yang seiring dengan pendirian Malaysia. Manakala menerusi platform OIC Malaysia telah menyertai Mesyuarat Pertama Kumpulan Hubungan dengan izin, *Contact Group OIC* mengenai Muslim Rohingya sewaktu perhimpunan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu Ke-67 di New York. Kumpulan Hubungan ini ditubuhkan selaras dengan keputusan semasa sesi keempat Sidang Kemuncak Luar Biasa Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC) di Mekah pada 15 Ogos 2012. Semasa mesyuarat tersebut OIC telah meminta supaya Kerajaan Myanmar menyelesaikan masalah konflik di Rakhine dengan secepat mungkin bagi mengelakkan ianya berlarutan dan menjadi konflik perkauman yang berpanjangan.

Malaysia juga telah menyarankan agar bantuan kemanusiaan bukan sahaja diberikan kepada kaum Muslim di Rakhine tetapi juga kepada kaum penganut Buddha. Langkah ini dipercayai akan dapat merapatkan jurang perkauman di antara kedua-dua belah pihak. Justeru itu Malaysia akan terus memainkan peranan di pelbagai peringkat dan platform untuk mencapai hasrat ini. Malaysia juga yakin bahawa Kerajaan Myanmar sendiri ingin mencapai matlamat ke arah penyatupaduan etnik-etniknya yang berbilang bangsa seperti yang digariskan di bawah proses pendamaian nasional dengan izin, *National Reconciliation* negara itu.

Tuan Yang di-Pertua, isu konsulat Filipina di Sabah...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Menteri. Boleh saya tanya tentang soal Rohingya? Terima kasih atas *respond* dan jawapan yang telah disampaikan cukup jelas. Hanya mungkin Yang Berhormat Menteri lupa untuk memberitahu kepada Dewan ini *responds* dan jawapan daripada pihak Menteri Luar Myanmar tentang apa yang telah disampaikan. Saya rasa dalam soal masalah Rohingya ini di antara perkara yang utama yang mesti diselesaikan ialah persoalan kerakyatan mereka yang telah dilucutkan oleh Junta Tentera Myanmar. Apabila

mereka telah mengambil alih pemerintahan pada kalau tidak silap saya pada tahun 1992, kalau tidak silap saya.

Di mana pada asalnya mereka merupakan rakyat dan sekarang ini kerakyatan mereka telah dilucutkan. Apabila itu berlaku maka ini menimbulkan satu masalah yang besar kepada rakyat Rohingya khususnya. Ini kerana mereka tidak mempunyai apa-apa kedudukan dan status dari sudut legal di negara itu. Maka sama ada syor di antara syor-syor yang telah disampaikan oleh Yang Berhormat Menteri termasuk persoalan mengembalikan kembali persoalan kerakyatan mereka. Seperti mana yang saya sebutkan tadi kalau boleh dimaklumkan kepada kami apakah *respond* yang diterima daripada pihak Kerajaan Myanmar. Terima kasih.

■2130

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terima kasih Yang Berhormat. Saya tidak menjelaskan secara terperinci respons daripada Kerajaan Myanmar dan Menteri Luar Myanmar oleh kerana saya telah pun menerangkan secara terperinci di dalam jawapan saya kepada Ahli Yang Berhormat daripada Gombak tentang kerakyatan rakyat Rohingya dan juga isu-isu yang kita syorkan pada Menteri Luar, apakah tindakan yang akan mereka ambil.

Kalau sekiranya Yang Berhormat mahu saya akan panjangkan jawapan itu kepada Yang Berhormat secara bertulis ataupun kalau dengan izin Tuan Yang di-Pertua, saya kembalikan jawapan itu saya ulangi jawapan yang saya beri kepada Yang Berhormat daripada Gombak. Boleh ulangi ya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Shah Alam, ini latar belakang etnik Rohingya. Sehingga tahun 1997 penduduk Arakan kini negeri Rakhine Myanmar dianggap sebahagian daripada Empayar British ketika itu. Sungguhpun demikian pada tahun 1997 sempadan antarabangsa Burma-Pakistan dipersetujui setelah kemerdekaan India dan Pakistan daripada British meletakkan negeri Rakhine sebagai sebahagian daripada Burma. Setelah Burma sendiri mencapai kemerdekaan pada tahun 1948, penduduk Arakan dianggap sebagai warganegara Burma mengikut *Citizenship Act 1948* negara itu.

Sungguhpun demikian pada tahun 1982, pemerintah Myanmar memperkenalkan undang-undang, *nationality law 1982* yang menafikan kewarganegaraan terhadap etnik Rohingya. Ini berdasarkan persepsi pemerintahan Myanmar serta juga majoriti kaum-kaum lain di Myanmar bahawa golongan etnik Rohingya adalah kaum pendatang dari keturunan Benggali yang dibawa masuk oleh pemerintahan British sebagai buruh kasar. Sejarah perselisihan faham yang telah pun berlaku sebelum konflik Jun 2012, perselisihan faham di antara kumpulan etnik Rakhine juga pernah berlaku..

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Menteri, saya tidak minta Yang Berhormat Menteri menceritakan sejarah. Saya sudah cukup faham tentang sejarah Rohingya hanya yang saya tanya tadi apakah respons daripada Kerajaan Myanmar. Itu satu.

Keduanya, sama ada dalam soal penyelesaian yang dikemukakan oleh Kerajaan Malaysia, persoalan hendak kembalikan kerakyatan itu juga telah disyorkan. Saya harap Yang Berhormat

Menteri jawab soalan itu sahaja. Tidak perlu hendak cerita sejarah itu walaupun saya suka hendak mendengar tetapi kita hendak ringkaskan. *Please straight to the point on the question that I asked.*

Dato' Sri Anifah bin Aman: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana saya menghormati Yang Berhormat Shah Alam yang telah pun bertanya soalan itu maka adalah lebih baik kalau saya jelaskan tentang sejarah supaya lebih faham.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat duduk dahulu. Saya beri penjelasan saya juga. Apabila Yang Berhormat Menteri bertanya sama ada boleh memberi jawapan yang telah diberi dalam Dewan ini kepada Ahli Yang Berhormat lain, saya tidak ada pilihan mesti membenarkannya. Oleh kerana di bawah Peraturan 36(12) Yang Berhormat, kalau jawapan ini berlainan dari apa yang diberi kepada Yang Berhormat Tumpat dulu, Yang Berhormat Menteri akan terkena. Sila Yang Berhormat Menteri.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya harap Yang Berhormat daripada Shah Alam faham tentang apa yang diperjelaskan oleh Tuan Yang di-Pertua.

Jadi Yang Berhormat, bahawa satu syor yang telah diberi oleh Menteri Luar bahawa Kerajaan Myanmar akan mengambil tindakan yang sewajarnya dan membawa yang telah pun saya katakan tadi, bahawa akan membawa mereka yang bertanggungjawab dalam isu konflik ini ke muka pengadilan. Malaysia, biar pun kita bersuara di beberapa forum tertentu dan juga melalui perhubungan kita yang akrab di antara negara-negara ASEAN tetapi keputusan adalah tertakluk kepada kebijaksanaan dan kuasa Myanmar sama ada mereka mengiktiraf mereka-mereka yang saya terangkan tadi sebagai warganegara Myanmar atau sebaliknya.

Jadi saya ketika ini begitu prihatin tentang masalah yang dihadapi oleh rakyat-rakyat Rohingya dan di samping itu juga saya berterima kasih dengan Kerajaan Myanmar yang telah pun membenarkan misi bantuan kita ke sana. Isu Konsulat Filipina di Sabah. Beralih kepada isu Konsulat Filipina di Sabah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tuaran pada 10 Oktober 2012, saya ingin ketengahkan bahawa Kerajaan Malaysia telah secara konsisten mencadangkan kepada Kerajaan Filipina supaya membuka pejabat Konsulat Filipina di Kota Kinabalu, Sabah semasa perjumpaan dan mesyuarat-mesyuarat antara pemimpin-pemimpin tertinggi kedua-dua negara.

Semasa lawatan ke Manila pada 15 Oktober 2012, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah membangkitkan keperluan Konsulat Filipina di Sabah dibuka untuk membantu rakyat Filipina di Sabah dengan Presiden Filipina iaitu TYT Benigno Aquino III. Kerajaan Malaysia juga telah menjelaskan secara terperinci kepada Kerajaan Filipina tentang masalah dan cabaran yang dihadapi di Sabah ekoran ketiadaan perwakilan diplomatik atau Konsulat Filipina di negeri Sabah. Kerajaan Malaysia dalam hal berharap Kerajaan Filipina bersedia dan dapat merealisasikan pembukaan Konsulat General Filipina di negeri Sabah semasa pentadbiran Presiden Filipina TYT Benigno Aquino III.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Dewan yang mulia ini isu pemegangan kad IMM 13 dan isu pengeluaran kad pengenalan kepada PTI di Sabah berada di luar bidang kuasa Kementerian Luar Negeri. Isu Selatan Thailand pula...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Yang Berhormat, boleh tambah sedikit? Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua, saya berkesempatan atau diberi kesempatan untuk bersama-sama dengan rombongan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan juga Yang Berhormat Menteri Luar Negeri sendiri berada di Manila pada hujung minggu ini untuk menyaksikan satu sejarah iaitu perjanjian damai di antara Kerajaan Filipina dan juga MILF.

Saya ingin memberi pandangan di sini Tuan Yang di-Pertua. Pertamanya, saya ingin mengucapkan tahniah yang tidak terhingga kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan juga kepada Yang Berhormat Menteri sendiri yang telah bekerja kuat untuk membantu menjadi fasilitator kepada perjanjian damai di antara MILF dan juga Kerajaan Filipina ini. Ianya lebih bermakna kepada rakyat Sabah kerana kawasan dan wilayah yang akan mengecap kedamaian ini adalah terlalu dekat dengan negeri Sabah dan menyumbang kepada masalah, itu kepada segala masalah di Sabah iaitu pendatang tanpa izin.

Oleh sebab itu walaupun kita berpendapat dan berterima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri seperti Tun Dr. Mahathir atau Tun Abdullah bin Haji Ahmad Badawi tetapi saya kira atas komitmen dan juga kepimpinan yang ditunjukkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang ada sekarang ini iaitu Dato' Sri Mohd. Najib, maka antara lain ini adalah penyebab yang paling penting yang menyebabkan perjanjian damai ini berlaku.

Walaupun begitu saya terdengar juga Yang Berhormat Menteri, saya minta pandangan. Walaupun begitu kita lihat ada rakan-rakan kita daripada pihak Pembangkang yang memperlekehkan sumbangan Malaysia terhadap perjanjian damai ini. Ini amat mengecewakan kerana mereka mengatakan ini bukan kerana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tetapi ini kerana Presiden Filipina. Saya kira Tuan Yang di-Pertua, saya berada di situ. *Body language* rakyat Filipina daripada *taxi driver*, peniaga, orang awam, kesemuanya berterima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kerana menjadi orang tengah yang berwibawa dan dihormati apa yang dikatakan *honest broker*... [Tepuk] *Honest broker* yang ikhlas untuk memastikan perjanjian ini berlaku.

Saya minta Yang Berhormat Menteri tolong nyatakan di sini apa dia peranan kita dalam perjanjian damai ini yang menyebabkan satu wilayah yang telah mengorbankan 150,000 ini akan mengecap keamanan *insya-Allah* dengan komitmen yang diberikan oleh Malaysia. Terima kasih.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terima kasih Yang Berhormat dari Kota Belud. Sebenarnya apa yang telah dicapai di Filipina tentang perjanjian mengenai Bangsamoro adalah satu pencapaian yang bersejarah dan ini telah pun dikatakan sendiri oleh Tuan Yang Terutama Presiden Filipina dan juga di antara kerajaan-kerajaan dunia dan pemimpin-pemimpin dunia yang telah mengiktiraf peranan yang dimainkan oleh Malaysia, juga ucapan tahniah daripada Kerajaan Amerika Syarikat tentang bahagian yang telah pun diambil oleh Kerajaan Malaysia.

Sebenarnya kita telah pun mengadakan sesi perbincangan sebanyak 32 kali dan ianya berakhir pada bulan Oktober tahun ini. Ini yang saya katakan satu pencapaian yang boleh rakyat Malaysia juga banggakan oleh kerana pencapaian ini bukan sahaja kita dapat memainkan peranan

yang begitu penting di muka dunia tetapi juga penyelesaian yang terbaik untuk warga Filipina di Selatan.

■2140

Jadi isu ini Yang Berhormat Kota Belud, ada di antara mereka yang memperlekehkan. Itu bukanlah perkara yang hendak kita menitikberatkan. Pasal orang sedemikian, apa juga yang kerajaan lakukan di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Mohd. Najib, mereka akan terus mempersoalkan... [*Tepuk*] *This people are not important* dengan izin. Apa yang penting sekali bahawa kita telah pun mencapai matlamat yang diingin-inginkan oleh rakyat Filipina di selatan.

Kita telah pun dianggap sebagai *honest broker* dan *honest broker* ini ialah oleh sebab kita tulus, oleh sebab kita, orang kata *sincere* dan kita tidak mengambil pihak daripada kedua-duanya. Oleh itu, pencapaian ini tidak akan dapat didapati atau dicapai sekiranya kita tidak mempunyai kebijaksanaan untuk menangani isu yang begitu rumit sekali yang telah pun berlarutan selama 40 tahun demikian. Jadi...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Menteri. Ya, saya pun hendak ucapkan tahniah atas kejayaan misi untuk mendamaikan ataupun mencapai perdamaian di antara pihak Moro dengan pihak Filipina. Ini merupakan satu perkara yang memang telah lama diusahakan oleh ramai pihak. Ia bukan satu perkara yang baru sahaja berlaku. Pihak PAS sendiri pun telah banyak kali pergi ke Moro untuk mengambil tahu tentang keadaan-keadaan di sini seperti mana kami pun juga telah pergi ke Gaza dan ke Palestin iaitu merupakan satu perkara yang biasa.

Lalu kita ucapkan *alhamdulillah*, tahniah, dan saya rasa kalau pihak Yang Berhormat Kota Belud ada menuduh mana-mana pihak yang mengatakan bahawa perdamaian itu adalah satu perkara yang diperlekehkan atau peranan mana-mana pihak diperlekehkan, saya minta dia kemukakan bukti dan jangan buat main tuduh dengan begitu sahaja untuk hendak dapatkan *cheap political mileage*. *Very-very cheap political mileage. I think the president was equally involved in trying to find a solution. He, himself.* Saya rasa yang perlekehkan orang ialah pihak Barisan Nasional. Inilah yang dia buat. Kita tidak sebelah mana-mana pihak.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Yang Berhormat, yang diperlekehkan, yang diperlekehkan kononnya Perdana Menteri tidak mempunyai peranan. Ini bukan peranan Perdana Menteri, ini adalah peranan Presiden Filipina. Jadi saya katakan di sini Yang Berhormat...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Semua pihak berperanan.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Ia bukan memperlekehkan itu. Itulah masalahnya Yang Berhormat tak mahu dengar.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Tak mungkin tangan boleh tepuk dengan sebelah. *It takes two to tango*, perlukan kedua-dua belah tangan untuk menepuk.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Itu betullah, tetapi tidak perlulah cakap perlekehkan kepimpinan Perdana Menteri.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Lalu ia merupakan satu kenyataan yang amat pelik.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Semuanya hendak politik. semuanya politik kepada Yang Berhormat.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Kalau Perdana Menteri tak berperanan, Malaysia tak berperanan, sudah pasti tak ada orang tengah. Ini merupakan satu kenyataan yang diputar belit. Saya rasa Presiden PAS cukup memahami peranan yang perlu dimainkan oleh Kerajaan Malaysia. Macam isu Rohingya, kita pun bawa, kita pun minta supaya Kerajaan Malaysia berperanan. Kalau kita rasa kerajaan Malaysia tidak boleh berperanan dan tidak ada peranan, apa yang kita bawa dalam Dewan ini? Ini satu kenyataan yang tidak logik.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terima kasih, terima kasih Yang Berhormat dari Shah Alam. Terima kasih atas ucapan tahniah yang telah diberikan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan juga Kerajaan Malaysia dan dengan izin Tuan Yang di-Pertua, *I am a bit generous* di sini.

Saya katakan bahawa ini juga ucapan tahniah kepada rakyat Malaysia termasuklah Yang Berhormat Shah Alam juga. Yang Berhormat Shah Alam juga rakyat Malaysia. Akan tetapi setahu saya sebagai Menteri Luar, tidak ada yang daripada PAS yang terlibat dalam perbincangan yang kita capai ini.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Dia perbincangan kerajaan, tak mungkin kita – kalau kita jadi kerajaan, kita pun terlibat. Akan tetapi kita terlibat juga pergi ke Moro, banyak kali.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terlibat, terlibat, Yang Berhormat. Saya katakan terlibat secara rakyat Malaysia. Ya, terlibat, terlibat.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Menteri. Boleh saya sambung? Usaha Malaysia sebenarnya harus mendapat kepujian dan kita tidak harus berhenti di sana sahaja. Bahkan, Malaysia yang telah dilantik untuk mengetuai *Joint Commission Meeting* seharusnya memainkan peranan bukan sahaja memastikan supaya perdamaian Moro ini akan terus berkekalan bahkan kita mesti membantu mereka. Jadi soalan saya kepada Yang Berhormat Menteri, dalam kita membantu rakyat Moro terutamanya petani, adakah kerajaan bercadang untuk menanam modal terutamanya dalam sektor perladangan supaya bukan sahaja kita dapat membantu mereka bahkan dalam masa yang sama kita dapat keuntungan ekonomi daripada mereka? Terima kasih.

Dato' Sri Anifah bin Aman: Terima kasih Yang Berhormat. Ini adalah di antara perkara yang pokok di mana kedua-dua belah pihak telah pun bersetuju untuk memeterai kerangka perjanjian mengenai Bangsamoro ini, iaitu di antaranya Kerajaan Malaysia melalui Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, bukan Presiden PAS, telah pun membuat satu syor yang bahawa Malaysia akan membantu seterusnya atas kemampuan kita dan atas kepakaran kita termasuklah untuk satu perkara yang begitu sukit iaitu untuk *to convert* daripada *fighters* ke *farmer*, di mana melalui pengalaman kita pada tahun-tahun yang lalu di mana kita telah memberikan rakyat Malaysia 10 ekar seorang untuk bercucuk tanam dan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pun telah pun menyampaikan kesediaan Malaysia untuk berkongsi pengalaman yang ada pada kita.

Oleh itu, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah pun mengesyorkan bahawa sekiranya ia dalam *climate* yang telah diizinkan bahawa syarikat-syarikat Malaysia terutamanya dalam perniagaan *plantation* ini, perladangan ini akan diusahakan. Di antaranya juga, Perdana Menteri telah pun berjanji bahawa kita akan membantu rakyat di Selatan Filipina itu dari aspek *capacity building* dan juga *vocational training* melalui Giat Mara. Usaha-usaha ini adalah di antara faktor-faktor yang utama di mana kedua-dua belah pihak telah pun mengiktiraf ketulusan dan keikhlasan negara kita untuk membantu dan mencari penyelesaian yang berkekalan.

Ini juga relevan apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat Kota Belud tadi bahawa terutama sekali negeri Sabah dan oleh sebab pencapaian ini dan kita akan terus usahakan. Kalau sekiranya *peace process* ini berkekalan dan mempunyai *political stability* di Filipina Selatan dan mempunyai juga *economic opportunities*, peluang ekonomi kepada rakyat Filipina Selatan, maka kita mengharapkan kemungkinan penghijrahan rakyat Filipina dari Filipina Selatan itu akan berkurangan. Jadi itu satu pencapaian yang juga membawa kesan kepada negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, isu Selatan Thailand. Yang Berhormat Tumpat dalam perbahasannya juga telah menyentuh isu Selatan Thailand. Dalam hal ini, saya ingin mengetengahkan bahawa sebagai jiran terdekat dan rakan ASEAN, Malaysia sentiasa memainkan peranan konstruktif untuk menyumbang kepada usaha-usaha ke arah keamanan di Selatan Thailand dengan sebaik-baiknya dan secara bersama dengan Kerajaan Thailand. Peranan tersebut dimainkan melalui mekanisme dua hala Malaysia dan Thailand yang sedia ada iaitu melalui Kerangka Mesyuarat Suruhanjaya Bersama (JCM) dan juga mesyuarat dengan izin, *Joint Development Strategy for Border Areas (JDS)*.

Di samping itu, isu ini juga terus dibincangkan oleh pucuk pimpinan tertinggi Malaysia dan Thailand dalam pertemuan berkala mereka. Semasa lawatan Menteri Luar Negeri Thailand, TYT Dr Surapong Tovichakchaikul ke Malaysia pada 8 Oktober 2012, isu ini turut dibincangkan dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di mana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah menyatakan kesediaan Malaysia untuk menghulurkan bantuan mengikut kemampuan sekiranya diminta oleh Kerajaan Thailand. Kerajaan Malaysia juga sentiasa komited untuk membantu Kerajaan Thailand mendapatkan penyelesaian secara aman bagi masalah di Selatan Thailand di atas semangat kerjasama dan integrasi ASEAN.

Tuan Yang di-Pertua, dari segi pencapaian usaha-usaha Malaysia ini pula, sukacita saya maklumkan bahawa peranan Malaysia melalui kedua-dua mekanisme, JCM dan JDS, setakat ini telah berjaya mencapai kejayaan seperti pengambilan pelajar-pelajar Selatan Thailand untuk melanjutkan pengajian mereka di Malaysia dan pemberian latihan vokasional kepada belia-belia Selatan Thailand.

Mekanisme dua hala ini juga turut berjaya melaksanakan projek pembinaan 'Jambatan Persahabatan' menghubungkan Bukit Bunga, Kelantan dengan Ban Buketa di Narathiwat, Thailand. Selain itu, terdapat dua buah jambatan lagi yang dirancang untuk dibina bagi menghubungkan Pekan Sungai Golok dan Rantau Panjang dan Pekan Pengkalan Kubur dengan

Tak Bai. Semua usaha ini adalah bertujuan untuk membawa pembangunan sosioekonomi kepada penduduk kawasan sempadan Malaysia – Thailand.

■ 2150

Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya mengakhiri ucapan saya ini, saya merakamkan sekali lagi ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh tentang isu Kementerian Luar Negeri semasa perbahasan ini. Saya juga ingin menyatakan di sini bahawa Kementerian Luar Negeri akan sentiasa mengambil perhatian ke atas pandangan dan cadangan yang telah diutarakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat. Sila Yang Berhormat Menteri dari Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar.

9.50 mlm.

Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar [Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin]: *Bismillaahir Rahmaanir Rahiim. Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh* dan salam sejahtera.

Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam membahaskan perkara-perkara yang terletak di bawah bidang kuasa Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar sepanjang perbahasan Rang Undang-Undang Perbekalan 2013, Mesyuarat Ketiga Penggal Kelima, Parlimen Kedua Belas, Dewan Rakyat 2012 kali ini.

Keprihatinan dan ketelitian Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap perkara-perkara yang telah dibangkitkan, kesejahteraan hidup dan kebajikan para warga Wilayah Persekutuan khususnya dan rakyat amnya sangatlah kami hargai.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Hulu Selangor telah membangkitkan mengenai cadangan untuk diperluaskan lagi projek *River of Live* agar ia dapat memberi manfaat kepada sungai-sungai lain dalam negara ini terutamanya pada masa akan datang. Ia juga menjadi legasi paling berharga kepada negara yang turut menyumbang kepada masyarakat masa depan iaitu penjagaan dan pemeliharaan kurniaan Tuhan dalam rupa alam semula jadi seperti sungai. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Hulu Selangor, projek *River of Live* ini dilaksanakan bagi mentransformasikan Sungai Gombak dan Sungai Klang kepada *icon waterfront* yang dinamik dan berdaya huni dengan nilai ekonomi yang tinggi. Untuk itu program pembersihan sungai sepanjang 110 kilometer di sekitar Kuala Lumpur dan Selangor sedang giat dijalankan.

Kebanyakan projek pembersihan seperti membina dan menaik taraf sistem pengairan, sistem rawatan air dan lain-lain fasiliti untuk mengurangkan bahan pencemaran dari memasuki sistem sungai akan siap pada tahun 2015 manakala pembetulan dijangka siap sepenuhnya pada tahun 2020. Kesemua projek ini dipantau keberkesananannya melalui dengan izin, *key performance indicator* (KPI) yang telah ditetapkan.

Saya amat bersetuju dengan pandangan yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Hulu Selangor bahawa pemuliharaan alam semula jadi seperti sungai merupakan antara legasi paling berharga yang akan diwariskan kepada generasi yang akan datang. Dalam hal ini, inisiatif kerajaan dalam projek *River of Live* telah mengambil kira semua aspek terutamanya untuk mengembalikan kepada asal ataupun dengan izin, *back to nature* dan memastikan pengekalan warisan itu akan menjadi salah satu perkara yang amat dititikberatkan di sepanjang program transformasi sungai itu kelak...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Bagi memastikan sungai ini dapat diwarisi serta dinikmati oleh generasi akan datang, antara inisiatif yang akan dilaksanakan oleh pihak kerajaan adalah dengan meletakkan papan tanda informasi berkaitan sejarah flora, fauna, habitat dan sebagainya di sepanjang sungai untuk mendidik rakyat terutamanya kanak-kanak tentang ekologi sungai, kepentingan menjaga kebersihan sungai dan juga alam sekitar. Selain itu juga, pelbagai program *public outreach* telah dirancang dengan kerjasama pelbagai agensi bagi memastikan rakyat sedar akan tanggungjawab mereka untuk memelihara dan mengekalkan kebersihan sungai tersebut. Adalah diharapkan dengan inisiatif-inisiatif yang telah dirangka sebegitu rupa, dapat membuahkan hasil yang memberi manfaat kepada rakyat dan dapat diperluaskan ke sungai-sungai lain pada masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Menteri, boleh tanya? Terima kasih. Ini kerana Yang Berhormat Menteri tadi ada sebut sungai termasuk juga sungai di Selangor. Jadi ini mengingatkan saya tentang Sungai Klang. Jadi apa yang saya tahu adalah Kerajaan Pusat hanya menumpukan kepada Sungai Klang di bahagian Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sahaja tetapi di luar daripada situ seperti di kawasan Selangor tidak ada peruntukan diberikan. Ini adalah apa yang saya difahamkan tahun ini.

Jadi saya hendak tanya. Pada bajet tahun depan 2013, adakah peruntukan diberi untuk khususnya membersihkan, mencantikkan Sungai Klang di bahagian Selangor khususnya di kawasan bandar Klang.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat daripada Seputeh, saya rasa soal pembersihan itu akan juga melibatkan sebab airnya datang daripada Selangor. Selepas itu dia juga akan mengalir ke Selangor. Jadi memang sesetengah daripada projek-projek pembersihan itu akan melibatkan kawasan-kawasan Selangor. Untuk makluman Yang Berhormat, Menteri Besar Selangor pun terlibat dalam *steering committee* dengan izin, *Greater KL-Klang Valley* dan beliau memang sedar dalam perkara ini. Jadi boleh tanya dia.

Yang Berhormat dari Wangsa Maju telah membangkitkan beberapa isu berkaitan dengan keberkesanan dan fungsi Dewan Bandaraya Kuala Lumpur semasa perbahasan beliau. Antara yang ditimbulkan ialah tentang tiadanya sebarang pertemuan yang diatitkan sama ada secara rasmi mahupun tidak rasmi di antara Datuk Bandar Kuala Lumpur yang baru dengan Ahli-ahli Parlimen Wilayah Persekutuan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Wangsa Maju, pada tahun 2012, pentadbiran DBKL telah mengadakan perjumpaan antara Datuk Bandar dengan Ahli-ahli Parlimen Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sebanyak dua kali iaitu pada 19 Januari 2012 dan 12 Julai 2012. Seterusnya perjumpaan Datuk Bandar baru bersama dengan Ahli-ahli Parlimen Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dijangka diadakan pada 30 November 2012 seperti yang dirancang sebelum ini. Tujuan perjumpaan ini di antaranya untuk menyelesaikan perkara-perkara yang berkaitan dengan Ahli-ahli Yang Berhormat dan menerangkan dasar-dasar dan tindakan bagi menyelesaikan permasalahan untuk warga kota. Saya pasti Yang Berhormat dari Wangsa Maju akan turut dijemput dalam pertemuan ini nanti.

Seterusnya Yang Berhormat Wangsa Maju turut membangkitkan persoalan mengenai aduan yang diterima daripada rakyat tidak diambil tindakan segera dengan susulan. Begitu juga *call center* yang bertindak tidak lebih daripada operator telefon sahaja dan mengakibatkan pengadu terpaksa mengemukakan aduan...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: *[Bangun]*

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Mereka terus kepada pejabat Yang Berhormat Wangsa Maju. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, *call center* DBKL diwujudkan sebagai satu cara untuk warga kota menyelaraskan aduan awam DBKL. Warga kota boleh membuat aduan mengenai perkhidmatan yang diberikan oleh DBKL. Setiap aduan diberi maklum balas awal dalam tempoh tiga hari bekerja dan tindakan susulan...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat, biar saya jawab dahulu.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat, biar saya jawab dahulu. Biar saya jawab habis dahulu. Setiap aduan diberi maklum balas awal dalam tempoh tiga hari bekerja dan tindakan penyelesaian akan dibuat dalam tempoh 14 hari bekerja. Mana-mana aduan yang melibatkan perundangan, peruntukan yang besar ataupun peraturan-peraturan khusus, penyelesaian akan mengambil sedikit masa. Perkara ini sememangnya dijelaskan kepada pengadu mengenai jangka tempoh penyelesaian bagi sesuatu isu yang dibangkitkan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini Pejabat Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Cawangan Wangsa Maju juga berfungsi menerima aduan-aduan yang dikemukakan oleh warga kota khususnya daripada kawasan Wangsa Maju.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *[Bangun]*

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Di samping menjalankan pelbagai aktiviti kemasyarakatan, aduan tersebut akan diselaraskan kepada jabatan-jabatan DBKL atau dikemukakan kepada jabatan agensi lain yang berkaitan untuk tindakan susulan. Pada masa yang sama, pejabat cawangan turut mengambil tindakan untuk menyelesaikan aduan-aduan berkaitan. Pihak DBKL juga mengkaji beberapa inisiatif tambahan bagi mengukuhkan dan mengemaskan jentera perkhidmatan di pejabat cawangan seperti menerima permohonan bagi kelulusan kerja

ubah suai, kerja tambahan rumah dan menjalankan kerja penyelenggaraan kecil jalan, longkang dan sebagainya.

Yang Berhormat Wangsa Maju...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri. Saya tertariklah dengan jawapan Yang Berhormat Menteri di mana Yang Berhormat Menteri mengatakan *call center* ini adalah bukan operator.

■2200

Kalaulah *call center* ini bukan operator, Pejabat Ahli Parlimen tidak akan menerima rayuan daripada penduduk-penduduk. Pada halnya masalah tempatan di Wangsa Maju atau tempat lain tidak perlu melibatkan Ahli-ahli Parlimen kerana kita sudah ada DBKL dengan dana yang amat besar. Akan tetapi sampai hari ini, Ahli-ahli Parlimen masih perlu bekerja sebagai mandur kepada DBKL. Itu pertama.

Kedua, *call center* ini kalaulah mereka tidak berfungsi sebagai operator, kenapakah satu aduan terhadap sivil at Melawati. Pengadu telah buat laporan berpuluh-puluh kali dan berbulan-bulan mengenai dengan kontraktor bekerja lepas masa. Bukan sampai pukul 9 malam, bukan sampai pukul 10 malam, sampai pukul 2 pagi, pukul 3 pagi mengganggu kacau penduduk-penduduk di sana. Berbulan-bulan buat aduan, tiada tindakan. Saya tahu DBKL ini kontraktor yang amat mesra, kontraktor *friendly*. Kalau tidak percaya, sekarang pergi ke *central*. Kerja pembinaan masih dijalankan. Kalau tidak, Yang Berhormat Menteri sendiri pergilah buat rondaan, boleh nampak semua kerja malam masih diteruskan dengan imuniti. Sebab apa? Mereka ini ada bayar untuk permit tetapi tanpa resit. Tahulah maknanya apa kepada DBKL.

Ada *flying squad* atau pun *task force*. *Task force* ini buat apa? *Task force* tertidur. Kerana apa? Ada bayaran permit tanpa resit. Saya percaya di sini. Datuk Bandar sendiri pun ada di sini. *Welcome* Datuk Bandar yang baru ini ke Parlimen. Yang Berhormat Datuk Phesal ada di sini. Bagus, itu bagus. Satu tingkah laku yang bagus datang ke Parlimen untuk mendengar. Itu amat bagus. Saya mengalu-alukan tiap-tiap sesi kalau mengenai Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar, sila datang ke sini supaya kita ini Ahli-ahli Parlimen di wilayah tidak payah jadi mandur kepada DBKL.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Akan tetapi Yang Berhormat Lembah Pantai tidak ada hari ini.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Tidak tahulah. Mungkin tidak ada masalah, telah diselesaikan oleh Yang Berhormat Menteri sendiri di sana.

Ketiga, kekotoran di *construction*. Tapak pembinaan Yang Berhormat, amat kotor sedangkan kita sudah ada semua peraturan di dalam DBKL seperti di Singapore. Masalahnya apa? Tidak ada penguatkuasaan. Kerana apa? Kerana ada *special* permit. Kontraktor ini atau pun DBKL sekarang *they are was friendly*. Kontraktor *friendly*, ada bayaran *special* permit tanpa resit. Kita tahu. Saya boleh sebutkan semua kontraktor ini tetapi tidak payahlah. Ambil beratlah perkara ini. Pergi ke tapak-tapak pembinaan amat kotor. Mereka tidak cuci kenderaan mereka. Ini menimbulkan kemarahan warga kota di Kuala Lumpur. Mereka tidak marah kepada DBKL, mereka

masukkan kepada akaun Perdana Menteri. Kerana apa? Dasarnya 'Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan'. Semua dasar ini untuk DBKL adalah tidak penting.

Kalau penting mereka hormati Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, mereka akan melaksanakan tugas-tugas mereka dan kita tidak perlu jaga masalah-masalah sosial ini. Kita boleh tumpukan kita punya tenaga untuk bahaskan di sini, untuk dasar negara tetapi kita sentiasa jadi mandur. Seperti Pasar Larut sampai ke hari ini. *Then*, ada *used car* di sebelah Festival Mall. Bertahun-tahun notis dikeluarkan. Terakhir, Yang Berhormat Timbalan Menteri yang memberi jawapan ini tidak ada di sini. Ponteng hari ini, ambil tindakan, KPI Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar tidak ada di sini. Mana?

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Tidak nampak pun.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Oh, ada. *Sorry, sorry*. Mohon maaf, tarik balik. Dia ada di sini. Bagus. Yang Berhormat Timbalan Menteri amat bagus. Kalau tidak, kita hendak minta KPI terhadap beliau tetapi bagus, dia senyum sahaja. Di sini, beliau memberikan satu jawapan kepada saya yang terakhir. Dia kata DBKL telah memberi notis yang terakhir pada 20 Mac 2012 untuk merobohkan *used car* di sebelah Festival Mall supaya kita boleh elakkan kesesakan lalu lintas di depan Festival Mall jalan Danau Kota. Sampai hari ini rakyat marah di sana kerana *traffic jam* tiap-tiap hari kerana satu jalan masuk sahaja di jalan Danau Kota.

Saya marah kepada kontraktor dan juga *developer* di sana. Mereka kata kita hendak buat tetapi tidak boleh buat kerja untuk laluan daripada Jalan Genting Klang. Dia kata, kita *check* DBKL hendak ambil tindakan tetapi ada *hidden hand* dengan izin yang memberhentikan tindakan roboh oleh DBKL. Ini juga satu masalah sama ada DBKL ini diketuai oleh Datuk Bandar atau pun *hidden hand* dalam parti-parti politik yang ada kedudukan dalam kerajaan juga. So DO sudah dikeluarkan, notis dikeluarkan bukan sekali, berpuluh-puluh kali tetapi semasa hendak ambil tindakan roboh, DBKL tidak berani ambil tindakan atau pun dapat *special* permit juga tanpa resit.

So saya haraplah Datuk Bandar sedar perkara ini. Rakyat marah dan kita yang ada masalah. Yang Berhormat Menteri sendiri telah pergi ke sana. Terima kasih. Nampak sendiri tetapi sampai hari ini tidak ada tindakan. Ini amatlah menimbulkan kemarahan rakyat.

Kedua, saya ingin mengucapkan terima kasih juga kepada DBKL kerana hari ini, pada petang hari DBKL ambil tindakan robohkan kedai-kedai, khemah-khemah dan gerai-gerai haram di Ong Tai Kim dan sekarang sudah jadi *greenery*, *eco green* dengan pokok yang sudah boleh dikatakan matang dalam beberapa jam, *matured tree* dengan izin. Itu memang bagus. Janganlah kita ada tanah lapang sedikit, dibangunkan dengan gerai-gerai penjaja. Bukan kita hendak halang mereka.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Okey, baik Yang Berhormat. Panjang sudah Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Boleh saya jawab Tuan Yang di-Pertua, banyak soalan. Sekejap Yang Berhormat. Jadi, berkenaan dengan Datuk Bandar, dia Datuk

Bandar yang baru. *You* kena bagi dia masa untuk selesaikan isu-isu yang telah dibangkitkan tadi dari segi kebersihan, penguatkuasaan dan beberapa isu-isu yang berkaitan dengan Wangsa Maju.

Saya yakin oleh sebab Yang Berhormat pun seorang wakil rakyat yang begitu aktif, itu sebabnya banyak juga aduan-aduan telah berjumpa dengan Yang Berhormat. Itu menunjukkan Yang Berhormat buat kerja, Yang Berhormat Wangsa Maju buat kerja. Akan tetapi kita mintalah...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Sama dengan Yang Berhormat Menteri. Rajin sama Yang Berhormat Menteri. Terima kasih.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Itu yang menyebabkan saya pun turun di kawasan Yang Berhormat tidak lama dahulu. Untuk makluman isu itu iaitu *used car*, memang pendirian baik DBKL atau pun kementerian sendiri, sepatutnya mereka perlu beralih supaya ada *access road* kepada Festival Mall itu. Peringkat awal golongan penjaja di situ, peniaga di situ telah bersetuju tetapi tempoh hari mereka tidak bersetuju dan proses perundingan masih berlaku. Akan tetapi Yang Berhormat...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri kena faham, *used car* itu adalah kuarters.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Memang Yang Berhormat. Hanya...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Jadi kuarters tidak ada hak.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat tahulah mereka, nyaris-nyaris hendak bertumbuk dengan Yang Berhormat semasa saya turun hari itu. Jadi, oleh sebab saya ada di situlah mereka tidak. Jadi saya pun tidak mahu ada krisis di Wangsa Maju. Jadi, bagilah masa. Jadi mungkin Yang Berhormat...

■2210

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Jangan bimbang, kita tidak takut benda ini. Sebab negara kita masih ada peraturan dan undang-undang, terima kasih.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: [*Bangun*]

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Boleh tidak saya jawab satu lagi dan selepas itu boleh masuk. Yang Berhormat Wangsa Maju juga telah membangkitkan isu mengenai potret Datuk Bandar yang telah dimasukkan dalam *banner* ahli politik untuk majlis rumah terbuka. Jadi untuk makluman Yang Berhormat...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Itu minimum *candidate* Yang Berhormat.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Untuk makluman Yang Berhormat Wangsa Maju, *banner* yang dimaksudkan tersebut adalah dipasang oleh Pusat Khidmat Masyarakat Setempat semasa penganjuran Majlis Rumah Terbuka Aidilfitri 2012 yang dianjurkan bersama dengan badan-badan NGO kawasan Wangsa Maju pada 15 September 2012 yang lalu.

Walau bagaimanapun paparan potret Yang Berbahagia Datuk Bandar tersebut dibuat tanpa makluman atau kebenaran daripada DBKL. Perkara tersebut merupakan inisiatif penduduk setempat yang mungkin ingin mengalu-alukan kehadiran Datuk Bandar ke kawasan mereka dan bukannya bersifat ataupun atas kepentingan politik Datuk Bandar sendiri.

Untuk makluman Yang Berhormat, seperti Yang Berhormat nampak Datuk Bandar pun ada di sini, Datuk KSU pun ada di sini, Ketua Pengarah pun ada di sini. Ini adalah satu *team work* yang ada untuk memberikan perkhidmatan yang lebih baik untuk masa akan datang. Jadi saya berharap Yang Berhormat silalah berjumpa dengan mereka ini pada bila-bila masa.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Wangsa Maju, duduklah saya punya *turn*.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: ...Kita sentiasa rela berjumpa tetapi masalahnya pegawai-pegawai DBKL ini amat besar. Mereka selalu ada singgah di sana, bermaharajalela, kita pun tidak ada peluang. Kita hendak pergi pun kita segan. Sebab itu kita jadi mandur kepada mereka. Kalau tidak kita tidak akan jadi mandur. Tetapi yang penting Yang Berhormat Menteri, itu tidak betul. Dalam potret dalam *banner* itu adalah *banner* Datuk Yew Teong Look yang merupakan bekas Setiausaha Parlimen dalam Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar, bukan NGO-NGO.

Kalau hendak saya boleh bagi gambar juga. Sudah ada bukti. Jangan kelirukan Dewan. Saya nampak Datuk Bandar ini adalah *winnable candidate*. Saya setuju dan saya mengalu-alukan juga supaya beliau bertanding dalam Pilihan Raya ke-13 ini. Kita jemput datang ke Wangsa Maju pun tidak apa. Jangan sembunyi di dalam wilayah.

Kalau potretnya tidak diizinkan, tidak akan dinaikkan di Wangsa Maju. Saya tahu Datuk Bandar kita ini amat *handsome*. Saya memang kata *handsome*. Tetapi tidak payah hendak ada *banner* sebab kedudukan Datuk Bandar ini adalah sebagai satu *mayor*. Bukan *mayor* untuk MCA, atau *mayor* untuk Barisan Nasional, tetapi *mayor* untuk Kuala Lumpur.

Gaji beliau telah dibayar oleh warga kota. So jadilah pendirian untuk jadi satu kedudukan untuk jaga warga kota. Janganlah bebankan kita Ahli Parlimen menjadi mandur kepada DBKL. Saya berharap Yang Berhormat Menteri janganlah jaga Lembah Pantai sahaja, jaga Wangsa Maju juga. Jaga tempat lain di Wilayah Persekutuan. Supaya itu menjadi satu *first class city*.

Jangan benarkan kalau ada banyak tanah lapang terus ada penjaja. Kalau ada tanah lapang sedikit terus ada penjaja. Sekarang ini ada banyak aduan terhadap gerai-gerai haram yang dinaikkan di Wangsa Maju. Itu pun kena berhentikan. Kerusi meja dikeluarkan di tengah jalan untuk orang awam. Itu akan menggugat keselamatan orang ramai, di mana kalau *accident*, orang akan mati.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: So, saya berharap akan diambil perhatian terhadap perkara ini, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat kalau *detail* macam itu Yang Berhormat, bawa masa Jawatankuasa nanti Yang Berhormat. Malam ini kita *confine* kita sendiri kepada dasar. Sila Yang Berhormat.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri dan selamat datang kepada Datuk Bandar, dan rakan-rakan dari DBKL. Yang Berhormat Menteri, saya terkilan dan saya sedih dalam jangka masa lebih kurang dalam dua minggu atau tiga minggu ini akan ada perayaan Deepavali. Bulan hadapan 13 hari bulan.

Seharusnya pada masa ini apabila kita pergi ke *Brickfields* suasana lebih kurang *Little India* di situ, tetapi malangnya apabila saya hendak masuk pun warga *Brickfields* sudah telefon, *something is wrong*. Jadi saya berharap masalah *festival* Deepavali yang seharusnya sudah pun bermula *a few days ago* saya harap sesuatu yang baik dapat dilakukan dan capai satu persetujuan dan demi kebaikan dan teruskan apa yang sudah pun berlalu lama. Jadi itu satu.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Boleh saya jawab Yang Berhormat. Saya mahu teruskan jawapan saya. Boleh saya terus jawab yang itu? Yang Berhormat permintaan daripada *stakeholders Brickfields* adalah untuk mengawal keadaan penjaja-penjaja. Di mana dahulu DBKL dikatakan tidak mengambil kira pekedai-pekedai yang sedia ada dan juga mereka daripada golongan OKU penglihatan ataupun dengan izin *The Blind*. Jadi oleh kerana itulah atas desakan *stakeholder* dengan izin daripada *Brickfields* ataupun *Little India* dahulu itu yang kawalan-kawalan tertentu dibuat di mana satu, tidak dibenarkan menjaja di atas laluan-laluan pejalan kaki.

Kedua kita mengadakan sistem pengundian akan diberi satu *envelope* yang dikatakan telah menyebabkan soal rasuah dan lain-lain timbul. Kita buat pengundian pada lot-lot kedai supaya siapa yang layak semua dapat mengundi. Jadi cara begitu adalah sistem yang sama kita gunakan semasa Bazar Ramadhan. Jadi saya rasa ia tidak menjadi masalah. Kepada mereka yang berniaga secara tulen, memang tidak ada masalah. Jadi inilah, kita tengok apa yang berlaku di mana proses itu akan dilaksanakan secara telus supaya mereka yang betul-betul tulen berniaga akan mendapat tempat berniaga. Yang Berhormat Wangsa Maju turut mempersoalkan mengenai...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ini aduan, Yang Berhormat Menteri ini...

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: ...Pemindahan Pasar Danau Kota yang sepatutnya dipindahkan setahun yang lalu yang dikatakan turut menimbulkan suasana ganggu kacau dan masalah sosial tersebut.

Untuk makluman ahli Yang Berhormat juga pemindahan aktiviti Bazar Larut Malam Danau Kota telah dibangkitkan lebih setahun lalu. DBKL sebelum ini mencadangkan dua lokasi pemindahan iaitu berhampiran KWSP Jalan 10/23E.

Walau bagaimanapun lokasi ini didapati tidak sesuai memandangkan telah terdapat pembangunan *festival city* dan juga meningkat bilangan kenderaan di kawasan berkenaan. Sementara lokasi cadangan kedua adalah berhampiran dengan Kampung Pengantin. Cadangan ini juga ditangguhkan kerana tidak dapat persetujuan daripada pekedai-pekedai di sekitarnya melalui bancian di lokasi berkenaan. Oleh yang demikian aktiviti di Danau Kota...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri, minta laluan Yang Berhormat Menteri...

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: ...Di bazar larut malam diteruskan...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri, minta laluan Yang Berhormat Menteri...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Menteri tidak bagi laluan Yang Berhormat.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Oleh yang demikian aktiviti di Danau Kota Bazaria Larut Malam...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri, saya mahu penjelasan tentang aduan Yang Berhormat Menteri kata tadi. Saya perlu diberi ruang kepada ini adalah hak saya dan mereka yang menghantar saya ke Dewan ini.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: ... diteruskan dengan kawalan lalu lintas, kebersihan dan keselamatan ditingkatkan. Pada masa ini, DBKL telah menetapkan dua hari tidak berniaga iaitu pada setiap hari Isnin dan Selasa setiap minggu. Selain itu waktu perniagaan juga turut dipendekkan daripada jam 3 pagi kepada jam 2 pagi. DBKL juga akan memastikan tidak ada lagi mana-mana aktiviti Bazaria Larut Malam diluluskan pada masa akan datang, walaupun disedari bahawa aktiviti seperti ini banyak membantu peniaga-peniaga kecil khususnya untuk menambah pendapatan dengan menceburi peluang perniagaan. Seterusnya...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri minta penjelasan mengenai bazar larut ini. Yang Berhormat Menteri, sedikit sahaja.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat Wangsa Maju saya rasa ada masa semasa dalam Jawatankuasa untuk saya menjawab lagi.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Sedikit sahaja sebab...

■2220

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri, sekiranya saya tidak dapat tanya soalan ini bermakna tidak berlaku adil kepada soalan-soalan yang saya ini kerana ini dibangkitkan oleh Yang Berhormat Menteri dalam jawapan tadi.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Seterusnya...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Yang Berhormat Menteri, saya mahu tanya...

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Ahli Yang Berhormat Segambut ingin mendapatkan penjelasan tentang kawasan hijau yang telah diwartakan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Adakah kawasan hijau telah diwartakan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan di mana tempat serta keluasan?

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Segambut, pada masa ini sebanyak 19 kawasan hijau yang bersaiz melebihi 10 ekar merangkumi keluasan 1027.69 hektar ataupun 2540 ekar telah diwartakan di bawah seksyen 62, Kanun Tanah Negara.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Tuan Yang di-Pertua, saya mahu penjelasan Tuan Yang di-Pertua, penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Pecahan kawasannya, Bandar Kuala Lumpur keluasan 12,564, Batu 22,319, Petaling 35,571, Kuala Lumpur 28,032, Ampang 15.54, Setapak 77.29. Di samping itu, sebanyak 374 lot kawasan bersaiz kecil meliputi kawasan

lebih kurang 95 hektar ataupun 235 ekar telah juga diwartakan di bawah seksyen 62 Kanun Tanah Negara sebagai kawasan hijau ataupun lapang.

Sebanyak 65 lot kawasan meliputi kawasan lebih kurang 5 hektar atau pun 12.35 ekar telah diluluskan dan sedang diambil tindakan untuk diwartakan sebagai kawasan hijau. Kawasan-kawasan yang telah diwartakan ini tidak termasuk kawasan-kawasan hijau yang dimiliki oleh pihak swasta atau individu seperti padang golf dan juga kawasan-kawasan padang bola.

Ahli Yang Berhormat Kota Raja pula membangkitkan isu mengenai ketidakpekaan pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) terhadap masalah dan rintihan golongan OKU ataupun cacat penglihatan, buta yang tinggal di Brickfields terutama sekali kesukaran mereka untuk melintas jalan dan peluang mereka untuk menjaga atau menjaja dan disalah ertikan oleh pihak penguat kuasa sebagai pengemis. Beliau turut mencadangkan agar diadakan satu kawasan strategik untuk golongan OKU menjaja dengan disahkan oleh pihak DBKL khususnya.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Kota Raja, kerja-kerja menaik taraf jalan-jalan di sekitar Brickfields termasuk di Jalan Tun Sambanthan 4 dan Jalan Sultan Abdul Samad adalah kerja bagi tujuan menyuraikan trafik di kawasan Brickfields. Kapasiti jalan telah ditambah dengan menambah lorong dan menjadikan jalan sehalu sebagai kaedah universal dalam pengurusan lalu lintas.

Dalam konteks di Brickfields, reka bentuk kerja-kerja ini telah mengambil kira semua situasi dan keperluan berdasarkan aktiviti setempat untuk memastikan keselamatan khususnya pejalan kaki. Siar kaki yang lebar telah disediakan dan dilengkapi dengan lintasan pejalan kaki berlampu isyarat berserta alat bunyi, penanda laluan bagi pejalan kaki OKU yang cacat penglihatan dan beberapa buah jejantas. Bagi memastikan kenderaan dipandu dengan kelajuan, di papan tanda had laju disediakan di samping beberapa bonggol dibina untuk meredakan kelajuan lalu lintas. Apa...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Kepong Yang Berhormat.

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: *[Bangun]*

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Apa yang perlu adalah...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, tidak bagi Yang Berhormat. Menteri tidak bagi.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Semua pengguna harus mematuhi segala peraturan lalu lintas supaya tidak menimbulkan kekalutan di samping mengubah sikap dari tidak prihatin dengan halangan kepada prihatin terhadap halangan khususnya laluan pejalan kaki bagi golongan yang cacat penglihatan.

Dari segi peluang perniagaan untuk OKU cacat penglihatan ini, DBKL tidak pernah menghalang mereka untuk menjalankan perniagaan di sekitar Kuala Lumpur. Setakat ini DBKL telah mengeluarkan sebanyak 29 lesen premis kepada orang kurang upaya penglihatan untuk menjalankan aktiviti perkhidmatan urut dan rawatan kesihatan di Kuala Lumpur.

Dari jumlah tersebut, sebanyak 20 lesen adalah dikeluarkan di Brickfields. Sehingga kini, DBKL akan menempatkan secara spesifik lokasi Orang Kurang Upaya Perkhidmatan menjalankan aktiviti penjajaan. Namun begitu, DBKL akan bekerjasama dengan pihak berkaitan seperti dengan izin, *Malaysian Association for The Blind* dan jabatan kerajaan seperti Jabatan Kebajikan Masyarakat bagi mengenal pasti dan mengkaji cadangan tersebut. Yang Berhormat tadi, saya silakan.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Terima kasih Menteri. Saya cuma hendak bangkitkan tadi ada satu Restoran Kortumalai yang memang Yang Berhormat Menteri ada bantu. Saya ingat dalam SMS yang saya hantar kepada Yang Berhormat Menteri pun mungkin puluhanlah. Jadi, Yang Berhormat Menteri dan rakan-rakan DBKL membantu menangani masalah itu di mana apabila DBKL sudah buka premis itu kepada orang awam, pemilik Restoran Kortumalai itu selepas DBKL sudah balik, mereka kunci balik tempat itu. Itu adalah Restoran Kortumalai mungkin untuk mengimbas pemikiran, membawa kembali restoran, sebelah restoran itu ada tambahan untuk penjaja-penjaja dengan satu tingkat dibina oleh DBKL dan itu adalah seharusnya diurus oleh DBKL.

Jadi penjaja yang berniaga di bawah itu, mereka semua mahu menggunakan tempat itu sama-sama dengan penduduk kawasan Brickfields itu yang mahu makan di atas, mereka mahu gunakan. Sebab itu dibina khas untuk perkara tersebut tetapi Restoran Kortumalai itu mereka kunci tempat itu. Apabila DBKL hari itu selepas aduan dari saya pergi ke situ dan buka tetapi hari ini dikunci kembali di situ.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat, biar saya jawab. Memang DBKL sedang ambil tindakan. Memang pihak DBKL dan kerajaan tidak bersetuju dengan tindakan Kortumalai dan kita dalam proses untuk mengeluarkan notis dan juga memastikan mereka tidak membuat perkara-perkara yang memang tidak halal ataupun haram. Kita sedang mencadangkan tempat itu digunakan oleh Jabatan Pelancongan ataupun Kementerian Pelancongan sebagai tempat untuk menarik lebih keindahan. Kita juga telah menawarkan kepada pihak polis. Jadi, apa yang dicadangkan oleh Yang Berhormat memang cadangan yang baik dan memang tindakan dalam proses diambilkkan, Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam Rang Undang-undang Perbekalan 2013 yang melibatkan bidang kuasa dan tanggungjawab kementerian ini. Segala teguran, pandangan yang membina daripada Ahli-ahli Yang Berhormat semua amatlah kami hargai dalam usaha untuk menambah baik mutu perkhidmatan khususnya kepada rakyat dan juga negara. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Sila Yang Berhormat.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Seri Chor Chee Heung]: Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 2013 peringkat dasar terutama sekali daripada mereka yang prihatin terhadap mempunyai minat yang khusus ke atas isu-isu yang berkaitan dengan bidang tugas Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Pertama Tuan Yang di-Pertua ialah saya ingin merujuk kepada cadangan Yang Berhormat Permatang Pauh dan Yang Berhormat Lembah Pantai mengenai penubuhan Perbadanan Perumahan Negara yang dikatakan dapat menyelesaikan masalah perumahan di negara ini. Ingin saya memaklumkan bahawa Dewan yang mulia ini bahawa rangka institusi dan mekanisme sedia ada kerajaan dalam mengendalikan pembangunan sektor perumahan adalah cukup menyeluruh dalam memenuhi intipati dan aspirasi rakyat. Sebenarnya cadangan penubuhan Perbadanan Perumahan Negara bukan satu perkara yang baru. Saya telah pun banyak kali minta pegawai untuk membuat kajian secara terperinci untuk melihat sama ada buat masa ini penubuhan Perbadanan Perumahan Negara ini sesuai atau tidak untuk kegunaan di negara ini.

Setiap kementerian dan agensi yang diwujudkan di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah diberi tanggungjawab yang spesifik di dalam memenuhi tuntutan rakyat. Kaedah ini membolehkan kerajaan mempercepatkan usaha dalam memenuhi permintaan rakyat dalam tempoh masa yang lebih singkat. Sebagai contoh, tanggungjawab penyediaan perumahan ini adalah isi keluarga berpendapatan rendah di bawah RM2,500 sebulan di kawasan bandar dipertanggungjawabkan di bawah kementerian saya melalui Program Perumahan Rakyat ataupun PPR manakala Rumah Mesra Rakyat di bawah Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) dan Perbadanan PR1MA yang memfokuskan penyediaan perumahan kepada golongan berpendapatan sederhana iaitu RM2,500 hingga RM7,500. Semua agensi yang sedia ada ini boleh memfokuskan peranan mereka dalam menyediakan perumahan kepada golongan sasaran masing-masing.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk memberikan *respond* terhadap cadangan Ahli Yang Berhormat Lembah Pantai dan Yang Berhormat Petaling Jaya Selatan supaya kerajaan mencontohi kejayaan Program HTB Flat di Singapura. Pada dasarnya....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, ya.

Datuk Seri Chor Chee Heung: Ya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, Program Singapura itu esoklah itu.

Datuk Seri Chor Chee Heung: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Seri Chor Chee Heung: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat Dewan hari ini ditangguhkan sehingga jam 10 pagi, hari Khamis, 18 Oktober 2012.

[Dewan ditangguhkan pada pukul 10.30 malam]